

ஸ்ரீநிவாஸாயுஷிரಚித
அ. பி. தா. ந. ர. தேவா. லா.

அங்கா

ஸ்ரை ஸ்ரை பூ. ०. ३०

ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ
OR
SADRASANIGHANTU

BY

SRINIVASARYA

GOVERNMENT OF MADRAS
1958

PRINTED BY THE CONTROLLER OF STATIONERY AND
PRINTING, MADRAS, ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF MADRAS
1958

PRICE, Rs. 3.20 naye Paise.

AR

213

MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES No. CXXXII

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ್‌ನಿರಚಿತ

ಅಭಿ ಧಾ ನ ರ ತ್ವಮಾ ಲಾ

ಅಧ್ಯವಾ

ಷಡ್ರುಸ್ ನಿ ಷ್ಫು ० ८೫೧

ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ

OR

SADRASANIGHANTU

BY

ŚRĪNIVĀSĀRYA

Madras Government Oriental Series.

*Published under the authority of
The Government of Madras.*

No. CXXXII

General Editor:

T. CHANDRASEKHARAN, M.A., L.T.,

*Curator, Government Oriental Manuscripts Library,
Madras.*

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ್ಚಿರಚಿತ

ಅಭಿಧಾನರತ್ನಮಾಲಾ

ಅಧ್ಯಾ

ಪದ್ರೇಸನಿಪಂಟು

ABHIDHĀNARATNAMĀLĀ

OR

SADRASANIGHANTU

BY

ŚRINIVĀSĀRYA

EDITED BY

Vaidyaratna Dr. G. SRINIVASAMURTHI,

B.A., B.L., M.B. & C.M.

AND

N. RAMACHANDRA BHAT

Government Oriental Manuscripts Library, Madras

PRINTED BY THE CONTROLLER OF STATIONERY AND PRINTING,
MADRAS, ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF MADRAS

1958.

INTRODUCTION

The Government of Madras took up for consideration the question of publication of the various manuscripts in different languages on subjects like Philosophy, Medicine, Science, etc., early in May 1948. Important Manuscripts' Libraries in the Madras Presidency were requested to send a list of unpublished manuscripts with them for favour of being considered by the Government for publication. The Honorary Secretary of the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library, Tanjore, alone complied with this request. This list as well as a similar list of unpublished manuscripts in the Government Oriental Manuscripts' Library, Madras, were carefully examined and a tentative selection of manuscripts suitable for publication was made. The Government in their Memorandum No. 34913/48-10, Education, dated 4th April 1949, constituted an Expert Committee with the Curator of the Government Oriental Manuscripts' Library, Madras, as the Secretary, for the final selection of manuscripts suitable for printing and for estimating the cost of publication.

The following were the members of the Committee :—

1. Sri T. M. Narayanaswami Pillai, M.A., B.L.
2. „ R. P. Sethu Pillai, B.A., B.L.
3. „ C. M. Ramachandran Chettiar, B.A., B.L.
4. „ R. Krishnamoorthy (*Kalki*).
5. Dr. N. Venkataramanayya, M.A., Ph.D.
6. Sri M. Ramanuja Rao Naidu, M.A.
7. „ V. Prabhakara Sastri.
8. „ N. Venkata Rao, M.A.
9. „ H. Sesha Ayyangar.
10. „ Masti Venkatesa Ayyangar.
11. „ M. Mariappa Bhat, M.A., L.T.
12. Dr. C. Achyuta Menon, B.A., Ph.D.
13. „ C. Kunhan Raja, M.A., D.Phil.
14. „ A. Sankaran, M.A., Ph.D., L.T.
15. Sri Polakam Rama Sastri.
16. „ S. K. Ramanatha Sastri.
17. Dr. M. Abdul Huq, M.A., D.Phil. (OXON).
18. Sri Afzul-ul-Ulama Hakim Khader Ahamed.
19. „ P. D. Joshi.
20. „ S. Gopalan, B.A., B.L.
21. „ T. Chandrasekharan, M.A., L.T., CURATOR.

With the exception of Sri Masti Venkatesa Ayyangar, and Dr. C. Kunban Raja, the above members continued to be members of the Expert Committee for 1950-51 also to which the following gentlemen were added in Government Memos. Nos. 7297-E/50-3, Education, dated 19th May 1950, and 15875-E/50-4, Education, dated 7th September 1950.

1. Dr. A. Chidambaranatha Chettiar, M.A., Ph.D.
2. Sri S. Govindarajulu, B.A., B.L., LL.B., Bar.-at-Law.
3. Capt. G. Srinivasamoorthy, B.A., B.L., M.B. & C.M.
4. Dr. Muhammad Hussain Nainar, M.A., Ph.D.
5. Sri T. V. Subba Rao, B.A., B.L.
6. Principal, College of Indigenous Medicine, Madras.

In Government Memorandum No. 18947-E/52-2, Education, dated 7th August 1952, a few changes were made in the personnel of the Expert Committee.

The names of the following members were deleted :—

1. Sri V. Prabhakara Sastri.
2. „ C. Achyuta Menon.
3. „ M. Abdul Haq.

The following gentlemen were included as members of the Expert Committee :—

1. Sri M. Somasekhara Sarma.
2. Dr. V. Raghavan, M.A., Ph.D.
3. „ R. Nagaraja Sarma, M.A., Ph.D.
4. „ S. Krishnan Nayar, M.A., Ph.D.
5. Prof. S. A. Bukhari, M.A.

In G.O. Ms. No. 1819, Edn., dated 8-11-1955, the Government reconstituted the Expert Committee with the following members :—

SANSKRIT

1. Dr. A. Sankaran, M.A., Ph.D., L.T.
2. Sri P. S. Rama Sastri.
3. Dr. V. Raghavan, M.A., Ph.D.
4. „ R. Nagaraja Sarma, M.A., Ph.D., L.T.
5. Sri K. Balasubramania Iyer, B.A., B.L., M.L.C.

TAMIL

6. Sri T. M. Narayanaswami Pillai, M.A., B.L., M.L.C.
7. „ R. P. Sethu Pillai, B.A., B.L.
8. „ C. M. Ramachandran Chettiar, B.A., B.L.

9. Sri T. P. Meenakshi Sundaram Pillai, M.A., M.O.L.
10. Dr. A. Chidambaranatha Chettiar, M.A., Ph.D.
11. Sri N. T. Viswanathan, B.A., B.L.

KANNADA

12. Captain G. Srinivasamurthi, B.A., B.L., M.B. & C.M.
13. Sri M. Mariappa Bhat, M.A., L.T.
14. „ H. Sesha Iyengar.

MALAYĀLAM

15. Dr. S. Krishnan Nayar, M.A., Ph.D.

MARĀTHI

16. Sri P. D. Joshi.

ISLAMIC LANGUAGES

17. Professor S. A. W. Bukhari Sahib, M.A., L.T.
18. Dr. Mohammed Abdul Huq, M.A., D. Phil (OXON).
19. Sri S. M. Fazlullah, M.A., L.T.

OTHERS

20. Sri S. K. Ramanatha Sastri, Sanskrit and Malayalam.
21. „ T. V. Subba Rao, B.A., B.L., Music in all languages.
22. The Principal, College of Indigenous Medicine, Madras Medicine in all languages.
23. Sri S. Gopalan, B.A., B.L., Sanskrit, Tamil and Telugu.
24. „ T. Chandrasekharan, M.A., L.T., In all languages (Secretary of all the Committees).

The members of the Committee met at Madras and at Tanjore to examine the manuscripts and make a selection. The recommendations of the Committee were accepted by the Government and they decided to call these publications as the "MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES" and appointed the Curator, Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the General Editor of the publications under this series.

The following manuscripts were taken up for publication till now :—

"A" FROM THE GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

TAMIL

1. Kappal Sāttiram.
2. Anubhava Vaiddiya Murai, Vols. I and II.
3. Āttānakōlāhalam.

Abhidhana.—B

1. Upadēśa Kāṇḍam.
5. Cōlan Pūrva Paṭṭayam.
6. Sivajñāna Dīpam.
7. Daṭcanāyanār Vaiddiya Aṭṭavaṇai.
8. Vaiddliya-k-Kalañciyam.
9. Anubhava Vaiddiya Muṛai, Vol. III.
10. Saptariṣinādi, Vol. I, Mēṣa Lagna.
11. Karnāṭakarajākkal Savistāra Carittiram.
12. Bharata Siddhāntam.
13. Pillai-p-piṇi vākaṭam (on infantile diseases) Vol. I.
14. Anubhava Vaidiyamurai, Vol. IV.
15. Māttuvākaṭam.
16. Saptariṣinādi, Vol. II—Virusabha Lagna.
17. Temple Inscriptions of South India, Vol. I.
18. Saptariṣinādi, Vol. III, Mithuna Lagna.
19. Temple Inscriptions of south India, Vol. II.
20. Pillai-p-piṇi vākaṭam (on infantile disease) Vol. II.
21. Saptariṣinādi, Vol. IV, Kaṭaka Lagna.
22. Pērūr-k-Kōvai.
23. Siddhāntavilakkam.
24. Sāmudrikālakṣaṇam.
25. Ānandaraṅga-k-Kōvai.
26. South Indian Temple Inscriptions, Vol. III, Part I.
27. Saptariṣinādi, Vol. V, Simha Lagna.
28. Māghasnānapurāṇa Ammānai.
29. Kōlācalā Stala Purāṇam.
30. Dina Kavitai.
31. South Indian Temple Inscriptions Vol. III, Part II.

SANSKRIT

1. Viṣanārāyaṇīyam (Tantrasārasaṅgraha).
2. Bhārgava Nāḍikā.
3. Hariharacaturaṅgam.
4. Brahmasūtravṛtti—Mitāikṣarā.
5. Nyāyasiddhānta Tattvāṁṛtam.
6. Ārogyacintāmaṇi.
7. Tattvasāra with Ratnasāriṇī.
8. Sūtrārthāṁṛta Lahari.
9. (a) Ratnadipikā.
(b) Ratnaśāstram.
10. Devakeralam—Candrakalā Nādi, Vol. I.
11. Pātañjala Yogasūtra Bhāṣya Vivaraṇa by Sri Śankarācārya.

12. Nyāyaratnam with the commentary Dyutimālikā.
13. Cikitsātilakam.
14. Nr̄ttaratnāvali.
15. Daivajñābharaṇa.
16. Ābhoga—Kalpataru-Vyākhyā.
17. Aumāpatam.
18. Mahābhāskariyam.
19. Devakeralam—Candrakalā Nādi, Vol. II.
20. Nayadyumāṇi.
21. Bhāvabodha—Tattvaprakaśikā Vyākhyā.

TELUGU

1. Auṣadha Yōgamulu.
2. Vaidyanighaṇṭuvu.
3. Dhanurvidyāvilāsamu.
4. Yōgadarśanaviṣayamu.
5. Khaḍgalakṣaṇaśirōmaṇi.
6. Śaivācārasaṅgrahamu.
7. Anubhavavaidyamu.
8. Abhinayadarpaṇamu.
9. Brahmaividyāsudhārṇavamu.
10. Rāgatāla cintāmaṇi.
11. Vaidyacintāmaṇi.
12. Kumārarāmnikathā.
13. Kāṭamarājukathā.
14. Śāriramu.
15. Bharatasārasaṅgraha.
16. Bobbiliyuddhakathā.
17. Haidarcaritramu.
18. Āryabhaṭṭiya Siddhāntam.

MALAYĀLAM

1. Garbha Cikitsā.
2. (a) Vāstulakṣaṇam.
(b) Śilpaviṣayam.
3. Mahāsāram.
4. Kaṇakkusāram.
5. Kriyākramam.
6. Kaṇakkusāram (Bālaprabōdham).
7. Asvacikitsā.
8. Phalasārasamuccayam.
9. Kilivandusamvādam.
10. Advaita Vēdāntam.

11. Bārhaspatyasūtra with Malayālam commentary.
12. Karaṇapaddhati.
13. Vidyāmādhaviyam.
14. Sarvasādhāraṇa Cikitsā.
15. Viṣacikitsā and Viṣappāṭṭusāram.
16. Jñānapiṇḍam.
17. Vetālapañcavimśati.
18. Yudhiṣṭhiravijayam.
19. Kathakalimañjari.
20. Vaidyagrantham.

KANNADA

1. Lōkōpakāram.
2. Raṭṭamatam.
3. Aśvāśastram.
4. Vividhavaidyaviṣayagalu.
5. Sangitaratnākara.
6. Sūpaśāstra.
7. Vaidyasarasaṅgraham, Vol. I.
8. Sadgururahasyam.
9. Vaidyasarasaṅgraham, Vol. II.
10. Manmathavijayam.
11. Abhidhānaratnamālā.
12. Vyavahāragaṇitam.
13. Jīvasambodhanam.
14. Kāmandakanītisāra.

ISLAMIC LANGUAGES:

PERSIAN

1. Jami-Al-Ashya.
2. Tibb-E. Faridi.
3. Tahqiq-Al-Buhran.
4. Safinat-Al-Najat.
5. Baharistan Sukhan.
6. Nuskha-E-Shajahani.
7. Tuhfa-E. Khani.
8. Ruqa'at-e-Wälājahi.

ARABIC

1. Shawakil-Ul-Hur.

"B" FORM THE TANJORE MAHARAJA SERFOJI'S SARASWATHI MAHAL LIBRARY, TANJORE.

TAMIL

1. Sarabhēndra Vaiddiya Murai (Diabetes).
2. Do. (Eyes).
3. Do. (Anæmia).
4. Do. (Svāsakāsam).
5. Agastiyar 2000.
6. Konkaṇaśararakku Vaippu.
7. Tirucciṇṭambalakkōvaiyar with Padavurai.
8. Tālasamudram.
9. Bharatanātyam.
10. (a) Pāṇdikēli Vilāsa Nāṭakam.
(b) Purūrava Cakravarti Nāṭakam.
(c) Madana Sundara Vilāsa Nāṭakam.
11. Percy Macqueen's Collection of Folklore in the Madras University Library.
12. Ramaiyan Ammānai.

TELUGU

1. Kāmandakanītisāramu.
2. Tāladaśāprāṇapradīpikā.
3. Raghunātha Nāyakābhuyadayamu.
4. Rājagōpala Vilāsamu.
5. Rāmāyaṇamu by Kaṭṭa Varadarāju.

MAHRĀTHI

1. Nātyaśāstra Sangraha.
2. (a) Book of knowledge.
(b) Folk songs.
(c) Dora Dārun Vēṇi Paddhati.
(d) Aśvāsa Caṭula Dumāni.
3. (a) Pratāpasimhendra Vijaya Prabandha.
(b) Sarabhendra Tirthāvali.
(c) Lāvaṇi.
4. Devendra Kuravanji.
5. Bhakta Vilāsa.
6. Sloka Baddha Rāmāyaṇa.

SANSKRIT

1. Aśvāśāstra with Tricolour Illustrations.
 2. Rājamṛgāṅka.
 3. Ānandakandam.
 4. Āyurvedamahodadhi.
 5. Gita Govinda Abhinaya.
 6. (a) Colacampū.
(b) Sahendra Vilāsa.
- Abidhana—C**

7. Dharmakutam-Sundra Kanda.

8. Jatakasara.

9. Viṣṇutattvanirṇaya Vyākhyā.

10. Sangita Darpana.

The Government in their G.O. Ms. No. 1820, Education, dated 4th August 1952, sanctioned a grant of Rs. 9,000 to the Dr.V. Swaminatha Aiyar's Tamil Library, Adyar, towards the publication of the following manuscripts as part of the " Madras Government Oriental Series " :—

1. Tiruvācaka Vyākhyānam.

2. Mahābhārata Cūḍāmaṇi.

It is hoped that the publication of most of the important manuscripts will be completed within the next few years.

Some of the manuscripts taken up for publication are represented by single copies in the library and consequently the mistakes that are found in them could not be corrected by comparing them with other copies. The editors have, however, tried their best to suggest correct readings. The wrong readings are given in round brackets. When different readings are found, they have been given in the footnotes except in the case of a few books in which the correct readings have been given in the footnote or incorporated in the text itself.

The Government of Madras have to be thanked for financing the entire scheme of publication although there is a drive for economy in all the departments. My thanks are due to the members of the Expert Committee who spared no pains in selecting the manuscripts for publication. I have also to thank the various editors, who are experts in their own field, for readily consenting to edit the manuscripts and see them through the Press. The various Presses that have co-operated in printing the manuscripts in the best manner possible also deserve my thanks for the patience exhibited by them in carrying out the corrections made in the proofs.

The present work Abhidhānaratnamālā with Kannada meaning is based on a palm-leaf manuscript bearing Sanskrit D. No. 13258 in the Government Oriental Manuscripts Library. This is of size 15 $\frac{1}{2}$ x 4 $\frac{1}{2}$ inches containing 45 folios with 7 lines on each page. This is in Kannada character. The condition of the manuscript is fair.

T. CHANDRASEKHARAN,
General Editor,
Madras Government Oriental
Series.

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS
LIBRARY, MVRVS,
12th November 1956.

ನು ನ್ನು ದಿ

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಷಾರ್ಥ ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಕೋಶ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಂತಹ ಕೋಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಶಿವ್ಯರಿಗೆ ದೇರೆತು, ಆ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಶಿವ್ಯರು ಕಂಠಪಾಠಮಾಡಿ ಭರಿಸಿ, ತ್ವಿದ್ದರು. ಶಾಖಿನಂತೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾಕಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವು ಅಂದಿನಿಲ್ಲ. ಗ್ಯಾರೋಪ ದಿಂದಿರುವುದಕ್ಕಾಂತಲೂ ಪದ್ಯರೂಪದಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕಂಠಫಾಠಪಾಠಾಡುವುದು ಸುಲಭವಾದುದಿಂದ, ಮುಖ್ಯಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಭಂದೊಬ್ಧಧಾರಾಗಿ ರಚಿಸಲಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತವಾಜ್ಞಾಯಾದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೋಶಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಕೋಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ತಲವರು ಸ್ವಾರ್ಥಗರ್, ಮತ್ತುರ್ಥಗರ್, ದೇವತಾಗರ್, ಮನುಷ್ಯಗರ್, ಪ್ರಾಣಿಗರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಗರ್ಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿ ಆಯಾವಗರ್ಕ್ ಸೇರಿದ ಪದಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಶಬ್ದಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮರ, ಅಥವಾ ಅಂತಾತ್ಮಕ್ ಇವುಗಳ ಅಕಾರಾದಿಕ್ರಮವನ್ನನು ಸರಿಸಿಯಾಗಲಿ ಕೋಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಅಮಾರಸಿಂಹನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅವರಕೋಶ ಅಥವಾ ನಾಮಲಿಂಗಾನುಕಾನನೆ, ಹೇದಿನಿಕೆರಸಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಮೇದಿನಿಕೋಶ, ಮಹಿಳ್ಕರನ ವಿಕ್ಯಾಪಕಾ, ಯಾದವಭಟ್ಟನ ವೈಜಯಾಂತಿಕೋಶ ಅಥವಾ ಯಾದವಪ್ರಕಾಶ, ಪ್ರರೂಪೋತ್ತಮದೇವನ ತ್ರಿಕಾಂತೋಽಂತ್ರ, ದ್ವಿರೂಪಕೋಶ ಮತ್ತು ಹಾರಾವಲಿಗಳು, ಧರ್ಮಾಂತರಾನ ಧರ್ಮಾಂತೋಽಂತರ, ಶಾಖಾಂತರನ ಉತ್ಪಲವಾಲಿ, ರಾಮೇಶ್ವರನ ಶಬ್ದವಾಲಾ, ಪದ್ಧನಾಭನ ಭಾರಿಪ್ರಯೋಗ, ಮಘಾರೇಣ ಶಬ್ದರಾತ್ಮಾವಲಿ, ಬಟ್ಟಾಧಾರನ ಜಟಾಧಾರಕೋಶ, ಅಜಯಪಾಲನ ಸಂಗ್ರಹ, ಹಟ್ಟಾಜಂದ್ರನ ಕೋಶ, ಮಹಿಳೆನ ಅನೇಕಾರ್ಥಾತ್ಮಿಕ, ಹರ್ವಕೀರ್ತಿಯಾ ಶಾರದೀರ್ಯಾಖ್ಯಾನಾವಾಲಾ, ಇರುಗವದಂಡಾಧಿನಾಥನ ಸಾಸಾರ್ಥರತ್ವಮಾಲಾ, ರಾಘವನ ಸಾಸಾರ್ಥಮಂಜರಿ, ಅಮರಜಂದ್ರನ ವಿಕಾಳ್ಳರನಾವಾಮಾಲಾ ಮತ್ತು ಸುಧಾಕಲಶ ಶ್ರಿಧರಸೇನಾಚಾರ್ಯಾನ ವಿಕ್ಯಾಲೋಜನೆ, ರಭಸ್ವಾಲನ ರಭಸಕೋಶ, ಧನಂಜಯನ ಸಾಮಾವಾಲಾ, ಹೇಮಾಕಂದ್ರನ ಅಭಿಧಾನಾಚಿಂತಾಪುರಿ, ಶಾಕ್ಷಾತನ ಅನೇಕಾರ್ಥನಮಾಜ್ಞಾಯ, ಹಲಾಯಾಧಭಟ್ಟನ ಅಭಿಧಾನರತ್ತಮಾಲಾ, ಶಾಲಿದಾಸನ ರತ್ನಕೋಶ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋಶಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಅನೇಕಾರ್ಥದ್ವಯನಿಮಂಜರಿ, ಅಮರಪಾಲಾ, ಉತ್ಪಲಕೋಶ, ಉತ್ಪಲವಾಲಾ, ಉತ್ಪಲವಿ, ಕೇಸರವಾಲಾ, ವಾಲಾ ಅಥವಾ ಮಾಲತೀವಾಲಾ, ಲೋಜನ, ವಿಕ್ಯಾರೂಪಕೋಶ, ಶಬ್ದಾಂತವ ಇತ್ಯಾದ್ಯೇಣೇಕ ಕೋಶಗಳು ಗ್ರಂಥರೂಪವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಕೋಶಗಳ ಕಂತ್ರ್ಯಗಳ ವಿವರವು ನಿಜ ತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಲ್ಲದೆ ವಾಜ್ಞಾ, ಆರಾಪಾಲ, ಧರ್ಮಾಂತರ, ರಂತಿದೀಪ, ಇಂದು, ರುದ್ರ, ವಾಜ್ಞಸ್ವತಿ, ವಾಮ್ಯಾಂದ್ರ, ಸೋಪಾಲಿತ, ಅಥವಾ ವೇಂಪಾಲತ ಸಿಂಹ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೋಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದಂಹರಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂತಿದ್ದರೂ, ಇವರಿಂದ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾದ ಕೋಶಗಳು ಇನ್ನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ವೇಂತಿ ಹೇಳಿದ ಕೋಶಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೋಶಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಲವ್ ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯವೀರದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಗಳಿಗೆ 'ವನ್ ಓಷಧಿವರ್ಗ' ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಂದು ಗರ್ಗವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರ ಪದಗಳೇ ಅಂದಿಗೆಯಾಗಲಿ

Abhidhaa—D

ಪರಿಯಾರದ ಪದಗಳು ದೊರೆತುತ್ತಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಅಯುವೇದ ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕತ್ವಾಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೂ, ಸಂಹಿತೆಗಳಿಂದಲೂ, ಅವುಗಳು ವಾಖಿಶ್ಲೋಗಾಗಳಿಂದಲೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಬ್ಬಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕೋಕೆಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಖಾರಣೆಯಾಗಿ ಮೂಲವಿಧಾನಿ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು:

(1) ದ್ವಾರ್ವಾಧಾನ ಅಂದರೆ ವೈದ್ಯಕ್ಷ ಕಬ್ಬಗಳು ಲಂಗ, ಅರ್ಫ್, ಮತ್ತು ಪರಿಯಾರದ ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವಂತಪ್ರಗಳು.

(2) ದ್ವಾರ್ವಾಧಾನ ಅಂದರೆ ಇಂತಹ ಕಬ್ಬಗಳು ಪರಿಯಾರಯಾಗದಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕುದ್ದದ್ದೇ, ಆ ಮುದುಗಳು ಗುಣ, ವಿಯಾರ್, ವಿಪಾಕ, ರಸ, ದೋಷ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವಂತಪ್ರಗಳು.

(3) ಪರಿಭಾಷಾ ಅಂದರೆ ಅಯುವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ರ್ಯಾಕ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೌರಿಭಾಷಿಕ (Technical) ಕಬ್ಬಗಳು ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಂತಪ್ರಗಳು. ಇವುಗಳು ದ್ವಾರ್ವಪರಿಪೂರ್ಣ, ಕ್ಷಾತ್ರ, ಕರ್ಮಾಯಾ, ಘಾಂಟೆ, ಉಚ್ಚೋಽಕ್, ದ್ವಾರ್ವಗಳು ತ್ವಾಕ್, ಯಾವಾಗ್ರಾ, ಮಂಡ ವೈದಲಾದುಪ್ರಗಳು ವಿಧಿ, ರಸವಿಧಾನ, ರಸಸಾಧನೆ, ರಸಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಜೀರ್, ಸ್ನೇಹ, ಗುಣ ವೈದಲಾದ ಪಾಕವಿಧಿಗಳು, ಕಾರ್ಯಾದಿಗಳು ನೀರಿನ ಪರಿಮಾಣ, ಲೋಹವಾರಣೆ, ಭಾವನೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ ವೈದಲಾದುಪ್ರಗಳ ಕ್ರಮ, ಪಂಚಕರ್ಮವಿಧಿ ಪರೋನಾಗುಂಬಾಗಿ ಮುದ್ದಿನ ನೀವನೀಯಾಲ್ಲಿ ಪರಿಮಾಣ ವೈಶ್ವಾಸಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಪರಿಭಾಷಾ ಪ್ರದೀಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಂತಹ ಕೋಕೆಗಳೂ ಅನೇಕವಾಗಿವೆ.

ಅಯುವೇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಬ್ಬಗಳು ಅನೇಕವಿಧಾನಿವೆ. ಕೆಲವು ಬರೇ ನಾವು ವಾಚಕಗಳು, ಹಲವು ದ್ವಾರ್ವಾಜಕಗಳು, ಹಲವು ದ್ವಾರ್ವಗಣವಾಜಕಗಳು. ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳು ಬರೇ ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಂದಪ್ರಗಳು. ಹಲವು ಅಸ್ಯಾಫ್ ಕಬ್ಬಗಳು. ಕೆಲವು ಆಯಾ ದೇಶ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುವಾಗಳು. ಹಲವು ತಮ್ಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದಲೇ - ಯಾ - ಉಪವಾಸದಿಂದಲೇ, ತಮ್ಮ ವಿಯಾರ್ದಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯಾಲ್ಪಡುವ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ಉದಾಹರಿಸಲ್ಪಡುವಂತಪ್ರಗಳು. ಐಗೆ ಇವು ಏಳು ವಿಧಾಗಳೊಂದು ರಾಜನಿಷಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶೋಲ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡ್ಟಿದೆ:—

ನಾವಾನಿ ಕ್ಯಾಚೆದಿಹ ರೂಢಿತಃ ಸ್ವಭಾವಾ-

ದ್ವೇಶೋಕ್ತಾಯ ಕ್ಯಾಚನ ಚ ಲಾಂಳನೋಪಾನ್ಯೇಃ ।

ವಿಯಾರ್ ಶಾ ಕ್ಯಾಚಿತ್ರಾಹ್ಯಾರಾದಿದೇಶಃ—

ದ್ವರ್ವಾಷಂ ಧುವಮತಿ ಸ್ವಪ್ತಧೋಽಭಿತಾನಿ ॥

ದ್ವಾರ್ವಗಳು ಹೆಸರುಗಳು ಕೆಲವು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ವಿಧಾನಿವೆ. ಹಲವು ದ್ವಾರ್ವಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಪರವತಗಳು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಾಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ನೇಡಿ, ಮಹಾವೇದಿ ವೈದಲಾದ ದ್ವಾರ್ವಗಳು ಬರೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆಯಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳು ಈಗ ದೋರಿಯಾತ್ಮಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಬದಲಿಗೆ ಅವುಗಳಿಂತೆ ಸುಂಗಳಾಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕೆಗಂಧ ವೈದಲಾದುಪ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಿಂದು ಸಂಗ್ರಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಿಷಿಂಟುಕಾರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದುವರು. ರಾಜನಿಷಂಟು ವೈದಲಾದುಪ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡ್ಟಿದೆ.

ಸಾಧಾರಣಾಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಪ್ರಸ್ತುತಿಗೆ ಕೋಕೆಗಳೇ ಅಭಿಷ್ಯಾಸವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಹಿಂದೆ ವೈದ್ಯರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಾರುವಿಗೆ ಕೋಕೆಗಳನ್ನು ಕೆಂಪಾರಾವಾಡಿಸಿ ನೆಂತರ ಕಾಣ್ಣಿ, ಕಾಸ್ತ್ರೀಗಳನ್ನು ಕಾಳಿಸುವ ಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕ್ಕಕ್ಷಣಾಗಲು ಅವೇದ್ರೀಸುವವನಿಗೆ ವೈದ್ಯಕ್ಷದಿಂದ ವೈದ್ಯಗಳು ಜ್ಞಾನಾದಿಗಳು ಜಾಜ್ಞನವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಚಿಕ್ಕತ್ವೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವು, ಹಲವು ರೋಗಾಳಾನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತಪ್ರಗಳು, ಹಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಾಯಕಾರಿಗಳು ಅವೇದ್ರೀಕ್. ಕೆಲವು ವಿಷಣುವಾಳಿಕ್ಷಾಪು, ಹಲವು ಕರೀರಷ್ಟ್ಪಿಕ್ರೆಗಳು, ಕೆಲವು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವು, ಹಲವು ರೋಗಾಳಾನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತಪ್ರಗಳು, ಹಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಾಯಕಾರಿಗಳು. ಇಂತಹ ದ್ವಾರ್ವಗಳು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇತವನ್ನುಂಟಾಯಾಡುವವೇಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕಕ್ಷಣಾಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಿಂದ ಈ ದ್ವಾರ್ವಗಳು ಜಾಜ್ಞನವು ಅಮುಲಾಗ್ರಾವಾಂಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಯಾವ ಯಾವ ದ್ವಾರ್ವಗಳು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇತವನ್ನುಂಟಾಯಾಡುವವೇಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕಕ್ಷಣಾಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಿರುತ್ತಿರು. ಚಿಕ್ಕತ್ವೆಯಾನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕತ್ವೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಿಂದ ದ್ವಾರ್ವಗಳು ಜಾಜ್ಞನವು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಲೋಗಾದಿಗಳು ಗುಣವಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿವರಿತಭಿಷಂಪಂಥಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕ್ಷನಿಷಿಷ್ಟಂತಹಗಳು ಅಭಿಷ್ಯಾಸವು ಬಹಳ ಆಪಕ್ಷಕ. ನಿಷಿಂಟು ಜಾಜ್ಞನವಿಲ್ಲದ ವೈದ್ಯನಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆಪತ್ತು ಸಂಭವಿಸಬಹುದೆಂದೂ, ಅವನು ಜನರ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ನೆಂದೂ ರಾಜನಿಷಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶೋಲ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡ್ಟಿದೆ:—

ನಿಷಿಂಟುನಾ ವಿನಾ ಸ್ವಿದೇಖ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾನ್ ವಾಸ್ತರೇಖಂ ವಿನಾ ।

ಅನಭಾಯನೇನ ಧಾನಾವ್ಯಸ್ತರ್ಯೋ ಹಾಸ್ಯಸ್ಯಾ ಭಾಜನಂ ॥

ನಿಷಿಂಟುಗಳನ್ನು ಅಭಿಷ್ಯಾಸವಾಡೆ ವೈದ್ಯನೂ, ವಾಕ್ಯಕರಣಾಸ್ತ್ರ ತಿಳಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಂಸನ್ನೂ, ಸದಾ ಅಭಿಷ್ಯಾಸವಾಡೆ ಬಿಲ್ಲಾಗಾರನೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವರೆಂದು ಇದರಂದು.

ಅವಾರ್ಕೋಕೆದಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾಗಗಳು ವೈದ್ಯಪಲ್ಲದೆ ಆಯುವೇದಕ್ಕೆ, ನಿಂದಂತಹ ರೂಪಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೋಕೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾಲ್ಲದೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈಗ ದೂರಾಧಾನಿವೆ. ಭಿಂಗಾಚಾರ್ಯಾನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅಭಿಧಾನ ಮಂಜರೀ ಎಂಬ ನಿಷಿಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಶೋಲ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡ್ಟಿದೆ:—

ಸೋಕ್ತಪ್ರತಿ ಜರ್ಕಾದಿಸಾಂ ಕಾಸ್ತ್ರಾಂ ಯೋ ನಿಷಿಂಟುತ್ತೋಯಾಧಯಃ ।

ಕಾಕ್ಯಪ ಭೋಜಪಭ್ರಂತಿಪ್ರಾಜ್ಯಾಪಃ ಕಂಡಿತಾಃ ಸುವಿನ್ತಂ ರತಃಃ ।

ಅಭಿಧಾನ ರತ್ನಪಾಲಾಃ.

ಎಂಬೀ ಶೋಲ್ಕದಿಂದ ಸುಕ್ತಪ್ರತಿ, ಜರ್ಕಾಪ, ಕಾಕ್ಯಪ, ಭೋಜಪಾಜ ಹೊರಬಾದವರು ವೈದ್ಯಕ್ಷನಿಷಿಂಟುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಾತ್ಮಿದೆ.

ಈಗ ದೋರೆಯಾತ್ಮಿದ್ದ ಅಯುವೇದ ನಿಷಿಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಧ್ಯಪಕರನ ಪರಿಯಾರದ ರ್ಯಾಪಾಲ್ (ಪ್ರ.ಕ. 700), ಸುರೋಪಾರ ಅಫಿನಾ ಸುರಪಾಲನ ಕಬ್ಬಪ್ರದಿವೆ (ಪ್ರ.ಕ. 1040), ಜರ್ಕಾಪಾಂದತ್ತನ ದ್ವಾರ್ವಗಳನ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಜಂದಿಕ್ (ಪ್ರ.ಕ. 1040), ಹೆಮಂದ್ರಾಪಾಲನ ನಿಷಿಂಟುತ್ತೇವೆ (ಪ್ರ.ಕ. 1088-1172), ಮಂದನಪಾಲನ ಮಂದನಪಾಲನ ನಿಷಿಂಟು

(ಕ್ರ.ಕ. 1374), ನರಹರಿಯ ರಾಜಿನಿಷಂಹಿ ಅಥವಾ ಅಭಿಧಾನ ಜ್ಞಾನಮಾಣಿ (ಕ್ರ.ಕ. 1400), ಶಿವದತ್ತನ ಶಿವಕೋಶ ಅಥವಾ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ (ಕ್ರ.ಕ. 1677), ಕೈಯಾದೀವನ ವರ್ಣಾಖ್ಯ ಪರಿಷಿಬೀಳಿಧರ (ಕ್ರ.ಕ. 1710), ಹರಿಕರ್ತಿಣಿಸೇನನ ಪರ್ಯಾಯಿಯಾಕ್ಷಾವರಿ, ವೆಂಕಟೀಕ್ಷಯನೆ ದಿಕ್ಕಿಣಾವೂತ್ತಿ ನಿಷಂಹ, ನೀಲಕರ್ತಿವರ್ಕನ ಪರ್ಯಾಯಾಂಬವ (1, 7, 8, 10, 13 ನೇ ವರ್ಗಗಳು), ಭಾವಮಾರ್ಗ ಭಾವಗುಣಾರ್ಥಕ್ಷಮಾಲಾ, ಅಜ್ಞಾತಕ್ರಿಯಕ್ಕೊಂಡ ದ್ರವ್ಯಮಂಕಾತ್ಮ ವಲ್ಲ, ಭಾವಗಾಚಾರ್ಯನ ಅಭಿಧಾನಮಂಚರೀ, ಎಂಬಿಪ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವು. ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ಷಿಂತಾಚೀನವಾದುದು ಧನ್ಯಂತರಿನಿಷಂಹಿ. ಈ ನಿಷಂಹಿ ಅಮರಕೋಶಪ್ರ ರಚಿತವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿತವಾಗಿರಬಹುದೀಯ ಹಲವರ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ. ಅಂತೆ ಉದಾಹರಣೆ ಗಳಿಂದ ಇದು ಆರೆನೇ ಕರ್ತವಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನದೆಂದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಈ ನಿಷಂಹಿ ಅತಿಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂತರಿಕ್ಕೂ ಆಗಿದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದೆಲ್ಲದೆ ಬೋವದೀನನ ಹೃದಯಾದಿಪಿಕಾ, ಜಂದ್ರ ನಂದನನ ದ್ರವ್ಯಗುಣ ನಿಷಂಹಿ ಅಥವಾ ಗುಣಿನಿಷಂಹ, ಅಕೋಕಮಲನ ನಿಷಂಹಿಸಾರ ಎಂಬಿಪ್ರಗಳೂ ಧರ್ಮಿಂಫ್ಲ್, ರಂತಿದೀವ, ಇಂದ್ರ, ವಾಕಸ್ತಿ ಎಂಬಿವರುಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅಭಿಧಾನಕೋಕಗಳೂ ಇರುವುದಾಗಿ ಕೋಕಕಾರರ ಮತ್ತು ನಾನ್ಯಾಖ್ಯಾತಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿದೆ. ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಜೀಸರಿಂದ ವಂತಕ ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕೋಕಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಅಪ್ರಸಕ್ತವಾದುದೀರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹಲವು ಮಾತ್ರವೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿವೆ. ಆಯಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಸೂಚಿಯಿಂದ ವಾಜಕರು ಕೋಕಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಪ್ರೋಫಿನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಅಭಿಧಾನರಕ್ಷಮಾಣಿ ಅಥವಾ ವರ್ಡಸನಿಷಂಹಿ ಎಂಬೀ ವೈದ್ಯಕೋಶಪ್ರ ವಲ್ಲ ನಾಥನಿಂದ ಉದಾಹ್ಯತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಹದಿನಾಲ್ಕುನೇ ಕರ್ತವಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನದೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಆದರೆ ಇದು ರಚಿತವಾದ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲದ ವಿವರಗಳನ್ನೇಲ್ಲ - ಯಾ - ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕವಿಯ ವಿಚಾರನ್ನೇಲ್ಲ ತಿಳಿಯಲು ಕರಿಯಾದ ಸಾಂಧನಗಳು ದೊರೆತ್ತಿಲ್ಲ. ಹನ್ನಿರುವೆಯ ಕರ್ತವಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋಕಗಳು ದೇಶಿಯು ಭಕ್ತಿಭಾಸ್ತರ ಶಿವೇ ಹಲಯಾಧಿನಿದ ರಚಿತವಾದ ಅಭಿಧಾನರಕ್ಷಮಾಲಾ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಷಂಹಿಪ್ರ ಇದೆತ್ತಿಂತ ಜೀರೆಯಾದುದು.

ಅಭಿಧಾನರಕ್ಷಮಾಲಾ ಅಥವಾ ವರ್ಡಸನಿಷಂಹಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಪ್ರ ವಾವಿಳ್ಳು ರಾಮಾಸ್ವಾಮಿ ಕಾಸ್ತಿಗ್ರಾಂದ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ 1939 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಾಖಾನ ಅಂದರೆ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವ ಕೋಕಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಇವೆ. ದ್ರವ್ಯಗುಣಾಭಿಧಾನ ಅಂದರೆ ದ್ರವ್ಯಗುಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಕೋಕಗಳು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಲವು ಹಸ್ತ ಲಿಪಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಅಧಾರದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುದಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಮುನ್ನಡಿ ಯಾಲ್ ಹೇಳಿರುವರು. ಇದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅಭಿಧಾನರಕ್ಷಮಾಲಾ ಎಂಬೀ ಗ್ರಂಥಪ್ರ ಕೇವಲ ದ್ರವ್ಯಾಖಾನನಿಷಂಹಿಪಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಈ ಕೋಕಕ್ಕ ದ್ರವ್ಯಗುಣಾಭಿಧಾನವನ್ನೇಲ್ಲ, ದ್ರವ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ತಾತಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಕ್ಷಿಂಡಿಗನು ಸೇರಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಬರದ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಗಳು ಇದೇ ಹೆಸರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಧಾರಿಯಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧಾರಗಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕ ಮೂಲವಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಲೇಖಕಪ್ರತಿಯಾಂತ (ಪುಟ 93) ಎಂಬದರೆ ಕ್ಷಿಂಡಿ ಇರುವ ಕೋಕಗ್ರಾಂದ ಶ್ರೀತಿಸಾಮಾ ಸಂಪನ್ಮೂರ್ದದ ವೃಷಿಕಾರ್ಮಣ, ಕುಕ್ಕಪದ್ಮ, ಗುರುವಾರ, ಕ್ರಘಣ ನೆಹ್ನತ್ರಿದಂದು

(ಕ್ರ.ಕ. 1530, ನವಂಬರ 24 ರಂದು) ವಿಕಾಣಿಪ್ರತಿಗ್ರಾಂತ್ರವ ರಂಗಾಚಾರ್ಯರ ಮಾಗನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾರ್ಯನೆಂಬವನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂತುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ವರ್ಡಸ ನಿಷಂಹಿಪ್ರ ಹದಿನಾಲ್ಕುನೇ ಕರ್ತವಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನದ್ದಾದುದರಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾರ್ಯನು ಇದರ ಕರ್ತವಾಗಲು ಸಾಂಘಿಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವನು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಬರೇ ಶೀರ್ಷಿಕ (Scribe) ನಾಯಿಗಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ದ್ರವ್ಯಗುಣಾಭಿಧಾನವನ್ನೇಲ್ಲ, ಕನ್ನಡದ ದಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅದೇ ನಿಷಂಹಿಪ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದವನಾಗಿಯಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಏರಡುತ್ತರದ ಹಸ್ತಲಿಖಿತಪ್ರತಿಗಳೂ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದಲೂ “ಸಹಗುಣ ಕರ್ತವ್ಯನ್ನಿಂದ ವರ್ಡಸಾಖ್ಯಂ ನಿಷಂಹಿಂ ವಾವ್ಯಲೇಪಿತ್ತು” ಎಂದು ಗ್ರಂಥಲೇವಿಕಪ್ರತಾಂತ ಕೋಕದಲ್ಲಿ ‘ದ್ರವ್ಯಗುಣಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ಡಸನಿಷಂಹಿಪ್ರವನ್ನು ಬರೆದನು’ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾರ್ಯನು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ‘ವರ್ಡಸನಿಷಂಹಿ’ ಎಂಬ ಕೋಕವನ್ನು ತಾನು ಗ್ರಂಥಾಂತರಗಳಿಂದಲೋ - ಯಾ - ಸ್ವಯಂವಾಗಿಯೋ ದ್ರವ್ಯಗುಣವಾಚಕ ಕೋಕಗಳು ಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಗುಣವಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದನೀಂದು ಹೇಳಿಪ್ರವೆದು ಯಾಕ್ತವೆಂದು ತೋರುವುದು.

ಕಬ್ರಾಂಸಫಲಪ್ರಮಿವಿಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ಆಧುನಿಕ ಕೋಕಪ್ರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಸುಭಾರತ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗ್ರಾಂದ ರಚಿತವಾನಿ 1919 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರುಲ್ಲಿ ಮಾಡಿತ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಕದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೆಕಬ್ಬಿಗಳು ಅಧಿಕವನ್ನು ವಿರಿಸುವಾಗ ಅಭಿಧಾನರಕ್ಷಮಾಲೆಯೇ ದ್ರವ್ಯಾಖಾನ ಕೋಕಗಳೂ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಪದಗಳೂ ಉದಾಹರಿತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೋಕಗಳಗ್ಗೆ, ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಗಳಗೂ ಒಳ್ಳೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತೋರಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವಿಳ್ಳು ಪ್ರಕಾರಿತ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯ ಪ್ರಸ್ತರಕದ ಪಾಠಗಳೂ, ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರತಿಯ ಪಾಠಗಳಗೂ ಬಹಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತೋರಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಪಾಠಗಳು ಮುದಿತ ಧನ್ಯಂತರಿನಿಷಂಹಿ, ರಾಜಸಿಷಂಹಿ, ವೈದ್ಯಕೆಕಬ್ಬಿಸಿಂಧು ಎಂಬ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಕೆಕೋಕ ಇವುಗಳ ಅಧಾರದಿಂದ ಸಂರಿಯಾದ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದಲೂ, ಲೇಖಕಪ್ರತಾದ ದಿಂದ ನಿಷಂಹಿಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿಯಾಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯಾಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತೋರುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ಕಬ್ಬಪ್ರ ಸಿರಿ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಸೂಲಭಾಸಾಂಘಿವಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮೂಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮುದಿತ ಪ್ರಸ್ತರಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಡಿಲ್ಲ. ಅವಕ್ಷವಾದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಂಡಿಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಪ್ರವೆದೆಂದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಶೀರ್ಷಿಕಗಳಿಂದ ಕೋಕದಲ್ಲಿ ಹಂಡಿದೆ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯಾದ ಪದಗಳು ಬಂದಾಗಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯಾಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಪಾಠಗಳು ಮುದಿತ ಧನ್ಯಂತರಿನಿಷಂಹಿ, ರಾಜಸಿಷಂಹಿ, ವೈದ್ಯಕೆಕಬ್ಬಿಸಿಂಧು ಎಂಬ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಕೆಕೋಕ ಇವುಗಳ ಅಧಾರದಿಂದ ಸಂರಿಯಾದ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ ಅರ್ಥಜಂಪಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿಯಾಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯಾಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತೋರುತ್ತಿದೆ, ಯಾವ ಕಬ್ಬಪ್ರ ಸಿರಿ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಸೂಲಭಾಸಾಂಘಿವಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮೂಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮುದಿತ ಪ್ರಸ್ತರಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಡಿಲ್ಲ. ಅವಕ್ಷವಾದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಂಡಿಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಪ್ರವೆದೆಂದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಶೀರ್ಷಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಡಿದೆ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯಾದ ಪದಗಳು ಬಂದಾಗಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯಾಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಪಾಠಗಳು ಮುದಿತ ಧನ್ಯಂತರಿನಿಷಂಹಿ, ರಾಜಸಿಷಂಹಿ, ವೈದ್ಯಕೆಕಬ್ಬಿಸಿಂಧು ಎಂಬ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಕೆಕೋಕ ಇವುಗಳ ಅಧಾರದಿಂದ ಸಂರಿಯಾದ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ ಅರ್ಥಜಂಪಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕನ್ನಡಕಬ್ಬಗಳು ಸಂಖ್ಯಾತಿ ಪದಗಳು ಹಂಡಿದೆ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯಾದ ಪದಗಳು ಬಂದಾಗಿರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಪಾಠಗಳು ಮುದಿತ ಧನ್ಯಂತರಿನಿಷಂಹಿ, ರಾಜಸಿಷಂಹಿ ವೈದ್ಯಕೆಕಬ್ಬಿಸಿಂಧು ಎಂಬ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಕೆಕೋಕ ಇವುಗಳ ಅಧಾರದಿಂದ ಸಂರಿಯಾದ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ ಅರ್ಥಜಂಪಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಗಳು ಸ್ವಂತ ವಿಭಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಲ್ಲಿದ್ದೀರ್ಲಿ ಅಂತಹ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ೨೧೫ ದ್ರವ್ಯಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಗಳಿಂದ ಮಾಡಿರುವುದು, ಅಷ್ಟು, ಲಂಟಿ, ತಿಕ್ತ, ಕಚ್ಚ ಕ್ಷಾರಾಯ ಎಂಬೀ ಆರು ರಸಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದಿ ಆರು ಸ್ವಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿವೆ. ತೆಲುಗು ಮುದಿತ ಪ್ರತಿಯಾಲ್ಲಿ ೨೧೦ ದ್ರವ್ಯಗಳಿವೆ. ಇದರೆ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಗೂ ದ್ರವ್ಯಸಂಖ್ಯೆ, ದ್ರವ್ಯವಾಚಕಪದಗಳ ವಿಭಾಗ, ಲಂಟಗ್

ವೊತ್ತರವನ್ನಿಲ್ಲ ವೈತಾಯನವಲ್ಲ, ಹನುಮ ಕಂಡಿ ಕೀರ್ತಿಕೆಗಳನ್ನು ನೇರಿಡಿದೆ ಪರಿಷಾರಾಯವರ್ದಿಯಿಂದ ಉದ್ದಿಪ್ಪಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿಪೂರ್ವ ಕೂಡಾ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ತೇರಿಬಿತ್ತಿದೆ. ಏಲ್ಲ ನಿಘಂಟುಗಳು ಪರಿಷಾರಾಯಕ್ಕಬ್ಧಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳು ಗುಣವಾಚಕ ಕೋಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದೆಡಿ ಸೇರಿಸಿ, ಆಯಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಗುಣಗಳು ವಿಮರ್ಶಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಪರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸಾಧಿಸಿ, ಸಂತರ ಒಂದು ಪೂರ್ಣಕೋಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರಿಗೆ, ದೃಷ್ಟಿವಾಚಕ ಕಬ್ಧಗಳು ಲಿಗ್, ಆಫ್, ಗುಣ, ಪರಿಷಾರಾಯವರ್ದಿಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಯ್ಯಾವೇದದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸಲು ಹಣಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹನಿರ್ಯಾರು ಇಂತಹ ಕೋಕವ್ಯೋಂದನ್ನು ಪ್ರಥಮತ್ವ ತಜಾರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದು.

ವೇದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವನಿಸ್ತೀಗಳು ಗುಣವಿಳಿಸಿಗ್ಗು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಖ್ಯಾದೆದ ಓವಿಧಿ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ (X. 97) ಮಾಲಿಕೆಗಳು ಗುಣವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವುಗಳು ಸಂಖ್ಯೀಯ ವಳ್ಳಾನೂರೆಂದೂ, ಅವುಗಳು ದೇವತೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಿ ತನಾದ್ವಿಂದೂ, ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆಯಿಂದೂ, ದೃಷ್ಟಿಗುಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದ ವೈಧ್ಯನಿಂದ ಉಛಯೋಗಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಲಿಕೆಗಳು ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣವಡಿಸುವುದಿಂದೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಗಳ್ಪತ್ರವಾಗಿದೆ. ವೇಕ ಹೊ ನೀಲ್ ಮತ್ತು ಹೀತ್ ಇವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ವೇದಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ (Vedic Index) ಯಲ್ಲಿ 260 ಮಾಲಿಕೆಗಳು ನಿರ್ವಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಸುಶೃತದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಸಂಗ್ರಹಣಿಯಾ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ 385 ಮಾಲಿಕೆಗಳೂ, ಜರೆಕದಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ಸ್ಥಾನದ 1, 2, 3, 4, 5, 13, 14 ಮತ್ತು 17 ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ 500 ಮಾಲಿಕೆಗಳೂ, ಕೌಟಿಲಿಯಾ ಅರ್ಥ ಕಾಸ್ತ್ರದ 32, 36, 38, 45, 46, 92, 146, 147, 148, 149 ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ 330 ಮಾಲಿಕೆಗಳೂ ಉದಾಹರಿತವಾಗಿವೆ. ಧನ್ಯಾಂತರೀಯ ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ 324 ಮಾಲಿಕೆಗಳು ವೊತ್ತರವೇ ಉದಾಹರಿತವಾಗಿವೆ. ಒಬ್ಬುಗೆ ಅಯ್ಯಾವೇದದ ಕಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಉದಾಹರಿತವಾಗಿರುವ ಮಾಲಿಕೆಗಳು 666 ಕ್ಕೆ ವಿಕ್ರೀಲ್ಲವಿಂದು ತಡ್ಳಿರುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವರು.

ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ 130 ಮಾಲಿಕೆಗಳು ಅಯ್ಯಾವೇದದ ಕಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉದಾಹರಿತವಾಗಿವೆ. ಇನ್ನುಲದ ವೈದಿಕ ಮಾಲಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ಪರಿಜಯ, ಅಥವಾ ಅಯ್ಯಾವೇದದಲ್ಲಿ ಆ ಪದಗಳರುವ ಪರಿಷಾರಾಯವರ್ದಿಗಳು—ಯಾವುದಿಂದೂ ರೋಗದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಹೇಗೆಂದೂ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕ ಕೋಕಗಳಿಂದಲೂ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಮರ್ಶ ಸಾಧಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ.

ಈ ಕೋಕದಲ್ಲಿ ಕಲವಾರು ಪ್ರಾಚೀನ ನಿಘಂಟುಗಳು ಅಭಿಪೂರ್ಯವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದೆಂಬು ಮತ್ತಾಂತರೇ, 'ಅನ್ಯತ್ವ' ಇತ್ಯಾದಿ ಕಬ್ಧಗಳಿಂದ (ಉ.g. ಪ್ರತಿ 63, 64, 67, 71, 84, 88, 90) ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಹಳಪ್ಪ ಕೋಕಗಳು ರಾಜ ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಉದಾಹರಿತವಾಗಿವೆ. (ಪ್ರತಿ 89 ಬೆಷ್ಟೆಲ್ಲ 1 ನೇರಿಡಿರಿ). ಸಲವೆಡಿ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಡು ವಿಧಾಗಿ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. (ಪ್ರತಿ 23 ಕೋಕ 23-24, ಪ್ರತಿ 24 ಕೋಕ 29-30 ನೇರಿಡಿರಿ). ಕಲವೆಡಿ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಷಾರಾಯವಾಗಿ ಇತರೆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕಬ್ಧಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಪರಿಷಾರಾಯಾಗಳಿಂದು ನಿರ್ವಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ 52 ರಲ್ಲಿ 'ಬೊದ್ದಿ' ಎಂಬುದರೆ ಕೋಕಗೆ ಉದಾಹರಿತವಾದ ಕೋಕಪ್ರ 'ವಿಷಮಿಷ್ಟ' ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಷಾರ ಕಬ್ಧಗಳೆಂದು ಶಿಬ್ದಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋಕಗಳಲ್ಲಿ ದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶೇಷಗಳು ಅಭಿಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶಾಧಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದೆಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಕುಧಿವೆಂದು ತೋರಿಬಂದ ಪಾಠಗಳು ಬೆಕ್ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕರ ಅವಾಹನಿಗಾಗಿ ಕೊಡೆಪಟ್ಟಿದ್ದೆ.

ಅಯ್ಯಾವೇದದವು ಪ್ರಕೃತಿಪಾದಿಗಳನ್ನು ರೋಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಯ್ಯಾನ್ನನ್ನು ರಚಿಸುವ ಒಂದು ನಿಧಿಯು. ಪ್ರಾಚೀನ ಖ್ಯಾದೆಗಳು ಈ ಖ್ಯಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ವನ್ನು ಜೆನಾಜಿ ಮನಗಂಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರು ಅವುಗಳು ಗುಣಗಳನ್ನು ಜೆನಾಜಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿರುವ ರೆಂಬುದೂ ಅವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ತಿಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕಾಲವರ್ತಾ ಲೀಖಕರ ಪರಿಷಾದ ದಿಂದಲೂ ಕಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಕ್ರಮವಿಲ್ಲದ ಕಾಸ್ತ್ರದ ಮಹತ್ವವು ಹಂತಿನ್ನಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಇದರ ಹಂತಕ್ಕಿಂತಿನ್ನು ತಿರುಗಿ ಬಿಳಿಕೆಗೆ ತರಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭವಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವಾತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಕಲ ಅನುಕೂಲಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಈ ಗ್ರಂಥವಾಲ್ಲಿಯು ಪ್ರತಿ ವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಕಲ ಅನುಕೂಲಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಈ ಗ್ರಂಥವಾಲ್ಲಿಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತೀ. ಚಂದ್ರಕೇಬರ ಅರ್ಜುವರಿಗೂ ಮುದ್ರಣಿಗೆ ಧನಸ ಕಾರ್ಯವಿತ್ತ ವಾದಾನು ಸಕಾರಕ್ಕೂ, ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸಕಾರದ ಮುದ್ರಣಾಲಭಿಯಾದವರಿಗೂ ಸಮ್ಮತ ಧನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದು.

ಅಷ್ಟರೂ, }
14-8-1956 }

ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೇತಿ-

ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟಪ್ಪ -

ಆಭಿ ಧಾನ ರತ್ನ ಮಾಲ್ಯಾ

ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ

	ಪ್ರಕಟ	ಪ್ರಕಟ
Introduction	i	ವೂಲೆಲೆ ಹೊನ್ನೆ ...
ವುನ್ನಡಿ	ix	ಬಂದೆಲೆ ಹೊನ್ನೆ ...
ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಂಧ (ಮಧುರ 1—21 ಸ್ವಂಧ).		ದಭೀ ...
ತುಪ್ಪ	2	ಕಾಶದಭೀ ...
ಜೇನು	2	ಚೆಪ್ಪರದ್ವಾತ್ತೈ ...
ಎಣ್ಣೆ	3	ದ್ವೀಪದಾತ್ತೈ ...
ಹಾಲು	3	ತಿಪ್ಪರೆಲ್ಲಾ (ನೀರು ಹಂಚಿ) ...
ಬಣ್ಣೆ	3	ರೆಲ್ಲಾ ...
ನೀರು	4	ಸಕ್ಕರೆ ...
ನೆಲಗುಂಬಳ್	4	ಜೇನು ಸಕ್ಕರೆ ...
ತಾಲುಗುಂಬಳ್	4	ಬಂಡ ಸಕ್ಕರೆ ...
ಅಪಾಡಿ	4	ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ ...
ಸೆಳ್ಳಾ ಅಪಾಡಿ	4	ಬೋಳಂಗಡಲೆ ...
ಕಾಕೆಲೇಳಿ	4	ಜೀಬಿಲಿಕೆ (ಸಾಗಬಲಾ) ...
ಪ್ರೀರ ಕಾಕೆಲೇಳಿ	5	ಗರಿಕೆ ...
ಹೆದ್ದು ಱಾಕೆ	5	ಬಿಳಗರಿಕೆ ...
ಬಳ್ಳಾದುಱಾಜೆ	5	ಬೆಟ್ಟಗರಿಕೆ ...
ಸೊಗದೆ	5	ನೈಲು ...
ವಾಗಳ್	5	ಎಳ್ಳನೀರು ...
ಮೇಡೆ	6	ಬಿಕ್ಕ (ಬೆಟ್ಟದ ಗೋಳಿ ಮಾರ) ...
ಮಾಹಾ ಮೇಡೆ	6	ಹಾಲೆ ಮಾರ ...
ಸೀಹಾಲಿ	6	ಅರತ್ತಿಗೆ (ಆರೆಬಳ್ಳ) ...
ಮಾರ ಹಾಲಿ	6	ವೀರಿನಿ ...
ಖಜೂರ ಹಳ್ಳಾ	6	ಕೆಬ್ಬಿ ...
ಶೆಜಲು	6	ಪಾಗೇವತ್ತ ...
ಟಿಲೆ	7	ತ್ವಣ್ಣೀರಿ ...
ಶ್ರೀತಾಳೆವ್ವೋಲೆ	7	ಹಲಸು ...
ಹುಪ್ಪೆ	7	ಬೇರುಹಲಸು ...
ಸುಳ್ಳಾ ಹುಪ್ಪೆ	7	ವೃದ್ಧಿ ...
ಕೆರಿ ಹೆಸರು, ಚಾಡು ಹೆಸರು	7	ಮಾಹಾವೃದ್ಧಿ ...
ಕಾಡು ಉದ್ದು	7	ಬಾಳೋ ...
		ಜೀವಕ ...

		ಪ್ರಕृತಿ		ಪ್ರಕृತಿ
ವೃಷಭಕ್	...	12	ಕೃಂಧಾನ್ಯ	...
ಚೆಲಕೇರೆ	...	12	ನೆವಣೆ	...
ನೆಲದಾವರೆ	...	12	ಸೊವೆ	...
ಹಡ್ಡೀ	...	12	ಬರಗು	...
ಗೋರಿಮಿಡಿ	...	12	ಜೋಲ್ಲ	...
ಹವಳದ ಬ್ರ್ಯಾ	...	13	ಗೋಧಿ	...
ಕಟ್ಟಿ	...	13	ಯೋಧಾನ್ಯ	...
ಇಲ್ಲಿವಿ ಸೊವೈ	...	13	ಹೆಸರು	...
ಜಿಲ್ಲಾ	...	13	ಕರಿಹೆಸರು	...
ಸಹದೇವಿ	...	13	ಉದ್ದು	...
ಟೆಂಜೆಬ (ಪ್ರ್ಯಾಂಪುರಾಚೆ)	...	13	ಕಡೆಲೆ	...
ಬಸಳೆ	...	13	ಹುರುಳ	...
ಕೇರನ (ವೇವನಾಳ್)	...	13	ಅರೆ	...
ಯಾಪ್ತಿ ಮಥುಕ	...	14	ತೆಗೆಗಳಿ (ಅಲಸಂದಿ)	...
ಲಪ್ಪೀ ವಂಜಿ	...	14	ತೆಗರಿ	...
ಹಲ್ಲಿ	...	14	ಕಾಡು ಹುರುಳ	...
ಹೊನೆಗೆನ್ನೆ	...	14	ಉಂಕೆ (ಬಟ್ಟ್ಯಾಡ)	...
ಆಗಸೆ	...	14	ಎಳ್ಳು	...
ಜರ್ಕೋತ (ಜಕ್ಕವತ್ತಿ ಸೊರ್ವು).	15	ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ವಂಧ (ಅಮ್ಮೆ	21-29	
ಪಾಜಲ್ತಿಗೆ (ಪಾಡೆಬ್ರ್ಯಾ)	...	ಸ್ವಂಧ).		
ವಿಧ್ಯಾ ಕೂರಂತಿ	...	15	ಹಾಜ್ಜೆ	...
ದುಸ್ಸೀರು	...	15	ದೇಸರು	...
ಹರುವೆ ಸೊವೈ	...	15	ಮೇಸರು ನೀರು	...
ನಿಮ್ಮೆ ಟ್ರಾಯ (ಎಳಚಿಭೀದ)	..	15	ಹುಳಗೆಚ್ಚು	...
ಅಣಬೆ	...	16	ತಂಗುಳಿನ್ನದ ಹಾಳನಿರು	...
ಹಲ್ಲೀಗಡ್ಡೆ (ದುಪೆ ಗಡ್ಡೆ)	...	16	ಕಲಗಡೆಚ್ಚು	...
ಸೌಫ್ರೋಯ	...	16	ಸುರೆ	...
ಬುದಿಗುಂಬಳ್	...	16	ಸುರೆಗಸೆ	...
ಸೂತೆ	...	16	ಕೊಂಡೆವಾಪು (ಬಟ್ಟದ ವಾಪು).	23
ಮುಳ್ಳು ಸೌತೆ	...	17	ಹಾಣಿಸೇ ಹಣ್ಣು	...
ಹಾಪ್ರಮೀಕೆ	...	17	ದಾಳಂಬ ಹಣ್ಣು	...
ಸೋರೆಕೊಯಿ	...	17	ಸೇಲ್ಕಾಯಿ	...
ಹೀರೆ	...	17	ತಿಂತ್ರಿಗಳಿ (ಹುಣಿನೆ)	...
ಜ್ಯೇನಾವೀಣಿ	...	17	ವೊಪು	...
ಬೆಣ್ಣು	...	17	ಅಂಬೋಲ್	...
ಕಂಬಾಭತ್ತ	...	18	ಬೆಲದ ಮರ	...

		ಪ್ರಕृತಿ		ಪ್ರಕृತಿ
ಪ್ರೇಂಪ್ರೇಂ	...	25	ಬಿಳಿಯ ಕೆಗ್ಗಲಿ	...
ಕೆಳತೆ (ಕೆತೆ ಕಾಯಿ)	...	25	ಲಾವಂಜೆ	...
ದೊಡ್ಡ ಕಳತೆ	...	25	ಮುಡಿವಾಳ್	...
ಹಳ್ಳಬಸಳ್ಳೆ	...	25	ಕೆಪುಕೆಲೋಹಿಣಿ	...
ಉಮ್ಮೆಲಚಿ	...	25	ಹೆಗ್ಗೊರಿಪೆಗೆ	...
ಎಲಚಿ	...	25	ಅರಸಿನೆ	...
ತೊಡಿತೆವಾದಳ್	...	26	ಮರದರಹಿನ	...
ನಿಂಬಿ	...	26	ಹಾಲುಕೊಲಪೆಗೆ	...
ರುದಾರ್ಜಿ (ಕೆತ್ತುಳಿ)	...	26	ನೆಲಬೇವು	...
ಜೆರಿಲ್	...	26	ಹೆಮ್ಮೆರ	...
ಕೆಬ್ಬಿಳಿ	...	26	ಬೇಸು	...
ಒಟ್ಟಾಲೋಹ	...	27	ಪ್ರಾರ್ಥಮೂಲ	...
ಹಿಪ್ಪಿಗಾಟ್ಟು (ಕೆಟ್ಟಿ)	...	27	ತೆಗ್ಗಿ	...
ತ್ಯಾತೀಯ ಸ್ವಂಧ (ಲವಣ 27-29		ತಕ್ಕಾರ್	...	33
ಸ್ವಂಧ).		ಸ್ವಂಧ)	...	34
ಸ್ವೇಧಾವಳವಣಿ	...	27	ಕೊಲುಗಳ್ಯಾ	...
ಸ್ವಾವಕ್ಷೇತ್ರಾವಳವಣಿ	...	27	ಎಲಿಗ್ಳು	...
ಬಿಡೆಲವಣಿ	...	27	ಕೆಕ್ಕಾಟಕೆಶ್ವರಿ	...
ಗ್ರಾಬೆಲವಣಿ	...	27	ಪಾಟಲಿ	...
ಅಟ್ಟುಪ್ಪು	...	28	ಖಿನಿ	...
ಸಮುದ್ರದ ಉಫ್ಪು	...	28	ಹೆಗ್ಗುಂಬಳ್	...
ರುವಣ್ಣಾರಲವಣಿ	...	28	ಗಬ್ಬಿಗ್ಗ	...
ಸದ್ರ್ಶೀಕ್ಷಾರಲವಣಿ	...	28	ದುಂಡಿಲ (ಹೆಗ್ಗುಗ್ಗಾಟಿ)	...
ಬಿಳ್ಳಾಗಾರಲವಣಿ	...	28	ಗಂಟುಭಾರಂಗಿ	...
ಸೀನ	...	28	ಮುಗ್ಗಾರೆ	...
ತವರ	...	29	ಕುಂಸೋರೆ	...
ಜಿತುಧ್ರ್ಯ ಸ್ವಂಧ (ತಿಕ್ತ 29-54		ದೇವದಾಲ	...	35
ಸ್ವಂಧ).		ತೊಂಡಿ	...	36
ಆತುಸೋರೆ	...	30	ಕಣಬು	...
ಜಂಗ್ಲಕೆಲೆಷ್ಟು	...	30	ಕೊಲೆಸಿಗೆ	...
ಕಣಪಡವಲ	...	30	ಕೊಡೆಸಿಗೆ ಬೀಡ	...
ಪಪ್ಪಾಟಕೆ	...	30	ಕೊತ್ತುಂಬರಿ	...
ಅತಿಬೆ	...	31	ಕಂಹೀರೆ	...
ಅಗ್ಗಳುಕುಂಬಿ	...	31	ಪಾಡಬೆ	...
ಅಮ್ಮುತೆಬ್ಬು	...	31	ಬೈಡುಲ	...
ಕೆಗ್ಗಲಿ	...	31	ಚಿಟ್ಟೆಬೈಡುಲ	...

			ಪ್ರಕಟ		ಪ್ರಕಟ
ಆಲ	37	ಮಂಹಿಪೊಡ್ಡಿ ಗುಗುಳ್ಳು	...
ಬಿಜೆ	37	ಶಿಲಾಜಿತು	...
ಬಿಳಿ ಬಡೆ	37	ಬೇಳುವಾಲ	...
ಗೋರಂಟಿ	38	ಕಂಪಿಲ ಕ್ಕ	...
ರಾಕ್ಕೆ	38	ಎಕ್ಕೆ	...
ನೀರಾಮೆ ಬಳ್ಳಿ	38	ಚಿಲ್ಲು	...
ಬೋಳಿಧಿ	38	ಬೆಣ್ಣಿ ಬಿದಿರು	...
ನೀಲಿ	38	ಉಮ್ಮುತ್ತು	...
ಭಾವಂಜೆ	39	ಕರಿ ಉಮ್ಮುತ್ತು	...
ದೊನ	39	ಭಂಗಿ	...
ಮರುಗ	39	ಕೊತ್ತಾರ ಬುಡೆವು (ಸುರುಸುರುಕೆ)	46
ಕಂಕಾಷ್ಟ	39	ಕಣಿಗಿಲ ಹೂವು	...
ಮಂಡಳ ಬ್ರಹ್ಮ	39	ಗಡಿಕೆ	...
ಸಂಬರ್ಥೆ (ಸಾಂಭಾರ್ಥ)	40	ಗುರುಗುಂಜೆ	...
ಅದಿಭ್ಯು ಭಕ್ತು (ಸಾಯಂಕಾಂತಿ)	40	ಬಿಳಿಗುರುಗುಂಜೆ	...
ಪ್ರೊಯಾಂಗು (ಪ್ರೇರಂಕಣ)	40	ಕರಿಗುರುಗುಂಜೆ	...
ಗರುಗ	40	ಕರುನೆಲ್ಲ	...
ಗಂಗುಂಗೆ	40	ಬಿಳಿನಹುಕೆ	...
ಉತ್ತರಣೆ	41	ಕರಿಸಹುಕೆ	...
ಬೆಟ್ಟುತಾವರೆ	41	ಮುತ್ತುಗೆ	...
ರಕ್ತ ಚಂದನ	41	ರಿಳಿತಿನಾಳೆ	...
ಹಳ್ಳದಿ ಜಂದನ	41	ಗೊಟ್ಟಿ (ಬೋರೆ ಮರ)	...
ಶ್ರೀಗಂಧ	41	ನೆಲದಾಳ	...
ಕುಂಕುಮೆದ ಹೂವು	41	ಹಂಸಪ್ರಾದಿ	...
ಕೆಪ್ಪೂರ	42	ಜಾಜಿ	...
ದಟ್ಟಾವೂರಿನೆ	42	ಮೊಕ್ಕೆ	...
ಹಾಲುಮಡ್ಡಿ	42	ಕರಿಲೋಕ್ಕೆ	...
ಗೋರೋಜನೆ	42	ಬಿಳಿಲೆಕ್ಕೆ	...
ಅಗಿಲು	43	ಹೊಂಗೆ	...
ಕೃಷ್ಣ ಅಗಿಲು	43	ತಪಸಿ	...
ಸಂದಿವ್ಲಿಕ್ಕೆ	43	ಗುರಿಡ	...
ಪಿಕ್ಕುಮರ	43	ಕೆಂಪಿನಗಸಿ	...
ಗಂಧಿಗತಗ್ರ	43	ತುಂಬುಲು	...
ಬೋಳ್ಳೆ	43	ಪ್ರೆಲಿವಿಂದ (ನುಲಿದಜ)	...
ಸರ್ಜದೀವಡಾರು	44	ಗಾರೆ	...
ಕಲ್ಲು ಹೂವು	44	ಬೆಕ್ಕೆ	...
				44	50

			ಪ್ರಕಟ		ಪ್ರಕಟ
ಪದ್ಮಸೂತಿಗ (ಗಂಡಲಿ)	50	ಹಿಪ್ಪಲಿ	...
ಗಿಲಿಗಿಂತ	50	ಮೀಣಾಸು	...
ಕೇಲಿಂದ	51	ಗಡುಪ್ಪಲಿ	...
ಗೋಡೆಪಾಲ	51	ಬೆತ್ತಪುಲಾಲ	...
ನೆರವೆಂದ	51	ಹಿಪ್ಪಲೀಮುಲಾಲ	...
ಬೈತರಾತಿ (ಕೈದಸರಿ)	51	ದ್ವಾರುಕೆ	...
ವಲುವನಸಂದಿ	51	ಕಾಮಂಜ್ಞೆ ಹುಲ್ಲು	...
ಮುಳ್ಳುಕೆಗಿಗೆ	52	ವಾಯುವಿಳ್ಳಂಗ	...
ಕತ್ತಿಗಾಲ	52	ತಾಳುಸಹತ್ತೆ	...
ಬೊಳ್ಳಿ	52	ಜಂಜ್ಞೆ	...
ಗಿಳಿಯ (ಕರಿತಿಗಡೆ)	52	ಸಪೋಟ್ಟಿ	...
ಪಿನ್ನಗಿಣಿಯ (ಸಣ ತಿಗಡೆ)	52	ಕ್ರಾಂತಿ ತುಳ್ಳಸಿ	...
ಬೆನ್ನುತೆಹ (ಕರಿ)	52	ಶ್ರೀ ತುಳ್ಳಸಿ	...
ಕಳ್ಳಂಜವಲ (ಸಾರಣೀಗಿಡ)	52	ಭಾರ ತುಳ್ಳಸಿ	...
ವಾರಿಜಂ (ಹಾಲಿವಾಳಿದ ವರ)	53	ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳು	...
ಗಿಳಿಯಕೊಕೆಕ್ಕೆ	53	ಕಾರುಳ್ಳು	...
ನಾಯಿಬಾಲ	53	ನೆಲಾಗುಳ್ಳು	...
ಇಲಿವಿಂದ	53	ಮುಳ್ಳುಳುಧನೆ	...
ಅಂಗಾರ (ಎಲ್ಲಾಗಲ)	53	ಸಂಖುಸಿಗೆ	...
ಹಾಗಲ	53	ಕಾಡು ಸಂಖುಸಿಗೆ	...
ಸುರುಗುಡು	53	ನಾರುಂಬೇಳ್ಳು	...
ವೆಕ್ಕುಡು (ವೆಕ್ಕಡಿ)	53	ನೆಲಿನಾರುಂಬೇಳ್ಳು	...
ಕುರುಪಿಗೆ ಗಿಡ	53	ತುಂಬಿ	...
ತೆಲ್ಪುಕೆ	53	ಕೈತುಂಬಿ	...
ಕೆಂಜು	54	ಮೂಲಂಗಿ	...
ಹಂಚಮು ಸ್ಫುಂಧ (ಕಟ್ಟಿ	54-68	ಸಣ ಮೂಲಂಗಿ	...
ಸ್ಫುಂಧ).				ನುಗೆ	...
ನಾಗೆಸೇಸರ	55	ಕಾಡುನುಗೆ	...
ವಲಕ್ಕೆ	55	ನುಗೆ ಬೀಜ	...
ದೊಡ್ಡ ಪಲಕ್ಕೆ	55	ಸಾಸೆವೆ	...
ಲವಂಗ ವತ್ತಿ	55	ಬಿಳಾಸಾಸೆವೆ	...
ಲವಂಗ ಜೆಕ್ಕೆ	55	ಬೊಡೆತರ (ಬೋಳ್ಳಗಡಲೆ, ದೇವ	60
ಲವಂಗ	55	ಗಂಟಿ).	60
ಬೆರಿಗೆ	55	ದೊಡ್ಡ ಬೋಳ್ಳಗಡಲೆ	61
ಕೆರಿಬೇರಿಗೆ	56	ಬಿಳಕೆಮೈ	61
ಕುಂಬಿ	56	ದಂತಿ	61

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ			ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ		
ನೀಲದಂತಿ	61	ನಲ್ಲಿರು (ಮಂಗರವಳಿ)	...
ಸಾಗದಂತಿ	61	ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಿ	...
ದೇವದಾರು	61	ಕೆಕ್ಕಿರಿ	...
ಇಂಗು	61	ಚೆಂಡೆಲ (ಕಾನರ)	...
ವಾದಕೆ (ಒಮ್ಮು)	62	ವರಿಕಾಮು (ಮಾರಾಟಿವೊಗು)	...
ಕೆಜೋರ	62	ಅಗ್ನಿದಂಡಿ (ಅಗ್ನಿಜಯ್ವಲಾ)	...
ದೊಡ್ಡ ಕೆಜೋರ	62	ಹಿಂತ್ರಿ	...
ಗಂಧಕಚೋರ	62	ಗೋಪುರತ್ರಿ	...
ಕಪ್ರೋರ ಬೆಂಡೆ	62	ಷಣ್ಣಿ. ಸ್ವಂಧ (ಕಣಾಯ)	68-92
ಕೋಡೆ ಬೆಂಡೆ (ಬೆಂಡೆ)	62	ಸ್ವಂಧ).	
ರೇಣುಕ	62	ಬಿಳಿ ತಿಗಡಿ	...
ತಕ್ಕೂರು	62	ಕರಿ ತಿಗಡಿ	...
ಜಾಲಿಯವತ್ತಿ	63	ಕೊಡೆನಾರಿಗಡ್ಡೆ	...
ಜಾಲಿಕಾಯಿ	63	ಕಾಡು ಕೊಡೆನಾರಿಗಡ್ಡೆ	...
ಕಾಸ್ತೂರಿ	63	ಲೋಧರ್	...
ವೃಗಣಾಭಿ	63	ಬಳ್ಳಿಕೋಧರ್	...
ಪ್ರಾನುಗು	63	ಅರಗು	...
ಕುಂದುರುವತ್ತ	63	ಅಲತಿಪಟೆ (ಅಲತಿಗೆ)	...
ಹರಿವಳ್ತ	64	ತುಂಬಾರೆ	...
ಗಂಧಕ	64	ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಾರೆ	...
ಇಂಗುಲಿಕ	64	ಬಿಸ್ಸಿ	...
ಮಾಟಿಲಿ	64	ಅಳ್ಳಿಕೊಯಿ (ಹರೀತಕೆ)	...
ಮೈಲತುತ್ತಿ	64	ನೆಲಿ ಜಂಟುತ್ತಿ	...
ಹಾಲತುತ್ತಿ	64	ಆರೇಕಾಯಿ	...
ಗೇರು	65	ತ್ರಿಫಲಿ	...
ಗೇರಗೋರಿ (ಅಂಕೋಲೆ)	65	ಬಿದಿರು	...
ಕರಿಬೆಪ್ಪ	65	ಮಯುಲಾರಿಶಿ	...
ಗೋಳಿಪುರ	65	ಅಂಬಾಳ್	...
ನಂಪಿಗೆ	65	ಜಂಬುನೇರಿಲು	...
ಸೇವಂತಿಗೆ	65	ನೆರಿ ನೇರಿಲು	...
ಮುಲ್ಲಿಗೆ	66	ರುಣ್ಣಾಪ್ರೀನೇರಿಲು	...
ವಿಷಮುಖ್ಯ	66	ನಿರುವಂಬೆ (ಹಬ್ಬಿ)	...
ಕುಪ್ಪಿ	66	ಎಲಹಾರಿ	...
ಕಾಡುನೂರ್ಣಿ	66	ಉಲ್ಲಿಖಿರಿಬಸಲಿ	...
ಇಂಗುವತ್ತಿ	66	ತಗರಿತ (ತಗರೆ)	...
ಕಂಬಸುಂಘ (ಕಟ್ಟಪತ್ತಿಗೆ)	66	ಅಕ್ಕೋಕ	...
				75	

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ			ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ		
ಅಡಕೆ	75	ತೇಗ್ಗೆ	...
ಮಂಜಿನೀ	75	ತುಂಬಾರು	...
ಗಂಡುಮಣಿಕ್ಕೆ	76	ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ	...
ಹೆನ್ನೆ	76	ನೀರು ಕದಂಬ	...
ಸುರಹೆನ್ನೆ	76	ಅಂದುಗ (ಅನೆ ಹೀಲ)	...
ಕಂಬಿವಾಳ್	76	ವೀಲಗ (ನೀಳಗು)	...
ದೇವಕಂಬಿವಾಳ್	76	ವೌದಿನ	...
ಧಾತರೇ ಕಾಸುಮು (ಆರೆ ಹೂವು)	76	ಕಾಡು ಹಿಪ್ಪಲಿ	...
ಬಾಗೆ	76	ನೀರು ಹಿಪ್ಪಲಿ	...
ಬಂದಣಿಕೆ	77	ನೆಲತೀಗೆ (ಕರಿಬ್ಬಿಧೀಲಿ)	...
ಹರಿವಾದ್ದು	77	ತುಮ್ಮು (ಗೊಳ್ಳಿರಿ)	...
ದೊಡ್ಡ ಹರಿಯವಾದ್ದು	77	ನೆಲ ತುಮ್ಮು (ಕರಿಬೊಳ್ಳಿರಿ)	...
ಸೆಮಿದ (ನೀಳವೊದ)	77	ಪ್ರಭುಲಿ (ಬೊಳ್ಳಿರಿ)	...
ಮುಲುವೆಲುಮು (ಮುಳ್ಳುಬೀಲ)	77	ತಡಿ	...
ದೊಡ್ಡ ಜೆಳ್ಳಿ	77	ತಿರುಮುಡಿ (ಹಬ್ಬಿತುಂಬಿ)	...
ನೆಮ್ಮು (ಹಾಲಿಗಿರಿ)	78	ದಾಸವಾಳ್	...
ನೆಲ್ಲ ಮಂದಿ (ಕರಿಮತ್ತಿ)	78	ತಂಗೆತು (ಆವರಿಕೆ)	...
ಇನ್ನುಮುಂದಿ (ಬಿಳಿಮತ್ತಿ)	78	ಎವ್ವಿಲಿನು (ಮತ್ತಿ)	...
ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ (ಕೆಂಪುತ್ತಿ)	78	ಸಂಜ್ಞರಾಸ	...
ಮಂದಿ (ತೋರಮತ್ತಿ)	78	ಕಾತ್ಮಾಂತಿ (ಲೋಕ್ಕಿಸರೆ)	...
ಇರುವುಡ (ಅಗುರು ಗಡೆ)	78	ದೊಡ್ಡ ಲೋಕೆಸರ	...
ವೆಲಮು	78	ಮುಳುಗಾಗುತ್ತಮರೆ (ಮುಟ್ಟದ	84
ಅರಳು	79	ಮುಣಿಯಿರು).	
ಬಸರಿ	79	ವಿಷಿಲುರ	...
ಆಲ	79	ಕುಬ್ಜಕೆ	...
ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಿ	79	ವೀರವಂತಿಗೆ	...
ಅತ್ತಿ	79	ರಾರುವೀರವಂತಿಗೆ	...
ಪ್ರೀರ ವೃಕ್ಷಗಳ್ಳು	79	ನಂದಾಘವತ್ತ	...
ಪ್ರೋಗಡ ಪೂ (ಪವಳ್ ಹೂ)	80	ತಾಳೆಮುರ	...
ತಿಲಕ ವೃಕ್ಷ	80	ಬಿಳ್ಳಿ ಪತ್ರೆಕಾಯಿ	...
ವೆರುಮಲ್ಲಿ (ಪಟಿಕೆ)	80	ವೇಳಾತ್ರಾರು	...
ವೇಗಿ (ಹೆನ್ನೆ ಮರ)	80	ಬೊಕ್ಕೆನ (ಬೊಕ್ಕೆಣಿಕೆ)	...
ಮಂಕೆನ (ಬಂದಾಗೆ)	80	ವೆಲಿರೆ (ಎಲಿಜೆಮುರ)	...
ಪೊವಟೆ	80	ಕೊಮ್ಮನ ಗೋರ್ಜಿಂಡಿ (ಕೊಮ್ಮು	86
ಬಿಳ್ಳು	80	ಗನೆ ಗೇರಿಮಿಡಿ).	
ಆರೆದೊಂಡಿ (ಆರುದಳಿ)	81	ಎಸಗ	...

	ವ್ಯಾಪ್ತಿ		ವ್ಯಾಪ್ತಿ		
ಪ್ರತ್ರಜೀವಿ	...	86	ಪ್ರಪಾಂಜನ	...	89
ಪ್ರಪುಂಡರೀಕ (ಬಿಳಿ ನೈಸ್ಟಿಲಿ ಗಡ್ಡೆ)	...	86	ರಸಾಂಜನ	...	89
ಪದ್ಮಕ	...	86	ಸೋಲೆಲೋಂಜನ	...	89
ತಾವರೆ ಹೊಪ್ಪಿ	...	86	ಗುಳ್ಳಗಾವಿ	...	90
ಬಿಳಿಧಾವರೆ	...	86	ಜಂಬು	...	90
ಕೆಂಡಾವರೆ	...	86	ಕಾಸೇನೆನ	...	90
ಚೆಂಗಲುವ (ಕೆನ್ನೆಪುಡಿಲಿ)	...	87	ಪ್ರಾಣೆಕಾಸೇನ	...	90
ಸೆಲ್ಲ ಕೆಲುವ (ಕರೀನೈಸ್ಟಿಲಿ)	...	87	ವೊಣ್ಣಿಕೆ	...	91
ತೆಬ್ಬ ಕೆಲುವ (ಬಿಳಿನೈಸ್ಟಿಲಿ)	...	87	ಸಂಮುದ್ರದ ಸೇಲೆರೆ	...	91
ಕುರೆಕೆಲುವ (ಅಲ್ಲ ಹೂ)	...	87	ಬಿಳಿ ಹಂಡಿ	...	91
ತಾವರೆಬೀಜ	...	87	ಕೆಂಬಿ	...	91
ತಾವರೆದಂಹು	...	87	ವೈಕ್ಕೆ (ವಾರ)	...	92
ತಾವರೆ ಕಾಸುವು	...	87	ಗೆಡ್ಡೆ	...	92
ತಾವರೆಫೋಳ್ಳು	...	87	ಬೀರು	...	92
ತುವರಿವುಣ್ಣಿ	...	88	ಬೆಗುರು	...	92
ಬಳ್ಳವ	...	88	ವೆಿಗುಗು	...	92
ಅಭ್ರಕ	...	88	ಎಳ್ಳವೆಿಗುಗು	...	92
ಭುಪಟತ್ತೆ	...	88	ಹೂಪು	...	92
ಶ್ರೀವೇಷ್ಟಕ	...	88	ಎಲೆ	...	92
ಬೂರುಗ	...	88	ಹೂಣ್ಣಿ	...	92
ಎಲವದಹಿನು	...	89	ಕೇಂಬು	...	92
ಬ್ರಹ್ಮ	...	89	ಹಂಬು	...	92
ತಾಮ್ರ	...	89	ಜೆಕೆ	...	92
ನೀಲಾಂಜನ	...	89	ಬೀಜ	...	92
ಕುಳ್ಳತಾಂಜನ	...	89	ಗ್ರಂಥಿಲೀಕ ಪ್ರತ್ಯಾಂತ	...	93

ಕುಭೇಮನ್ನು¹

ಅ ಭಿ ಧಾ ನ ರ ತ್ವ ಮಾ ಲಾ

ಅ ಥ ವಾ

ಷ ದ್ರು ಸ ನಿ ಘ ಂ ಟ್ಯು

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ್ಕ ವಿರಚಿತವೆ

ಪ್ರಥಮಃ ಸ್ವಂಧಃ-

ನಮಾಮಿ ಧನ್ಯಾಂತಿರಿಂಫಾದಿದೇವಂ

ಸುರಾಸುರ್ಯೇರ್ವಾದಿತಪಾದಪದ್ಮಪುಂ⁴ ।

ಶೋಕೇ ಜರಾರೂಗ್ಭಯಾಮೃತ್ಯಾನಾಶಂ

ಧಾತಾರಿಲೋಕ ವಿಧಾಂಘಧಿನಾಪುಂ⁵ ॥ (1)

ಧನ್ಯಾಂತಿರಿಂದಪ್ರದ್ವಂದ್ವಂ ನತಾಂತ್ಯಾ ಶೋಕಿತಾಂತಿಂಬಾ !

ರಂಪೀರ್ಯಾವಿಷಾಕಾಂಭೋರ್ವಾಂ ದ್ರವಾಂಭಾಂ ಕಂಘ್ಯತೇ ಪುತ್ಯಾ ॥ (2)

ಶ್ರೀದೇವಂ ದೇವದೇವಿಶಂ ವಂದೇವಹಂ ದೇವರೇಸುತ್ತಂ ॥

ಇಂದೀವರದಳ್ಳತಾಂಪುಮಿಂದಿರಾಂದಕಂದಳ್ಳಂ ॥ (3)

ಶಿವಾಯ್ಗ್ಯ ತಾರಕಂ ನಾಮವುಂತ್ರಂ ಯಸ್ಯಾಂಧಿಕಿಷ್ಠಿ ಪಃ ॥

ತಸ್ಮೈ ದೈವತರಾಜಾಯ ಜಾನರೇಜಾನಯೇ ನಮಃ ॥ (4)

ಸವಾತಂತ್ರ ಪ್ರಯಾಕಾಶಿ ನಾಮಾಂಧ್ಯಾದಾಯ ಸವತ್ತಃ ॥

ರಂಭೇದೇನ ಷಟ್ಪುಂಧೋ ನಿಖಂಟಪರಭಿಂಬುತೇ ॥ (5)

ಮಂಧುರ ಸ್ವಂಧ

ತಾರ್ತ್ರಾಂ ಪುಧುರಸ್ವಂಧ ಉಂಖ್ಯತೇ⁶ ॥

ಆಂಖ್ಯಾಂತ್ರಿದ್ರ ತಿಲೋತ್ತಳ ದುಧಾನವನಿತಾಂಭೋವಿದಾರೀವರೀ

ಕಾಕೋಳ್ಳ ಕೆಪಿಕಂಬ್ಳ ಗೋಪತನೆಯಾ ಮೇದಾ ಪಯಾಸಾಂಧ್ಯಾಯಂ ॥

ಖಜಾರೀ ತ್ಯಾಂರಾಂತ್ಯಾಂಧೋಕಂರ್ಯಾಗಳಂ ಪಂಭೇಜತ್ತಾಂತ್ಯಾಂತ್ಯಾಂ ಕಾಕೋ

ದ್ವಾತ್ರ್ಷಾಕಾಶಯಾಗಂ ಸಿತೋಪಲಬಲಾ ದೂರಾತ್ರ್ಯಾಯಂ ಗೋಕ್ಷಾರಂ ॥ (6)

¹ “ ಶ್ರೀ ಅಲವೇಲಾಮಂಗಾಸಮೇತ ಕೃಪಾಪ್ರಸನ್ನ ವೀಂಕೆಟೀತಾಯ ಮಂಗಳಂ । ಅಂತ್ಯಾಂತ್ಯಾಂತ್ಯಾಂತ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ । ಷಡ್ರಾಗಂಧಿಂಜು ಬರೆಯಾಪುದಕ್ಕೆ ಕುಭೇಮನ್ನು । ಧನ್ಯಾಂತಿರಯೇ ನಮಃ । ” ಎಂದು ಇದರ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯಾದ ತಾಲಪತ್ರ ಕೋಕದ ಅರಂಭದಲ್ಲಿದೆ.

² ಇದರ ಸಂತರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ—1. ಆಂಖ್ಯಾಂತ್ರಾಂಧಃ ಎಂದಿದೆ.

ಅಭಿಧಾನರತ್ನ ಮೊಲೆ

ಕೋಚಾಕ್ಸೋಡೆ ರಾಜವ್ಯಾಪ್ತೆ ಸುವೇಚಾಲೇಕ್ಕು ಪಾರೇವತ್ತಾ
ಸ್ವಾಪ್ತಿಕ್ ರೀಡನೆಸ್ಟಾದ್ವಿನ್ ದಿಂ ಕದಳೀ ಜೀವೆಷಭಾಬಿಸ್ವನಾಃ ॥
ಪದ್ಮ ಮಂಗಳ ಮಂಗಲಿಕ್ಕುರನ್ಭಾ ಬಂಧಾದ್ವಾಪಂತ್ಯಾತ್ಕಾ
ದೇವಾಸ್ಯಸ್ತಿಕ್ ಪ್ರೋತ್ಸೇನಳ್ ಮಧೂಕಂ ಲಕ್ಷ್ಯಾತ್ ಶಾಲನಿ ॥

(7)

ಕಾಪಾಸೀ ಪ್ರಿಯ ಸತ್ಯಗಸ್ಯ ಮೃಷಕಾನಂತಾ ಸತೀನಜ್ಞದಾ
ವಲ್ಲಾದಿಸ್ಯಾಥ ರಕ್ತಾಳ ಮಧೂರಾ ಭೂಕಂದ ಶ್ರಂಗಾಹಕ್ಕಾಃ ॥
ಸೌತ್ರಣೀಯಂ ಕರ್ಕಾಭಾರತ ಮೂತ್ರಲ ಕಳಂಗಾಲಾಬುಧಾವಾಗ್ರಾ
ಸಿಕ್ರಿಂ ಹೀವಾಸ ಶಳಕಿಂಬಿಸತ್ಯಾಂಃ ಸ್ತಂಧಃ ರೇಲ ಸ್ವಾದುಭಿಃ ॥

(8)

ವಿಷಾಂ ಕ್ರಮೀಣಾಭಾನಾನಿ ವಾಯಂತೇ.

ಶ್ರವ—

ಫೃತಮಾಣ್ಯಂ ಹವಿಸ್ವಪೀರ್ಣಃ ಪವಿತ್ರಮಾಪ್ಯಂ ಚ ತತ್ತ್ವಂ ॥

(9)

ಇದರ ಗುಣಂ—

ಫೃತಂ ಮಧೂರಮಾತ್ಯಂತಂ ಜೀವನಂ ವಿವನಾಶನಂ ॥
ತ್ರಿದೋಷಾಣ್ಯಂ ಚ ಭೂತಾಣ್ಯಂಲಪ್ತಿಕ್ ಪಾಪನಾಶನಂ ॥

(10)

ಚೀನೆ—

ಕ್ಷೂದ್ರಂ ಪ್ರಾಣರೋದ್ಭಾತಂ ಸಾರಾಣಂ ಮಧೂ ಪೂರ್ಣಿಕಂ ॥

ಚೀನೆ ಭೀದ¹—

ಅಪ್ರಾಧಾ² ಪೂರ್ಣಿಕಂ ಕ್ಷೂದ್ರಂ³ ಪೂತ್ರಿಕಂ ಭೂಪರಂ ತು ತತ್ತ್ವಂ ॥

(11)

ಭಾಕ್ರಾಕಂ ದಾಲಮ್ಯಾದ್ಬ್ರಾಲ ಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವಾಪ್ಯಂಧಾಜಾತಯಃ ॥

[ಅಪ್ರಾಗಳ] ವಣಭೀದ—

ಪೂರ್ಣಿಕಂ ತಿಲಜಾರೋರಂ ಭೂಪರಂ ಧವಲಂ ವಿದ್ಯಃ ॥

(12)

¹ ಧನ್ಯಂತರಿ ನಿಷಿಂಹು, ವ್ಯಾಪ 248—

ಮಾಪ್ರಿಕಂ ಭೂಪರಂ ಕ್ಷೂದ್ರಂ ಪೂತ್ರಿಕಂ ಭಾತ್ರಾತ್ ರಥಾ ।
ಅಣ್ಯಂ ಮಾದ್ಬಾಲಕಂ ದಾಲಮಿತ್ಯಾಪ್ತಾ ಮಧೂಜಾತಯಃ ॥
ಮಾಪ್ರಿಕಂ ತೈಲವಣಂ ಸ್ವಾತ್ರಂ ಕ್ಷೂದ್ರಂ ತು ಕಮಿಲಂ ಭವೀತ್ ॥
ಪೂತ್ರಿಕಂ ಪ್ರಾತಮಣಂ ತ್ವಾತ್ತ್ವಂ ಭೂಪರ ಮಾಣ್ಯಾತ್ ॥
ಅಪೀತಮಣಂ ಭಾತ್ರಾಣ್ಯಂ ಪಿಂಗಲಂ ಭಾಣ್ಯಂ ನಾಮಾಕಮ್ ॥
ಬೆದ್ದಾಲಂ ಸ್ವಾಣಂ ಸದ್ಗುಕಂ ದಾಲಂ ಚೇಪಾಪಲಂ ಸ್ತುತಿತಮ್ ॥

² ಚತುರ್ಭಂ—ಮಾಲಪ್ರತಿ.

³ ಧಾತ್ರಿಕಂ—ಮಾಲ.

⁴ ಅಧರ ಮಾಲಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂರಂಕಾಗಿರಜೀಕ್.

ಅಭಿಧಾನರತ್ನ ಮೊಲೆ

३

ಕ್ಷೂದ್ರಂ ತು ಕಮಿಲಾಭಂ ಸ್ವಾತ್ರಂ ಪೂತ್ರಿಕಂ ಭಾತ್ರಾಸ್ತಿಭಪ್ರೇ ॥

¹ ಬೆದ್ದಾಲಂ ಕನಕಾಭಂ ಸ್ವಾದಣ್ಯಂ ಪಿಂಗಲಂ ವಿದ್ಯಃ ॥

ಭಾತ್ರಾಕಂ ಪೀತನಂಕಾಂತಂ ತತ್ಯದಾಲಾಖ್ಯಂ ಸ್ತುತಿತಮ್ ॥

ಗುಣಂ—

² ಮಧೂಕುಪ್ರಾಣಂ ಸಂರಣ್ಯಂ ಚೆತ್ತುಪ್ರಯಂ ಕಘಮೀಹನುತ್ತಾ ॥

ಕ್ರಮಾಯಂ ಮಧೂರಂ ರೂಪ್ಯಂ ವ್ಯಾಂತೋಧನ ರೇಖಾಪರಂ ॥

ವಿಷ್ಣಿ—

ತೈಲಂ ತಿಳ್ಳಂ ತಿಳಭವಂ ಸ್ವಾಚ್ಚಂ ತಿಲರಸಂ ಜ ತತ್ತ್ವಂ ॥

ಗುಣಂ—

ತೈಲಂ ತಿಲೋಪ್ವಾಪಂ ಸ್ವಾದು ತಿಕ್ಲೋಪ್ವಾಪಂ ಕಘವಾತಜಿತ್ತಾ ॥

ಕಂಡೊಹರಂ ದೃಷಿಕಃ ಪರ್ಯಾಪ್ತಾಂಗಂ ನ ತು ಸೇವಿತಂ ॥

ಹಾಲು—

ದುಗ್ಧಂ ತ್ವೀರಂ ಪಯಃ ಸ್ತುತ್ಯಾಪಾಧಸ್ಯಂ³ ಶಿಕುಷಧನೆಂ ॥

ಗುಣಂ—

ದುಗ್ಧಂ ಪುತ್ಯಂತಮಧೂರಂ ಸ್ವಾಪ್ಯಂ ಜೀವನೆ ಬ್ರಂಹಣಂ ॥

ರಸಂ ಗುರು ಪಯೋಪ್ವರ್ದಿ ಬಲ ಮೇಧಾ ವಿಪರ್ಧನೆಂ ॥

ವಿಷ್ಣಿ—

ಹರಯಂಗವಿನೆಂ ದಧಿಜಂ ಫೃತಾಣ್ಯಂ ನವನೀತಕಂ ॥

ಗುಣಂ—

ನವನೀತಂ ನವಂ ಪ್ರಯಂ ಶಿತಂ⁴ ವೇಣು ಬಲಾರ್ಥಿ ಸೈತ್ರ್ ॥

ಸಾಂಗ್ರಾಮ ವಾತಪಿತಾ ಸ್ತುತ್ಯಾ ದ್ವೈಯಾ ದ್ವೈತಾ ಕಾಸಂಭಿತ್ತಾ ॥

ಚೆತ್ತುಪ್ರಯಂ ಬಾಲಪ್ರದಾಧಾನಂ ವ್ಯಕ್ತಸ್ತಂ ಸ್ವಾಕುಪಾಯಾ ಕೃತ್ತಾ ॥

ಹಾಲುವಿಷ್ಣಿ—ಗುಣಂ—

ಪ್ರೀರೋದಭಂ ತು ಸಾಂಗ್ರಾಮ ರಕ್ತಪಿತಾತ್ ರೇಖಾಗಜಿತ್ತಾ ॥

¹ ಮಾಲಪ್ರತಿಯ ಪಾಠ ಹೀಗದೆ—

ಬೆದ್ದಾಲಂ ಕನಕಾಭಂ ಸ್ವಾತ್ರಂ ಕಾವಳ್ಳಂ ಪಿಚಿ ಲಂ ವಿದ್ಯಃ ।

ಪಿತ್ತುರಂ ತೋರು ಸಂಕೋಶಂ ತದ್ಯಾತ್ಮರಂಡಿಂ ಸ್ತುತಿತಮ್ ॥

ವಲ್ಲಿಕ ಪ್ರಭವಂ ಸಾಂದ್ರಮಿಂಬೆಲ್ಲಾ ಇತ ನಣಾಕಮ್ ।

ಪಿತ್ತುರಂ ಕೈಪ್ಪ ವೇಣು ಚ ಸಾಂದ್ರಂ ಬುದುವಾಸೀನಿಲಮ್ ॥

ಇಲ್ಲಿ “ಕಾದಳ್ಳಂ ಪಿಚಿಭಂ ಮಾದ್ಯಾದ ಹೇನಿಲಂ” ಎಂಬೀ ಭಾಗವತ ಈ ಪರಿಷಾಸ್ತ ಸಂಬಂಧಿಂದಿದೆ ತೋರುಪ್ರದಿಲ. ಮೇಲೆ “ಇಕ್ಕು = ಕಬು” ಎಂಬುದರ ಕೆಳಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರಬಹುದು. ಮಾಲಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ “ಇಕ್ಕು” ಎಂಬುದರ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಗುಣ ಭೂರಂಗಾಗಿರಬಹುದೆ. ಜೀನ ಭೀದ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಗಳ ವಣಂ ರಾಜ ನಿಷಂಪುವನ ವ್ಯಾಪ 325-326⁵) ಆಧಾರಿದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.

² ಮಧೂರಂ ಚಾತಿಸಾರಣ್ಯಂ - ಮಾಲ.

³ ಉಂಧನ್ ಒ—ಮಾಲ.

⁴ ವಣ್ಯಂ—ಮಾಲ.

Abhidhana.—IA

ನೀರು—

ಪೊನೀಯು ಪೂರ್ವ ಶೇಲಾಲಂ ನೀರಂ ಈ ಸೆಲಿಲಂ ಜಲಂ ॥
ಅಸ್ಯಾತಂ ಜೀವನೆಂ ತೋಯಂ ವಾಯುಂಭೋಮುಖದಕಂ ಕರ್ಯಃ ॥

(21)

ಗುಣಂ—

ಜೀವನಂ ತರ್ವಣಂ ಹೃದ್ಯಂ ಹಾಹಿ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಕಾಶಣಂ ॥
¹ ತದಸ್ಯಾಕ್ರಿರಸಂ ಹೃದ್ಯಂ ಶೀತಂ ಲಘ್ಯಾಪ್ಯಂ ತೋಪವೆಂ ॥

(22)

ಸೀಲಗುಂಬಳ್ಳ—

ವಿದಾರೀ ಗಡವಾರೆಪ್ಯಾ ಸ್ವಾದುಕಂದೇಕ್ಕುಗಂಧಿಕಾ ॥
ಸ್ವಾಗಾರಿಕಾ ವೃಷ್ಣಿವಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಂದಾ ³ ವಿದಾರಿಕಾ ॥

(23)

ಗುಣಂ—

⁴ ವಿದಾರೀ ಶಿರಾ ಸ್ವಾದು ಗುರುಸ್ವಾಂ ಸವಿಲರಜಿತ್ ॥
ಪಿತ್ರಾಸ್ರಜಿತ್ ತಥಾ ಬಲಾಂ ವೃಪಾಂ ಸ್ವೀವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥

(24)

ಹಾಲುಗುಂಬಳ್ಳ—

⁴ ಸ್ವೀರೇಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಗಂಧೇಕ್ಕು ಸ್ವೀರಕುಕ್ಕಾ ಪರ್ಯಾಸ್ಯಾನಿ ॥
ವಲ್ಲಿ ಪಲಾಕಕಾ ಸ್ವೀರವಿದಾರೀ ಶ್ಲೇಷ್ಟುಕೆಂದಕಾ ॥

(25)

ಗುಣಂ—

ಮುಧುರಾ ಬೃಂಹಣಿ ವೃಪಾಂ ಶೀತವಿಯಾರ್ ಜ ಮೂತ್ರಲಾ ॥
⁵ ವಿದಾರಿಕಂದಾ ವೃಪಾಂ ಜ ನಾತಪಿತ್ತಹರಾ ಸರಾ ॥

(26)

ಆಪಾಡ್ರೀ—

ಫಂಜಿಹಾವ್ ಕೇಕ್ಕಿಬೀರುಃ ಪೀವರಿಂದಿವರೀ ವರೀ ॥

ನಣ್ಣ ಅಪಾಡ್ರೀ—

ಸೂಕ್ತ್ರಾಪತ್ರಾ ದ್ವೀಪಿಕತ್ರಾ ಶತಮಾಲೀ ಕತಾ[ವ]ರೀ ॥
ತುಂಗಿನೀ ಬಹುಪತ್ರಾ ಜೇ ⁶ ದ್ವೀಪಿಕಾ ದರಕೆಂಟಕಾ ॥

(27)

ಗುಣಂ—

ಶತಾವರೀ ಹಿಪಾ ತಿಕ್ತಾ ರಸಸ್ವಾದು ಕ್ಷಯಾಸ್ರಜಿತ್ ॥
ನಾತಪಿತ್ತಹರೀ ವೃಪಾಂ ರಸಾಲಯನವರಾ ಸ್ತುತಾ ॥

(28)

ಕಾಕೆಲ್ಲಾ—

ಕಾಕೆಲ್ಲಾ ಕೆಬ್ಳಾ ಪೀರಾ ಮುಧುರಾ ವಾಯಂಸೀಲ್ಲಾಕಾ ॥

(29)

¹ ತಸ್ಯಾವೃಕ್ತರಸಂ—ಮೂಲ

² ಗಡೆಪ್ಯಾ, ವಾರೀಪ್ಯಾ (= ವಾರಿವಲ್ಲಭಾ) ಎಂದನ್ಯಾಯ.

³ ಬಿದಾವರೀ—ಮೂಲ.

⁴ ಸ್ವೀರವಲ್ಲಿ, ಇಕ್ಕೆವಲ್ಲಿ, ಇಕ್ಕೆಗಂಧಾ, ಸ್ವೀರಕುಕ್ಕಾ, ಪರ್ಯಾಸ್ಯಾನಿ ಎಂದನ್ಯಾಯ.

⁵ ವಿದಾರಿಗಂಧಾ—ಮೂಲ; (= ಮೂಲರೆಹೆನ್ನೆ).

⁶ ‘ದ್ವೀಪಿ ಚೌಧುರ್ಯಕೆಂಟಕಾ’ ಎಂದು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ದೇ. ಇದು ‘ದ್ವೀಪಿಕಾಜೆಲ್ಲಾಫ್ಯಾ ಕಂಪೆ ಓ’ ಅಥವಾ ‘ದ್ವೀಪಿಕಾ ದರಕೆಂಟಕಾ’ ಎಂದರೆಕ್ಕು.

ಗುಣಂ—

¹ ಪರ್ಯಾಸ್ಯಾ ಸ್ವಾದು ಶೀತಾಸ್ಯಾಗ್ಯಾತಪಿತ್ತಪ್ರಾಪಹಾ ॥
ದಾಹಃಪ್ಯಾ ದ್ವೀರುಹಂತ್ರಿ ಜೇ ಶ್ಲೇಷ್ಟುಕುಕ್ಕಾ ವಿದ್ವಿನಿ ॥

(30)

ಸ್ವೀರಕಾಕೆಲ್ಲಾ—
ಕಾಕೆಲ್ಲಾ ಸ್ವೀರಕಾಕೆಲ್ಲಾ ² ಶುಕ್ಕಾ ಸಾ ಜೀವಕಾಲಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

³ ಶುಕ್ಕಾ ಬ್ರಾ ಕೆಫ್ಪಿತ್ತಾಸ್ಯಾಕ್ ಕ್ಷುದ್ರೋಗಿತಪ್ಯಾನಿ ಮತಾ ॥
ಶ್ವಾಸಕ್ತಾಸ್ಯಾಪತ್ರಪ್ಯಾನಿ ದ್ವೀರುಹಂಡ್ಪಾರಾಪಹಾ ॥

(31)

ಹೆದ್ದುಜುಜೆ ⁴—

ಖಯಾಪ್ಲೇಕ್ತಾ ಮಹಾಗುಪ್ತಾ ಕಪಿರೋಪುಪ್ತಾ ಜ ಸಾ ॥

(32)

ಗುಣಂ—

ಮಹಾದುರಾಭಾ ಸ್ವಾದು ಶ್ವಾಷಾ ದಾಹವಿನಾಶಿನಿ ॥
ಮಂಜ್ಞಾರವಿಷಚ್ಚ್ಲಿಂತ್ರೀಷ್ಟ್ರಮಂಭಾರವಿನಾಶಿನಿ ॥

(33)

ಬಳ್ಳದುಜುಜೆ—

ಮರ್ಕೆಟ್ರೀ ಚಾತ್ಕುಗುಪ್ತಾ ಜೇ ⁵ ಕಂಡೊರಾ ಕಪಿಕೆಚ್ಚ್ಲಿರಾ ॥
ಖಯಾಪ್ಲೀ ಜಾಂಗಲೀ ಕಂಡೊರಾ ಕರೀರಾ ದೂಲವಿಗ್ರಹಾ ॥

(34)

ಗುಣಂ—

ಕಪಿಕೆಚ್ಚ್ಲಿ ರಸೀ ತಿಕ್ತಾ ರಕ್ತಪಿತ್ತಪಿಪಾಪಹಾ ॥
ಶ್ವಾಷಾ ಪಿತ್ರಾಸ್ರಜಂತ್ರಿ ಜ ದುಷ್ಪ್ರಾಣವಿನಾಶಿನಿ ॥

(35)

ಸೀಗಡೀ—

ಕನ್ನಾ ಗೋಪೀ ಕ್ರುಷ್ಣ ವಲ್ಲಿ ಕಾರಿಬಾ ಫಣಿಜೆಹ್ಯಿಕಾ ॥
ಸುಂಗಂಧಮೂಲಾ ಗಂಧಾ ಜೇ ಸುಂಗಂಧಿ ಗೋಪವಲ್ಲಾಗ್ಯಾಪಿ ॥

(36)

ಗುಣಂ—

ಕಾರಿಬಾ ಸ್ವಿಗ್ಂಪುಧುರಾ ಶೀತಗಾರ್ಧಿ ६ ತ್ರಿದೊಂಧಜಿತ್ ॥
ವಾತಾಸ್ಯಾಗ್ರಹಿ ರಪೆತ್ತಾಪ್ಯಾರೆದಾಪಿನಾಶಿನಿ ॥

(37)

ಮಾಗ್ರಾ—

ಕಾಲಾನುಸಾರೀ ७ ಬಸ್ತ್ರಾಂತ್ರಿ ಜೆಂದನೋಪ್ತಪ್ಲಕಾರಿಬಾ ॥
ಪ್ರಸಾದನೀ ಕಾರಿಬಾ ಜೇ ಸಾ ಶ್ಲೇಕ್ತಾ ಕಾಷ್ಟಕಾರಿಬಾ ॥

(38)

¹ ಪರ್ಯಾಸ್ಯಾ—ಮೂಲ.

² “ಸ್ವೀರಕಾಕ್ತಾ, ಜೀರಕಾಕ್ತಾ, ಕಾಲಿಕಾ” ಎಂದನ್ಯಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ತೋರುವುದು.

³ ಶುಕ್ಕಾ ಬ್ರಾ = ಸ್ವೀರಕಾಕೆಲ್ಲಾ.

⁴ ದೊಡ್ಡನಸುಗನಿ, ಜೆಕ್ಕನಸುಗನಿ—ಕಬ್ಜಲ್ಲಾಪ್ತಿದ್ರುಪ.

⁵ ಕಂಡೆ ಕರೀಷಾದೊರಾ ವಿಗ್ರಹಃ—ಮೂಲ. ‘ಕಂಡೊರಾ, ಜಾಂಗಲೀ, ದೂಲವಿಗ್ರಹಾ’, ಎಂಬ ವದಗಳ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಭರಾ, ಲಂಗಾಲೀ, ದುರಭಿಗ್ರಹಾ ಎಂದೀನೆ.

⁶ ಸುಂಗಂಧಪಾಲದ ಗಡ—ಕಬ್ಜಲ್ಲಾಪ್ತಿದ್ರುಪ.

⁷ ‘ಬಸ್ತ್ರಾಂತ್ರಿ’ ಎಂಬ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಗುಣಂ—

ಸುಗಂಧವೂಲಾ ಸಾಂಗಾರ್ಹೀ ಶಿರ್ಯಃ ಕಷಣಾತನುತ್ತಿ ॥

ಕೃಪಾಳಿರುಚಿ ಪ್ರಕಮನಿ ರಕ್ತಪಿತ್ತಕಷಣಾಪಹಾ ॥

(39)

ಮೇದಿ—

ಕಟ್ಟಪಣೀ ಮಂಡಿಚಿದ್ವಾ ವೇದಾ ಮೇದಸಮಾಧ್ವಾ ॥

ಗುಣಂ—

ನೀದಾ ಜ್ಯೋತಿಂ ಹಮಸ್ಯಾದು ರಕ್ತಪಿತ್ತಹಾ ಪರಂ ॥

(40)

ಗುರಾವಾತಪ್ರಕಮನಿ ಕಷಣಕ್ಕಿ ವಿವರ್ಥಿಸಿ ॥

ಮಹಾಮೇದಿ—

ಮಹಾಮೇದಾ ದೇವಮಂಡಿವಸುಚಿದ್ವಾ ಚ ಜೀವನಿ ॥

(41)

ಮಹಾಪುರುಷದಂತಾ ಚ ಸೇವನಿರ್ಯಾ ಮಧುಸ್ವಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಮಹಾಮೇದಾ ಹಮಸ್ಯಾದು ಕಷಣಕ್ಕಿ ವಿವರ್ಥಿಸಿ ॥

(42)

ಸೀಹಾಲೆ—

ಜೀವಂತಿ ಜೀವನಿ ಜೀವಾ ಕಾಕ್ರೇಮಾ ಸುಮಂಗಳಾ ॥

ಮರಹಾಲೆ—

ಕೃಂಗಿಬೀರೀ ಪೋಟಗಳಾ ಪಯಾಸ್ಯಾ ಚಂಕ್ರಪ್ರಮ್ಮಾಕಾ ॥

(43)

ಗುಣಂ—

ಚಕ್ಕಪಾಣಿ ಸರ್ವದೊಂಬತ್ತಿ ಜೀವಂತಿ ಪುಧರಾ ಹತ್ತಿ ॥

ಕಾರಾನಾಂ ಪ್ರವರಾನಳ್ಳಾಸಾಂ ದ್ವಿತೀಯಾ ಕೆಂಚಿದೇವ ತು ॥

(44)

ಮಿಶ್ರಾರಹಣಿ—

ದುರೂರೋಹಾ ಖರಗ್ಗಂಧಾ ಖಿಜಾರೀ ಸ್ಯಾದುವಸ್ತುಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಕ್ರೈತ್ತಯಾಪಹಂ ಪಣ್ಯಂ ಶೀತಳಂ ತಪ್ಪಣಂ ಗುರು ॥

(45)

ರಸೇ ವಿಷಾರೇ ಪುಧರಂ ಖಿಜಾರಂ ರಕ್ತಪಿತ್ತನುತ್ತಿ ॥

ಕಂಚೆಲು—

ಕರಣೆಕೋ ವೃದ್ಧಾರ್ಥಿ ರೋಷಣೆಕೋ ಧನ್ಯನಂಚ್ಚೆದಃ ॥

(46)

ಗುಣಂ—

* ಪರಾಷವಾಪುಂಚೆಕಂ ಕಷಾಯಾಮ ರಸಂ ಲಘು ॥

ವಾತಫ್ಳಾಂ ಪಿತ್ತಜನಂ ವಾಂಸಂ ಶೃಂತ್ಯಾರ್ಥಾಪಹಃ ॥

(47)

ತದೇವ ಪಕ್ಯಂ ಪುಧರಂ ವಾತಪಿತ್ತ ನಿಷಹಣಿ ॥

¹ 'ಮಹಾಮಂಬಿ' ಎಂಬ ಪಾಠಕ್ಕೂ ಇದೆ.

² ರೋಷಣೆ—ಮೂಲ; 'ರೋಹಣ' ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕೆ 'ಚೆದನಪ್ಪತ್ತೆ' ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ.

³ ಪುಳಕೋಳದಲ್ಲಿ 'ಅಕ್ಷಯ ಪೂರ್ವಿಪಾಣಪರಂ' ಎಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ 'ಪಾಂಸಂ ಅಂಡಪ್ಪ ಪೂಷೆಕಾ' ಎಂದಿದೆ. ಈ ಪೂದಗಳೀರಡೊ 'ಪರಾಪ ವಾಪ ಕಂಚೆಕಂ' 'ವಾಂಸಂ ಶೃಂತ್ಯಾರ್ಥಾಪಹಂ' ಎಂಬೀ ಭಾವಪ್ರಕಾರ ಕದ ಆಧಾರದಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. "ಪರಾಪಕಂ ಕಷಾಯಾಮ ವಾಪಂ ಪಿತ್ತಕಳಂ ಲಘು; ತತ್ತ್ವಯಂ ಪುಧರಂ ಪಾಕೆ ಶೀತಂ ವಿಷ ತಂಬಿ ಭೂಂಹಣಿಮಾ"। ಹುದ್ದೀಂ ಶೃಂತ್ಯಾಪಿತ್ತ ದಾಹಾಸ್ರ ಷ್ವರ ಷ್ವರ ಸಿಂಹರಹ್ತಿ ॥"

ಶೀಲಿ—

ಕೃಣಾದೇಲೇ ಲೇಖ್ಯಪತ್ರಸ್ತಾಳೋ ದಿಷ್ಟಾತರುಪ್ರಮಃ ॥

(48)

¹ ದ್ರೀರಷ್ಟಾರೇ ಕೃಷ್ಣಕಾರ್ಯಾ ಶ್ರಿರ್ಬಿಂದ್ಸ್ವಲರೇ ಚ ಸಾ ॥

ಶೀತಳಾಳೀನೋಲೆ—

ಹಂತಾಳೀ ತು ಮಹಾತಾಳೀ ಕುಳಾಳೀ ಶ್ರಿಷ್ಟಪ್ರಮ್ಮಾಕಾ ॥

(49)

ಬಹಸ್ತಂಧೋ ಮೃದುಫಲೋ ಗುಡಪರೇ ಸಿತೋಪಲಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಘಂಳಂ ಸ್ಯಾದುರಸಂ ತೀರಾಂ ತಾಳಿಂ ಗುರುಪಿತ್ತ ಕೃತ್ತ ॥

(50)

ಒಂದಂ ಸ್ಯಾದು ಕಷಾಯಂ ತು ಮಾತ್ರಲಂ ರಕ್ತಪಿತ್ತ ಜಿತ್ತ ॥

ಹಬ್ರೀ—

ಡೋಲಾಫಲಪ್ರಿತ್ತೈಕ್ರೋಸ್ ಸಾರೋ ಮಧ್ಯಳಕೋ ಪುಧುಪ್ರಮ್ಮಾಕಾ ॥

(51)

ಮಧುಪುಷ್ಪೋ ಲೋಧ್ರಪ್ರಿತ್ತೋ ವಾನವಸ್ಥೋ ಮೃದುದುಪಾ ॥

ಸಳ್ಳಂ ಹಬ್ರೀ—

ಗೌರೀವಾಸೋ ಹಸ್ಯಪ್ರಮ್ಮೇ ಮಧುಪ್ರಿತ್ತೀಲಾ ಪುಧುಲಾಕಾ ॥

(52)

ಹಸ್ಯಪುಷ್ಪೇಪಲಾ ಸ್ಯಾದು ಗೌರಂಕಾಶೀಲ್ ಮಧುಲಾಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಬೃಂಹಣೀಯಂ ಮಹಾಸ್ಯಾದು ಮಧ್ಯಳಕಂ ಕಷಣಂ ಗುರುಃ ॥

(53)

ವಾತಪಿತ್ತ ಪ್ರಕಮನಂ ಘಂಳಂ ತಸ್ಯಾಪಿ ನಿದಿಷ್ಟೇತ್ತ ॥

ಕಿರಿ ಹಿಸರು, ಕಾಡು ಹಿಸರು—

ಮುದ್ರಪಿತ್ತೀ ಮಹಾಸ್ಯಾಪ್ರಿತ್ತೀ ವಾಜಾರೆಗಂಧಿಕಾ ॥

(54)

ಕಾಕಮುದಾ ದ್ವೈಪ್ರಸರಾ ಕಾನನೇ ಮುದ್ರಸಂಭವಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಮುದ್ರಪಿತ್ತೀ ಮಹಾಸ್ಯಾದು ವಾತಪಿತ್ತವಿನಾಶಿನೀ ॥

(55)

ಶೀತಾಳಂಪ್ರಯಂ ಹಂತಿ ಶ್ರೀರ್ವಿಷ್ಟೀ ಕಷಣಕ್ಕಳ್ತ್ತಿ ॥

ಕಾಡು ಉದ್ದಿ—

ಪ್ರೈಂಚೇ ಸಿಂಹಪಿನಾಗ್ ಚ ಪಾದಪಿತ್ತೀ ಮಹಾಸ್ಯಾ ॥

(56)

ಸ್ಯಾದುಪೂಪಾ ಹಂಸಪೂಪಾ ಪಾಂಡೋಮಪಿತ್ತೀಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಪಾದಪಿತ್ತೀ ರಸೇ ಸ್ಯಾದು ಶೀತಳಾ ರಕ್ತಪಿತ್ತ ಜಿತ್ತ ॥

(57)

ಕಷಣಕ್ಕಳ್ತ್ತ ಹಂತಿ ದ್ವೈಯಾಂತ ಷ್ವರಾಪಿಕಾನ್ ॥

ಮೂಲರೆಲೆಹೋನ್ನೆ—

ವಿದಾರಿಗಂಧಾಂಕಂಪಂ ಸ್ಥಾಲಪಿತ್ತೀ ಸ್ಥಾಪಿತ್ತೀ ಧುವಾ ॥

(58)

ತ್ರಿಪಿತ್ತೀ ತ್ರಿಗುಣಾ ಸ್ಥಾವಳ್ಯ ಮಹಾಂತಿಕಾ ಮತಾ ॥

¹ ಇದು 'ಚೀರಷ್ಟಾರೇ' ಎಂದಿರಬಹುದು.

² ಇದು 'ಹಂತಾಳೀ' ಎಂದಿರಬಹುದು.

³ ಇದು 'ಶಿರಾಲಕ್ಷ' ಎಂದಿರಬಹುದು,

⁴ ಇದು 'ಸಾಳಪಿತ್ತೀ' ಎಂದಿರಬಹುದು,

ಗುಣಂ—

ಸಂಘಿಲವರ್ಣೀ ರಸೇ ತಿಕ್ತು ಗುರುವಾಣ ವಾತರೋಗಿತ್ತೆ ॥
ವಿಷಮುದ್ರಪರೀಹಿತ್ತೇ ಶೋಫವಾಂತಿವಿನಾಶನಿ ॥

ಒಂದಿಲೊನ್ನಿ—

ಪೃಶ್ಚಿವರ್ಣೀ ಪೃಥಕ್ಕರ್ವಿ ಕಲಸೇ ಸೀತನೀ ಗುಹ್ಯಾ ॥
ಸೃಜಾಲವಿನಾಣ ಲಾಂಗೂಲೀ ಕೋರ್ಮಣ್ಣಪುಂಚಬ್ಬ ಮಾಹಾಗುಹ್ಯಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಪೃಶ್ಚಿವರ್ಣೀ ರಸೇ ಸ್ವಾದುಃ ಲಘುಕೃಜ್ಞ ತ್ರಿದೀಷಜತ್ತೆ ॥
ಕ್ಷಾನಕಾಸಪ್ರಕಮನಿ ಜ್ಯೋರ್ಕೃಢಾಹನಾಶನಿ ॥

ದಭೀ—

ಖರಸ್ತು¹ ನೀರಿಡಿದ್ದೀರೀ

ಕೂಕದಭೀ—

* ಮೃದುಗಭೀಂ ಕುಶೋ ಅವಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಖಯಾಭಿಃ ಪುಜಿತೋ ದಭೋಃ ಪವಿತ್ರಃ ಪಾಪನಾಶನಿ ।
ವಾತಕ್ಕೇಷ್ಟುಹರಃ ಕೆಂಚಿತ್ತೋ ಸ್ತುತ್ಯಾ ಮಾತಪರೀಕಹತ್ತೆ ॥

ಜಪ್ಪರದ್ವಾಕ್ತೆ—

ಕಾಲವಾಂಸೇ ಮೃದುಪಳೋ ದಾಕ್ತು ಕಂತ್ರೀರಿಜಾ ಮಾತಾ ॥

ವ್ಯಾಪ್ತದಾಕ್ತೆ—

ವೃದ್ಧಿಕಾ ಗೋಸ್ತನಿ ದಾಕ್ತು ಸ್ವಾದುಪಾಕಾ ಫಲೋತ್ತಮಾ ॥
ಮಧುಂಯೋನಿ ಸ್ವಾದುರಸಾ ಸೋತ್ತರಾಪಧಿಕಾ ಸ್ತುತಾ ॥

ಗುಣಂ—

ದಾಕ್ತು ಹೃದ್ವಾ ರಸೇ ಸ್ವಾದು ಮಧುರಾ ಜೆ ಸುಶಿತ್ತಾ ॥

(59)

ರಕ್ತಪಿತ್ತಜ್ಯೋರಾನ ತ್ಯಾಪಾಣಾದಾಹಿಂಧಾವರದಾ ॥

* ತಿಪರ್ಲು, ನೀರಾಹಂತಿ—

ಅಧೀಕ್ಷೇಕುಸುವೋ ಬಾಳಿ ಸ್ವಾತಾಂತರಕರ ಇಕ್ಕೆಕಃ ॥

ರಲು—

* ಇಂತ್ರೋಳಕಾ ತು ಕಾಶೇಕ್ಕುಃ ಕಾಂಡೇಕ್ಕುಂ ವಾರಯಾಸೇಕ್ಕುಂ ॥
ಶೈತಜಾಮರಕ್ಕಂ ಕಾಶೋ ಗುಂದಾಲ ಸ್ವಾದುಃ ಜ್ಞೇಪುಂಪಕಾ ॥

(60)

¹ ಇದು ‘ವೀರಿಂತಕ್ಕೇರೇ’ ಎಂದಿರಬಹುದು. “ಕಾಕಃ ಕಾಸಕ ದಭ್ರಕ ಕತ್ತಲ್ಲಿಂ
ಭಾತ್ಯಾಂಂ ತಥಾ | ಶೈತದೂರಾ ನೀಲದೂರಾ ಗಂಡುರವೀರ್ತಿ ವಿರಿಣಿಮ್” —
ಭಾವಪ್ರಕಾರ.

² ‘ಮೃದುಗಭೀಂ’ —ಮೂಲ.³ ಸ್ತುತ್ಯಾ ಮುಶ್ರು ವಿರೇಕ ಕೃತ್ತು —ಮೂಲ.⁴ ಲಾಳ ಕೆಬುಳಿ —ಕಬು ಕೆಲ್ಲಾಂಧುರುಮು.⁵ ಕಂಕ್ಕಾತಕ್ಕೋ —ಮೂಲ.⁶ ವಾರಯಾಸೇಕ್ಕುರ್ಬಂ —ಮೂಲ,

ಗುಣಂ—

ಕಾಕಸ್ತು ಕಾಪಾಯಾಜ್ಞ ವ್ರಣಕೋಷಾದಿತಾವರಹಃ ॥
ರೂಕ್ಷೇ ಸ್ತುನೇಷ್ಯೇಪಿಂಜನಃ ಕೂಲಫ್ಬಃ ಕುಕ್ಕ ವರ್ಣನಃ ॥

(68)

ಸಕ್ಕರೆ—

ಮೆತ್ತುಗ್ಯಂಡಿಕ್ಕಾ¹ ಸ್ವಯಂಜ್ಞಾತ್ರ ಕರ್ಕರಾ ಸಿಕ್ತಾ ಸಿತಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಯಾವಂತ್ಯಾಃ ಕರ್ಕರಾ ಪೆಲ್ಲೇಕ್ತುಃ ಸರ್ವದಾಹ ಪ್ರಜಾಶಿಕ್ರಾಃ ॥
ರಕ್ತಪಿತ್ತಹರಾ ಸ್ವಾಂತಿ ಜ್ಞಾದಿಂಫಾಂಭಾಂಹೃದಾಪಾಯಾನಃ ॥

(69)

ಜೀನುಸಕ್ಕರೆ—

ಸಿತೋಪಲಾ ಮಧೂಽಭಾಃ ತು ಮಾಧವೀ ಮಧುಕರ್ಕರಾ ॥

(70)

ಗುಣಂ—

ಕರ್ಕರಾ ಮಧುಸಂಭಾಳಾ ಭದ್ರ್ಯತೀಸಾರನಾಶಿನಿ ॥

ಜ್ಞೇದಿ[ನಿ] ಹಾನಿ ರೂಕ್ಷೇ ಕಾಪಾಯಾಸ್ವಾದುಪಾಶನಿ ॥

(71)

ಖಂಡ ಸಕ್ಕರೆ—

ಯಾವಾಸಕರ್ಕರಾ ತ್ಯಾಸ್ಯಾ ನಿದಿಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯಾಸಕರ್ಕರಾ ॥

ಗುಣಂ—

ತರ್ವಾಂಡಸ್ತು ತ್ಯಾಪಾಣಾಷ್ಟು ಜ್ಯೋರಾಹಾಸ್ಪಿತ್ತನ್ನಾತ್ರ ॥

(72)

ಕಳ್ಳುಂಗಡೆ—

ವಾಂಪ್ರಾಳಕೋ ನಾಂಕ್ಕಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯಿತ್ಯಾಪ್ತೇಲ್ಲೇಕ್ತು ಬಲಾ ಖಗಾ ॥

ಭದ್ರೌದಿನಿ ಶೀತಕರೀ ಸ್ವಾಪ್ ದ್ವಾದ್ರಫಲಾ ಸ್ತುತಾ ॥

(73)

ಬೋಳ್ಳುಂಗಡೆ—

ವಾಂಪ್ರಾಳಯಾನಿ ತ್ಯಾತಿಖಲಾ ಭಾರದ್ವಾಜೇ ಸುವರ್ಣಾಪ್ತಿ ॥

ಮಾಹಾಬಲಾ ವರ್ಣತ್ವಾಪ್ ದ್ವೀರ್ಪಾಪ್ ಬೃಹದ್ಭಲಾ ॥

(74)

ಗುಣಂ—

ಮಹಾಬಲಾ ಬಲಾ ಸ್ವಾಗಾಂ ಸ್ವಾದು ಪ್ರಾಪ್ತಾ ತ್ರಿದೀಷಜತ್ತೆ ॥

ರಕ್ತಪಿತ್ತಜ್ಯಾನಾಹಂತಿ ತೇಜೇಂಧಾತಾವಿವರ್ಣನಿ ॥

(75)

ಜೀಂಬಿಲಿಕೆ ಅದೇ ನಾಗಬಲಾ—

ಗಾಂಗೇರುಕೇ ನಾಗಬಲಾ ಖರಗಂಧಾ ನಿಶಾಂಕಾತಾ ॥

ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ರ್ಯಾಂ ಕಾಲಾ ಭಾಂ ಹೃಸ್ಯಾಂಗವೇಧಾಕಾ ॥

(76)

ಗುಣಂ—

ಬಲಾತ್ಯಾಂ ಸ್ವಾದು ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸ್ವಿಂದ್ರಂ ಶೀತಭಲಪ್ರಯಂ ॥

ತತ್ತ್ವಾ ನಾಗಬಲಾ ಬಲಾ ಜ್ಯೇತ್ತೇಣಿಂತಾ ಗುರುಃ ॥

(77)

ಗಿರೆ—

ನಿಲಂಡಂವಾ ತು ಹರಿತಾ ಶಾಂತಿಸ್ತು ಸಿತಾ[ಮಾತಾ] ॥

¹ ಇದು ‘ಅಹಿಜ್ಞಾತ್ರ’ ಎಂದಿರಬಹುದು.² ‘ಭದ್ರಬಲಾ’ ಎಂದಿರಬಹುದು.³ ‘ಹೀರೇದಿಡೆ’.

ಬಿಳಗರಿಕೆ—

ಸಹಸ್ರವಿಯಾಂ ಗೋತ್ತಿಲ್ಲವಿಲ್ಲ ಸಿತಾನಂತಾ ಜೆ ದುಧರೂ ||

(78)

ಜೀಹಿಲ್ಲಿಗರಿಕೆ—

ಕಂಡ(ಗಂಡ) ದೂರಾರ್ಥ ತು ಗಾಂಥಾರೀ (ಗಂಡಾಲಿ?) ವಾರುಣೇ ಕಕುಲಾಷ್ಟೇಕ್ಷಣೆ ||

ದೂರಾರ್ಥರು ಗುಣಿ—

ದುರ್ಭಾಸಾಗೋ ನೆಳ್ಳಿಕ್ಕೇತ್ತಾ ತಥಾ ದೂರಾರ್ಥರ್ಯಾಂ ಸಮುಂ ||

(79)

ಸ್ವಾದು ಪಿತ್ತತಕ್ಕೆಮಾಯಾತ್ತ ಪಿತ್ತತತ್ತೇ ಹರಸ್ತುತಾ ||

ದಾಹಕ್ತಾಜ್ಞ ಸೃಜಿಸರ್ವರಕ್ತಪಿತ್ತಾಪರಾರಿ ಜೆ ||

(80)

ನೇತ್ರಿಲ್ಲ—

ತ್ರಿಕಂಬಕ್ಷೇ ಶ್ವದಂಪಾತ್ರ ಜೆ ಗೋತ್ತುರೆ ಕಂಬಕ್ಷೇತ್ತುರೆ ||

ವಾಯಿಲಂಪಾತ್ರ ಕಂಬಕ್ಷೇತ್ತೋ ಸ್ಥಾಪಿತ್ತಾಪರಾರಿ ಸಃ ||

(81)

ಗುಣಿ—

ಶ್ವಮಂಧೆ ತ್ವಿ ರ್ಯಾ ಬ್ರಂಹಣೋ ದ್ವಾರ್ಥೀ ತ್ರಿದೋಷಕವ್ನೋತ್ತಿತ್ತು ||

ಕಾಲಹ್ಯದೋಗ ಕ್ರಿಜ್ಞೇ ರಫ್ಫೇ ಪ್ರಮೀಹವಿವರ್ತಕ್ರಿ ||

(82)

ವಾಳನೀರಿ—

ಜೋಚಾ ತ್ರಿಗ್ರಿತ್ತೋ ನಾರಿಕೇಳ್ಣಿ ಸುತ್ತಾಂಗ್ರಿ ಕೌಜೇಕೇಸರ್ಣಿ ||

ನೀರಂಧೋರ್ಯ ದೃಢೇಂತೋ ಗ್ರಾಹಿಂಧಲಸ್ವಗಂಧಿಕಾ ||

(83)

ಗುಣಿ—

ನಾರಿಕೇಳ್ಣಿ ಗುರುಃ ಸ್ವಿಗ್ರಿಃ ಪಿತ್ತತಫ್ರಿಃ ಸ್ವಾದು ಶೀತಳ್ಣಿಃ ||

ಬಲವಾಂಸರ್ವದೋ ಹ್ಯದ್ವೀ ಬ್ರಂಹಣೋ ವಸ್ತಿತೋಧನ್ಯಃ ||

(84)

ಬಿಂದು[ಬಿಂದುಗೇಳಿವೆರ್]—

² ಅತ್ಯೋಽಂದಃ ಪಾರ್ವತೀಯಾತ್ತ ಫಲಪ್ರಾಯೋಽರ್ವಾಹಾಹೃತಃ ||

ಜೀರೇಷ್ಪುಃ ಕರ್ಮರಾಜ್ಞಾತ್ತ ಸ್ವಾಪುಪ್ರಾಜ್ಞಾಂ ಪ್ರ[ಫ]ಕ್ಷಿಧಃ ||

(85)

ಗುಣಿ—

³ [ಅತ್ಯೋಽಂದಿ ಮಧುರೋ ಬಲೋ ಸ್ವಿಗ್ರಿಃ ಸ್ವಾದು ಶೀತಳ್ಣಿಃ ವಾತಪಿತ್ತಜಿತ್ರು ||

ರಕ್ತದೋಷ ಪ್ರಕಪನಃ ಶೀತಲಃ ಕಂಬಕೋಪನಃ ||]

(86)

ಹಾಲೀನುರ್—

ರಾಜಾದನೋ ವಾನರೋಷ್ಯಃ ದ್ವೀರೀ ರಾಜಾಹ್ಯಯಾದುರ್ಮಃ ||

ಗುಣಿ—

[ರಾಜಾದನೋ ರಸೇ ಸ್ವಾದುಃ ಪಾಕೇಮ್ಯಃ ಶೀತಲ ಸ್ತುತಾ ||

ರುಚಿಕಾರೀ ಭವೇದ್ವಾತ ನಾಶನಾತ್ತ ಪ್ರಮೀತಿಭಿಃ ||]

ಅರತ್ತಿ—

ರಾಜರಾಜೇ ತು ಪಾನಿಯಾವಶ್ಲಿ ಸುಷುಪ್ತಿಕಾಫಲಾ ||

(87)

¹ 'ಗ್ರಾಹಿಂಧಲ' ಎಬ್ಬ ಪ್ರ 'ಕಂಬತ' ಅಥವಾ 'ಬೀಲದ ಹಣ್ಣಿ' ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದೆ; 'ಕರ್ಣರಘವನೀ ತಥಾ'—ಕಬ್ಬಾಫ್ರಾತ್ತ ಕಂಬದ್ವರುಪದ ಪಾಠ.

² "ಅತ್ಯೋಽಂದಃ ಪಾರ್ವತೀಯಾತ್ತ ಫಲಸ್ವಿತೋ ಗುಡಾಕಯಃ | ರೇರೇಷ್ಪುಃ ಕಂಬರಾಜ್ಞಾ ಪ್ರಾಪುಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಂ ಬುಧಾಪ್ರಾಜ್ಞಾಂ ಬುಧಾಪ್ರಾಜ್ಞಾಂ ಬುಧಾಪ್ರಾಜ್ಞಾಂ" —ರಾಜ ನಿಷ್ಪಂಪುಪಾಠ.

³, ⁴ 'ಗುಣಿ' ಎಂಬದ್ವರೆ ಕೆಳಗಿನ ಶೋಽಕ ಹುಲವಾದಲ್ಲಿ ಭ್ರಾವ್ಯಾಂಪಾದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ ನಿಷ್ಪಂಪುವಿನಿಂದ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

⁵ ಅರೆಬ್ಬು—ಕಬ್ಬಿಕಳ್ಳು.

ಗುಣಿ—

¹ ಅಹಿಂಸಾಫಲಪುತ್ಯಂತಂ ಕಫವಾರುತ್ಸಾಶನಂ ||

ಕಾಲಾಗ್ನಿದೀಪನಂ ರುಜ್ಞಂ ಶಸ್ತ್ರಂ ಸರ್ವವಿಜೀಮು ಜೆ ||

(88)

² ವೋರಟೆ—

ಪ್ರಿಯಾಳಸ್ತು ಬರಸ್ತುಂಧತ್ತಾ ರೋ ಬಹುಳಪ್ಲಾಲಃ ||

ದ್ವಾತ್ತಃಫಲರಸ ಕ್ರೋದ್ರ ಪುಧಾರಾಪ್ಲಾಫಲಕ್ತಾ ಸಃ ||

(89)

ಗುಣಿ—

³ [ಚಾರಿಃ ಪಿತ್ತತಕಂಬಾಸ್ತು ಸ್ವಿಸ್ತತ್ತಲಂ ಮಧುರಂ ಗುರು ||

ಸ್ವಿಗ್ರಿಂ ಸರಂ ವಾರುತ್ಪಿತ್ತಾಪ್ಯಾರ್ವತ್ಪಾಪಕಮ್ ||]

(90)

⁴ [ಕಬ್ಬಿ—

ಫಲಪುಲಿ ರಸಾಲೀಕ್ಕೊಗ್ರಾಡೆಮುಲಃ ಸುಪ್ತಲಿಕ್ಷಣೆ ||

ಕೌಂತಾರಃ ಸ್ವಾತ್ತ್ಕರ್ಕಿಂಕಾ ಪೋಂತ್ರಕಸ್ತು ರಸಾಲಕ್ಷಣೆ ||]

ಗುಣಿ—

ಇತ್ಯಾಸ್ತೋ ಗುರುಃ ಸ್ವಿಗ್ರಿಂ ಬ್ರಂಹಣಃ ಕಫಮೂತ್ರಕ್ತಾ ||

ವೃಷ್ಣಿಶಿತಂ ಜೆ ವಾತಜೆದ್ರ ಭೂಕ್ತೋ ಪಿತ್ತತ ಪ್ರಕೋಪನ್ ||

(91)

ಪಾರೇವತಂ—

ಪಾರೇವತಂ ರ್ಯಾವತಕ್ರಂ ರಕ್ತಂ ತ್ವಾಶಾಪಕಂ ಮಭಂ ||

(92)

ತವಣ್ಣಿರ್—

ತವಣ್ಣಿರ್ ತಾಕಣ್ಣಿರ್ ವಂತಾಖ್ಯಾ ವಂತರೋಜನಾ ||

ತ್ವಾಕ್ಷಿಂದ್ರಿ ವೈಣವೀ ವಂತಾಖ್ಯಾ ರೋಜನಾ ತ್ವಾಳಕೇತಿರ್ ||

(93)

ಗುಣಿ—

ತ್ವಾಕ್ಷಿಂದ್ರಿ ವೈಣವೀ ಮಧುರಾ ರೂಕ್ತಾ ಕವಾಯಾಸ್ರ ರುಚಿವ್ರಣಿನ್ ||

ಪಿತ್ತತಾಖ್ಯಾಸ್ತ್ರಯಾಸ್ರ ಹಂತಿ ದಾಹಭಾಸನಿಪೋದನಂ ||

(94)

ಹಲಸು—

ಹಲಸಃ ಕಂಬಕಫಲಃ ಸ್ವಿಗ್ರಾಭಾಭಿಪರಾಖಂಪಿತ್ತಕಂಬಕ್ಷಣೆ ||

ಗುಣಿ—

ಪಂಸಸ್ಯ ಫಲಂ ಸ್ವಾದು ಶ್ವೇತ್ತಾಂ ವಾತಪಿತ್ತಾ ||

ಪಿತ್ತತಾಖ್ಯಾಸ್ತ್ರಯಾಸ್ರ ಹಂತಿ ದಾಹಭಾಸನಿಪೋದನಂ ||

(95)

ತದ್ವಿಂದ್ರಾಪಿವ್ಯಾಪ್ಯಾಂತ್ರಂ ಸ್ವಾದ್ರ ಗುಲ್ಳಿಭರ್ವಾಭಲಾಗ್ನಿಭಿಃ ||

ಬೇರೆಹಲಸು—

ಮಹಾಸ್ಯಾದುಪೂರ್ವಲಿ ಬಹಿಗ್ರಂಥಿ ವಾಹಾಪುಲಃ ||

ಮಹಾಪನಸಾವಾಂ ಜೆ ತತ್ತ್ವಾಲಂ ಗುರು ಬ್ರಂಹಣಂ ||

(96)

² ಅಹಂಸಾ—ಮೂಲ.

³ ವೋರಳು—ಮೂಲ.

⁴ 'ಗುಣಿ' ಎಂಬದರೆ ಸೆಂತ್ರಲಿಪಿ ಶೋಽಕ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಲಾಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಾವಪ್ರಕಾರ ದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅದ್ದ ಹರಿಸಲ್ಪಡ್ಪಿದೆ.

⁵ 'ಕಬ್ಬಿ' ಮಾತ್ರ ಇದರ ಪರಾಯಾ ಶಬ್ದ ವಾಚಕವಾದ ಅರ್ಥ ಶೋಽಕ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧಾರಿದೆ. ಕಬ್ಬಿ ಫಲಪುಲದ್ವರುದ್ವರದ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ದೃಲತಾಗಿದೆ.

ಹೆಡಿ—

ವೃದ್ಧಿಸ್ತು ಕ್ರಮಣೇ ಪ್ರೇಮೀ

ಮಹಾಕೃಷ್ಣ—

ಪಾಯಾವುಷಣಿಕೆಕ್ಕ ಸಂ:

ಗುಣಂ—

ವೆಡಿಂ ಹೈಯಾವಹಾ ಶೀತ್ಯಃ ಶ್ಲೋಷಃ ಕುಕ್ಕ ವಿವರಣಃ ||

(98)

ಬಾಳಿ—

ರಂಭಾ ವೋಚಾ ವೃತ್ತಸ್ಮೀ ಕದಳೀ ಜ ವಿಪಾಳಿಕಾ ||

ಸುಕುಮಾರಾ ಕಂದರುಹಾ ನಿಸ್ಸುರಾ ದೀರ್ಘವಲಿಕಾ ||

(99)

ಗುಣಂ—

ವೋಚಾ ಸ್ಯಾದು ಹಿಮಾ ವೃಷಣಿ ಕಪಾಯಾ ದಾಹನಾಶಿನಿ ||

ದಾಹಜ್ಞರಹೈಯಾನ್ ಹಂತಿ ಕಫುಕ್ಕ ವಿವರಿಣಿ ||

(100)

ಜೀವಕೆ—

ಜೀವಕಃ ಕೂರ್ಚೆಶೀಮಣಿ ಹೃಸ್ವಾಂಗ್ರಿರಜೇಷ್ಯೇ ||

ವೃಷಭಕ—

ವೃಷಭಾರೀ ಕರ್ಕುಪಿಂದ್ರಾಹ್ಯೋ ವೃಷಭೋ ವೃಷನಾಮಕಃ ||

(101)

ಗುಣಂ—

ವೃಷಭಃ ಶಿರಿಂ ಸ್ಯಾದುಃ ಪಿತ್ರರಕ್ತಸ್ವಿಲರಜಿತ್ ||

ಹೈಯಾದಾಹಜ್ಞರದ್ವೀಪ್ಯೋ ಶ್ಲೋಷಃ ಕುಕ್ಕ ವಿವರಿಣಿ ||

(102)

ಚೆಲಕೀರೆ—

ತಂಡುಲಿಯಾಸ್ತು ಹುಂಡಿಯೋ ಭಂಡಿಯೋ ಧನರಾವಕಃ ||

ಗುಣಂ—

ತಂಡುಲಿಯೋ ಹುಮೋ ರೂಹ್ಯೋ ರಕ್ತಾತೀಸಾರನಾಶಃ ||

(103)

ಹಂತಿ ಕಾಸಂ ನಿಹಂತ್ಯೇಽಂ ವಿಷಂ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಂ ||

ನೀಲದಾವರೆ—

ಪದ್ಮಾ ಸಿತಾರವಿಂದಾ ಜ ಚಾರೆರೀ ವದ್ದುಭಾರಿಣೀ ||

(104)

ಗುಣಂ—

ಚಾರೆರೀ ಸ್ಯಾದುರೂಹ್ಯೋ ಜ ರಕ್ತಪಿತ್ರಾತೀಸಾರಜಿತ್ ||

ಹಂತಿ—

ಶ್ರಿಹಸ್ತಿನೀ ಕೂರುಪಿಕಃ ಪಿಜೆಕಃ ಸಿತಾರಕಃ ||

(105)

ಕುಷಣ ಸ್ಥಾಧಿ ಲಫಲಾ ಜೈವ ತಥಾ ಮನ್ತುಕಮಂಜರೀ ||

ಗುಣಂ—

ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನೀ ನಿಹಂತಾಃಕಾ ಪ್ರಜುಲಾಂ ಮಧುರಿರುಂಡಂ ||

(106)

ಬಳಾಸಮಧಿಕಂ ಕುಯಾಸ್ಮಾತ್ರಂ ಜ ಗುರು ಗಂಭೀರಂ ||

ಗೋರಿಮಾಡಿ—

ಪರಮಾಲಿ ಹ್ಯಾರಿ ಸ್ಥಾಧಿ ಲಕಂಪಿಕಃ ಕೋರೆಲಾಹ್ಯೋ ||

(107)

ಗುಣಂ—

ಪರಮಾಲಿದಳಂ ವಾತಹರಂ ಪ್ಲಿಕವಿಸಾಕನಂ ||

ಮಂತ್ರಂಕರೀ ಕಷ್ಮೋದ್ರೇಕಾನ್ ಜಾಣ್ಯಂ ಜ ವಿನಿವಾರಯೇತ್ ||

(108)

ಹವಳಿದಬಳ್ಳಿ—

ನಾಭಾಕಾ ವಿದ್ರುಮಾಲತಾ ಕಷ್ಮೋತಜರಣಾ ನೆಟೀ ||

ಗುಣಂ—

ಯಾ ಸಾಳಕಾ ಬಾಕ್ಯಲತಾ ಮನೋಜಾಂ ವಾತಪಿತ್ರಜಿತ್ ||

ವಿಶೇಷಾನ್ಯಾಧಾರಾ ಜೈವ ಕಫಮೆಹವಿಸಾಶಿನಿ ||

(109)

ಕಂಟೀ—

ದಧಿಪ್ರಾಂತ್ಯುತ್ತಾ ಕಂಡಿತಾ ಖಟ್ಟಾ ಪರ್ಯಾಯ ಪರ್ಯಾಂಕಾದಿಕಾ ||

(110)

[ಗುಣಂ—

ವಾತಧೀ ಗುರುರುಪಾಣಿ ಜ ಕಫಮೆತ್ತುಕರೀ ತಥಾ ||

ಇಲಿಕೆವಿಸೊಪ್ಪು—

ಸ್ಯಾಗ್ರೋಧಾಯ್ಯೈ ದ್ರವಂತಿ ಜ ಪ್ರಕ್ಷುಕ್ಕರ್ಶೇಜಿಂದುರ್ಪರ್ವಾ ||

ಪತ್ರಕ್ರೋಣೀ ಸಿತಕ್ರೋಣೀ ರಂಡಾ ಮಂಟಿಕೆಪಣ್ಣಾಪಿ ||

(111)

ಗುಣಂ—

ಅಮುಕಣೀ ರಸೇ ಸ್ಯಾದುಃ ಪ್ರಮೀಹಜತೀ ಗರೀ ||

ಕಫಮೆತ್ತುಕರೀ ಪ್ರಾಂಡುಸ್ತ್ರೀಮಿಕುಪ್ಪು ವಿಸಾಶಿನಿ ||

(112)

ಜೀಲು—

ಉಷ್ಣಾರ್ಥಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಪತ್ರಾ ಜ ದೀರ್ಘಲೀಂತಿರ್ಯಾಪ್ಯುಕ್ಕಾ ||

ಸಿತವಿಯಾರ್ಥ ಸ್ಯಾಣಾಪ್ರಾಂತ್ಯುತ್ತಾ ಸ್ಥಾಧಿ ಸುವಾಸಿತಾ ||

(113)

ಸಹದೇವಿ—

ಸಹದೇವಾ ಮಹಾಗಂಧಾ ದೀವಗಂಧೀತ್ವಲಾಂತ್ಯಾಯಾ ||

ಗುಣಂ—

ವೃಷಣಿ ಜೇತೋವಿಕಾರಿಧೀ ಮಂಗಲಾಂ ಕಾಂತಿಸಂಯಾತಾ ||

ಸಹದೇವಿ ಜ್ಯಾರಹರಾ ರಕ್ತಪಿತ್ರ ಪ್ರಸಾದಿನಿ ||

(114)

ಚೆಿಜಲಂ || ಪ್ರಾಂತ್ಯುಂಪುರುಚೇ—

ಸುನಿಷಣಿಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಪತ್ರಃ ಸ್ಯಾಪ್ತಿಕ್ಕಾ ಜತುದರ್ಭಃ ||

(115)

ಗುಣಂ—

ಸುನಿಷಣಿಃ ಇಡಿಗ್ರಿಕ್ಲಿಂದ್ರ್ಯಾಂಜ್ಯೋ ಗುರುಗಾರ್ಹೀ ತ್ರಿಧೋಪಜಿತ್ ||

ಬಸಳಿ—

ಮಂಡಣ್ಯಾಪ್ಲೋತ್ಯಾಪ್ಲೋದಕ್ಕೋಣ್ಯೋ ಮಂಯಾಲ್ಯೀ ಕರ್ಕಿತ್ಪ್ರೀಯಾ ||

ಗುಣಂ—

ಬೃಂಹಣಿ ಶಿಪ್ಪಿವಿಣ್ಣಾತ್ರ್ಯೋ ಕ್ಲೇಷ್ಟ್ರಾಂ ಸ್ವಿಗ್ರಾ ಶೀತ್ಯಾ ||

ಮಧುರಾಸ್ಯಾಪಿನಿ ಸ್ಯಾಪಣಾ ಮಧುರೀ ಭಾಪ್ಯಾಪ್ಲೋತ್ರೀ ||

(116)

ಕೀರೆನ¹—

ಮೃದುಪ್ರಾಂತ್ಯುತ್ತಾಪ್ಲೋದಕ್ಕೋಣ್ಯೋ ನಾಭಾಕ್ರೋ ನೆಳ್ಳಕೋ ನೆಳ್ಳಃ ||

(117)

¹ ದೀವನಾಳ್.

ಯಾಪ್ತಿವಾಧಾಕ—

ಯಾಪ್ತಿ ಮಧ್ಯಾಕಂ ಯಾಪ್ತಿಕ್ಯಾಹ್ಯಂ ವಾಧಾಕಂ ಕ್ಲೀತಕಾಹ್ಯಾಹ್ಯಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಯಾಪ್ತಿವಾಧಾ ಸ್ವಾದುರಸಂ ಶಿಶಿರಂ ಪಿತ್ರುಸಾಶನಂ ॥

ತ್ವಾಂ ದೈತ್ಯಕರಂ ಹಂತಿ ಪಿಮೆಂ ಜ್ಞಾದಿವಿನಾಶನಂ ॥

(118)

ಲಾಂತ್ರೇವಂಜಿ—

ಲಕ್ಷ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞನೀ ರಕ್ತಬಿಂದುಜ್ಞಾದಾ ತಥಾ ॥

ಸೀರವಂಜಿ—

ಕೂ[ತು]ಲಿನೀ¹ ನಾಗಿನೀ ಲಾಂತ್ರೇ ಪಾಂಚೀಕ್ರಾ ಸಮುದಾಹೃತಾ ॥

(119)

ಎ[ಗುಣಂ—

ಲಕ್ಷ್ಯಾಂ ಮಧುರಾ ಶೀತಾ ಸ್ತು ಏವಂಧ್ಯಾತ್ಮ್ಯ ವಿನಾನಿನೀ ॥

(120)

ರಸಾಯಾಸಕ್ರೀ ಬಲಾಂ ತ್ರಿದೋಷವೆಕ್ಮನಿನೀ ಪರಾ ॥

ಹತ್ತಿ—

ವಾರುಣಾಜ್ಞಾದನಫಲಾ ವಾರುಣಾ ಕಾಪೋಸನಗ್ನಿಕಾ ॥

(121)

ಎ[ಗುಣಂ—

ಕಾಪೋಸನೀ ಮಧುರಾ ಶೀತಾ ಸ್ತು ಸ್ಯಾ ವೃಷ್ಣಿಕ್ರೀ ಮತಾ ॥

(122)

ಕೆಂಳಿದುಪಾಂ ಚೆ ಬಲಾಂ ಚೆ ಕಪಾಯೋ ಚೆ ಲಘುಃ ಸ್ತುಲತಾ ॥

ಕಂಪಿತ್ತತ್ವಾದಾಹ ಭ್ರಮಕರ್ಮವಿಲೂಹರಾ ॥

(123)

ಮೂಳಾಂಹೀ ಚೆ ಸಂಸ್ವೇಲ್ಯಕ್ರಾ ಅಯುವೇದವಿಶಾರದ್ವೀ ॥

ಹೊನಗನ್ನಿ—

ಮಾತ್ರಾಂಶ್ಯೇ ಕಾಂಡ ಪ್ರೇಮೀ ಚೆ ಪತ್ರಾರ್ಪಿಯಾಸತ್ಯಪಿ ॥

(124)

ಗುಣಂ—

ನಾತ್ಮಾಂಶ್ಯೇ ಶಾಕಂ ಸಕೆಪಾಯಾತಿಕ್ತಂ

(125)

ಸಂಂಗ್ರಹಾಂ ಕಂ ಪಿತ್ರುಕ್ರೀ ಹತಂ ಚೆ ॥

ಅನ್ಯತ್ವ—

ವರ್ತೂರೋ ದೀಪನಸ್ತಿಕ್ತಂ ಪ್ಲಿಳಾಕಂ ಕಂಪಾತಪಿತ್ತಂ ॥

(126)

ಚೆಕ್ಕುಮ್ಯಾಂಶ್ಯೇತಿಂ ರೂಕ್ಷೋ ಮೂತ್ರಕ್ರೀಂ ಪ್ರಣಾತ್ರೆ ॥

ಅನ್ಯತ್ವ—

ಚೆಕ್ಕುಮ್ಯಾಂ ಚೆ ದಿ ಕೃಂತ್ರೆ ಕ್ಲೀಂ ಪಿಪುಂಸ್ತಿರ್ಥಾ ಪಿತ್ರಾಂಶಿತ್ತಂ ॥

(127)

ಅಗಸ—

ಅಗಸ್ತ್ಯಕೋ ಮೂಸೇನಾಂಪು ಕೇಷಾಂಬಿತ್ತಂ ಮಧುಶಿಗುರ್ಕಃ ॥

(127)

¹ ನಾದಿನೀ ಮತ್ತೆಲ್ಲಾಂಜೀರ್ತಮಂದಾಹ್ಯತ್ತಂ—ಮೂಲ.² ಗುಣ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಪ್ತವಾಗಿದೆ; ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ ನಿಘಂಟುವಿನಿಂದ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.³ ಗುಣ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ; ರಾಜ ನಿಘಂಟುವಿನಿಂದ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.⁴ ಅನ್ಯತ್ವ—ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಗುಣಂ—

ಅಗಸ್ತ್ಯಪತ್ರಂ ಕಟುಕಂ ಸತೀಕ್ತಂ

ಗುರು ಚೆರಿಷ್ಯಾಂ ವಿನಿಹಂತಿ ವಾತಂ ॥

ಕಂಡೊಹರಂ ಕೋಣಿತ ಪಿತ್ರುಹಾರಿ ।

ಸ್ವಾದೊಳಣ ಮುಖ್ಯಂ ಕಟುಕಂ ವಿಪೋಕೇ ॥

(128)

ಕಂಪಿತ್ತಹರಂ ಜ್ಞಾಯಾಂ ವಿದಾಹಕಮನಂ ಇತಂ ॥¹

ಚೆಕ್ಕೋತ [ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸೋಪ್ಯಾ]—

ವಾಸ್ತುಕೋ ಮಾಲವೆಕ್ಕೆ ಶ್ವೇತೋ ವಾಸ್ತುಕ್ರ್ಯಾ ಕ್ರಾಸ್ತುಕ್ರ್ಯಾ ॥

(129)

ಗುಣಂ—

ಕಾಕಂ ವಾಸ್ತುಕ್ರ್ಯಾ ಮೆತ್ತುಷ್ಯಾಂ ರೈಮಿಷ್ಯಾಂ ದೀಪನಂ ಲಘು ॥

ಸ್ವಾಂತಂ ಕಟುಪೋಕೇ ಚೆ ದೋಷಷ್ಯಾಂ ಬಲಕ್ತಪರೆ ॥

(130)

ಚೆಕ್ರಾಂಶ್ಯಾತಾಕಂ ಸಸ್ವಾದು ಸ್ವಾಂತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾ ಕೋವನಂ ॥

ವಾತಪಿತ್ರಹರಂ ವೃಷ್ಯಾಂ ಜ್ಞಾಯ್ಯಾಂ ಗ್ರಾಹಿ ದೀಪನಂ ॥

(131)

ಕಟುವಿಫಿಂಕೋಕೇ ಸೆರಿಮಿಹಾ ಮೇಧಾಗ್ನಿ ಬಲವಧನಂ ॥

ಪಾಜತ್ತಿಗೆ [ಪಾಜಿಬಳ್ಳಿ]—

ಅನಂತಾ ದೀಪಾರ್ಥಕರು ಚೆ ಸಮುದ್ರಾರ್ಪಂ ಯಾವಾಸಕಃ ॥

(132)

ಗುಣಂ—

ಅನಂತಾ ರಕ್ತಪಿತ್ತಾಂಶ್ಯಾಂ ಹಿಮೋ ಸೇತಾರ್ಪಂಯಾಪಹಾ ॥

ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಿ—

ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಾ ನೀಲಪ್ರಾಪ್ತಿ ಸತೀನಜ್ಞಾಂ ದಸಾ ಸ್ತುಲತಾ ॥

(133)

ಗುಣಂ—

ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಾ ರಸೇ ತಿಕ್ತಾ ಶಿತಜ್ಞಪರ್ಹರಾ ಮತಾ ॥

ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಾ ಚೆ ಲಘ್ಯೀ ಚೆ ವೃಪಾಂ ಪ್ರಾಣಾಂಜ್ಞಾಂಜಿತ್ತಂ ॥

(134)

ದುಸ್ವೇರು—

ವತ್ವಾದೆ ಸುದರ್ಶಾಂಶ್ಯಾ ಚೆಕ್ರಾಗ್ರಿ ಕಾಯಾಂಕ್ರ್ಯಾ ಸಃ ॥

ಗುಣಂ—

² [ವತ್ವಾದೆ ತು ಮಧುರಾ ಪಿತ್ರು ದಾಹಾಸ್ರ ದೋಷನಾರ್ತ್ತಂ ॥

(135)

ವೃಪಾಂ ಸಂತಪ್ಯಾಂ ರುಚಾಂ ವಿಷದೋಪವಿನಾಶಿನೀ ॥]

ಹರಾವೆಸೊಪ್ಪು—

ಜೀವಕೋ ರಕ್ತಾಂಶ್ಯಾಂ ರ್ಯಾಲ್ಕೋ ರೋಪುತಾ ತಥಾ ॥

(136)

ಗುಣಂ—

ಜೀವ ಶಾಕಂ ಗುರುತರಮುಖ್ಯಂ ರಕ್ತಕರಂ ಸರಂ ॥

ನಿಮ್ಮಾಂಶಾಯ [ಎಲಚಿಫೆಂದೆ]—

ಕೆಕ್ಕೆರುಕಂ ಸೆಪಿತ್ತಂ ಚೆ ಸುಪ್ರೇಮೀ ಮಧುರಾ ಚೆ ಸಾ ॥

(137)

¹ ಇದರ ನಂತರ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವಿಷಾ ಅಕ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

² ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಚಕ ಶ್ಲೋಕ ಲಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಘಂಟುವಿನಿಂತೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗುಣಂ—

१ [ಕರೀರುಕದ್ವಯಂ ಶಿಶಂ ಮಧುರಂ ತುವರಂ ಗುರು ॥
ವಿತ್ತಕೋಳಿತ ದಾಹಷ್ಣಂ ನಯಂನಾವಯಂನಾಕನಮ್ ॥]

ಅರಿಬೆ—

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾ ॥ ಭೂಕವಚೋಽಭೂಸೋಽಹೋಽಭೂವಿಕಂದರ್ಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

२ [ರೂಕ್ಷೋಽಮಧುರಿತಕ್ಷ ವಿಷ್ಟಂಭಿ ಮಳಭೇದನೇಃ]

ಹತ್ತಿಂಗೆಡ್ರ್ಯೈ [ದುಂಪಿಗೆಡ್ರ್ಯೈ]—

ಕೃಂಗಾಟಕಸ್ಮಿತ್ರಕ್ಷಂಗೆಕ್ಷ ಜುಬಿಂದುಸ್ಮಿತ್ರಕಂಟಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

३ [ಕೃಂಗಾಟಕಂ ಹವಂ ಸ್ವಾದು ಗುರು ವೃಷ್ಣಂ ಕ್ರಾಯಂ ॥
ಗೂರು ಕುಕ್ರಾನಿಲಕ್ಷ್ಯಂಪ್ರದಂ ಪಿತ್ತಾನ್ರದಾಹನಾರ್ ॥]

ಸೂಕ್ತಾಂಶೇಯಂ—

ಸೂಕ್ತಾಂಶೇಯಂ ಪ್ರಷ್ಣಜೂಡಾ ಚಾರಿಂಭೀ ತ್ಯೈಲಪೀತಕಂ ॥
ಕೋಕೋಳತ್ವಂ ಶೀಳರೋಽವೂ ಧೂಮಕಾಹ್ವಾ ಕುಕ್ಕಂಡಿ ॥

ಗುಣಂ—

४ ಸೂಕ್ತಾಂಶೇಯಂ ಸ್ವಿಗ್ರಹಂ ಧೂರಂ ರೂಜ್ಯಂ ಮೇಧ್ಯಂ ಚ ಕುಪ್ತಂನುತ್ ॥

ಬಂದಿಗುಂಬಳ—

ಕೋಷಾತ್ಮಂ ಪ್ರಷ್ಣಲತಿಕಾ ಕರ್ಕಾಭಾಂಡೋ ಮಹಾಫಲಃ ॥

ಗುಣಂ—

५ ಕೋಷಾತ್ಮಂ ಕಂಫೋಽಧೈವೀಹಜನೇಂ ಬಾಲಂ ಭವೀತ್ ಬೃಂಹಂಣಂ

ತತ್ಪರ್ಯಂ ಲಘು ದೀಪನೆಂ ದ್ವಿರಹರಂ ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ಮಿತಾತಾಪಹಂ ॥

ರೂಜ್ಯಂ ಕ್ರಾಸಹರಂ ಬಿಲಾರ್ಕಾಪಮನಂ ವಸ್ತಿರ್ವಿಕಾಧಿಧ್ರಂಪ್ರದಂ

ಯಾತ್ಮಾರೋಜಕಕಾಮಿಲಾವಯಹರಂ ಪಾಂಡ್ವಾಸ್ರಪಿತ್ತಾಪಹಂ ॥

(138)

ಅಪಿಜೆ—

ಸಾಂಗಾರಿಂ ಪಿತ್ತಾಷ್ಟಂ ಮುಕಂತಿ ಬಾಲಂ ॥

ಕಲಿಂಗಕೋಳವಾರುಫಲಂ ಜೆ ಶಿಶಂ ॥

ಮುಳ್ಳಾಷ್ಟಾತ್—

ಕ್ರಾರುರುರ್ ರಾಜಪ್ರತ್ಯೇ ರೋಪುತ್ರಾ ವ್ಯಾಲಪ್ರತ್ಯೇಕ ॥

17

ಅಭಿಧಾನರತ್ನ ಮೊಲೆ

(148)

ಗುಣಂ—

१ ಕ್ರಾರುರುಕಂ ಶ್ಲೇಷ್ಟಿಕರೆಂ ಕರ್ಮಾರು ॥

ಸಸ್ವಾದು ರುಜ್ಯಂ ಗುರು ಶಿಶಂ ಜೆ ॥

ವಂದಾಗ್ನಿಕೃಷ್ವಸ್ತಿವಿಕೋಧನಂ ಜೆ :

ಪಿತ್ತಾಪಹಂ ಮಾತ್ರಾಪುತ್ರಾಷ್ಟಂ ॥

(149)

ಹಾಮುವಿಕ್ಕೆ [ಹಳ್ಳಿಮುವಿಕ್ಕೆ]—

ಕಳಂಗೋವಾರುರ್ ಪಾಂಡುರಾಜನಾಮಾಪ್ತಿಭಾಫಲಃ ॥

ಗುಣಂ—

२ ಕಳಂಗೋವಾರುರ್ ಪಿತ್ತಾಪಹಂ ಶಾಸ್ತಾಪ್ತಾಧರಾನ್ ॥

ಮಾಂಧಾರಾಧರಿಂ ಕೂಪ್ ದುಷ್ಪ್ರಪ್ರಜಾನ್ ದಯೀತ್ ॥

(150)

ಸೋರೆಕಾಯಿ—

ಅಲಾಬಾರಿ ಸ್ವಾತ್ ॥ ಪಿಂಡಫಲೋ ತಾಂಬಿ ಪ್ರಷ್ಣಫಲಾ ಜೆ ಸಾ ॥

(151)

ಗುಣಂ—

३ ತಾಂಬಿಫಲಂ ಪಿತ್ತಾಪರಂ ಗೂರಿ ರೂಕ್ಷಂ ಹವಂ ಗುರು ॥

ಹೀರೆ—

ಧಾವಾಗ್ರವಿ ಕೋಕಫಲೋ ರಾದೆಕೋತಾತರೇ ತಥಾ ॥

ಕೋರೆಂತರೇ ರಾಜಪ್ರತ್ಯೇ ಮಾಂಜಾಜಾಲಿರಿರಾಜ್ಯತೇ ॥

(152)

ಗುಣಂ—

४ ಗುಲೀಂದ್ರೀರಿಗತೇ ವಾತೇ ಶ್ಲೇಷ್ಟಿಪಾಂಡ್ವಾಪುಯೇವ್ಯಾಪಿ ॥

ಹಸ್ಯಸೋಽತಾತರೇ ರುಚಾಯಿ ಪಿತ್ತಾಪ್ತಿದ್ವಿಪನೆಂ ಲಘು ॥

(153)

ಜೀನುವೇಣಿ—

ಸಿಕ್ತಾಂತ ತು ಮಧೂಳಿಷ್ಟ್ಯಂ ವಿಕಸಂ ಮಾಂಜಾಜಾವಲಂ ॥

(154)

ಗುಣಂ—

५ ಸಿಕ್ತಾಂತ ಸ್ವಿಗ್ರಹಂ ಮತ್ತ್ಯಂತಂ ಭೂತಷ್ಟಂ ಭಗ್ನಂತೋಗಸ್ಕ್ರಿತ್ ॥

ಹಂತಿ ಸರ್ವಂ ವಿಸರ್ವಂ ಜೆ ಪ್ರಾರೋಽವಾಮುತ್ತಮಂ ॥

(155)

ಚಿನ್ನಿ—

ಜಾಂಬಿಂದಂ ಜಾತರೆಂಪಂ ಹರಣ್ಯಂ ಹೇಮ ಕಾಟಕಂ ॥

ಚಾವಿಲಾರಂ ಜಾತರೆಂಪಂ ಸುವಣಂ ಸ್ವಿಂದಿಕಾಂಜನಂ ॥

(156)

६ ತಪ್ಪನೀಯಂ ಕಾತಕಂಭಂ ರುಕ್ತಂ ಕಂಸಕಮೀವ ಜೆ ॥

(157)

1 ಭಾವಪ್ರಕಾರ.

२ ಸುಕೃತ ಸೂತ್ರಸ್ಥಾನದ ಅಥಾರದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

३ ಭಾವಪ್ರಕಾರ.

Abhidhana—2

ಗುಣಂ—

ಸುವರ್ಹಂ ಬೃಂಹಣಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಮಧುರಂ ರಸಪಾಕಯೋಃ ॥
ಬುದ್ಧಿಮೇಧಾಸ್ತುಲಿ ತಿಕರಂ ವಿಷಹಾರಿ ರಸಾಯನಂ ॥

ಕೆಂಬಳಭರ್ತು—

ಸುಗಂಧಪರಸ್ವವಶಾಖಾಲಿಕ ರಕ್ತಶಾಲಿರುದಾಹೃತಃ ॥ (159)

ಗುಣಂ—

ರಕ್ತಶಾಲಿಕ ಪಿಪಾಸಾಫ್ಳೀ ಮೇದೋದೋಷವಿನಾಶಿನಿ ॥
ತ್ರಿದೋಷಶಮನಿ ಪಥ್ಯಾ ಶೈಪಾಲ ಸವಾಸನು ಶಾಲಿಷು ॥ (160)

ತೃಣಧಾನ್ಯ—

ಅಕ್ಷುಷ್ಪತಾರೆ ನಿವಾರಂ ಕಕುಂತಂ ಯುಷ್ಣೋಡನಂ ॥

ಗುಣಂ—

ನಿವಾರೋ ದೀಪ್ರಕ್ಷಳಕರೆ ಸ್ವಾಸ್ತುನಿಸೊಂ ದೇಹಧಾರಕಃ ॥
ರಾಕ್ಷೋ ವಾತಕರೋ ಗ್ರಾಹೀ ಲಘು ಪಟ್ಟವಿಪರ್ಧನಃ ॥ (161)

ಸೆವಣೆ—

ಪ್ರಿಯಂಗುಕರೆ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಸಾರಂ ಕಂಗುಕರೆ ಪೀಠತಂಡುಲಃ ॥ (162)

ಗುಣಂ—

ಕಹುತಿಕ್ತಕಕಾಯಾಗ್ನಿವಾರುತಸ್ಯ ವಿಷ್ಯಂಭರಿಂ ॥
ಪಿತ್ರವೃದ್ಧಿಂ ಜ ಜಂತೂನಾಂ ಧಾತೂನಾಂ ಮುಖೂಷೋಷಣಂ ॥ (163)

ಸಾವೀ—

ಶ್ವಾಮಾಕಸ್ತುಣಬಿಂದುಃ ಸ್ವಾಸ್ತುನ್ಮಿನಿಽಂಭಾರಿಯಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಶ್ವಾಮಾಕಸ್ತುವರೋ ರಾಕ್ಷೋ ಕರ್ಮಾಯವಧುರೋ ಲಘುಃ ॥ (164)
ವಾತಲಃ ಕರ್ಮತಿಕ್ತಾಃ ಶೀತೋ ಗ್ರಾಹೀ ಜ ಶೋಷಣಃ ॥

ಬರಗು—

ಕೋರದೂಷೋ ಮಾಹಾದೂಷೋ ಪರಕಃ ಕೋದ್ರಪಞ್ಚ ಸಃ ॥ (165)

ಗುಣಂ—

ಕೋರದೂಷು ಪರಮಂ ಸ್ವರ್ಹಶಿತೋ ವಿಪಾಪಹಃ ॥

ಅಪಿಜ್—

ವರಕ್ಷೋ ವಾರಯಶ್ವಿಂ ವಾತವಾಧಿವಿಪರ್ಧನಃ ॥ (166)

ಧಾತೂನಾಂ ಕೋಷಣೋ ಗ್ರಾಹೀ ರಾಕ್ಷಸಾರವಿಪರ್ಜಂತಃ ॥

ಜೋಽಃ—

ಜೋಽಣಸ್ತು ಯಾವಣಾಃ ಸ್ವಾತ್ರಃ ॥ (167)

ಗುಣಂ—

ಯಾವಣಾಃ ಕರ್ಷಂ ಹಂತಿ ವಾತವಿಖಾತ್ರಂ ರೋಪನಃ ॥
ಪಿತ್ರೋದ್ರೋಕ್ತೋ ವಿಕಾರಾಃ ಶಂಚಿಸ್ತುರುತಕೋಪನಃ ॥ (168)

ಗೋಧೂರೋ—

ಗೋಧೂರೋ ಮೈಜ್ಞಿಕ್ತಾಃ ಕೋಽಜನಃ ॥

ಗುಣಂ—

ವೈಷ್ಯಶ್ವಿತೋ ಗುರುಃ ಸ್ನಿಗ್ಧೋ ಜೀವನೋ ವಾತಪಿತ್ರಹಾ ॥ (169)
ಸಂಧಾನಕಾರೋ ಮಧುರೋ ಗೋಧೂರಂ ಸ್ವಾತ್ರಃ ಸ್ವಾತ್ರಂ ಪಾಷಣ್ಯಕ್ತಃ ॥

ಯಾವಧಾನ್ಯ—

ಸ್ವಾತ್ರಾಳಿಷ್ಯೋ ಯಾವಧಾನ್ಯಂ ಸ್ವಾತ್ರಃ ಸ್ವಾತ್ರಂ ಪಾಷಣ್ಯಕ್ತಃ ॥ (170)

ಗುಣಂ—

ರಾಕ್ಷೋ ಯಂ ಸ್ವಾಯಂ ಸ್ವಾಯಂ ರುಶಿತವಿರುಂ ॥
ಸ್ವಾಯಂ ಸರೋ ವಾತಕಕ್ತಪ್ರದಾಯಿಂ ॥

ಸ್ವಾತ್ರಂ ಶರೀರಸ್ಯ ಕರೋತಿ ಪುಂಸಂ
ಜಯೋತ್ರೇ ಕರ್ಷಂ ಪೀನಸಭಾಸಮೀತಾನಃ ॥ (171)

ಶಾಂಸಾರಾಜಿಸ್ತಂಭಗರಾಮಾಯಾತಿ
ತ್ವಗ್ರೋಽಂಹಾ ಹೈಶ್ವಿಂಕಾರಹಾರೀ ॥ (172)

ಹೆಸರು—

ಮುದಾ ಮನೂರಾ ಹರಿತಾ ಕಾರದಾ ಹರಿಮನ್ತಕಾ ॥ (173)

ಗುಣ—

ಸುಪ್ರಾಣಾಮುತ್ತಪ್ರಪಾ ಮುದಾ ಅಷ್ಟಿರ್ಯಾಂಸೋಽಪ್ರಪಾರ್ತಾಃ ॥
ಹರಿತಾತ್ಮೇಷ್ಟೇಪಿ ಪರಾಃ ಕುಮಾಷ್ಟಾಃ ಪ್ರಮಾಹಾರಿಃ ॥

ಕಪಾರ್ಯಾಶಿತರಾಕ್ಷತ್ವಂ ಕಾಂಕುವಾಕತಯಾಪಿ ಜ ಃ ॥ (174)
ಮುದಾ ಸ್ವಾತಲಾಃ ಪ್ರಾರ್ಥಕಾಃ ಪಿತ್ರಾಃ ಮೇಹಹಾರಿಃ ॥

ಕರಿಕೆಸರು—

ನಾಸಂತಾಃ ಕುಷ್ಣ ಮುದಾಃ ಸ್ವಾಃ ॥ (175)

ಗುಣಂ—

ವೀತಾ ಜ ಹರಿತಾ ಕುಮಾಷ್ಟಾಃ ಮಹಾಮುದಾ ಸಿತೀತರಾ ॥
ತ್ರಿದೋಷಕಮನಂ ಜ್ಯೇಷಂ ಅಷ್ಟಿರ್ಯಾಂಸೋಽಪ್ರಪಾರ್ತಾಃ ॥

ಉದ್ದು—

ಧಾಂಸ್ಯಮಾಷಸ್ತು ವಾಷಕಃ ॥ (176)

ಗುಣಂ—

ವೊಷಃ ಸ್ನಿಗ್ಧೋ ಬಲಕ್ತೇಷ್ಟಾಃ ಮಲಪಿತ್ತಕರಃ ಸರಃ ॥
ಗುರುಂಕ್ತೋ ಇನಿಲಹಾ ಸ್ವಾಯಂ ಶಾಕಲಂಧಿವಿರೇಕ್ತಕ್ತರೋತ್ತರಂ ॥ (177)

ಘಡಲಿ—

ಹರೇಣಃ ಸತೀನಂತಾಃ ಜಿಣಕಸ್ತ್ರಾಃ ಪ್ರಾಟೋ ಮತಃ ॥ (178)

ಗುಣಂ—

ಕಲಾಯಾ ವಾತಾಃ ರಾಕ್ಷಾ ಗ್ರಾಹಣೋ ಗುರುವೋ ಖಮಾಃ ॥
ಕಾಷಾಸ್ಯಪಿತ್ರಪಮನಾಃ ಸ್ವಾವಾಃ ಸೂಖೇಷು ಪೂಜಿತಾಃ ॥ (179)

ಹುರುಳ—

ಕುಶಿತ್ರಃ ಕಾಲವ್ಯಂತಃ ಸ್ವಾತ್

ಗುಣಂ—

ಉಪ್ಪೀಳೀ ಕುಳತ್ರಃ ಪೂಕೇಮ್ಲಃ ಕುಕ್ಕಾಕ್ಕ್ರಿಷ್ಟಸ್ವೀನಸಾನ್ ॥
ಕಾಸೋರ್ ಕರ್ಫನಾತಾಂತ್ರ ಹಂತಿ ಪಿತ್ರಾಸ್ರದಾನ್ ಪರಂ ॥

(180)

ಅವರೆ—

ನಿಬಾಪ್ರಾಣಃ ಶೈತಬಿಂದವಃ ।

(181)

ಗುಣಂ—

ತಥಾ ವಿಷಫ್ಳಃ ಕಾಷಾತಕೋಳೀ
ನಿಷಾಪಕೋ ರೂಕ್ಷಾಪ್ರದ್ರಕ್ತಃ ।

(182)

ಅಪಿಚೆ—

ನಿಷಾಪ್ರಸೋ ನಾತಪಿತ್ರಾಸ್ತರ್ಕಾಸ್ತಾಪುಂತ್ರಕರೋ ಗುರುಃ ॥
ಸರೋ ವಿದಾಹೀ ದೃಕ್ಕುಕ್ರಿಷ್ಟಾಘಿಪಾವಕಾ ॥

(183)

ತಡಗರ್ತಿ [ಉಪಾಸಂಧಿ]—

ರಾಜವಾಕೋರ್ ಲಸೆಂದೀ ಸ್ವಾತ್

ಗುಣಂ—

ರಾಜವಾಕೋರ್ನಿಲಕರೋ ರೂಕ್ಷೋ ಬಹುಕ್ಕೆಂದ್ರಿಯಃ ॥
ಪಿತ್ರಾಂತ್ರೇಷ್ಟಾಕರೋ ಭೇದೀ ಕುಕ್ಕಾಕ್ಕ್ರಿಂಬಿಂಬಣಃ ॥

(184)

ತೊಗರೀ—

ಆಧರೀ ತುವರೀ ಪುತ್ರಾ

(185)

ಗುಣಂ—

ಆಧರೀ ಕಾಷಾಪಿತ್ರಾಂತ್ರಿ ಗಾರ್ಜಣಿ ರೂಕ್ಷೀತ್ತಾರಾ ॥
ಕಾಷಾಪಾಯಾಧಾರಾ ಗುರ್ವಿ ಜ್ಯಾರಾತೀಸಾರಾಂಶಿನಿ ॥

(186)

ಕಾಡುಹುರುಳ—

ಜ್ಯಾಪ್ರಸ್ಯೋತ್ಸಾರಣ್ಯಾಕ್ರಿಳ್ಯಾತ್ಮೋ

ಗುಣಂ—

¹ [ಕುಲತ್ರಿ ಕಾ ಕಂಟುಸ್ತಕ್ತಾ ಸ್ವಾದರ್ಕಾಕ್ರಿಂಬಣಾಶಿನಿ ।
ವಿಬಂಧಾಧಾಂತಾಂತರಾನೀ ಜ್ಯಾಪಾಯಾ ವ್ರಂತೋಽಪಿಂದೀ ॥]

(187)

ಉಂಕೆ [ಬಂಡ್ಯಾಗಡ]—

ಲಂಕೆಷ್ವಾಸ್ತ ಕಲಾಯಕಃ !

(188)

ಗುಣಂ—

² [ಕಲಾಯಃ ಕಾರುತ್ರೀ ನಾತಂ ಪಿತ್ರಾಹಾಕಾಷಾಖಹಃ ।
ರುಜಿಪ್ರಮ್ಯಾಪ್ರದಃ ಶೀತಃ ಕಾಷಾಯಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಂತೋಽಪಿಕ್ತಾ ॥]

(189)

¹ ರಾಜನಿಷಂಹ.² ರಾಜನಿಷಂಹ.

ವಳ್ಳಂ—

ತಿಳಃ ಸ್ವೀಹಫಲಃ ಸ್ವೀಹಪಾಲಕಃ ಪೂರಕಸ್ತಾ

ಗುಣಂ—

ಉಪ್ಪೀಳೀ ಜ್ಯಾಪಿತ್ರಾ ಹುಸ್ತರ್ಕಾ ಕೆತ್ತೆಜ್ಞೀ ಬಲ್ಯಸ್ತೀತೋ ಗುರುಃ ॥

ಅಪ್ಪಮಾತ್ರಃ ಕಟುಃ ಪಾಕೇ ಹೇಳೋಗ್ನಿ ಕಾಷಾಪಿತ್ರಾತ್ಮಾ ॥

ಇತ್ಯಾಭಿಧಾನವಾಲಾಂತಾಂ ಪಾಧುರಸ್ತಂಧಃ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ.

ದ್ವಿತೀಯಃ ಸ್ವಂಧಃ-

ಅಥ ಅಪು ಸ್ವಂಧ ಉಜ್ಜೇತೇ.

ತಕ್ರಭೇದ ದಧಿ ಪುಸ್ತು ಕಾಂಜಿಕಾ

ಜ್ಯೋಷ್ಟು ವಾರಿ ಪುದಿರಾ ಸೆಳ್ಳಾಲಯಾಃ ॥

ಆಪು ವೇತನಸುಕಾಪು ತಿಂತಿರಣಿ

ದಾಡಿವಾಪುಲಕ ರಂತ್ರಪೂರಕಾಃ ॥

(1)

² ಆಪು ಪೀತನೆ ಶಪಿತ್ರ ಜ್ಯಾಪಿತ್ರಾ

ಸಾಪು ಪುಷ್ಟಿಪ್ರಾಪುದರ್ಕಾಮಿಲ್ಲಾಕಾಃ ।

ಧ್ವಂಕೋಲಧಂಪುರಂಬಂಧಃ್ಯೈ-

³ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಯಾ ಪುಷ್ಟಿಪ್ರಾಪುಂಬಾಃ ॥

(2)

ವರ್ತಾಲೋಹಂಪ್ರಾಪುಂ ಸೆಟ್ಟಿಪ್ರಾಪಿ

ಸ್ವಂಧ ಪಿಂ ಕಂಡಿತೋಪು ಪಸ್ತುಭಿಃ ॥

(3)

ಮಾಜ್ಜಿಗೆ—

ತಕ್ರಂ ತು ಗೋರಸಂ ಗೋಳಂ ತದ್ವಿಂದಃ ಕಾಲತೇಯಾಕಂ ॥

ಸಾಂದ್ರಂ ದಂಡಾಹತೋ ದ್ವಿಷ್ಟುಧಿತಂ ಜ ಪ್ರಸೀತಿತಂ ॥

(4)

ಗುಣಂ—

ತಕ್ರಂ ಗನಾಂ ದೊಳಿಷಿತಂ ಜ ಪರ್ಯಂ

ಸಾಂದ್ರಾಪುಯಾನಾಂ ಹತಪರ್ಕಾಸಾಂ ಜ ॥

ಪ್ರಮೇಹ ಪೊಂಡೊದರಶೋಧಗ್ನಲ್ಲಿ

ಗ್ರಹಣಿತೀಸಾರಹರಂ ಪ್ರಕಸ್ತಂ ॥

(5)

ವೈಸರ್ಯ—

⁴ ಶ್ರೀರಜಂ ದಧಿ ಪಾಂಗಲ್ಯಂ.

¹ ಇದರ ನಂತರ ಪೂಲದಲ್ಲಿ 'ದ್ವಿತೀಯಂಸ್ತಂಧವಾಹ' -ಎಂದಿದೆ.² ಅಪು —ಪುಲ.³ ಪಿರಾವಣ —ಪುಲ.⁴ ಉದ್ದೀಪ್ತಾ —ಪುಲ.⁵ ದಧ್ವಂ ದಧಿ ಜ ಪಾಂಗಲ್ಯಂ —ಪುಲ.

ಗುಣಂ—

ಉಷ್ಣಾಷ್ಟಂ ದೀಪನಂ ಭೇದಿ ವಾತಕ್ತೇಷ್ಟ್ಯಾಹರಂ ಲಘು ॥
ಅನಾಹ ಕೂಲವಿಧ್ಯಾಸಿ ಪಿತ್ರಸ್ಯ ಜಸಕಂ ಮತಂ ॥

(6)

ಮೌಸರು ನೀರು—

ಮನ್ಯ ದಧ್ಯಾತ್ರೋ ರಸಃ ॥

(7)

ಗುಣಂ—

ಆಮ್ಲಂ ಕಡ್ಡಾಯಂ ಮಾಧುರಂ ಚ ಶ್ವಚ್ಯಂ
ಸಾದ್ಬೀಂಹಣಂ ಶ್ವಚ್ಯಾಪೋ[ಚ]ಕಷ್ಣಂ ॥
ಆಯಾಮ್ಳಂ ಚಾಗ್ನಿವಿವರ್ಧನಂ ಚ
ದೊಂಬತ್ರಾಂಶ್ಫಂ ದಧಿ ಗವ್ಯವಾಹಂ ॥

(8)

ಹಾಳಗಳ್ವಂ—

ಅವಂತೀಸೋಮ ಸೌವಿರಂ ಕುಕ್ತಸಾರಂ [¹ ಚ] ² ಕಾಂಬಿಕಂ ॥
ಕುಕ್ತಸೋದರಂ ಕುಕ್ತೋ ಭಾಂಡೇ ಸತ್ಯಾದ್ರಗುಡ ³ ಜೀರಕಂ ॥
ಧಾಳ್ಯಾರಾಶೋ ತ್ರಿರಾತ್ರಸ್ಯಂ ಕುಕ್ತಂ ಕುಧ್ಭಂ ತದುಜ್ಞಾತೇ ।

(9)

ತದು ಹಾಳಾಂ—

ಕುಕ್ತಂ ವಾತಹರಂ ಜ್ಞೋಯಂ ಪಿತ್ರಕ್ತೇಷ್ಟ್ಯಾಕರಂ ವರಂ ॥
ಶ್ರವುಕ್ತ ಮಹರಂ ರುಜ್ಯಂ ನಿದಫೈ ಪರಮ್ಯಂ ಖತಂ ॥
ಭೃತೋಷ್ಟ್ಯಾ ತೀಕ್ಷ್ಣಾರೂಢ್ಯಾಷ್ಟ್ಯಂ ಹ್ಯಾಧ್ಯಂ ರುಚಿಕರಂ ವರಂ ॥

(10)

ತಂಗಾಳಾಂದ ಹಾಳನೀರು—

ಧಾನ್ಯಾಪ್ತ ಮಾರನಾಳಂ ಚ ಮೂಳಾಭೇದಿ ಮಹಾರಸಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಧಾನ್ಯಾಪ್ತಂ ಭೇದಿ ತೀಕ್ಷ್ಣೋಳ್ಳಂ ಪಿತ್ರಹ್ಯಾತ್ರ್ಯಾ ಸ್ವರ್ವಾತೀತಭಂ ॥
ಶ್ರವುಕ್ತ ಮಹರಂ ರುಜ್ಯಂ ದೀಪನಂ ವಸ್ತ್ಯಾಕಾಲನಾತ್ರ್ಯಾ ॥
ಕಸ್ತಮಾಸ್ತಾ ಪನೇ ಹ್ಯಾಧ್ಯಂ ಲಘುವಾತಕಾಘಾತಹಂ ॥
ಹಸ್ತದಾಹಂ ಶರೋದಾಹಂ ಪಾದದಾಹಂ ಶ್ರವಭ್ರಮಂ ॥
ಹಂತಿ ನಿದಾರಂ ಚ ಕಾರುತ್ತೇ ಧಾನ್ಯಾಪ್ತಂ ಸೇವಿತರಂ ಬಹು ⁴ ॥

(12)

⁵ ಅತಿಸೇವೆ ಗುಣಂ—

ಅತಿ ಸೇವಿತಮತ್ಯಾಪ್ತ ಮಾತ್ರೇಕ್ಷ್ಯಾ ಭೇದಿ ಪಿತ್ರಕ್ತಾತ್ರ್ಯಾ ॥

ಕಳಗಳ್ವಂ—

ಜ್ಯೋಪಾಂಭಸ್ತಮನಂಭೂತಂ ತಂಡುಲೋದರಂ ತುಕ್ತೋದರಂ ॥

(15)

¹ 'ಚ'—ಇಲ್ಲ—ಮೂಲ.⁴ ಬಹು—ಮೂಲ.² ತಾರಿತಂ—ಮೂಲ.⁵ ಸೇವಿತ್ವಂ—ಗುಣಂ—ಮೂಲ.³ ಗುಳಿಜೀರಕಂ—ಮೂಲ.⁶ ಅಂತಸೇವಿತ—ಮೂಲ.

ಗುಣಂ—

ಮೂತ್ರಸ್ಯೈಷ್ಟ್ರಹರಂ ಶೀತಂ ಪಿತ್ರಜಿತ್ ತಂಡುಲೋದರಂ ॥

ಕೃಮಿಹೃದೋಗಸುಲ್ಬಾಕ್ರಃಪಾಂಡುರೋಗನಿಬಹಂಧಂ ॥

(16)

ಕೃತಾನಂ ಸಕ್ತಮಂತಾತಾಜಾಂ ಗ್ರಹಣಿಕೋರ್ವಿಕಾರಿಜಾಂ ॥

ನರಃ ಪ್ರಕಸೋ ವಾತಷ್ಣಃ ಸ್ತಂಭಾಕ್ಷಾಲ್ಯಾ ಹ್ಯಯಾನಾಕನಃ ॥

ಪರಿರೇವ ಗುಳ್ಳಾಯುರ್ವ ಸೌವಿರಂ ತುತ್ತೋದರಂ ॥

(17)

ಸುರೇ—

ಕಾದಂಬರೀ ತು ಮಾದಿರಾ ಪ್ರಸನ್ನಾ ¹ ವಾರುಂಳೇ ಸುರಾ ॥

ಮದ್ಭಂ ಮಹೋದಧಿಸುತ್ತಾ ಪರಿಸ್ಯಾತ್ಮಾಪೀಕಾರುಂ ॥

(18)

ಸುರಗನಿ—

ಕೆಣ್ಣಂ ರಸಾಯಂ ಭದ್ರಂ ಸುರಾವತ್ರಿಃ ಕಣಾಲಯಂ ॥

ಗುಣಂ—

ವಾಧ್ಯಂ ಸರ್ವಪುಪಿ ಪ್ರಾಹುಃ ಕಷಾಪಾರುತ್ಸಾಕನಂ ॥

ಬಳ್ಳಂ ಸಂತಪ್ರಣಂ ಹೃದ್ಯಂ ಹರ್ವಣಂ ಕಾಂತಿಕ್ತಾತ್ರ್ಯಾ ಪರಂ ॥

(19)

ಅಮ್ಲವೇತನಂ [ಹಬ್ಬಿಗಿಡ]—

ಸಹಸ್ರವಿಯುರ್ವಂ ² ವಾರಾವೋಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸಾರಾಮ್ಲಂ ವೇತನಂ ॥

(20)

ಗುಣಂ—

ಕಾಪಾಯ ಕಟುರಳಿಷ್ಟೋಳ್ಳಂ ಮಾಪ್ತ ವೇತನಕಂ ವಿದ್ಯಃ ॥

ತ್ಯಾಪ್ತಫಾನಿಲಜಂ ತ್ಯಾರೋರ್ವ ವಿದ್ವಿಂಧಾಕ್ತರಿಗುಲ್ಪನುತ್ರ್ಯಾ ॥

(21)

ಕೇಳಂಡವಾಪು—

ಕ್ಷುದ್ರಾರು ಕಸ್ತು ವೃಕ್ಷಾವೋಲ್ಲಿ ಲಾಕ್ಷಾವ ಪ್ರಕ್ಷಃ ಸರಕ್ತಕಃ ॥

ಜಂತುವೃಕ್ಷೋಳ್ಳಂ ಫಾಸ್ತಂಧಂಧಃ ⁴ ಕುಕವ ಪ್ರಕ್ಷಃ ಕುಕಾಮಿ ಕಃ ॥

(22)

ಹಂತಿಸೇಹಣ್ಣಂ—

ವೃಕ್ಷಾವು ಸ್ತುಂತ್ರಿಳೇ ಚೆಂಚಾ ಜೆಂಕ್ಷಾ ಕಾ ತಿಂತ್ರಿಳೇಫಲಾ ॥

ಬಹುಪ್ರಾಯ ಫಾಸ್ತಾಪ್ಯಾಯ ಕೃಪಾಂವೋಲ್ಲಂದಳ್ಳಂ ಸಃ ॥

(23)

ಗುಣಂ—

ಅವಿಲ್ಲಕಾರ್ಯಾಃ ಫಲಂ ಹಕ್ಕ್ಯಂ ರಕ್ತಪಿತ್ರಕರಂ ಸರಂ ॥

ಅವಕ್ಯಂ ಸ್ಥಾತ್ರ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಃ ಫಲಂ ಸರಂ ತ್ಯಾನಿಲಾವಹಂ ॥

(24)

¹ 'ದಾರುಂಳೇ'—ಮೂಲ.² ವಾತಾವೋಲ್ಲಿ—ಲಂಡು ಮೂಲದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಅಶುದ್ಧ. 'ವೀರಾಮ್' ಎಂದು ರಾಜನಿಷಂಹು, 'ವಾರಾಮ್' ಎಂದು ಕಬ್ಲಿಕಾಂಪಿಸುದ್ದುವು.³ 'ಬೆಳ್ಳಿದ ಮಾಪ್ತ' ಎಂದೂ ವ್ಯಾಪಕಾರವಿದೆ.⁴ ಕುಕವ ಪ್ರಕ್ಷಃ ಕುಕಾವಿಲ್ಲಂ ಮೂಲ.

ದಾಳಂಬ ಹಣ್ಣು
ಕುಕ್ಕೆನೋಲ್ಯೇ ದಾಡಿವೋ ರಕ್ತ ಬೀಂಡಕ ಘೆಳಪಾಡೆಬಿಃ ॥
ವಾಧುರಾಮ್ಲಹೆಲೋ ರಕ್ತೋ ಕಾಸುವೋ ರಕ್ತ ಪ್ರೂರಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಜಯಾತಿ ವಾಧುರಮೀತದ್ದಾದಿನಂ ಪಿತ್ತ ಮಾಗ್ರಂ
ತ್ರಿವಿಧಪುಪಿ ಜ ದೋಷಂ ತದ್ವಾದಮ್ಲಂ ನಚೋಽಂಜ್ಞಂ ॥
ಕಫವನಹರಂ ತನ್ನಾತಿಪಿತ್ತಾ ಪಹಂ ಸ್ವಾತ್ರಂ
ಸಕಲಮೈ ಜ ಹೃದ್ಯಂ ದೀಪನಂ ಗ್ರಾಹಂ ರುಜ್ಞಂ ॥

(25)

ಅಪಿಜ—

ಅಸ್ತಿ ಸ್ವಾರವ್ಯಾಪ್ರಮೀಹಣ್ಣಿ ಪುತಿಸಾರನಿಬಂಧನಂ ॥

ನೆಶ್ವಿಲ್ಕಾಯಿ—

ಧಾತ್ರಾಗ್ರಂಥಮುಲಕೋ ರಂಗೋ ವಯಂಸಾಧ್ಯಾ ಮೃತಜಾ ಶಿವಾ ॥
ಕೌಶಾಂಡಕೋ ಮೃತಫಲಾ ವೃಷಾಂತಿ ಶೀತಫಲಾ ಜ ಸಾ ॥

(27)

ಗುಣಂ—

ಕಘಾಯಂಕಟ್ಟಿಕ್ಕಾಂತಾ ಸ್ವಾದು ಕೇಶಾಂತಾಂತಾ ರಸೇ ॥
ತ್ರಿದೋಷಕಮನೀ ವೃಷಾಂತಾ ದ್ವಾರಂಭಿಃ ಜ ರಸಾಯನೀ ॥

(28)

ತೆಂತ್ರಿಂಜ [ಹಾಳಿನ್]—

ವೃಷ್ಣಾಮಾಸ್ತಂತ್ರಿಂಜಿ ಚೆಂಚಾ ಜೀವಂತೀ ರಕ್ತ ಪ್ರೂರಕಃ ॥

(29)

ಗುಣಂ—

ವೃಷ್ಣಾಮಾಸ್ತಂತ್ರಿಂಜಕಟ್ಟಿಕೆಂ ರುಜ್ಞಾಮ್ಲಾಂಕರಂ ಪರಂ ॥
ಕ್ರಿಸ್ತಿಹಂ ದೋಷಾಗಾಲಾನಿ ವಾತಕ್ಕುಂತಾಮ್ಲಾಮಾಯಾಪಹಂ ॥

(30)

ಮಾಪ್ಯ—

ಅಮೃತೋ ತಃ ಕೂಪತ್ಯೈಲಃ ಕಾಂತಃ ಪಿಂತಫಲಸ್ತಾತಾ ॥
ರಸಾಲಃ ಸಹಕಾರಜ್ಞ ಫಲಪ್ರಮಾಮಹೋತ್ಸವಃ ॥

(31)

ಗುಣಂ—

ಕೌಶಾಮೋರ್ವಾಪ್ಯಃ ಕಟ್ಟಃ ಪಾರೇ ವೀರ್ಯೋ ಜೋಪ್ಯಾ ನಿಲಾಪಹಃ ॥
ಕಫಪಿತ್ತಹರೋ ರುಜ್ಞಃ ಕಾಂತಃ ಸೋಲ್ಯೋ ರಕ್ತ ಕೋಷಣಃ ॥

(32)

ಜುತಾಂತರೀ—

ಸಹಕಾರಫಲಂ ಪಕ್ವೈ ಸುಗಂಧಿ ಸ್ವಾದು ಬೃಂಹಣಂ ॥
ಕಫವಾತಫರಂ ಸ್ವಿಗ್ರಂ ವೃಷ್ಣಂ ಚಾಪ್ಯಾಂತಿದೀಪನಂ ॥

(33)

ಅನ್ಯಾತ್ರೀ—

ರಸಾಲಫಲಂ ವಾಧುರಂ ಗುರು ಸಾಮ್ಲಂ ವಾತಹರಂ ಕಫಕಾಳಂ ॥
ಹೃಷ್ಣಪರೋಜೆಂಜಿತ್ತ ಸಹಕಾರಂ ಸ್ವಾದು ಸುಗಂಧಿ ಕರೋತಿ ತಲಾಸಂ ॥

(34)

ಉಂಬೋಳ್—

² [ಅಮೂರತಕಃ ಪೀತನೆಕಃ] ಕೆಂಜಾಲೆಂಜಾಪ್ಯಾ ಪಾಳಿಲಃ ।
ಸ್ವಿಗ್ರಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾ ಶಾಸನಂಧಃ ಕಂಕಃ ಸ್ವಾದು ಡಬೀಜಕಃ ॥

(35)

¹ 'ಅಂಬೋಳ್' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ.² [] ಮಾಲಾಪಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಹೋಗಿದೆ. 'ಶಿಂಕಲ್ಪಾಘದ್ರುಪು' ದಿಂದ ಉಂಬೋಳ್ತವಾಗಿದೆ.

ಬೇಳದ ಮರ—

ಕಪಿತ್ತಿಸ್ತ ದದಿಂಜಿತ್ತೋ ದದಿತ್ತಃ ಸುರಭಿಂಜಿ ದಃ ॥
ಮಾಂಡಕಾಂಜಿಲ್ಯೋ ದೃಷಿಂತೋ ಗ್ರಾಹಿಂಘಾಲಸಾಗಂಧಿಕಾ ॥

(36)

ಗುಣಂ—

ಕಂಂಜಿ ಮಾವುಂ ತು ಫಲಂ ಕಪಿತ್ತಿಂ
ದೋಷಾಪಹಂ ತತ್ತಿಂತಿಂ ತು ಪರ್ಯಂ ॥
ದೀಂತ್ರಿಂತ್ರಾಂಧ್ಯಂಸಿ ಜ ವಾಂತಿಹಿಂಧಾತ್ರಿ-
ವಿಪಾಮಹಂ ಗ್ರಾಹಂ ತಂತ್ರಿವ ನರ್ವಂ ॥

(37)

¹ ಪ್ರಳ್ಳಂಪ್ರಳಜೆ—

ಜಂಕ್ಲಿಕಾ ಅಪ್ಯಾಪ್ಯಾ ಚಂಗೋರೀ ಸುನಿಧಣಿಃ ಸುಪತ್ರಜಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ದೀಪನೀ ಕಫವಾತಿಂಜಿ ಗ್ರಾಹಿಂಘಾಂಜಿ ಮೃತಿತ್ತಜತಃ ॥

(38)

² ಕಳ್ಳಿಲಿ—

ಕರವಂದಿ ಪ್ರೀರಫಲಾ ಸಾಮ್ಲಾಂಪಂಪಫಲಾ ಜ ಸಾ ॥

(39)

³ ದೀಂತ್ರಿ ಕಳ್ಳಿಲಿ—

ಕಂಕ್ಲಿ ಪಾಕಫಲಾ ವಿಗಾಂತಿ ಕರಮದರ್ವಾಪಿಲ್ಲಕಾ ॥

ಇವೆರಡೆಗಣಂ—

ಅಪ್ಯಾಂ ಸತಿಕ್ತಂ ನಾತ್ಯಂಪ್ಯಾಂ ಗುರು ಪಿತ್ತಾಸ್ತರ್ಕೋಪನಂ ॥

ಕರಮದರ್ವಂ ರುಜ್ಞಂ ತಂತ್ರಿವ ಕರವಂದರ್ವಂ ॥

(40)

ಹೂಳಿಂಜಳ್—

⁴ ಗೋಧಾವಿಲ್ಯೋ ಭ್ರಾಮಂಬಿಕಾ ಅವಿಲ್ಲಾ ವಿಟ್ರಾಂಗಸಾಮಿಕಾ ॥

ಉಪ್ಪೆಲಜೆ—

ಕೆರೆರುಕಂ ಭಂ ಭಂಪ್ಯಾಂ ಸುಪ್ರಾಂಪ್ಯಾಂ ವಾಧುರಾ ಜ ಸಾ ॥

(41)

⁵ [ಗುಣಂ—

ಭಂಪ್ಯಾಂ ಸ್ವಾದು ಕಘಾಯಾಪ್ಯಾಂ ಹೃಷ್ಣಪೂರ್ಣಾವಿಕೋಪನಂ ॥

ತದೇವ ಪಕ್ವೈ ದೋಷಫ್ಲಂ ಗುರು ಗ್ರಾಹಂ ವಿಪಾಮಹಂ ॥

(42)

ಎಲಜೆ—

ಕೌಶಂ ಬದರಿಕಂ ಜಂಡಿ ಕರ್ಕಂಧಾಲಯಾಂಗ್ರು ಕಂಟಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಕರ್ಕಂಧಾಳಃ ಕಟ್ಟಿಕಂ ಸ್ವಾದು ಆಪ್ಯಾಂಪಿತ್ತಜಾಪಹಂ ॥

(43)

¹ 'ಪ್ರಳ್ಳಂಪ್ರಳಜೆ' ಎಂದೂ ಹೆಸರಿದೆ.² ಕಡೆಲಿಕಾಯಿ?³ ದೀಂತ್ರಿ ಕಡೆಲಿಕಾಯಿ?⁴ 'ಗೋಧಾವಾಂಜಿಭರಿಂಕಾ ಶಾಪ್ಯಾಪ್ಯಾ ವಿಟ್ರಾಂಪ್ಯಾ ನಾಮಿಕಾ'—ಮಾಲ.⁵ ರಾಜನಿಷ್ಟಂಪು.

ಪಕ್ಯಂ ಪಿತ್ರಾ ನಿಲಹರಂ ಸ್ವಿಗ್ರಂ ಜ ಸುಧಾರಂ ಸರಂ ॥

ಪುರಾತನಂ ತ್ರಿದೋಪಸ್ಥಿಮಾಮಷ್ಟಂ ದೀಪನ ಲಫು ॥

ಸೌಮೀರಂ ಬದರಂ ಸ್ವಿಗ್ರಂ ಮಧುರಂ ವಾತಪಿತ್ರಂ ಜಿತ್ರು ॥

ಕರ್ಮಾಯಂ ಸ್ವಾದು ಸಂಗ್ರಾಹ ಗುಡಕೆಂಪಿಕಾಫೆಲಂ ॥

ತೊಳಿಜಮಾದಳ್ಳಿ—

ಮಾತುಲುಂಗೋರೇ ಬೀಜಪೂರೋ ಕೇಸರೀ ಘಲಪೂರಕಃ ॥

ಕೇಸರಾಪ್ನು ಸುಪ್ರೇರ್ಚ ಲಂಗೋರೇ ಬೀಜಾಹ್ಯಯಾದ್ರುಮಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಸ್ವಾದು ಶೀತಂ ಗುರು ಸ್ವಿಗ್ರಂ ವಾಂಸಂ ಮಾರುತಪಿತ್ರಂ ಜಿತ್ರು ॥

ಮೇಧಂ ಗ್ರಂಥ್ಯಾನಿಲಜ್ಞ ದಿರ್ ಕಫರೋಽಜೆಕ್ಸಾಕನಂ ॥

ದೀಪನಂ ಲಫು ಸಂಗ್ರಾಹ ಗುಲಾತೋರ್ಣಷ್ಟಂ ತ ಕೇಸರೀ ॥

ಪಿತ್ರ ವಾರುತ ಕೃಧಾಲಂ ಪಿತ್ರ ಲಂ ಬೀಜಕೇಸರಂ ॥

ಶ್ರಾಸಕಾನಹರಂ ಜೈವ ತ್ರಾಷ್ಟಂ ಫ್ರುಂ ಜ ವಿಕೋಧನಂ ॥

ಅಫ್ರುಕ್ತಾದೀಪನಂ ಜೈವ ವಾತಾಳುಂಗಮುದಾಹ ತಂ ॥

ತ್ವಿಕ್ತ ಕ್ತಂ ದುಜರಂ ತಸ್ಯ ವಾತಪ್ರಮಿಕಾಫಾವಹಂ ॥

ಸಿಂಬಿ—

ಅಕ್ಕಾಜೋರೇ ವಿಕ್ಕಾಜೋರೇ ನಿಂಬಾ ಡಹುಂಫ್ರೋಂಬಿರನಾಮಕಃ ॥

ಸ್ವಿಜ್ಞಂಬಿರೇ ದಂತಕರ ಜಂಭ ಜಂಬಿ[ರ]ಜಂಭಭಾಃ ॥

ಗುಣಂ—

ತ್ರಾಷ್ಟಾ ಕೂಲಕಫ್ಲೋದ್ರೇಕಭಿರ್ ತ್ರಾಸನಿಬಹ್ರಂಃ ॥

ವಾತಕ್ತೇ ಏಕ್ತು ವಿಬಂಧಫ್ಲೋರೇ ಜಂಬಿರೋ ಗುರುಪಿತ್ರಲಃ ॥

ರುದ್ರಾಪ್ರಿ [ಕೆತ್ತಳೆ]—

¹ ಪಾರಾವತಂ ತ ರುದ್ರಾಪ್ರಿಮ್ಯಾರಾವತಮುದಾಹ ತಂ ॥

ಗುಣಂ—

ರುದ್ರಾಪ್ರಿ ಪಿತ್ರ ಕಮಂ ವಾತಕ್ತೇ ಏಕ್ತು ನಿಬಹ್ರಂಃ ॥

ರಕ್ತ ಪಿತ್ರ ಜ್ವರಹರಂ ವಿಷಮಜ್ವರನಾಹನಂ ॥

ಹೆರಿಳ್ಳಿ—

ಸಂರಂಗಂ ತ ಸುಗಂಧಿ ಸ್ವಾಜ್ಞ ಕ್ರಾವಾಕೋ ಮುಖಪಿರಿಯಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಅಮ್ಲಂ ಸಮಧಾರಂ ಹೃಧ್ಯಂ ವಿಷಪ್ರಿಂಭಕರೋಽಜನಂ ॥

ವಾತಪ್ರಂ ದುಜರಂ ಪೋರ್ಕ್ತಂ ಕ್ರಮಿದೋಽಜಕಾಫಹಂ ॥

ಕಬ್ಬಿಳಿ—

ಕೃಷ್ಣ ಲೋಹಮಯಸ್ವಾರಮಾಯಸಂ ಜ ಶಿಲೋಧಿಪಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಲೋಹಂ ತಿಕ್ಕೋ ರೋಕ್ತಂ ಸ್ವಾಲ್ಕ ಪಾಂಡುರೋಹರಂ ಪರಂ ॥

ಕಫ್ವಿತ್ರಾಪಹಂ ಪ್ರಂಸಂ ರಸಾಯನಪುತ್ರಮಂ ॥

(44)

(45)

(46)

(47)

(48)

(49)

(50)

(51)

(52)

(53)

(54)

(55)

(56)

¹ ‘ಪಾರೇವತಂ’ ಎಂಬಾಡತ—ಕಬ್ಬಿಳ್ಳಿ ಫ್ಲಾಫ್ಲಾದ್ರುಮಂ.

ಫಿಹುಲೋಹ—

ವರ್ತಲೋಹಂ ತ್ರಿಲೋಹಂ ಚ ವಂಚಲೋಹಂ ಜ ಲೋಹಕಂ ॥

ಗುಣಂ—

ವತ್ಸಲೋಹಂ ಹಿಮಂ ವಿದ್ಯಾದಮ್ಮಂ ಪಿಹುಕೆಮೇವ ಜ ॥

ರೋಕ್ತಂ ಕಫ್ವಿತ್ರಾರಷ್ಟಂ ಹನವ್ಯತ್ರ ಪಿತ್ರ ಭವಂ ರುಜಂ ॥

ಹುಪ್ಪಣಿಗಟ್ಟು[ಕೆಟ್ಟು]—

ಮಂಡೊರಮಾರುಸೋಚ್ಚೆಟ್ಟು ಪ್ರೈಪ್ಪು ಶಿಟ್ಟು ಲೋಹಮಲಂ ಜ ತತ್ರಂ ॥

ಇಂಧಿಧಾನಮಾಲಾರೂಪಂ ದ್ವೀತೀಯ ಅಮ್ಲಸ್ಕಂಧಃ.

ತೃತೀಯಃ ಸ್ವಂಧಃ-

ಅಧ ಲವಣಸ್ಕಂಧ ಉಜ್ಜ್ವಲೇ¹

ಲವಣಿಭೇದಾಃ—

ಸ್ವಂಧವರೆಜಕೆಭಿತ್ವಾಷ್ಟು ಪಾಲಕುಪಮಪ್ರೌಧಿದಂ [ಜ] ಸಾಮುದ್ರಂ ॥

ತ್ರಿತ್ರಾರಸೀಸತ್ರಪ್ರಸಂ ಸ್ಕಂಧ ವಿಧ ಲವಣಾಷ್ಟಿ ॥

(1)

ಸ್ವೇಂಧವಲವಣಂ—

ಸ್ವಂಧ ಸ್ವಂಧವ ನಾಡೀಯಂ ವಾಣಿಮಂಧಂ ಪಟ್ಟಳತ್ವಪುಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಸ್ವಂಧವಂ ಶಿರಂ ಸ್ವಿಗ್ರಂ ಲಫು ಸ್ವಾದು ತ್ರಿದೋಪಜಿತ್ರು ॥

ಹೃಧ್ಯಂ ನಾ ನೇತ್ರರೋಗಷ್ಟಂ ಪ್ರಾರೋಽಜೆಕ್ಸಾಕನಂ ॥

ಸೌವಚ್ಚಲವಣಂ—

ಸೌವಚ್ಚಲಂ ಸುವಚ್ಚಂ ಜ ರುಜಕಂ ಕೃಷ್ಣ ಸಾಮಕಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಲಫು ಸೌವಚ್ಚಲಂ ಪಾರೋ ವಿಂಯೋರ್ಣಂ ವಿಶದಂ ಕಾಪು ॥

ಗುಲ್ತುಕೂಲವಿಬಂಧಫ್ಲು ಹೃಧ್ಯಂ ಸುರಭಿ ರೋಜನಂ ॥

(4)

ಬಿಡೆಲವಣಂ—

² ಸುಪ್ರಾಕ್ಷ್ಯಂ ವಿಂಡೆಲವಣಂ ಕೆತ್ತಿತ್ತಂ ಕೃತ್ರಿಮಂ ಬಿಡಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಸೈಕ್ಕಾರಂ ದೀಪನಂ ತೀಕ್ಕೋ ಹೃಧ್ಯಂ ಕಾಂತಿ ಸಾಮಕಂ ॥

ಲೋಜನಂ ತೀಕ್ಕೋ ಹೃಧ್ಯಂ ಜ ಬಿಡೆ ವಾತಾನುಲೋಮನಂ ॥

(5)

ಗಾಂಧಿವಲವಣಂ—

³ ಉದ್ರಾಕ್ಷಾರಂ ತ ನಿಸ್ಪಾರಂ ಪಾಂಶಂ ಪಾಕ್ಷಾಪೂಢರಂ ॥

(6)

¹ ಇದರ ಸಂತರೆ ‘3 ಲವಣಸ್ಕಂಧಂ’ ಎಂದು ಮಾಲದಲ್ಲಿದೆ.

² ಸುಪ್ರಾವ್ಯಂ—ಮೂಲ.

³ ಉಪ್ರಾಕ್ಷಾರಂ—ಮೂಲ.

ಗುಣಂ—

ಉಷ್ಣ ತಿಕ್ಕೋಷ್ಟು ರೂಕ್ಷಾತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಾತಾನುಲೋಪನಂ ||
ಸತ್ತಿಕ್ತುಂ ಲವಣಂ ಕ್ಷಾರಂ ವಿಂದಾಖಲ್ ವಣಮೂಫರೆಂ ||

(7)

ಅಂಕ್ಯುಷ್ಟು—

ಕ್ಷೈದಿಭ್ರದಂ ದ್ವಿತೀಸಂಭೂತಂ ರೋಪಕಂ ತೇಳಿಯಾಷಾಕಜಂ ||

ಗುಣಂ—

ಬೈಷಿಭ್ರದಂ ಪಾಂಶಾಲವಣಿಂ ಯಾಜಾಜ್ಞತಂ ಭೂಮಿತಿ ಸ್ವಯಂ ||

(8)

• ಕ್ಷಾರಂ ಗುರು ಕೆಟು ಸ್ವಿಗ್ರಂ ಶಿತಲಂ ವಾತನಾಶನವು ||

ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಯ—

ಸಮುದ್ರಜಂ ತು ಸಾಮುದ್ರಂ ಸಾಮಾಸ್ಯಲವಣಂ ಪಟು ||

(9)

ಗುಣಂ—

² [ಸಾಮುದ್ರಂ ಉಷ್ಣ ಹೃದ್ವಂ ಜೆ ಪರಿತಾಸ್ರಿದ್ವಿತ್ವದವು |

ವಿದಾಹ ಕೆವಾತಷ್ಣಂ ದೀಪನಂ ರೂಜೆಕ್ಕೆತ್ವರವು ||]

(10)

ಯಾವ್ಯಕ್ತಾರಲವಣಂ—

ಯಾವಕೂಕೊ ಯಾವ್ಯಕ್ತಾರೋ ಯಾವಾಹೋ ಯಾವಭಸ್ತುಕ್ತಿ ||

ಗುಣಂ—

ಉಪ್ಯಾ ತಿರುಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತ್ಯೇತ್ವಂ ದೀಪನಂ ಕಫಾತಿಭಿತ್ರು ||

ಪಿತ್ಯಾಸ್ರದೂರ್ಬಳೋ ಬಲೋಯೇ ಯಾವ್ಯಕ್ತಾರಕೆ ಉಜ್ಜ್ವಲೇ ||

(11)

ಸದ್ಯಾಷ್ಟಾರಲವಣಂ—

ಅಸ್ಯಾಸ್ಯಾವಚ್ಯಂತಃ ಕ್ಷಾರಃ ಸ್ವೋತಿಷ್ಟೀ ಸ್ವಾಚ್ಯಕ್ಷಾ ತಥಾ ||

(12)

ಗುಣಂ—

ಸ್ವಾಚ್ಯಕ್ಷೋವ್ಯ ಕಂಟುಕ್ಷಾರೋ ರಸೋ ವಾತಕಫೋ ಜಯೇತ್ರು ||

ಗುಲ್ಬಾಧಾನಕ್ಕೆಪೂನ್ ಹಂತಿ ವೀದಸ್ಯಾರೆನಾಶನಿ ||

(13)

ಬಿಳ್ಳಿಗಾರಲವಣಂ—

ಸಾಭಾಗ್ಯಮ್ಯಂಕಂಹಿಕ್ಷಾರೋ ವ್ಯಾಲತೀತಿಲನಂಭವಃ ||

ಗುಣಂ—

ಗುಲ್ಬಾಧಾರ್ಕು ರೀಕ್ಲಿಂಬ್ರಮೂತ್ರಬಂಧಜ್ಯರಾವಹಃ ||

(14)

ಕಾಸಕಾಷಾಸಕ್ಷಂ ಹಿಕ್ಷಾ ಪಾಂಡುಕೋಧೆ ವಿಪಾವಹಃ ||

ಸೀಸನ—

³ ಯೋಗೀಷ್ಟುಂ ಕ್ಷಿಷ್ಟ ಕಂ ಬೀಬಂ ಸೀಸಕಂ ನಾಗಸಂಜ್ಞ್ಯಂ ಕಂ ||

(15)

¹ ಗುಣ ವ್ಯಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾವಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಸೀರಿಸಲ್ಪಿಟ್ಟಿದೆ.

² ರಾದನಿಂಫಂತು.

³ ಯೋಗೀಷ್ಟುಂ—ಎಂಬ ಪಾಠ ಕ್ಷಿಷ್ಟ ಕೆಲ್ಪಾಷಾಷಂಪುದಲ್ಲಿದೆ.

⁴ ಕ್ಷಿಷ್ಟ ಕಂ—ಎಂಬ ಪಾಠ ಕ್ಷಿಷ್ಟ ಕೆಲ್ಪಾಷಾಷಂಪುದಲ್ಲಿದೆ. ‘ಕ್ಷಿಷ್ಟ ಕ’ ಎಂಬ ಹಂಸರು

ಸೀಸಕ್ಕೆ ಭೇದಿ ಕ್ಷೋಳಗಳ್ಲಿಲ್ಲ.

ಗುಣಂ—

ಸೀಸಂ ಪ್ರೇಲ್ರಕ್ತುಂ ತದತ್ಯಜ್ಞುಂ ರಸೇ ತಿಕ್ತಕೆವೆದ ವೇತ್ರು ||

ರೂಕ್ಷುಂ ಪಿತ್ತಕಫೆಂ ಹಂತಿ ಕ್ರಿಮಿಸುತ್ತಾದಯಂತ್ಯಾಪಿ ||

(16)

ತವರ—

ತಗರಂ ತ್ರಷ್ಣಂ ವಂಗಂ ರಾಜ್ಯೋಂ ಪತ್ರಗುರು ತಸ್ತು ||

(17)

ಗುಣಂ—

ತ್ರಷ್ಣಂ ತಿಕ್ತಮುಷ್ಣಂ ಜೆ ರೂಕ್ಷುಂ ಹ್ಲೇಪ್ ವಿನಾಶಕ್ತು ||

ಪಿತ್ತಕೋಽಪ್ರಪಂಪನಂ ವಿಕಾರಂ ಕ್ರಿಮಿಜಂ ಜಯೇತ್ರು ||

(18)

ಇತ್ಯಾಭಿಧಾನರೇತ್ವವಾಲಾರೂಂ ಲವಣಂಧ ಸ್ತುತಿತೀಯಃ

ಜತುಧ್ರಃ ಸ್ವಂಧಃ-

ಅಥ ತಿಕ್ತಸ್ಕಂಧ ಉಜ್ಜ್ವಲೇ.

ವಾಸಾ ಕುಷ್ಟಪಟ್ಟಿಂಲ ಪರ್ವತ ವಿಷಾ ಪಾತಾದ ವೃತ್ತಾ ರೋಹಿಣೀ

ಗಾಯಂತ್ರಿರ್ ಸುಧರಾಡಭಯಾಂಬು ಸಂಪುರ್ಣಾ ಪೂರ್ವಾ ನಿಕಾಮೋರಂತಾಃ ||

ಭಾಲನಿಂಬಾಂಲು ನಿಂಬಾಷ್ಟುಕ್ತಾರ್ಥ ಜಯಾ ಹ್ಯಾದಾರ್ಗಿಷ್ಟಂಥಾ ಸ್ವಾಹೀ

ಕ್ಷಾಂಕೀ ಪಾತಿತಿ ಕೊಕ್ಕರೀ ಧನದಧ್ರುಕ್ ಶೈಲ್ಯಾನಾಕ ಭಾಂಗಿರ್ ಧಳಃ ||

ಲಂಬಾ ಜೀವುತ್ತ ಚಿಂಬಿ ಕಣ ಕುಂಟಜ ಧನೀ ಜಾಲಿನೀ ಕರ್ಕುವಾರು

ಕ್ಷೀರಂಡಾರಗ್ಗ ಧೀರಾಗ್ರ ಸಕಜರೆ ಸುವಹಾ ತ್ರಾಯಂಮಾಣಾ ಜ ಶೃಂಗಿರ್ ||

ಜಂಡಾಲೀ ಸೋವುರಾಜೀ ದವನ ಮಾರುಪಕಂಕ್ಷಾ ಮಂಡೂಕಪರಣೀ

ಬಾರ್ಹ್ಯು ಪಾರಾ ಪ್ರಿಯಂಗು ಭ್ರಮಾರ ಲವಾರೀಕೊ ದುಗ್ರಹಾ ಕಿಂಫೀಕಾರಃ ||

ಪತ್ರಾಂಗ ಕೆಲೆಯಾಕ ಗಂಧಸ್ತಾರ-

ಕಾತ್ಮಿರ ಕಂಪ್ರೇರ ಜಟಾತುಪಾತ್ರಃ ||

ಗೋರೋಜೆನಾ ಜೋಂಗೆಕನಂದಿ ವೃಷ್ಟಃ-

ಸ್ವಲ್ಪಗ್ರಿಜಾತೀರಸ ಪ್ರಾತಿಕಾಪಾತ್ರಃ ||

ಕ್ಷೀಲಿಯಾ ಗುಗು ಲು ಶಿಲಾಜಿತು ಪೃಶ್ಚ

ಕಂಪಿಲ ಕಂ ವಿಸೀರಣಃ ಕತಕಂ ವಿಕಲಾಣಃ ||

ಧಾಲತ್ಯೇಂಲವಾಲು ಕರಮೀರಕ ಕೊಮಾಚೀ

ಗುಂಜಾ ಜ್ಯು ಪ್ರಾಕ್ಷಾಷಿಂ ಕಂಶಾಕ ನಮ್ಮವಣಾಃ ||

(3)

¹ ಇದರೆ ಸಂತರೆ ‘(4) ತಿಕ್ತಸ್ಕಂಧಃ’ ಎಂದು ಮೂಲದಲ್ಲಿದೆ.

² ಇದು ‘ಸದರ’ ಅಥವಾ ‘ಖದಿರ’ ಎಂದಿರಬೇಕು.

³ ಕಾಲನೀ—ಮೂಲ.

⁴ ದವನೆ—ಮೂಲ.

(4)

ಫೋರ್ಟ್‌ ಹಿಂಸ್‌ ಸೌಕರ್ಯ ಹಂಸಿಸೋದೀ
ಜಾತಿ ಮಾಡು ಸೀಂಧುವಾರ್ಥ ಕರಂಜ್‌ ।
ಶಾಜ್‌ ಏಕೆಲ್ಲೋವೂ ತುಂಬಾರ್ತ್ಯ ಪುರಂಗೋ ।
ಗಾರೋ ವೇತ್ರಕಿ ಶಂಖಣೀ ಜಂರ್ಯಾಣೀ ಇ ॥ (5)

ಆದಾರಾಳೂರಾಮ ಶೀತಾತ್ರ್ಯವಕ ರುಪಸೀಕಾ ರಾಕೆಂಫೈಫೈಸ್‌ ಪ್ರಾಂಖೀ
ಬಸ್ತ್ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪತ್ರಾಂಗಿ ಕಚ್ಚಬೆಳೆಂಬುಕೋಂಪಾನಹಸ್ತ್ಯರಂಖೀ ॥
ರೋಹಿತ್ಯ ಸೂಕ್ತ್ಯ ನಾಲೋ ಪಟಪಲಕರಂಭಿವಾರ್ಯಾಸೀ ಕಾರಪಲ್ಲೀ
ರಾಮಾ ಪಂಚಂಗಾಲಿಕಾ ಯಾಗಫೈಲಿಂರೀ ಕೊಂಸ್ಯುಕಂ ತಿಕ್ತವರ್ಗ್‌ ॥ (6)

ಅಥ ನಾಮಾವಲಿವರ್ವಾಹ—

ಆಡುಸೋಗೆ—
ನಾಸ್‌ ವ್ಯಾಪಾ ಸೀಂಹಮುಖೀ ಭುಷಿಬ್ರಾತಾಹರಾವೆಕೆ ॥

ಗುಣಂ—
ಆಪರಾಪೂ ಹಿತಸ್ತಿಕ್ತ್ಯ ಪಿತ್ರೈಪ್ರಾಸ್‌ ಸ್ರಕಾಸಜ್ಜಿತ್ ॥ (7)
ಕ್ರಿಯಾಹೃತ್ಯ ಶೋಗಿಂಧ್ಯೈ ಪ್ರಾರತ್ಯ ಪ್ರಾವಿನಾವಿನಿ ॥

ಚಂಗಲಕೋಣ್‌ ॥—
೧ ರಂಜಾಂ ಮಾ ಪೂಕಳಂ ಕುಪ್ತಂ ಪಾರೆಭಾವ್ಯಂ ತದ್ವಾಲಂ ॥ (8)

ಗುಣಂ—
ಕುಪ್ತಂ ತಿಕ್ತ್ಯ ಕಚ್ಚಬ್ಜ್‌ ಇ ತಿದೋಽಕವುನಂ ಪರಂ ॥
ತೃಪ್ರಾಸರ್ವವಿಷಜಂ ಹನ್ಯಾತ್ ॥ ಕಂಡುಕುಪ್ತಂ ಇ ನಾಷಯೀತ್ ॥ (9)

ಕೆಂಪಡವಲ—
ವೆಟೋಲಿಹಿ ಕಚ್ಚುಕೆ ಪಾಂಡು ರಾಜಪೂತಾಮೃತಾಧಳಿ ॥

ಗುಣಂ—
ವೆಟೋಲಿಹಿ ಕಚ್ಚುಕೆ ಉಪ್ಪು ಪಿತ್ರಾನಿಲಾತ್ರಿಜಿತ್ ॥ (10)
ಕಂಘಾಸ್ರಕಂಡುಕುಪ್ತಾ ದಿಷ್ಟುರಂದಾಹವಿನಾಶನಿ ॥

ವರ್ಪಾಂ ಟಕೆ—
೨ ಶೀತಪ್ರಿಯಿ ಪವರ್ಚಕಸ್ತ್ಯಲಾಪ್ತಾಂ ಫ್ಲೀ ಸೂಕ್ತ್ಯ ಪತ್ರಕೆ ॥ (11)
೩ ವನತಿಕ್ತ್ಯ ರೇಣುಸಾವರ್ ಕಂಪ್ರಾಣೋ ರೇಣುಕಂಪಕೆ ॥

ಗುಣಂ—
ಪವರ್ಚಕ ಶೀತಳ್ಳಿಕ ಸ್ವಾದುಕ ಪಿತ್ರೈಪ್ರಾಪ್ಯರಾಪಹಿ ॥ (12)
ರಕ್ತದಾಹಾರುಚೆಗ್ಗಾ ಸಿಮದಭ್ರಮವಿನಾಶನಿ ॥

ಅತಿಖಚೆ—
ಭಂಗರಾತಿವಿಪಾ ಶ್ವಂಗೀ ಶುಕ್ಲ ಕಂದಾ ಫುಣಪ್ರಿಯಾ ॥ (13)
ದ್ವಿತೀಯಾ ಪ್ರತ್ಯಾಪವಿಪಾ ಶ್ವಂಗೀ ಜೋವವಿಪಾಳಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—
ಕರ್ಕೋಪಾಣ ತಿವಿಪಾ ತಿಕ್ತ್ಯ ಕಂಪಿತ್ಯರಾಪಹಾ ॥ (14)
ಆಮಾತಿಸಾರಕಾಸಾಂತ್ರೀ ವಿಷಜ್ಞ ದ್ರಿವಿನಾವಿನಿ ॥

ಅಗ್ನಾಕುಂಪಿ—
ಮಾಲವೀ ತ್ರಿಶಿರಾ ಪೂರ್ಣಾ ಪ್ರಾಚೀನಾ ವನತಿಕ್ತ್ಯಕ್ರಾ ॥ (15)
ಅಂಬಾಂ ಸ್ತೋಪನೀ ವಿರ್ಭಾ ಯಥರ್ತೀ ಇ ಕುಂಕೇಲಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—
ಪೂರ್ಣಾ ತಿಕ್ತ್ಯಗುರುಪಾಣ ಇ ವಾತಪಿತ್ಯಕಂಫಾಪಹಾ ॥ (16)
ಭ್ರಾಸಂಧಾನಕ್ತ್ಯತ್ ಪ್ರಾರ್ಕ್ತ್ಯ ಜ್ಯೋರಜ್ಭ್ರಾಪ್ಯ ತಿಸಾರಜಿತ್ ॥

ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ—
ವರ್ಯಾಸಾಂ ಕುಂಡಲೀ ಸೋಮ್ಯಾ ಭೀಂಬಾ ಭೀಂಬಾರ್ಹಾತ್ ॥ (17)
ಮಂಧುವಣಿಂ ಸೋಮ್ಯಾವಲ್ಲಿ ೧ ಗುಂಡಾಚೀ ದೇವನಿಮಿತ್ತಾ ॥
ವತ್ವಾದಿನಿ ಕಾಂಡಜಾತಾ ತಂತ್ರಿಕಾ ದೇವನಿಮಿತ್ತಾ ॥ (18)

ಗುಣಂ—
ಗುಡೆಂಪೆ ಸ್ವರಸೀ ತಿಕ್ತ್ಯ ಕರ್ಮಾಯೋಪಾಣ ಗುರುಸ್ತ್ರಾಂ ॥
ತಿದೋಽವ ಜಂತು ರಕ್ತಾಪುಕುಪ್ತಂ ಜ್ಯೋರಹರಾ ಮತ್ತಾ ॥ (19)
ಕಗ್ಗಲಿ—

ಖದಿರೋ ರಕ್ತಸಾರತ್ಯ ಗಂಯಾತ್ರೀ ದಂತಧಾವನೆ ॥
ಕುಪ್ತಾಫ್ಲೋ ಬಾಲಪತ್ರತ್ಯ ಕರಾಯಾಫೈಲಪ್ರಾಪ್ಯಕೆ ॥ (20)

ಗುಣಂ—
ಖಾದಿರಿ ಸ್ವರಸೀ ತಿಕ್ತ್ಯ ರಿಪ್ತಾ ರಿಪ್ತಾ ಪಿತ್ರೈಪ್ರಾಸರ್ನಿತ್ ॥
ಕುಪ್ತಾ ಮಂಬಾನಕಂ ಹಂತಿ ಕ್ರಮಿಶೋಽಫರೆ ಸ್ತುತಿ ॥ (21)
ಬಿಳಂತಕಗ್ಗಲಿ—

೨ ಶ್ವೇತಸಾರೋ ೩ ಮಹಾವಲ್ಲಿಂ ರೇಣುಂಭೀ ೪ ಸೋಮವಲ್ಲಿ ॥
೫ ವಿದರಿ ಖದಿರಾಸಾರೆ ೬ ಕೇಳಿದರಿ ಕ್ರಾಮಸಾರಕೆ ॥ (22)

ಗುಣಂ—
ಶ್ವೇತಕ್ತ್ಯ ಖದಿರಸ್ತಿಕ್ತ್ಯಾಂ ರಿಪ್ತಾ ಪಿತ್ರೈಪ್ರಾಪಹಿ ॥
ರಕ್ತದೋಽಭಕಂಡು ೭ ವೀಹಂಕಂಡೆಲಕುಪ್ತಂ ವನಾಶನಿ ॥ (23)

¹ ಗುಂಬಾಂಚೀ—ಮೂಲ.

² ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ‘ಸೋಮೀವೆಮರ’ ಎಂದಿದೆ.

³ ‘ಸೋಮವಲ್ಲಿಂ’ ಎಂದಿರಿಂದೆ.

⁴ ‘ಸೋಮವಲ್ಲಿಂ’ ಎಂದಿರಿಂದೆ.

⁵ “ಕುಂಡಾ ಫಿಟಕಾಕೂರೋ ಅಪಸ್ಯಾಪರಸಾರಕೆ” ಎಂದು ಮೂಲ.

‘ಕರ್ಮಾಯೋಽವ’—ಮೂಲ.

ಇದು ‘ಕವಜೋ’ ಎಂದಿರಿಂದು. ಶಭ್ದಕಲ್ಪಾಂಶ್ವದುರ್ಪಂದಲ್ಲಿ ‘ಕವಜೋ’ ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ. ‘ಕವಜೋ’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ‘ಪರೋಷಕ’ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕಂಡು ಖರುವುದಿಲ್ಲ.

ಲಾವುಂಡ—

^१ ವೀರಕ್ಷಾಭಯಾಲಮಜ್ಞಂ ಸೇವೈಳ್ಳೇಶೀರಂ ಮೃಣಳಂ
ವೀರಂ ವೀರಣಮೂಲಂ ಜೆ ಬಹುಮಾಲಂ ರಣಪೀರಂ
॥

(24)

ಗುಣಂ—

ಎಂಿರಂ ಶೀತಲಂ ತಿಕ್ತ ದಾಹಕಾಂತಿಕರಂ ಜೆ ತತ್ತ್ವಂ
ಪ್ರೈಷ್ಯಾಜ್ಯರಂ ಕುತ್ತುಟ್ರಾದಾಹಮಾದಿಕ್ತ್ರಂ ಹಂತಿ ಯೋಗತ್ತಿ
॥

(25)

ಮುದಿವಾಕ್ಯ—

ಹ್ಯಾಬೀರಂ ವಾರಿ ಕೇತಾಹ್ಯಮುದಿಷ್ಯಂ ವಾಲುಕಂ ಜಲಂ
॥

ಗುಣಂ—

ವಾಲುಕಂ ಶೀತಲಂ ತಿಕ್ತುಂ ಪಿತ್ತು ಕ್ಲೈಚ್ ವಿಸರ್ವನುತ್ತ್ವಂ
ಕಫಾಸ್ ಕಂಡೊಕುಪ್ಪಾದಿ ಜ್ಯೋರದಾಹಾಸ್ ವಿನಾಶಯೀತ್ತಿ
॥

(26)

ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ—

ತಿಕ್ತು ಖಟ್ಟಾ ಮಾತ್ಸ್ಯಭಿಸ್ತ್ವಾ ಕಟುಕಾ ಕಕ್ಕಾಲಾದನೀ
ಕತಪಾರ್ವ ಕ್ಲೈಫ್ರಾಭೀದಾಹ್ಯಾರಿಪ್ರಾಪ್ತಾ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ
॥

(27)

ಗುಣಂ—

ಕಟುಕಂ ಪಿತ್ತುಜಂ ತಿಕ್ತುಂ ಕಟು ಶೀತಾಸ್ ದಾಹಜಿತ್ತ್ವಂ
ಬಲಾಸ್ ರೋಚಕಂ ಹಂತಿ ವಿಷಮಾಷ್ಯರನಾಕಕಂ
॥

(28)

ಹೆಗೊ ರಹಿಗೆ—

ಮುವಾರ್ ನಾಧಾರಸ್ ದೇವೀ ಫಲಕ್ರೀಣಿ ಮಾಧಾನ್ವಾ
ದೇವಕ್ರೀಣಿ ಸ್ವಾದುರಸ್ ಸ್ವಿಧ ವಣಿತ್ ಜೆ ವೋರೆಹಾ
॥

(29)

ಗುಣಂ—

ಮುವಾರ್ ತಿಕ್ತುರಸ್ ಶೈಪ್ರಾಪ್ತಾ ಕ್ಷುದ್ರೀಗಂಥನಾತಜಿತ್ತ್ವಂ
ಕುಷ್ಟು ಕಂಡೊವಸಮೀಕಿವಿಷಮಾಷ್ಯರನಾಕಿನಿ
॥

(30)

ಅರಸಿನ—

ಹರಿದಾರ್ ಜೆ ರಸೇ ತಿಕ್ತು ರೂಷ್ಯೋಷ್ಟ್ ಪ್ರಣರ್ಕಾಷ್ಟುಜಿತ್ತ್ವಂ
ಕಂಡೊಮೀಕರ್ನಾನ್ ಹಂತಿ ದೇಹವಣಿವಿಕಾಸಿನಿ
॥

(31)

ಗುಣಂ—

ಹರಿದಾರ್ ಜೆ ರಸೇ ತಿಕ್ತು ರೂಷ್ಯೋಷ್ಟ್ ಪ್ರಣರ್ಕಾಷ್ಟುಜಿತ್ತ್ವಂ
ಕಂಡೊಮೀಕರ್ನಾನ್ ಹಂತಿ ದೇಹವಣಿವಿಕಾಸಿನಿ
॥

(32)

ಮರದರಸಿನ—

ದಾವೀ ಪಜಂಪಚಾ ಪಿತ್ತದಾರುದಾರುನಿಕಾಭಿಧಾ
ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಪಜನಾಷ್ ಕಾಲೀಯಾಕುಸುಂಭಕ್ತಾ
॥

(33)

^१ ವೀರಕ್ಷಾಭಯ—ಮೂಲ.^२ ಪಿಂಡಾ—ಮೂಲ.^३ ದಾರು—ದಾರು—ಮೂಲ.

ಗುಣಂ—

ತಿಕ್ತು ದಾರುಹರಿದಾರ್ ಸ್ವಾದುರ್ಕ್ಲೋಷ್ಟ್ ಪ್ರಣವೀಜಜಿತ್ತ್ವಂ
॥

(34)

ಕಂಡೊಸೇತ್ರಪುಂಬೀಳೋದೊಳ್ಳಾನ್ ರೋಗಾನ್ ಕಂಡೊಂಕ್ಷ್ಯಾ ನಾಕಯೀತ್ತಿ
॥

ಹಂತಿಕೊರಿಷಿಗೆ—

ಪೀಲುಪಣ್ಣೀ ಮುರಂಗಿ ಜೆ ವೋರೆಹಾ ಪ್ರೀರಮೋರೆಹಾ
॥

(35)

ಗುಣಂ—

ತಿಕ್ತುಪ್ರಾಣ್ ವೋರೆಹಾ ರೂಷ್ಯಾ ಕ್ಲೈಫ್ರಾತ್ರಾಪರಹಾ
॥

(36)

ನೆಲಬೆವ್ಯಾ—

ಕೆರಾತತೆಕ್ಲೋ ಭೂನಿಂಬಿ ಕ್ಲೈರಾತ್ರಾ ಕಾಂಡತಿಕ್ತುಕೆ
॥

ಗುಣಂ—

ತೆರಾತತೆಕ್ಲೋ ರಸೇ ತಿಕ್ತುಲ್ಲಂಗ ಗುರುಹಿ ಶೀತೋಳ್ಳ ಲಘುಸ್ತ್ರಾ
॥

(37)

ಶೈಪ್ರಾಪಿತಾತ್ರಾಸ್ ಶೋಫಾದಿಕೊನ್ತ್ರಾಪ್ತಾ ಪ್ರೈರಾಪಹಿ
॥

ಹಂತ್ಯಾರ—

ಮಾಹಾನಿಂಬೋರ್ಳುದಿಂಫ್ರಾಪ್ತಾಪ್ತಂತಿ ಖಟ್ಟಾಂಗ ಉಜ್ಜ್ವಲೆ
॥

(38)

ಗುಣಂ—

ಮಾಹಾನಿಂಬರಸಸ್ತ್ರಿಕ್ತಿ ಶೀತಿ ಪಿತ್ತುಕ್ಷಾಪಹಿ
॥

(39)

ಕ್ಲೈಪ್ರಾಪಿತಾತ್ರಾಸ್ ಶೋಫಾದಿರ್ತ್ರಾಪ್ತಾ ಪ್ರೈರಾಪಹಿ
॥

ಬೇಸ್ಯಾ—

ನಿಂಬಸ್ತ್ರಿಪಂಗಿರಸಿತ್ತ್ರಾ ಪ್ರಭದೋರ್ಜ್ ವಿಪಿನಪಿಯಾ
॥

(40)

ಅರಿಪ್ಲ್ಯಾಸ್ಸ್ವರ್ತೊಳಿಂದೋರ್ಜ್ ಪಿಜುಪುಂಡಿ ಶುಕಪಿಯಾ
॥

ಗುಣಂ—

ನಿಂಬಸ್ತ್ರಿಪಂಗಿರಸಿತ್ತ್ರಾ ಶೀತೋಳ್ಳ ದಾಹಕ್ಲೈಪ್ರಾಸ್ಸಿಪಿತ್ತುನುತ್ತ್ವಂ
॥

(41)

ಜ್ಯೋರೋಚಕೊಸಷ್ಟ್ಯಾ ಶೋಫಾದಿರ್ತ್ರಾಪಿನಿಂತ್ರಾಪ್ತಾ
॥

ಹುಂಟ್ರಾರಮುಳಂ—

ಮೂಲಂ ತು ಹುಂಟ್ರಾರಂ ಮೂಲಂ ಪ್ರಾಷ್ಟ್ರಾರಂ ಹುಂಟ್ರಾಪ್ತಾಯಂ
॥

(42)

ಗುಣಂ—

ತಿಕ್ತು ಪ್ರಾಷ್ಟ್ರಾರಂ ಜೆ ಕಟುಹ್ಲಂ ಕಂಫನಾತಜಿತ್ತ್ವಂ
॥

(43)

ತೆಗೆ—

ಅಗ್ನಿಮಂಧೀರ್ ವ್ಯಾಪಿಯಂತ್ರಿ ತಕ್ಷಾರೀ ವಿಪರ್ಯಾ ಜಯಾ
॥

ತಕ್ಷಾರಿ—

ಕ್ಷೇದಾಗ್ನಿಮಂಧೀರ್ ವ್ಯಾಪಿಯಂತ್ರಿ ತವಿನಾಶನಂ
॥

(44)

^{१६} ಗಂಧವತ್ರಸುಗಂಧಿ ಗಂಧವಲಿಕ್ತಾ ಎಂದು ಪಾಠಂತರ ಮೂಲದಲ್ಲಿಡೆ.

ಗುಣಂ—

ತಕಾರೀ ಕಟುಕಾ ತಿಕ್ತಾ ತಫೋಪ್ತಾ ಪಾಂತುರೋಗಜಿತ್ ॥
ಕೊಫ್ತೇಲ್ಪಾತ್ರಿಗ್ರಂಥಾಂದ್ರಂ ಜೆ ವಿಬಂಧಾಂತ್ರ ವಿನಾಶಯೇತ್ ॥

(45)

ಉಪ್ಯ—

ವಜ್ರತುಂಡೋ ಮಹಾವೃತ್ತೋ ಗಂಡಿರ್ಃ ಸ್ವಾಕ್ ಸ್ವಾಹೀ ಗುಡಾ ॥

ಕೋಲುಗ್ರ್ಯ—

ಸಮಂದುಗ್ರಿ ಸಿಂಹಂಡೋ ವಜ್ರೋ ಯಾವುಲಕಂತಕ್ ॥

(46)

ಗುಣಂ—

ವರ್ಜೀರ್ಪಯೋ ರಸೇ ತಿಕ್ತಂ ಗುರೂಷ್ಣಂ ಕಫಾವಂತಜಿತ್ ॥
ಪಿಂಹೋದರಾಕೋರ್ಗಾಲ್ಪಾನಿ ಫ್ಲಂತಿ ವಾತಸ್ಯ ರೋಧನಂ ॥

(47)

ಎಲಿಗ್ರ್ಯ—

ದಳಸ್ವಾಹೀ ಶಾಖಾಜಿಹಾವ್ ವತ್ಸಸ್ವಾಕ್ ಮೃದುರೇಜನೀ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಫಾಗುಲೋತ್ತಿದರಾನ್ ಫ್ಲಂತಿ ಸ್ವಾಹೀಧ್ರೀರ್ಂ ತೆ ರೇಜನಂ ॥
ಕಾಖಾಸ್ವಾಹೀಪಯಾಸ್ವಿಷ್ಯಂ ಸರ್ವಕ್ರಮಿವಿನಾಶನಂ ॥

(48)

ಕಾರಾಟಕ್ಯಂ—

ಮಹಾಘೋಷಾ ಕುಲಿಂಗಾ ಜೆ ಕೃಂಗೀ ಕರ್ಕಾಟಕ್ಯಂಗಿಕಾ ॥

(49)

ಗುಣಂ—

ತಿಕ್ತಾ ಕರ್ಕಾಟಕ್ಯಂಗೀ ಜೆ ಗುಲ್ಲಕ್ತಿಪ್ತಾ ಸಮಿರಲುತ್ ॥
ಕಾಸಂ ಶ್ವಾಸಂ ಜೆ ರುಕ್ತಾಂ ಜೆ ವಾತತ್ಪಾಣಾ ರುಚಿಂ ಜಯೇತ್ ॥

(50)

ಪಾಟವಿ [ಪಾದರಿ?]—

ಅವೋಷ್ಣಾ ಪಾಟಲೀ ಸ್ಥಾಲೀ ಕಾಲವ್ಯಂತಾ ಜೆ ಕುಂಭಿಕಾ ॥
ವಸಂತದ್ವಿತೀಕಾ ಅಪ್ರಸ್ತಿಪ್ತೀ ತೋರ್ಯಾಧಿವಾಸಿನೀ ॥

(51)

ಗುಣಂ—

ಪಾಟಲಾ ಸ್ವಾರಸೇ ತಿಕ್ತಾ ಗುರೂಷ್ಣಾ ವರ್ವನಾಸ್ವಿಜಿತ್ ॥
ಪಿತ್ರಾಹುರ್ವಾವವಿಲಕೋಧಕಾಸಾರೋಜಕನಾಶಿನೀ ॥

(52)

ಸಿವನಿ—

ಕಾಷ್ಟರಾಷ್ಟ್ರಾಕ್ತಾರೀ ವಿರಾಕಾಷ್ಟಾರೀ ಮಧುವರ್ಣಿಪಿ ॥
ಶ್ರೀವರ್ಣೀ ಕಾಷ್ಟಾರೀವಿರಾ ತಥಾ ಕಟ್ಟಲಮುಜ್ಯೇತ್ ॥

(53)

ಹಂಗ್ರಿಬಳ್ಳ—

ಕಾಷ್ಟಾರ್ಣಿ ವ್ಯಾಂತಾ ಮಹಾಕಾಂಭಾ ಗಂಭಾರೀ ಸರ್ವಭದ್ರಿಕಾ ॥

(54)

ಗುಣಂ—

ಶ್ರೀವರ್ಣೀ ಜೆ ರಸೇ ತಿಕ್ತಾ ಗುರೂಷ್ಣಾ ರಕ್ತಪಿತ್ತಜಿತ್ ॥
ತ್ರಿದೋಪಕ್ರಮದಾಧಾರೀಪದ್ಧರಕ್ತಪಾಣಾವಿಧಂ ಜಯೇತ್ ॥

^१ ‘ಮುಂಡುಗ್ರ್ಯ’ ಎಂದೂ ವ್ಯಾಪಕಾರವಿದೆ.

^२ ‘ಸಿವನಿ’ ಎಂದೂ ವ್ಯಾಪಕಾರವಿದೆ.

^३ ಹೆಡ್ ಗುಪ್ತಾತ್ಮ—ಮೂಲ.

ಗಜ್ಜಾ—

ಕೃಷ್ಣವ್ಯಾಂತಾ ಕುಬೀರಾಷ್ಟೀ ಕುಳಂಗಾಷ್ಟೀ ಜೆ ಯಂಕೈದ್ರ್ಯಾ ॥

(55)

ಗುಣಂ—

ಅತ್ಯಂತ್ರಾಂ ಕ್ಲೇಷ್ಟರೋಗಷ್ಣಾಂ ರ್ಮ್ರಮಿಷ್ಣಾಪನಿಲಾಪಹಂ
ಜ್ಞೋರ್ಯಾಂ ತಥಾ ಕುಬೀರಾಷ್ಟೀಶಾಕಂ ಶಾಲಪರಂ ತಥಾ ॥
ಯಂಕೈಷ್ಟೀ ಗುಳ್ಳಕೂಲಬಿಷ್ಟೀ ಶೀತಪ್ಪೆರಕ್ಷಾಪಹಾ ॥

(56)

ದುಂಡಿಲಂ—

ಭುಲ್ಲಾ ಕಸ್ತುಂಡಿಕೋ ಭೂತವೈತ್ತ್ರೇಃ ಶೋನಾಕೆಂಬುಕ್ತಾ ॥

(57)

ಗುಣಂ—

ತುಂಡಿಕ್ಷಂ ಶೀತಳ್ಷಾಸ್ತ್ರಿಕ್ಷೋ ಶಿರೋರೋಗಹರ್ಂ ಚರಂ ॥
ಪಿತ್ರತ್ತೇಪಾತ್ರಿವಾತಾತಿರ್ಯಾಸಾರುಜಿಂ ಜಯೇತ್ ॥

(58)

ಗಂಟುಭಾರಂಗಿ—

ಭಾಜ್ಜೀ ಗರ್ಭಭಾಕಂ ಜೆ ಪದ್ರಾ ಭ್ರಾಹ್ಮಿಂಯಾಪ್ಲಿಕಾ ॥
ಫ್ಲಾಂಜೀ ಬಬರಕೋರ್ಯಂಗಾರವಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸುಪರ್ವಾ ॥

(59)

ಗುಣಂ—

ಭಾಜ್ಜೀ ಸ್ವಾತ್ ಸ್ವರಸೇ ತಿಕ್ತಾ ಉಪಾ ಕಾಸಂಕಭಾಪಹಾ ॥
ಗುಳ್ಳಜ್ಞರಾಸ್ರಾತಿಷ್ಟೀ ಯಂಕೈಷ್ಟೀಂ ಹಂತಿ ಪೀನಸಂ ॥

(60)

ಮಾಗ್ರಾರ್ [ಮಾಗಾರ್]—

ಮಾದನಃ ಕಳ್ಳಾಕೋರಾಭಃ ಪಿಂಡಿತಃ ಕರಹಾಪಕಃ ॥
ಮಾರುವೀರೀ ಗಾಲವ್ಯೇ ಗಾಲ ಶ್ವದ್ರನಃ ಕ್ಷುನನಃ ಫಲಃ ॥

(61)

ಗುಣಂ—

ಮಾದನಃ ಕಟುಕೆಸ್ತಿಸ್ತಾ ರೂಕ್ತೋ ಪ್ರಜಾಪಹಃ ॥
ಶೋಫರಾಸಹರೋ ವಸ್ತೋ ವವನೇ ಜೆ ಪ್ರಕಸ್ಯತೇ ॥
ಕ್ಲೇಷ್ಟಪ್ಪರವ್ಯತಿಕಾಳಿಯಾಗುಳ್ಳಶ್ವಾಸಾರ್ ನಿಹಂತಿ ಜೆ ॥

(62)

ಕಂಸಿನೋರೆ—

ಉಂಬಾ ಪಿಂಡಫಲೀಷ್ಟ್ವಾಕುಕಿಕಾಲಾಭಾತುಂಬಿಕಾ ॥

(63)

ಗುಣಂ—

ಕಾಸಕಾಸಂಪ್ರರಜ್ತ್ವಿದ್ವಿವಿಷಾತ್ಸಹಾಸಿನೀ ॥
ಇಂಕ್ಷಾಷ್ಟಾಕುಪಾಂತೀ ಕಸ್ತಾ ಪ್ರತಾಪ್ಯತಿ ಜೆ ವಾವನೀ ॥

(64)

ದೇವದಾಳ—

ಗದ್ಭಾಂಜಲಿಕಾ ವೇಣೀ ಜೀವುಂತೋ ದೇವದಾಳಕಾ ॥
ದಧಿಪ್ರಘಾ ಜೆ ಕರ್ಕಾರೀರೀ ಮೂರ್ಮಿಕಾ ವಿಧನಾಸಿನೀ ॥

(65)

^१ ‘ಹಂಗ್ರಿಗ್ರಿ’ ಎಂದು ವ್ಯಾಪಕಾರವಿದೆ.

^२ ಭಾಜೀ ಗೀ—ಮೂಲ.

^३ ಮಾದನೋ—ಮೂಲ.

‘ಭದ್ರಸಕ್ತಗಳಪ್ಪಲಂ—ಮೂಲ.

‘ಪಿತ್ರತ್ತಂ—ಎಂದಿರಖಾದು.

ಗುಣಿ—

ದೇವದಾತಿಂ ಜ್ಯೋತಿಷಸರ್ಕಾಸಂಹಿತ್ಯಾರುಚಿಂ ಜಯೀತ್ ॥
ಕೌಶಿಪೂರಂಡುವಿಕೇ ದೀರ್ಘಮೇ ನರೇಷು ಪವನೇ ಹಿತಾ ॥

(66)

ತೊಂಡಿ—

ಬಿಂಬಿ ರೆಕ್ಕಿನ್ನಲಾ ತುಂಡಿ ತುಂಡಿಕೇರಫಲಾ ಚ ಸಾ ॥
ಇಮ್ಮೇಂ ಪವನಫಲೇಷ್ಮಾಹಾ ಪ್ರವಾಲಿತ ತುಂಡಿಕೇರಿಕಾ ॥

(67)

ಗುಣಿ—

ಬಿಂಬಿ ಚ ಕಫೆಿತ್ಯಾಸ್ರೇಹಂಡುಂಡುಕ್ಕೆಯಾವಿದ್ ॥
ತನ್ಯಾಃ ಕ್ಷಳಂ ಗುರು ಸ್ಥಿರ್ಯಂ ಕಾಸರ್ಯಾಸನಸಿಲಬಿತ್ ॥

(68)

ಕಟಿಬಿ—

ಕಣಪ್ಪುಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಣಫಂಟಾ ಕಣಾ ಕಟಿ ॥

ಗುಣಿ—

ಕಣಪ್ಪುಂ ರಸೇ ತಿಕ್ತು ಪಾವನೀ ಕಫೆಿತ್ಯಾಹಾ ॥

(69)

ಕೌಡಿಗೆ—

ಕುಟುಂಬೋ ಮೆಲ್ಲಿ ಕಾಪ್ತಿಮ್ಮೋ ಗಿರಿಜ್ಞೋ ಗಿರಿಹ್ಲಿ ಕೂ ॥
ವೈಕ್ರಾಂತಿಕೋ ಶರ್ವಪ್ರಾಣ್ಯಾ ವಸ್ತುಕೋ ವರೆತಿಕ್ತಕಃ ॥

(70)

ಗುಣಿ—

* [ಕುಟುಂಬೋ ದೀಪನೋ ರೂಪೋ] ಕರ್ಮಾಂಶೋ ರೂಪೋತಿಳಃ:
ವಿತ್ತತ್ಯಾಃ ತಿಸಾರಂ ಚ ಗುದಜಾನಿ ವಿನಾಶಯೀತ್ ॥

(71)

ಕೌಡಿಗೆ ಬಿಡ—

ತದ್ವಿಜಾನಿಂದ್ರಭದ್ರಾದಿಂಷ್ಯವಾಸೇ ಸ್ಯಾಃ ಕಳಂಗಜಾಃ ॥

ಗುಣಿ—

ದೀಪನಂ ಕಟು ತಿಕ್ತೋಪ್ತಿಂ ತ್ರಿದೋಪಕಪನಂ ಮತಂ ॥
ರೆಕ್ತುಕ್ತಿನೋತ್ತಿಸಾರಸ್ಯಾ ಕಾಲರ್ಜಮಿವಿನಾಕನಂ ॥

(72)

ಕೌತ್ತಲಿಂಬಿ—

ಕುಸುಂಬರೀ ಧನಂ ಧಾನ್ಯೋ ವಿತುನ್ಯಂ ಧಾನ್ಯೇಕಂ ಧನೀ ॥

(73)

ಗುಣಿ—

ಆದ್ರ್ಯಾ ಕುಸುಂಬರೀ ಸ್ವಾದು ಕುಲ್ಯಾಂಶಾತ್ ಸ್ಥಾಗಂಧಿಕ್ತಾಂತಾಂ ॥
ಸುರಸಾ ಮಧುರಾ ಪಾಕೇ ಸ್ನಾಗಾಃ ತ್ವಿಡಾಹಾಸಾಹಿನೀ ॥

(74)

ಕರ್ಣಿಹೀರೆ—

ತಿಕ್ತುಕ್ತೋತ್ತಾತೋತ್ತೋ ಹ್ಯೇಂಳಾ ಜಾಲಿನೀ ಕೃತಮೇದನಾ ॥

¹ ಒಮ್ಮೇ ಪವಲಾ ದೀಪಪ್ರವಾಲಾ ತುಂಡಿಕ್ತೋಂಕಾ—ಲಂಬ ಪಾತ ಕಬ ಕಲ್ಪಾಷಾಧುರುಮುದಲಿದೆ.

* 'ಸಂಖು' ಎಂದೂ ವ್ಯಾಪಕಾರದಿನೆ.

*[] ಭಂಪಪ್ರಕಾಶದ ಅಧಾರದಿಂದ.

ಗುಣಿ—

ಹ್ಯೇಂಳಾ ಚ ಕಟು ತಿಕ್ತೋಪ್ತಿಂ ಪ್ರಗಂಡೇಪು ಪ್ರಕಂಷ್ಯೇ ॥
ಕುಡೆ ಕಂಡ್ಯಾಪುಯಾಪಿ ಹಂತೋಫಂಗಲ್ತು ಗರಾವಿಷ್ಯೇ ॥

(75)

ಪಾಪಚಿ [ನೀಕ್ಕೋ?]

ದೇವಾದನೀ¹ ಮೃಗೋನಾರ್ಗಾನಾತ್ತೀ ಗಜವಿದ್ಯಾಪಃ ॥
ವಿಶಾಲಾ ಚ ವಿಕಲಷ್ಯ ಚ ವಾರುಣೀ ಕರ್ತ್ರಾರುಣೀ ॥

(76)

ಗುಣಿ—

ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಕಾತ್ಯಾಪಾಂ ರೇಜನೀ ಕಟುತಿಕ್ತಕಃ ॥
ಕ್ರಮಿಕಾಸವರ್ತಣಾನೆ ಕುಪಾಂನೆ ಹಂತಿ ಸವೋದರಾಪಚಿಃ ॥

(77)

ಕ್ರಿಯೆಲ—

ವಿರಂಡ ಉರುಬೂರ್ಕ್ಯಾಚ್ಯಾ ಚೆತ್ತಾ ಗಂಧವೆಹಸ್ತಕಃ ॥
ವಂಬಾಂಗಾಲೋ ವಧ್ಯವಾಸೋ ನಂತಫ್ಯಾಃ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕಃ ॥

(78)

ಚೆಟ್ಟೆ ಚೆಡೆಲ—

ರಕ್ತಸ್ತು ಗಡಕಣ್ಯಾರ್ಥಿಂಳೀ ವ್ಯಾಷ್ಮೋರ್ಣಿಃ ವ್ಯಾಷ್ಮಿತ್ಲೋಪಮಃ ॥

(79)

ಗುಣಿ—

ವರಂಡೆಂಡಪಿ ರಸೇ ತಿಕ್ತೋ ಗುರೋಧಾ ನಿಲನಾಶನಃ ॥
ಗುಲ್ಬಾಪ್ತಿಲಾಪ್ನುದಾವರ್ತಣಸ್ತಿ[ಕಾಂ] ಗಾಂತ್ರಪ್ರಾಣಿನುತ್ತಾ ॥

(80)

ಅಲ [ಕ್ಷೋ?]

ಆರ್ಗ್ಯಾಧೋ ರಾಜಪ್ರಕ್ಷೇಃ ಕವಾಯಿಕ್ತಾ ತುರಂಗಃ ॥
ಆರೇವತೋ ವ್ಯಾಧಿಫ್ಯಾತಃ ಪರಗಃ ಕೃತವೊಳಃ ॥
ಕೋಂಶೋಪಮಧ್ಯಲೋ ದೀಪ್ಯಾಷಿಫ್ಯಾಲೋ ರ್ಯಾವತಕ್ತಾ ಸಃ ॥

(81)

ಗುಣಿ—

* ಗಿರಿಪಾಲೋ ರಸೇ ತಿಕ್ತೋ ಗುರೋಧಾ ರ್ಯಾವಿಕಾಲಜಿತ್ ॥
ಕುಮ್ಮೋ ದಂಪತ್ಯಾಪ್ಯೇಹಾಂಳೀ ವ್ಯಾಂಗಾಳುವಿನಾಶನಃ ॥

(82)

ಬಂಡೆ—

ವಜೋಂಗಾಂಧಾ ವಡ್ಲುಂಧಾ ಜಂಡೆಲಾ ಲೋಮಾ ವೆಚಾ ॥

(83)

ಬಿಳಿಬಂಡೆ—

ಗೋಲೋಮುಖಾಗಾ ಚ ಕಾಭಾರ ತುಹ್ಯಮಾಹತ್ಯಾತ್ರಾವಧಾ ॥

ಇವಿರಂಡರ ಗುಣಿ—

ವಮನೀ ಕಟುತಿಕ್ತೋ ನಾತಕೇ ಹ್ಯಾರುಜಾವಧಾ ॥
ಕಂತಾಂ ವೇಧಾಂ ಕ್ರಮಾನ್ಯಾ ಕುಡೆ ವಿಬಂಧಾಧಾತ್ರಾಕಾಲಸುತ್ತಾ ॥

(84)

* ಗವಾದನೀ—ಮಾಲ.

* ಗಡಚಿದ್ಬೂರ್ಣಾ—ಮಾಲ.

* ವ್ಯಾಷ್ಮಾಪ್ರದೇಶೀಪಮಃ?

* ಗಿರಿಡಿಲೋ—ಮಾಲ,

ಗೋರಡಿತ್ಯಾಯ—

ಪೀತ್ಯಾ ಕುರಂಬಕೋ ನಿತ್ಯೋ ಬಾಣಃ ಕುರಂಬಕೋರ್ಕರ್ಣಃ ॥ (85)

ಸ್ವೇರೀಯಕಃ ಸಹಜರಃ ಸ್ವೇಯಕೋ ವ್ಯಾದಿಕಂಬಕಃ ॥

^१ ಅವಶ್ಯಾಯಾಳೋ ನಿಲರಾಜಿಃ ಪೀಠ[ಕ್ರಿ]ಃ ಕೈಕರಂಬನಃ ॥ (86)

ಗುಣಂ—

ಸ್ವೇರೀಯಕೋ ಹಮಸ್ತಿಕಃ ಶೋಫತ್ಯಾಪಾಣಿ ವಿದಾಹನುತ್ತಃ ॥
ಕೈಕೋಣೀ ವ್ಯಾಮಿಷ್ಯೋಽಂಥ ಬಲ್ಬಂತ್ರ ತ್ರಿದೋಷೇಕವನೋ ಮತಃ ॥ (87)

ರಾಶ್ಯ—

ಸುಗಂಧಾ ಸುವರ್ಹಾ ರಾಸ್ಯಾ ನಾಕುಲೀ ಗಂಧನಾಕುಲೀ ॥
ಸುಗಂಧಪುಲಂಯುಕ್ತಾಯಾ ಸ್ವೇಚ್ಚಾರ್ಥಾ ಸ್ತುಲತಾ ॥ (88)

ಗುಣಂ—

ರಾಸ್ಯಾ ತಿಕೋಷ್ಟ ಗುವೀಣಿ ಸ್ವಾದಿಕದಾ ವಾತಕೋವನುತ್ತಃ ॥
ಶೋಫತ್ಯಾಪೋದರಕ್ತೇಷ್ಟ ಕವನಿ ಚಾಪಿ ಪಾಚನಿ ॥ (89)

^१ ನಿರಾವೇಖಣ—

ತ್ರಾಯಾವಾಣಾ ಭಯಾತ್ರಾಣಾ ಪಾಲನಿ ಭಯಾನಾಶನಿ ॥

ಗುಣಂ—

ತ್ರಾಯಂತೀ ಕಫಪಿತಾಸ್ಯಪ್ರಿಯೇಗುಲ್ಪಿಷ್ಯರಾಪಹಾ ॥ (90)
ರಕ್ತಪಿತ್ರಕ್ರಮಜ್ಞ ದ್ವಿವಿಷಷ್ಟಾ ವ್ರಣನಾಶನಿ ॥

ಬೋಧಿ [ಮುಧಿ]—

ಅಜಕ್ತಾಗಿ ಮಹಾಕೋಣಿ ಜೆಂತ್ರಪಾಣಿ ಬಹುಕೃಂಗಿಕಾ ॥
ವತ್ರಿಕಾ ದ್ವಿತೀಣಾವಂತಾ ತಿಕ್ತಗಂಧಾ ವಿಷಾವರ್ಹಾ ॥ (91)

ಗುಣಂ—

ಅಜಕ್ತಾಗಿ ಹಮಾ ತಿಕ್ತಾ ಶೋಫತ್ಯಾಪಾಣಿ ನವಿಂಬಜಿತ್ ॥ (92)

ನಿಲಿ—

^१ ನಿಲಿ ರಾಳಾ ಕ್ರೀತೇಕಾ ^२ ನಿಲಿ ನಿಲಿ ನಿಲಿಯಾಪ್ಯಿಕಾ ॥
^१ ಜಂಡಾಲಿಕಾ ವ್ಯಾಪಾ ಕಾಲಿ ವಿವಿಷ್ಟಾ ಜೆ ವಿಸಾಣಿಕಾ ॥ (93)

ಗುಣಂ—

ನಿಲಿ ತಿಕ್ತಾ ರಸೀ ಜೋಪಾಣಿ ಕಂಡತ್ಯಾಸಕಫಾಪಹಾ ॥
ಅವುಂ ವಿವೋದರಾನ್ ಹಂತಿ ವಾತಕೋವನಾಶನಿ ॥ (94)

ಅವ್ಯಾತಕೋ ನಿಲರಾಜಿಃ ಸ್ವೇರೀಕೋ ನಿವಿರಂಬನಃ—ಎಂದು ಕಬ್ಬಿಕಲ್ಪಾಷಾಧುಪು.

^२ ಸಾಮಾನಾಂಭಾಷ್ಯಯಾಜನಿ—ಮಾಲ.

^३ ಕಲಾರ್ಥಾಗುಂ?—ಮಾಲ.

^४ ದ್ವಾತಾವತೀ—ಮಾಲ.

^५ ನಿಲಿ ವಾತಾ ಕರಿ ನಿಲಿ—ಮಾಲ.

^६ ನಿಲಂದೀ—ಕಬ್ಬಿಕಲ್ಪಾಷಾಧುಪು.

^७ ಜೀಂಡಾಲಿ ಜೋಸ್ಪುಕಾ—ಮಾಲ,

ಘಾವಂಜೆ—

ಅವಲ್ಯಾಜ್ಞಾ ಜೆಂಡಿರೇಶ್ವಾ ಮುಲಯಾ ನೀರೆವುರಾಜಿಕೋ ॥

ಪೂರ್ತಿಕ್ರಿಷ್ಟಾಷ್ಟಾ ಸೊಮುವಾಲಿಕಾ ವಾಕುಚೀ ಜೆ ಸೊ ॥ (95)

ಗುಣಂ—

ಜಂಪಿಶ್ವಾ ತಥಾ ನೀಲಮುಕುಪ್ತಿಷ್ಟೀ ನೀಲಿತಾ ವ್ಯಾತಾ ॥
ವಾಕುಚೀ ಸ್ವಾದ್ಯೇಸೇ ತಿಕ್ತಾ ಕ್ಲಿಷ್ಟಾತ್ಮರ್ವಿಷಾ ಜಯೇತ್ ॥ (96)

ದವನ—

ಮುಪ್ಯಾದ್ವಾನಕೋ ಧಾಂತೋ ವಿನಿತಿಹಿ ಪೂಂಡುರಾಗಕೆ ॥

ಗುಣಂ—

ದಮನಂ ಸ್ವಾದಸೇ ತಿಕ್ತಂ ವಿಷಷ್ಟಂ ಭೂತದೊಂಬಜಿತ್ ॥ (97)
ತ್ರಿದೋಷಕಮನಂ ತ್ಯಂಧ್ಯಂ ಕಂಡುಕುಪಾಷಂ ಸ್ತುಲತ್ ॥

ಮರುಗ—

ಖರವತ್ತಿ ^१ ಖರಬುಸೋ ^२ ಗಂಧಿನಿ ಮರುವ್ಯೋ ಮುರಾ ॥ (98)
[ಮುರವನ್ನೇ ಗಾಲಪ್ರೇಶೋ ಗಾರೋ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಂ ವಣಿಜ್ಯಾ ಕ್ಷಿಂ]

ಗುಣಂ—

ಮುರಾ ^३ ತಿಕ್ತಕುಪಾಯೋಪಾಣಿ ಪಿತ್ತಕ್ಲಿಷ್ಟಿವಿಷಂ ಜಯೇತ್ ॥
ಷ್ರೀಹಾ ತೀಕ್ತಾ ವಿದಾಹಂ ಜೆ ಪಿತ್ತಕಾಂತಿಂ ನಿಯಂಚ್ಯಾ ತಿ ॥ (99)

ಕಂಕುಷ್ಟಂ—

ಕಂಕುಪಾಣಿ ರೇಣಿ ಸ್ವಾದ್ಯೇರಣಿ ತಿಕ್ತಾಗ್ರಿಧಾ ॥
ಕಾಲಕುಪಾಣಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟಾ ಗಂಧಾ ಷ್ರೀರಣಿ ಪೀತ್ಯಾಪ್ಯಿಕಾ ॥ (100)

ಗುಣಂ—

ಕಂಕುಪಾಣಿ ತಿಕ್ತಕುಪಾಯೋಪಾಣಿ ವಿಯೋ ಜೋಪಾಣಿ ಪ್ರಪೀತೀತಾ ॥
ಗುಲೋಽರಾವರ್ತಕಾಲ ^५ ಕಾಣಸದಂತು ವ್ರಣಾವರ್ಹಾ ॥ (101)

• ಮಂಡುಕಬ್ರಹ್ಮಂ—

ಮಂಡುಕಪಣಿ ವಿಕಾರಂತಾ ದಿಷ್ಟುತೇಜಾ ಮಹಾಷಧಿ ॥

ಗುಣಂ—

ಮಂಡುಕಪಣಿ ತಿಕ್ತಾಪಾಣಿ ಶೋಫಾಂಡಂಜ್ಯರಾಪಹಾ ॥ (102)
ದೀಪನಿ ಕಾಪ್ತಂ ಕಂಡುಪ್ರಿಯೇ ಪೀತ್ಯಾತಬಲಾಸ್ಯನುತ್ತಃ ॥

^१ ಖರ ಭೃತ್ಯೋ—ಮಾಲ.

^२ ಗ್ರಂಥಿನಿ—ಮಾಲ.

^३ [] ಮಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಕಲ್ಪಾಷಾಧುಪುದಿಂದ ಉದ್ದೃತವಾಗಿದೆ.

^४ ತಿಕ್ತಕುಪಾಯಾಂತಿ—ಮಾಲ.

^५ ಕಾಲಷ್ಟಾ—ಮಾಲ.

^६ ಜೀಂಡಾಲಿ—ಮಾಲ.

¹ ಜಂಬರೇಳಿ [ಸಾಂಭಾರ್ತಿ]—

² ಬ್ರಹ್ಮ ಚೆವುಕೆಚೊಧ್ಯಾ ಚ ಸಾತಳಾ ಸಪ್ತಲಾ ಚ ಸಾ ॥
ಗುಣಂ—

(103)

ಸಾತಳಾ ಕೋಷಕಾ ತಿಕ್ತಾ ಕಫಿದಾಹಾಸ್ರದೀಪಜಿಲ್ ॥

ಪೀಠಗುಲೈತ್ತಿದರೇ ಶೋಷೇ ಗರೇ ಪಕ್ಷ್ಯಾಕಯಂ ಗತೇ ॥

ಅದಿಕೃಭಕ್ತ (ಸೂರ್ಯಾಕಾಂತಿ)—

ಕಸ್ಯೋತಪಂಕ್ತಾ ಹೊಫ್ರಾ ಚ ರವಿಭಕ್ತಾ ಸುವರ್ಚಲಾ ॥

ಸೂರ್ಯಾಂಸುವರ್ತನಿ ಸೂರ್ಯಾಕಾಂತಾ ಬ್ರಹ್ಮಸುವರ್ಚಲಾ ॥

ಗುಣಂ—

(104)

ಅದಿಕೃಭಕ್ತಾ ಕಟುಕಾ ತಿಕ್ತಾ ಸೌಷ್ಟಿವಾ ⁴ ಸೌಷ್ಟಿಕಾಹರಾ ॥

ಸ್ವಿರಸಾದಹರೇ ಜ್ಞೋಯಾ ⁵ ಸರಾ ಪೊಜನಿಕಾ ಹಿತಾ ॥

ಪ್ರಯಾಗು (ಪ್ರೋಕ್ಷಂ) —

ಪ್ರಯಾಗು ಘರ್ವನಿ ಶ್ರ್ಯಾವರ್ತ ॥ ಲತಾ ಗೋವಂದನಿ ಪ್ರಯಾಗು ॥

ಗುಣಂ—

(105)

ಪ್ರಯಾಗು ಶಿತ್ಯಲಾ ತಿಕ್ತಾ ವಾಹಾದಾಹವಿನಾಶನಿ ॥

ಜ್ಯೋರಾಕಹರಾ ರಕ್ತಪುಂಧಿಕ್ತಂ ಚ ಪ್ರಸಾಧಯೀತ್ ॥

ಗುಣಗ—

(106)

ವೊಕ್ಕರ್ವೋಽಭ್ಯಂಗಾಜಾಶಾಶ್ವಿಣ್ಯೇ ರಾಜಾ ವೇಷವಿಲೋಜನಿ ॥

ಅಂಗಾರಕೋ ವಾಹಾನಿಲೋ ಭ್ಯಂಗಾಖ್ಯಾ ಕೇಶರಂಜನಿ ॥

ಗುಣಂ—

(107)

ವೊಕ್ಕರ್ವೋಽಭ್ಯಂಗಾಜಾಶಾಶ್ವಿಣ್ಯೇ ಶೋಷಾವು ಕಫಿಪೊಂಡುನ್ಮಾ ॥

ಜ್ಯೋಧ್ಯಾ ಕುಮ್ಭಕಂಡಾಷ್ಟ್ಯಾ ಶೇಷಿಣ್ಯೇ ವೇಧಿಣ್ಯೇ ರಸಾಯನಿ ॥

ಗುಣಗೂರ್ಗ—

(108)

ಜ್ಯೋಧ್ಯಾ ಶ್ವಿಣ್ಯೇ ಸ್ವಿಣ್ಯಾಂಬಾತಾ ಜ್ಯೋಧ್ಯಾ ದುವುರ್ವಾ ॥

⁹ ಉದರೇ ¹⁰ ಕಂಗುಣೇ ಪೀತಾ ಪೀತಕ್ತೈ ಲಾಘಾಧಪೀಯಾ ॥

ಗುಣಂ—

(109)

ಕಂಗುಣೇ ಕಟುತಿಕ್ತಾಪ್ರಾ ಕಫಿಷ್ವೀ ಚ ವಿರೇಜನಿ ॥

ವೇಧಾಕರಿ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಹಂತಿ ವಾತೋದರವಿನಾಶನಿ ॥

ಗುಣಂ—

(110)

¹ ಜಂಬರೇನು, ಅದೇ ಅಂತುವಾಳ—ಮೂಲ.

² ಬ್ರಹ್ಮಿ ಜೆವುಕರಸಾಹ್ಯ—ಮೂಲ.

³ ಏರಡಾಪ್ತಿ ಅದೆ.

⁴ ಸೌಷ್ಟಿಕಾಹ—ಮೂಲ.

⁵ ರಸಾಯಾವನಿಕಾಹ—ಮೂಲ.

⁶ ಪ್ರೇರಣ—ಮೂಲ.

⁷ ರಕ್ತಾ—ಮೂಲ.

⁸ ದುಜರ್ವಾ—ರಾಜನಿಧಿಂಹು; ಚುಮರ್ವಾ—ಶಬ್ದ ಕಲ್ಪಾಷಾಧುರಹು.

⁹ ಉಪ್ಪಾ—ರಾಜನಿಧಿಂಹು.

¹⁰ ಕಂಗುನಿ—ರಾಜನಿಧಿಂಹು.

ಉತ್ತರಕ್ಷಿ—

ಅಪಾವಾಗ್ರಿ ಶೇಖರಿಕಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ನೀ ಮಯೋರಕಃ ॥

ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಳ್ಬ್ರೀ ಶೇಖರಿಕೋ ದುರ್ಗರಹಿ ಖರಮಂಜರೀ ॥

ಗುಣಂ—

(112)

ಅಪಾವಾಗ್ರಿ ಕಟ್ಟಿಕ ಸ್ವಿಣ್ಯಾ ಕಫಿಷ್ವೀ ಶೇಖರಿಕ್ತಾ ಶೇಖರಿಜನಿ ॥

ಹಿಂತ್ರೋದರಾಪಚೇದದ್ವರ್ಕಂಷ್ಯೋಽಷಾಷ್ಟ ನಾಂತಿಕ್ತಾ ॥

[ಬಿಟ್ಟತಃವರೆ]—

ಕಟ್ಟಿಕಾರಃ ಕಟ್ಟಿದಾರಃ ಕೋಳಕಿ ಕನಕಪ್ರಾಪ್ಯಾಕಃ ॥

ಪೀತಪ್ರಾಪ್ಯಾ ತೆರಾತಕ್ತ ಪೀತಭದೋ ಪ್ರಾದುದುಪುಹಿ ॥

ಗುಣಂ—

(113)

¹ [ಕಟ್ಟಿಕಾರೋ ರಸೇ ತಿಕ್ತಾ ಕಟ್ಟಿಕಾಷ್ಟಾ ಕಫಿಕಾಲಹೃತಾ ॥

ಉದರ ಕೃವಿ ಮೇಂತಫೈತ್ತಾ ಪ್ರಾಗುಲ್ಕ ನಿವಾರಣಿ ॥]

ರಕ್ತಜಂದನಂ—

(114)

ಕುಜಂದನಂ ರಕ್ತಕಾಷ್ಟಂ ಪತ್ರಾಂಗಂ ರಕ್ತಜಂದನಂ ॥

ಗುಣಂ—

(115)

ಸ್ವಾದು ಪ್ರಾಕರಸಂ ಶಿತಂ ತ್ತಾಷ್ಟ್ಯೋಲಂ ನಾತಿಪಿತ್ತಾಲಂ ॥

[ಹಳಿದಿಜಂದನ]—

(116)

ಕಾಲೀಯಕಂ ಪೀತಸಾರಂ ತತ್ತ್ರ ಸ್ವಾತ್ರ ಪೀತಕಾಷ್ಟಾ ಕಂ ॥

ಗುಣಂ—

(117)

ನೇತ್ರರೋಗಂ ಶಿರೋರೋಗಂ ವಿಷಂ ಹೃತಾಂತೋಗಂ ॥

ಶ್ರೀಗಂಧ—

(118)

ಭದ್ರಶ್ರಿಯಂ ಪುಲಯಾಜಂ ಗೋರೀಷ್ವಂ ಕ್ಯೇತಜಂದನಂ ॥

ಶ್ರೀಖಂಡಂ ಶಿರಂ ಗಂಥಸಾರಂ ತತ್ತ್ರ ತ್ಯೈಲಪ್ರಭಂಕಂ ॥

ಕುಂಕಾಪುದ ಹಾರ್ವಿ—

(119)

ರಕ್ತಜಂದನ ಪುಪ್ಪಾಹುಹಿ ಸ್ವಾದು ತಿಕ್ತಂ ಸುಕೀತಳಂ ॥

ರಕ್ತಾದ್ರೋಕಹರಂ ಹಂತಿ ಪಿತ್ತುಕೋಪಂ ಸುದಾರುಣಂ ॥

ಕುಂಕಾಪುದ ಹಾರ್ವಿ—

(120)

ಕುಂಕಾಪುದ ಪುಪ್ಪಾಹುಹಿ ರಕ್ತಂ ಬಾಹ್ಯಾಕಂ ರುಧಿರಾಹ್ಯಾಯಂ ॥

ಪೀತಕಂ ರಕ್ತಾಸಾರಂ ಚ ಮಸ್ಯಾಲಂ ಫ್ಲಸ್ಟಿಂ ಚ ತತ್ತ್ರ ॥

ಗುಣಂ—

(121)

ಕುಂಕಾಪುದ ಕಟ್ಟಿತಿಕ್ತಂ ಸ್ವಾದುಹ್ಯಂ ತ್ತಾಷ್ಟ್ಯೋವಿನಾಕನಂ ॥

ಶಿರೋರೋಗ ದ್ವಿಪ್ರೋರೋಗಂ ಹೆಹ್ಯತ ಕಾಕ್ರಾಕಾಂಡಂ ॥

¹ [] ರಾಜನಿಧಿಂಹು.

² ಪಜೆವೆಟ್ಟು—ಮೂಲ,

ಕವ್ಯರೇ—

ಸುಪರಾರಸ್ತು ಕವ್ಯರಂ ಹಂಡ್ರಾಹ್ಯಂ ಹಮ್ಮಾಲುಕೆತಿ ॥

(122)

ಗುಣಂ—

ಕವ್ಯರಂ ಕಟುಕಂ ತಿಕ್ತಂ ಮಧುರಂ ಶಿರಂ ವಿದುತಿ ॥

ತೃಷ್ಣೈದೊಪ್ಪದಾಯಾಸ್ತ್ರಾಯಕ್ಕೆಳ್ಳಿ ಕಷಣತಕೆಂ ॥

(123)

ಚೆಪ್ಪಾವಾಂಗಿ—

ವಿಶಾಖೀ^१ ನಳದಾ ಪಾಂಸೀ ಚೆಪ್ಪಿಲಾ ಭೂತಕೇಳಿನಿ ॥

ಭೂತಾ ಭೂತದ್ವಾ ಕೇಳಿ^२ ರೋಮಾಕಾ ಪ್ರೂತನಾ ಚೆಪ್ಪಾ ॥

(124)

ಗುಣಂ—

ಅಶ್ವಂತಕಿರಾ ಪಾಂಸೀ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾ ಮಯುವಿನಾಂತಿ ॥

ರಕ್ತಪ್ರಪಾಂತಿ ಜೈವ ವಿಷದಾಹಂ ಹರಣ್ಯಂ ॥

(125)

ಉಳಬಾಂಡಿ—

ತುರುವೆಷ್ಟೈ ಯಾವನಿ ಪಿಂಡಿ ಪಿಣ್ಣಾಕೆತಿ ಕೃತ್ರಿಮಾಕಿ ಕುಪಿತಿ ॥

ತುರುಪಾಷ್ಟೈ ಧಾಮ್ಯಂ ಪರಣ್ಣಂ ಸಿಳ್ಳಿಸಾರಿ ಸುಗಂಧಿತಿ ॥

(126)

ಗುಣಂ—

ತುರುವುಃ ಕಟುತಿಕ್ತೈಷ್ಟೈ ಸ್ವಿಗೇಳೀ ವಾತಬಲಾಸ್ತಸ್ತಾನಿತಿ ॥

ತ್ವ್ಯೋಽವೇಕಂಡೊಕುಮ್ಮೈಷ್ಟೈ ಸುರಭಿಧೇವತಾಪಿಯಾತಿ ॥

(127)

ಗೋರೋಜನ—

ಗೋರೋಜನಾ ರೋಜನಾ ಜೆ ಗೌರಿ ಪಿಂಡಿ ಜೆ^३ ಗೋಂಮತೇ ॥

ಗುಣಂ—

ಗೋರೋಜನಾ ಜೆ ಶಿರಾ ಪಾಜನಿ ವಿಷದೋಪಜತಿ ॥

ವಿತ್ತಮೂಲಭಾರ್ಯಾದಂ ಹಂತಿ ಭೂತಾಪೇತಂ ಜೆ ನಾಕಯಿತಿ ॥

(128)

ಅಷ್ಟತ್ತು—

ತಿಕ್ತಂ ಪಿತ್ತಂ ವಿಷಹರಂ ರೋಜನಾ ಕಷೆವಾತಜಿತಿ ॥

(129)

ತಾಸು ಗೋರೋಜನಾ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ತಿಕ್ತಾ ನಾತಕಾಪ್ರಾಪಿತಾತಿ ॥

ಶೈತಲಾ ವಿವೇಸರ್ವಪಾಪ್ತಭೂತಗ್ರಾಹಾವಾ ॥

(130)

^१ ಕಂಡ್ಲಂ—ಮೂಲ.

^२ ಸೀರಾಯುಕ್ತ—ಮೂಲ.

^३ ರೋಮ—ರಾಜನಿಧಿಂಹು.

^४ ಪಿಂಗಾ—ರಾಜನಿಧಿಂಹು.

^५ ತುರುಪಾಷ್ಟಾ—ಮೂಲ.

^६ ಲೋಮತೇ—ಮೂಲ.

^७ ಕಷಣ—ಮೂಲ.

^८ ಗೋರೋಜನಾಕೇರಿಕ್ಕಿತಾ—ಮೂಲ.

ಮತಾಂತರೇ—

ಗೋರೋಜನಾ ಪಾವಹರಾ ಅಲಿಷ್ಟೇನಾಕನೀ ಪರಾ ॥

ಕಷೆಪಿತ್ತಹರಾ ವೆಶ್ವಾ ಗೌರೀಪ್ರೀತಿವಧಿನೀ ॥

(131)

ಅಗಿಲಾ—

^१ ಅಗರುಹಿ ಶಿತಕಪುನೋ ಜೋಂಗಕೆ^२ ಕುಪ್ಪಣಿ ಶಿಂಹಿಕೆ^३ ॥

ಕುಪ್ಪಣಿ ಅಗಿಲಾ—

ಕುಪ್ಪಾ ಗುರುಲೋರ್ಹನಾವಾ ಜಂತುದುಗೇಳೀ ವರದ್ರಮಃ ॥

(132)

ಅಗಿಲಾದ್ವಯಿಃ ಗುಣಂ—

ಕಟುಕೊಳಿಷ್ಟೈ ಗುರುಹಿ ಸ್ವಿಗೇಳೀ ವಾತಫ್ಲುಕ್ಕೆ ಕಷೆವಹಃ ॥

ಕ್ಲೋತ್ರಿನೇತ್ರರುಜಾನ್ ಹಂತಿ ಮಂಗಲಃ ಕುಪ್ಪನುತ್ಪರಃ ॥

(133)

ಸಂದಿವಪ್ಪೈ—

ಸಂದಿವಪ್ಪೈ ಪ್ರೋಳಹಿ ಸಣ್ಣಾತ್ ಸ್ವಿಪ್ಪಾಯೇ ಜಯದ್ರಮಃ ॥

ಗುಣಂ—

ತ್ರಿದೋಷೆಕಪುನೋ ವೃಷ್ಣಿಷ್ಯೈ ಕುಪ್ಪು ಕೆಂಡೊವರಣಾವಹಕಃ ॥

(134)

ವಿಕ್ಕಿಪುರ—

ಸ್ವಿಪ್ಪಾಕ್ತ ಸ್ವಿಗ್ರಿಪ್ಪಣೀ ದೇವಿ^४ ವಿಶಾನಾ ಜೆ ಉತಾ ನತೀ ॥

ಗುಣಂ—

^५ [ಸ್ವಿಪ್ಪಾಕ್ತ ಕಟುಕೊಂಡಾಯಾ ಜೆ ತಿಕ್ತಾ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತ್ರೀಕಾನಿತಿ] ॥

ಶ್ಲೇಷ್ಮಾಪ್ರೇಯಾಕ್ತರೀಕ್ತಾಳಿನಾಕನೀ ಜೆ ಸುಗಂಧಾ ॥]

(135)

ಗಂಧಿಗತಗರ—

^६ ಬಂಫಂಪ್ಲು^७ ತಗರಂ ಪಕ್ಕಂ ಸತಂ ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯಾಕಂ ॥

(136)

ಗುಣಂ—

ತಗರಂ ಶಿತಪ್ಪಾತದ್ದೆ ಪ್ರೀಪ್ತಾಂಗಪ್ರಾಕಾನಂ ॥

ವಿವೇಹಹರಂ ಜೈವ ಭೂತಾಪಸ್ತ್ರಾರಾಕಾನಂ ॥

(137)

ಜೋಳ—

ಜಾತೀರಂ ತು^८ ನಿಲೋರ್ಹಂ ಜೋಳಂ ಗಂಧರಂ ರಸಂ^९ ॥

ಗುಣಂ—

ಬೋಳಂ ತಿಕ್ತಂ ಹಿಮಂ ವಿದ್ವಾದುಪ್ರಿಕ್ತಂ ಪಾರಾತಂ ಜಯೀತಿ ॥

ವಿತ್ತಂ ಒನ್ಸ್ತಿ ಯಾಸ್ತಿನ್ಸ್ಯೈ ಸಂಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಯತ್ನತಿ ॥

(138)

^१ ಅಗಿಲಾ—ಮೂಲ.

^२ ಕುಪ್ಪಣಿ ಜೋಂಗಕೆ—ಮೂಲ.

^३ ಪಕ್ಕಾಕ್ತಾಪ್ಪು—ಮೂಲ.

^४ ವಿಜುನಾ ಜೆಲತಾವನೀ—ಮೂಲ.

^५ [] ರಾಜನಿಧಿಂಹು, ಪ್ರತಿ 276-277.

^६ ಬಹ್ಮಂ—ರಾಜನಿಧಿಂಹು.

^७ ನಿರ್ಣ್ಯಾಹ—ಕಬ್ಜಾಕ್ಲೈಫಾದುಪ್.

^८ ಮುಖಾದಳ್ಳಿ ಏಲ್ಲಾ ಕಬ್ಜಾಗ್ಲೈ ಪ್ರಾಲೀಂಂದರ್ಶಿ ವೆ.

ಅರಳ್ಡದೇವದಾರು—

ಸರಲಂ ಸೂತಿಕಾಷ್ಟಂ ಜೆ¹ ವರ್ಣಕೆತಿ ಸ್ನೇಹದಾರುರುಂ ||
ದೇವಕಂಷ್ಟಂ ಭದ್ರಕಂಷ್ಟಂ ಪೀಠದುರ್ಜಿ² ನ್ಯಾ³ ಲಕ್ಷಂಜಕೆ ||

ಗುಣಂ—

ಸರಲಂ ಸ್ನೇಗ್ ತಿಕೋಷ್ಟೆಣ್ಣಂ ನಾತಕೇ ಹಾತ್ಯಾಮಯಾನ್ ಜಯೀತ್ ||
ನೇತ್ರವಕ್ತು ಕುರುತಿರುಂಜೋ ಕಷಾನ್ ಹಂತಿ ವ್ರಜವಹಂ ||

ಕಲ್ಪಾಕೂಪ್ಯ—

ಶಿಲಾಪ್ಯಂ ತು ಕೃಲೀಯಂ ಶಿಲಾಜಂ ಸ್ಥಿರಂ ತ್ರಾ ||

(139)

ಗುಣಂ—

ಕೃಲೀಯಂ ರುಖಂ ತಕ್ತುಂ ಪಿತ್ತಕಂಷ್ಟಂ ವಿಮಾವಹಂ ||
ರಕ್ತದೋಷಹರಂ ಕ್ಷೈವ ಕಂಡ್ರಾನಿಮೂರ್ಖಲನಂ ವಿದ್ಯಂ ||

(140)

ಮಹಿಷಾಂತಿಗಾಗ್ಯಂ—

ವಾತಾಂತ್ರ್ಯಂ ನಿಶಾಚಾರೀ ಕೌಶಿಕೋ ಗುಗ್ಗಾಲುಹಿ⁴ ಪುರಃ ||
ಜಪಾಯುಂ ಕಾಲವಿಯಾಂಸಃ⁵ ದುರ್ಗಾಸಾಪಾತ್ರಾ ಘಳಂಕ್ರಾ ||

(142)

ಗುಣಂ—

ಗುಗ್ಗಾಲುಹಿ ಪಿಚ್ಚಿ ಲಹಿ ಸ್ನೇಗ್ ಕಾಟು ತಿಕ್ತಕಂಪಾಯಾನ್ ||
ಕಂಷ್ಟುಂ ಸ್ವರೇಷ್ಯೋ ಲಫಾಹಿ ಸ್ವಾಷ್ಟ್ರುಂ ರಿಷ್ಟೋ ವಾತಭಲಾಸ್ಯಸುತ್ ||
ಕ್ಷೇದಮೀದಿಕ್ತಿವಿನಾನ್ ವೀರಾನ್ ಕೋಷಾತಾಂಸ್ಯವಚೀಗ್ರಾನ್ ||
ಗ್ರಂಥಿಕೋಷಾಂಕ್ಷ ಹಂತ್ಯಂಷ್ಟಂ ಪಿಟಕಾಂಕ್ಷ ವಿನಾಶರೀತ್ ||

(143)

ಶಿಲಾಜಿತ್ತ—

ಗಿರಿಜಂ ಕೃಲನಿಯಾಂಸಂ ಹಂದರೋತ್ತುಂ ಶಿಶ್ಯಾಜಿತ್ತ ||
ಪಾರ್ವತಂ ಧಾತುಜಂ ಕ್ಷೈವ ಯೋಗವಾಹಿರಸಾಯಂ ||

(145)

ಗುಣಂ—

ಶಿಲಾಜಿತುಭ್ರವೀತ್ ತಿಕ್ತುಂ ಕಾಟುಂ ಅಜೆ ರಸಾಯಂ ||
ವಾತಕೋಳಿತಯಾತ್ಸ್ವಾತಾಂ ಮೇಹಮೂತ್ರಂ ಜೆ ಕೋಧಯೀತ್ ||

(147)

ಚೇಳ್ಳಾವಾಲ—

ನಗೋರ್ವಿದಂಕ್ಷ್ಯಃ ಕಾಕೋಳೀ⁶ ವಲ್ಪಿ⁷ ಕಾಲೀ ಕ್ರಘಾವಕ್ಷಃ ||
ಧಾಮುವತ್ತಾ ವಿಕಲ್ಯಾಪ್ಲಿ⁸ ವಿಷಿಷ್ಟೀ ಸರ್ವದಂಕ್ಷ್ಯರ್ಕಾ ||

(148)

ಗುಣಂ—

[ಪೃಷ್ಟ ಕಾಲೀ ಕಾಟುಸ್ತಿಕ್ತಾ ಸೋಮಾಣಂ ಹೃದ್ಯಕ್ತು ಕುದಿಧಕ್ತು ||
ರಕ್ತಪಿತ್ತಹರಾ ಬಲಾಣಿ ವಿಂಧಾರೋತ್ತರಾವಹಂ ||]

(149)

¹ ‘ಸುವರ್ಣ’—ಎಂಬ ಪಾಠಪ್ರಾ ಇದೆ.² ಸ್ಥಾಲಕಂಪಕ್ಷಃ?—ಮಾಲ.³ ಪೂರ್ಣ—ಮಾಲ.⁴ ದುರ್ಗಾಸಾಪಾತ್ರಾ ಘಳಾಜಾಸೋ—ಮಾಲ.⁵ ಪಲ್ಪಿ ಶಾ ವ್ಯಾಳಧಾರ್ಮಿಕಾ—ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ.⁶ [] ರಾಜನಿಷಂಹಾ, ಪುಟ 177.

ಕಂಪಿಲ್ಲಕ್—

ಕಂಪಿಲ್ಲಕ್ ರೋ ರಂಜನಿಕೋ ರುಜ್ಕೋ ರಕ್ತಪ್ರಾರ್ಕಃ ||

ಗುಣಂ—

ಕಂಪಿಲ್ಲಃ ಕಟುತಿಕೋಷ್ಟೆಣ್ಣಃ ಪಿತ್ತಕ್ತೇ ನ್ಯಾಂತ್ರೋದರಾವಹಃ ||
ಕ್ರಮಿಗುಳ್ಳಿ ವಿಂಧಾಷ್ಯೋ ಗ್ರಂಥಿಕಂಷ್ಟು ವ್ರಜಾನಪಿ ||

ವಕ್ಕೆ—

ಅಕ್ಷಾಹ್ಯಯಾಃ ಕೂರಕ್ಷುಲಸ್ಸಾಪ್ನಿಪ್ರ್ಯಾ ಜೆ¹ ರಂಪಿಕ್ತಾ ||
ದ್ವೀರಷ್ಣಾಷ್ಯೋಷಕೋ ಯಾಸ್ತು ರಾಜಾಕರ್ಣಃ ಶಿವಮಾಲ್ಲಿಕ್ ||
ವಸುಕಾಲಾಕರ್ಮವಂದಾರಾ ಏಕಂಪಿ ಇಲಾ ವಿರೇಳಿತಃ ||

ಗುಣಂ—

ಅಕ್ಷಾಸ್ತಿಕೋಷ್ಟು ಭವೇದುಪ್ಯಃ ಕೋಧನಃ ಪರಮಃ ಸ್ತುತಃ ||
ದುಪ್ಯಂ ಪ್ರಿಂಹರೋ ಜಂತ್ಲಾನ್ ಸಂತತಂ ಹಂತಿ ಸರ್ವಽತಃ ||

ಜಿಳ್ಳ—

ಜಕ್ಕೈವ್ಯಃ ಕತಕ್ಃ ಕಾಂತಕ್ಕಾಂತೈ ಲೋಽಂಬಾಪ್ರಸಾದನಃ ||

ಗುಣಂ—

² ಕತಸ್ತಿಕ್ತಕ್ತಕ್ತಪಾಯೈಷ್ಟ್ ಕಷ್ಪೈತ್ತಪಾವಹಃ ||
ತೃಷ್ಣಾಣೇತ್ತೋತ್ತರೋಗಾಷ್ಯೋ ದೀಪನೋ ವಾರಿಕೋಧನಃ ||

³ ಜಿಳ್ಳೈ ಜಿದಿರ್—

ಲಾಂಗಳ್ಳಿಗ್ರಿಪುಂಬಿ⁹ ದೀಪಾತ್ಮಾ¹⁰ ಹಲಿನೀ¹¹ ಜೆ ಸುಪ್ರಾಪ್ನಿಕ್ ||
⁷ ಕರ್ಲಿಕಾಲಿಷ್ಯಾಣಿಜಿಹಾವ್ಯ ವಿಕಳಾವ್ಯ¹² ಗಭ್ರಪಾತನೀ¹³ ||

ಗುಣಂ—

ಲಾಂಗಲೀ ಕಟುತಿಕೋಷ್ಟಾ ಗಭ್ರಕೋಷಾಪ್ರಜಾವರ್ತಾ ||
ಕಷ್ಪಕೋಷಂ ನಿಹಂತ್ಯೋಪಾಂತಿಕಾ ಗಭ್ರಶಾತನೀ ||

ಉಮ್ಮತ್ತ—

ಉಸ್ತ್ರಿತ್ತೋ ವಾತುಲೋ ಧಾತೋ ಧುತ್ತಾರ್ತಃ ಕನಕಾಹ್ಯಯಃ ||

¹ ‘ರಂಪಿಕ್ತಾ’ ಎಂಬ ಪಾಠಪ್ರಾ ಇದೆ.² ಮಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಕತ’ ಶಬ್ದವು ನೆಷ್ಟಂಸಕಾಂಗಡಲ್ಲಿ ಶಾದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.³ ಜಿಸಂಜಲ—ಮಾಲ.⁴ ಹಲಿನೀ—ಕಷ್ಪಕ್ತಾಪ್ಲಾಷಿದುಪ್ಯ.⁵ ಅಂಧೀರಂದುಪ್ರಾಪ್ನಿಕ್.⁶ ‘ಸುಪ್ರಾಪ್ನಿಕ್’ ಎಂಬುದು ‘ಲಾಂಗಲೀ’ ಎಂಬುದರ ಪರ್ಯಾಯ ಪದವಾಗಿ ಇತರ ಕೋಳಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವುದಲ್ಲ. ಇದು ‘ಇಂದ್ರಪ್ರಾಪ್ನಿಕ್’ ಎಂದಿರಬಹುದು.⁷ ಕೋಳಕಾರ್ಯಾಣಿಜಿಹಾವ್ಯ—ಮಾಲ.⁸ ‘ಗಭ್ರಫಂತನೀ’ ಎಂಬ ಪಾಠಪ್ರಾ ಇದೆ.

ಕರಿಂಹವ್ಯತ್ತ—

^१ ಶ್ರೀಪುಣಿ^१ ನೋಹನೀ^१ ತುಂಡಿಹಲನಿ^१ ಕೃಷ್ಣಪುಣಿ^१ ರೂಪಾ^१ ||
[ಸದೋಧ್ರೀ ಸುದನವಜ್ಞಾಫೌಳ್ಳಿ ದೇವಿ ಶ್ವಾಮಾ ಶಿನಾ ಖಲಾ]

(158)

ಗುರುಂ—

ಧೂತ್ವಾರಕೆ^१ ಕಟುಸ್ತು^१ ಕುಂಡೆವರ್ತಣಾವಹಕಃ^१ ||
ಕಾಂತಿಕಾರೀ ಪ್ರಲೇಪೀನ ಪ್ರಭಾವೇನ ಜ್ಯೋರಂ ಜಯ್ಯಾತ್ ||

(159)

ಭಂಗಿ—

ಗಾಂಥಾರೀ ವಿಚಯಾ ಭಂಗೀ ನಿದ್ವಾರ್ಥಿಸಾರ್ಥಿನಿ^१ ||

ಗುರುಂ—

ಗಾಂಥಾರೀ ಕಷ್ಣವಾತ್ಸ್ವಾ ಸ್ವಾದುತ್ತಿಕ್ತಕ್ಷಮಾಯಾಕಾ^१ ||
ದಿಂಡನಿ^१ ಗುಲ್ಕುಕಾಳಷ್ಣೀ ಚಿತ್ತಭ್ರಮವಿಕಾರಿನಿ^१ ||

(160)

ಕೊತ್ತರುಬುಡೆಮ—

ವಿಲಾವಾಲುಕಮೈಲೀಯಂ ಶ್ವೇತೀಯಂ ಗಿರಿವಾಲುಕಂ ||

(161)

ಗುರುಂ—

ವಿಲಾವಾಲು ಸತ್ತಿಕ್ತೋಷ್ಣಂ ಸುಗಂಧಿ ಶ್ವೇತ್ವಾತನುತ್ ||
ವಿಷಕ್ಷಾಪಾ ಸ್ವರ್ವಂಡಂಣಷ್ಣಂ^५ ಪಿತ್ತಷ್ಣಂ ಪ್ರಾಳೋಧನಂ ||

(162)

ಕಣ್ಣಿಗಿಲಹಕಾವೈ—

ಕರೆವಿರೋ ಮಾಹಾವಿರೋ ದೀಘಾಪತ್ಯೋ ವಿಷದ್ವರಮಃ^१ ||

ಗುರುಂ—

ಕರೆವಿರು^१ ಕಟುಸ್ತುಕ್ತೋ ವೀರೀಯೀ ಚೋಮ್ಮು^१ ಪ್ರಶೀತೀತಃ^१ ||
ಹತ್ತುವ್ಯಾ^१ ಕುಂಡೆಷ್ವಾಸ್ಯಾಗೋಽಮ್ಮೇಶ್ವಾನಾಕನಃ^१ ||

(163)

ಗಂಡಕೆ—

ಕಾಕವಾಜೀ ಗುಂಡುಪ್ಲಾ ಸ್ವರ್ವವೋರೀ ಜೆ ಕಾಳುಕಾ^१ ||

(164)

ಗುರುಂ—

ಕಾಕವಾಜೀ ರಸೀ ತಿಕ್ತು ಕೂಲಾತ್ಕರೀಯಂತಂ ವಿಷಂ ||
ಹಂತಿ ದೋಷತ್ರಯಂ ಸುಷ್ಪು^१ ಪ್ರಮ್ಯಂ ಜೋಮ್ಮು^१ ರಸವಾಯಂ ||

(165)

ಗುರುಂಜಿ—

ಚೂಡಾಮಣಿಸ್ತಿಕ್ತಪಾರೀ^१ ಅಮಿರುಕಾ^१ ಕೃಷ್ಣರ್ತೆಕಾ^१ ||
ಉತ್ತಪಾ ಘಲಗುಂಜಾ ಜೆ ಗುಂಜಾ ಸ್ಥಾ^१ ಕಾಕನಂದಿಕಾ^१ ||

(166)

^१ 'ಶ್ರೀಪುಣಿ^१' ಎಂಬ ಪಾಠಸ್ಥಾನಿ ಇದೆ.^२ ಇದು 'ಕಂಡಿಷ್ಟಲನಿ^१' ಎಂದಿರಬಹುದು.^३ ಸಿದ್ಧಿವುಳಿಲಕ್ಷಿಯಾದೇವ ಶಿಯಾ ಚೋದಿ ಪ್ರಪೋದಿನಿ^१?—ಮಾತಿ.^४ 'ಸುರಸುರುಕೆ^१' ಎಂದು ವ್ಯವಹಾರವಿದೆ.^५ ಕಂಡೂಂತ್ರ—ಮಾತಿ.^६ ಶೀತಪಾರೀ—ರಾಜನಿಧಂಪು.^७ ಕೃಷ್ಣ ಚೂಡಿಕಾ—ರಾಜನಿಧಂಪು.^८ ಉಜ್ಜ್ವಲಾ—ರಾಜನಿಧಂಪು.^९ ಕಾಕನಾಸುಕು—ಕೃಷ್ಣ ಸುದುರುತ್ತ.

ಗುರುಂ—

ಗುಂಜಾ ತಿಕ್ತೋಷ್ಣರೂಪ್ತಾ ಜೆ ವೀರೀಯೀ ಶೀಘ್ರಪ್ರಸಾರಿತಾ ||

ವಿಷಾ ವ್ಯೇಷಣ್ಯಜಂತಾಧರೋಗ್ರಹಭಯಾವಹಾ ||

(167)

ಬಿಳಿಗುರುಗುಂಜಿ—

ಶ್ವೇತಕಾಂಭೋಜಿಕಾ ಧ್ವಾಂಷೀ ಶ್ವೇತಪಾರೀ ಶಿವಂಡಿಕಾ ||

ಕರುಗುರುಗುಂಜಿ—

ಕೃತೀರೂ ಕೃಷ್ಣಕಾಂಭೋಜಿ ಕೃಷ್ಣಪಾರೀ ಜೆ ನೀಲನಿ^१ ||

(168)

ಗುರುಗುಂಜಿತ್ಯಾದ ಗುಡಿ—

ಗುಂಜಾ ತಿಕ್ತೋಷ್ಣರೂಪ್ತಾ ಜೆ ವಿಶೀರ್ಣಪ್ರಸಾರಿತಾ ||

१ ವ್ಯಾಘ್ರಾ ಬಲಾ ನೇತ್ರರೋಗ್ರಹಾರೋಗ ಭಯಾವಹಾ ||

(169)

ಕರುನೆಲ್ಲಿ—

ಅಜ್ಞಾ ಟೂ ಬಹುಪ್ರತಾಜ್ ಜೆ ಭಾಳಾತ್ರೀ ತಾಮುಳಕ್ಯಾಪಿ ||

ವಿತುನ್ನಂ ಚಾಪುಲರೇ ಕೂಲಿರೂ ಜೆ ಮಾರಾದನಿ^१ ||

(170)

ಗುರುಂ—

ಭಾಲಮಿಕಾಮಾಲರೇ ತಿಕ್ತು ವೀರೀಯೀ ಜೆ ಶಿರಾ ಸ್ತುತಿ ||

ವಿತುನ್ನಂತೀರೀ ಕಫಾಸ್ರಷ್ಟೀ ವಸ್ತಿದಾಹವಿನಾಶಿನಿ^१ ||

(171)

ಬಿಳಿಸಹಿಕೆ—

ಗಿರಿಕಳ್ಳು ಕ್ಷುಬ್ಧಾರಕ್ತೋ ಸ್ಥಾ ಶಿಂಕಂದೀ ಗಮಾದನಿ^१ ||३ ಧೀನಾಶ್ರೇಣೀ ಗಮಾಪೀ^१ ಜೆ ಶ್ವೇತಸ್ವೇಂದಾ ಜೆ ಕೌಪೀಕಾ ||

(172)

ಕರಿಸಹಿಕೆ—

ನೀಲಸ್ವಂದಾಪುರಕ್ತೇ ನೀಲಾ ಜೆ ಗಿರಿಕಂದಿಕಾ ||

ನೀಲನಿ^१ ಕಾರಿರೀ ನೀಲಾ ಪ್ರಪ್ರಾ ಸಿಂಜನಿ ತಥಾ ||

(173)

ಗುಂಭೆಯರ್ಯ—

ಶ್ವೇತಾ ತಿಕ್ತಕ್ಷಮಾಯಾ ಜೆ ಜ್ಯೋರೆತ್ತಕಂಘಾವಹಾ ||

ವಿಶೇಕ್ತ ಕೋಷಂಡಂತಾಕೀರ್ಣಕೊಲಾಪಹಾ ಸ್ತುತಿ ||

(174)

ಮುತ್ತುಗ್ರ—

ವೆಲಾಃ ಹೆಂಡಾಕ್ತಿ ಕ್ಷೂರೋ ಶ್ರೇಮೀ^१ ಬ್ರಹ್ಮತಪುರಾಪುಃ ||ಬೀಜಸ್ವೀಹಃ ಪೀತಪುಣಿ^१ ಕ್ರಮಿಷಾತ್ರೋ ರಸದ್ವರಮಃ ||

(175)

ಗುರುಂ—

ವೆಲಾಃ ಕಟುಕಾಃ ಸ್ಮಿಗ್ರಃ ಸ್ಕೂರೋ ಗುಲ್ಕುಕಾಲನುತ್ ||

ವೆಲಾಃಬಿಂದಂ ತದ್ವಿಕ್ತ ಕಾಲಪರ್ಮಿವಿನಾಳನಂ ||

(176)

ವಿಷಾಲಿವಿಷಾಲಿ [ಪಿಳಿಲಿಹಣೈ?—]

ಸಂಪ್ರಜ್ಞಃ ದೋ ಯಾಗ್ರಹಿಂಣಃ ಸಂಪ್ರಜ್ಞಃ ಗುಂಭುಪುಣಿ^१ ||

ಗುಂಭು ಪತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪತ್ರಂ ಸುವಣಃ ಕಾಳುಲಜ್ಞಃ ||

(177)

^१ ಏಷವ್ಯಹಂತಫಾರೋಗ—ಮಾತಿ.^२ ಬಿಳಿಸಹಿಗ್ರ—, ಕರಿಸಹಿಗ್ರ——ಮಂದಿ ವ್ಯವಹಾರವಿದೆ.^३ ಧನಶ್ರೇಣೀ ಗಮಾಪೀಜೆ ಶ್ವೇತ ಜಂದನ ಸಂವಿಷ್ಠಾ—ಮಾತಿ.

ಗುಣಂ—

ಶಿರೋದೇವತೆ ಮನೋ ಹೈದ್ಯಃ ಸುರಭಿದ್ಯೋಪನೋ ರಸಃ ॥
ಕೂಲಗುಳ್ಳಕ್ರಮಿನೆ ಕುಷ್ಠಂ ಹಂತಿ ಕಾಳ್ಯಲಿವಶ್ರಕಃ ॥

(178)

ಗೋಪ್ಯಃ [ಬೋರೆವರ್ತ]

ಬದರೀ¹ ಕಂಟಕೀ ಫೋಲಂಟಾ² ಫೋಡಾಫೋಲಂಟಾ ಫೋಲೀ ಜೆ ಸೂ ॥

ಗುಣಂ—

*[ಫೋಲಂಟಿಕಾ ಕಂಟಕೀ ಫೋಲಾ ಜೆ ವಾಧುರಾ ವಾತನಾಂಶಿನಿ ॥
ವೃಂಡಂಡ್ಯಾತಿಕುವಾ ಸ್ತ್ರೀಘೋಷ್ಯಾರ್ಥಾರಿಂಧಿ ॥]

(179)

ಉಪ್ಯಃ—

ಕುಂಡಲೀ ವಿರಳಾ ಖಂಸಾ) *ಮಾರ್ಗಾರ್ಥ ಕಾಕೆಂಘರ್ಕಃ ॥
ಕಾಕಾದನೀ ಗೃಧ್ರನಂಬೀ ತಥಾ ಗೃಧ್ರಫಲಾ ಜೆ ಸೂ ॥

(180)

ನೆಲದಾಳೀ—

ವಾರಾಹೀ ಸೌಕರ್ಯ ಕರೀ ವೃಷಾಧ್ಯಾ ಭೃಗಿನಿ ವಸವಾರಿನಿ ॥
ಹಂಡಳ್ಳಪ್ರಾಪ್ತಿ ಖಿಂಬಾರೀ ತಾಲಪತ್ರೀ ಜೆ ವ್ಯಾಂಶಲೀ ॥

(181)

ಗುಣಂ—

ವಾರಾಹೀ ಕಂಟಕಾ ತಿಕ್ಕಾ ಶೀತೋಫೋಲಾ ಸ್ವರ್ಪಸಂದಹ್ಯತ್ರ್ಯಾ ॥
ರಸಾಯಾನೀ ಪ್ರಯೋಗೀ ಜೆ ಸರ್ವರೋಗಿಹರಾ ಮತ್ತಾ ॥

(182)

ಹಂಸಪಾದಿ—

ಹಂಸಪಾದೀ ರಕ್ತಪಾದೀ ತ್ರಿಪಾದೀ ಕೇದಪೂರ್ವಾಲಿಕಾ ॥
ಧೃತರಾಮ್ಬ್ರಾಪದೀ ಜ್ಯೇವ ಫೃತಮಂಥಾ ತ್ರಿಕಣ್ಣಾಪಿ ॥

(183)

ಗುಣಂ—

ಹಂಸಪಾದೀ ವಿಧಂ ಹಂತಿ ಭೂಲಾಪಸ್ತ್ರಾರಸಾಂಶಿನಿ ॥
ವಿಷಬ್ದೇಪ್ಯಾರ್ಥಿಕಾ ಜ್ಯೇವ ಲಕ್ತಾಕಾಲವಿನಾಂಶಿನಿ ॥

(184)

ಜಾಜಿ—

ಜಾತೀ ವಸೋಽಣ್ಯ ಸುವಸೋ ಮಾಲತೀ ಜೆ ಪ್ರಿಯಂವರಾ ॥

(185)

ಗುಣಂ—

ಜಾತೀ ಜೆ ಕಂಟಕಾ ತಿಕ್ಕಾ ವಾತಪಿತ್ತಕಾಳಾಸ್ಯಜಿತ್ರಾ ॥
ಮುಖದಂತಪ್ರಕಾಂತ್ರಾ ಹಂತಿ ನೇತ್ರರೋಗಾನ್ ಶಿರೋರೂಜಾನ್ ॥

(186)

ವೋಕ್ಕೆ—

ವೋಕ್ಕೆಕ್ಕಃ ಶಿಖರೀ ಮಂಷ್ಟಃ ಕ್ಷೂರಾಖ್ಯಃ ಕಾಲಮಂಷ್ಟಕ್ಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ವಾತಕ್ಕೆಕ್ಕೆಹರ್ಷಃ ಕ್ಷೂರಃ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂಗಾ ಗ್ರಾಹೀ ಜೆ ಗುಳ್ಳನುತ್ರಾ ॥

(187)

¹ ಕರ್ಕಬೀ—ರಾಜನಿಷಂಪು² ಗೋಪ್ಯಾರೋಂಟಾ—ರಾಜನಿಷಂಪು³ [] ರಾಜನಿಷಂಪು, ಪ್ರಕ 5.⁴ ದುಧಾರ್ಥಪ್ರಾಪಿ—ಪತಕಳ್ಳಪ್ರಾಪಿ—ಮಾಲು

ಕರೀಲೋಕ್—

ಭೂತಪವೇಶಿ ಶೀತಸಹಾ ನಿಗುಂಡಿ¹ ಭೂತಪವೇಶಿಕಾ ॥

ಬಿಂದೀಲೋಕ್—

ಶೈಂಧುಪ್ರಾಪ್ತಿ ಸಿಂಧುವಾರ್ಥ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಶೇಷಾಲಿಕಾ ಜೆ ಸೂ ॥

(188)

ಗುಣಂ—

* [ಸಿಂಧುವಾರ್ಥ ಕಂಟಪ್ರಾಪ್ತಿಕ್ಕಃ ಕಾಫನಾತ್ಯಾಯಾವಹಃ ।

ಕುಷ್ಠ ಕಂಡೂತಿಕಮನ್ಯಃ ಕೂಲಹೃತಾಂತಸಿದ್ಧಿದಃ ॥]

(189)

ಹೊಂಗೆ—

ಕರಂಡೋ ಮಂಜರಿಪ್ರಾಪ್ತಿಂದ್ರಿಯೀ ನೆಕ್ಕುಮಾಲೋವಕೇರ್ನಿಕ್ಕಿ³ ॥

ಚಾಳುಯಾಸಿಪ್ರಾಯಾ ಜಾಲಪ್ರಾಪ್ತಿ ಪೂತ್ರನಂದನೆಕ್ಕಿಸ್ತ್ರಾ ಸಃ ॥

(190)

ತಪಸೀ—

ಪೂತೀಕರಂಜಕಃ ಪೂತೀ ಚೆರಿಬಿಂಬಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥

ಕರಂಜದ್ವಾಯಗುಣಂ—

ಕರಂಡ ಕ್ಷೋಪ್ತ್ರೀಪ್ತಿ ತಿಕ್ತಿಕ್ತಿ ಸ್ತ್ರೋತ್ರ ಕಾಫೆತ್ತಾಸ್ಯದೋವಜೀತ್ರಾ ॥

(191)

ವೃಷಿಪ್ರಾಪ್ತಿ ಹೆವಿಂಜೆ ಹಂತಿ ಭೂತಪಿಂಜ್ಞೀ ಯೋನಿದೋವಹಾ ॥

ಗುರಿಜ—

ಉತ್ಪಾಂಡಿಕಾ ಕಾಕತುಂಡೀ ಶಾಜೀ ಇಪ್ಪಾಂಗಾರವಿಲ್ಲಾ ಕಾ ॥

(192)

ಗುಣಂ—

ಶಾಜೀ ಇಪ್ಪಾಂಡಿಕಾ ಕಂಟಕಾ ತಿಕ್ಕಾ ಕಂಪಾಯಾಸ್ವರ್ಪಸ್ತ್ರಾ ಲಘು ॥

ನಿಹಂತಿ ವಾತಂ ಶೋಫ್ಪಿಂಬೀ ಅಗ್ನಿದೀಪನಕಾರಿನೀ ॥

(193)

ಕೆಂಪಿನಗಸೀ—

ಉಮಾತನೀ ನೀಬಪ್ರಾಪ್ತಿ ಲಾಂಬಿ ರುದ್ರಪಣಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಸ್ವಿಗ್ರಾ ಜೆ ಸ್ವಿದು ತಿಕ್ಕಾಪ್ತಾ ಕಂಪಿತ್ತಕರೀ ಗುರುಃ ॥

(194)

ತುಂಬಾಲು—

ತುಂಬಾರುಃ ಸಾರಸ್ತಃ ಸಾರೋ ವಸದ್ಯ ಸಾರುಜಾನುಜಃ ॥

ಗುಣಂ—

ತುಂಬಾರುಃ ಕಂಟುತ್ತಿಕ್ಕಾ ಕಾಫೆನಾರುತ್ತಕೂಲನುತ್ರಾ ॥

(195)

* ಕೂಲಗುಂಬ್ರೋದರಾಧ್ಯಾನಕ್ಕಿರ್ಮಿಂಜ್ಞೀ ಪ್ರಾಪ್ತಿದೀವನಃ ॥

ಪ್ರವಿಂದ ನುಲಿದೆ⁵—

ಆವತ್ರಾನೀ ಜೆಮಾರಂಗಾ ರಕ್ತಪ್ರಾಪ್ತಿ ಜೆ ವೋಹಿನಿ ॥

¹ ಭೂತಪವೇಶಿ—ರಾಜನಿಷಂಪು ; ಭೂತಪವೇಳುಕಾ—ಮಾಲ.² [] ರಾಜನಿಷಂಪು.³ ನೆಕ್ಕುಮಾಲಾಥರೇರ್ನಿಕ್ಕಃ—ಮಾಲ ; ನೆಕ್ಕುಮಾಲಾ, ಪ್ರಕೀಯಾರ್ಥಕ್ಕಃ—ರಾಜನಿಷಂಪು.⁴ ಅವತ್ರಕ್ಕೋಧ್ಯಾರಧಾನ—ಮಾಲ.⁵ 'ನುಲಿದೆ' ಎಂದೂ ವ್ಯಾಪಕಾರವಿದೆ.

ಗುಣಂ—

[^१ ಅವಶ್ಯಕಿ ಕಷಾಯಾಪಾಲ್ಕ ಶಿತಲಾ ಪಿತ್ತಹಾರಿಣಿ೯ ।] ^२ (196)

ಗಾರ—

(೨೩) ^३ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಸ್ತಾಪನ ದುರ್ಗರಲೋ ಗಾರ ಇಂಗುಡೀ ॥

ಗುಣಂ—

^५ ಇಂಗುಡೀ ಕಷಾಯಾತಿಖ್ಯಾತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಾಯವಿನಾಶಿನಿ ॥ (197)

ಜಿತ್ತ—

ವೆತ್ತೋ ವಚಾರ್ಕಃ ಸಾ ದೀಪ್ತಾ ವಲ್ಲಿಕಾ ^६ ಪತ್ರವಿಯಾರ್ಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

[ವೆತ್ತೋ ಪರಜವಿಧಿ ಶ್ವಾಸಕಾಯೋ ಭೂತಪಿತ್ತಪ್ರತ್ಯಾಗ್ರಣ್ಯಾ ^७] (198)

ಘದ್ವಪುತ್ರಿಗ—

ಹಂಬಿನಿ ತತ್ತ್ವಾಕ್ತಾ ^{೧೦} ತಿಕ್ತಾ ಯಾವತ್ತಿಕಾ ತ್ವಿತಿಂದುಕಃ ^{೧೧} ॥

^{೧೨} ದೃಢಪಾದೀ ಹ್ಯೇರಪಾದೀ ತಿಕ್ತಾಪ್ರೀ ಸುಕುಪಾರಿಕಾ ॥ (199)

ಗುಣಂ—

^{೧೩} [ಇವತ್ತಿಕಾ ಸತಿಕಾಪಾಲ ದೀಪಿನಿ ರುಚಿಕೃತ್ವಾ ।
ಕ್ರಿಮಿಕುಪ್ಯಾವಿ ಪಷ್ಟಾಪ್ಯಾಪು ದೊಂಪಿಷ್ಟೀ ರೇಷನಿ ಚ ಸಾ ॥] (200)

೧೪ ಗುಣಂ—

ಜಂಧಿನಿ ಜಂರ್ಯಾಣೀ ಜ್ಞೋಂಗಾ ವೋಜಕೇ ಗುಡಮಂಜರೀ ॥

ಗುಣಂ—

[ವಾತಾಪ್ಯಾ ಮಧುರೋಪಾ ^{೧೪} ಚ ವೈಳಾಪ್ಯಾ ಯೋನಿ ಕೋಧನಿ ।
ಜಂಧಿನಿ ಕಂಕಾಪಾ ಪಾಕೇ ತಥಾತೀಸಾರನಾಶಿನಿ ॥] ^{೧೫} (201)

^೧ ಅವಶ್ಯಕಾ—ರಾಜನಿಷಂಹು.^೨ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.^೩ ರಾಗ—ಮೂಲ.^೪ ತತ್ತ್ವಾಪಜಾತಾ ಸದ್ಗೃಹಃ ಹಂಗುಡಿಗಾರ ಇತ್ಯಾಪಿ—ಮೂಲ.^೫ ಹಂಗುಲೀ—ಮೂಲ.^೬ ವೆತ್ತೋವಕ್ತೋ ವಚೋಗ್ರಹ—ಕಬ್ಧಕಲ್ಪಾಪ್ಯಾಪು.^೭ ವೆತ್ತೋವಿಯಾರ್ಕಃ ?^೮ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.^೯ ‘ಗಂಡು’ ಎಂದೂ ಘ್ಯವಹಾರವಿದೆ.^{೧೦} ಭೂತ್ವಾ—ಮೂಲ.^{೧೧} ಅಷ್ಟಿತಿಂದುಕಃ—ಕಬ್ಧಕಲ್ಪಾಪ್ಯಾಪು.^{೧೨} ದೃಢಪಾದೀ, ಹ್ಯೇರಪಾದೀ—ಕಬ್ಧಕಲ್ಪಾಪ್ಯಾಪು.^{೧೩, ೧೪} [] ರಾಜನಿಷಂಹು.^{೧೫} ನೀಲಿಗಂತ—ಮೂಲ.

ಕೌರಿಂದ—

ಅಧಾರೀ ^೧ ಗುಜ್ಜರತ್ರಾಂ ಚ ದಾರೀ ಖದೀವಲ್ಲಿಪೆ ॥

^೨ ದಾರ್ಬೀಕಾದಾರಿಕಾ ದಾವೀ ^೩ ತರಕಾ ಮಂಬಾರೀ ಮಂರೀ ॥ (202)

ಗುಣಂ—

ತಿಕ್ತಾ ಲದಿರವಲ್ಲಿ ಸಾಂಗನ್ತೇಹ ಕಾಸರ್ವಿಬಿನ್ ಜಯೇತ್ತಾ ॥

ಗೋಳಿಪಾಲ—

ಆರಾಮಶಿತಲಾ ದೇವಗಂಧಾ ಕುಕ್ಕಾಟಪದ್ರಿಕಾ ॥ (203)

ಗುಣಂ—

^೪ [ಆರಾಮಶಿತಲಾ ತಿಕ್ತಾ ಶಿತಲಾ ಪಿತ್ತಹಾರಿಣಿ ।

ದಾಹಕೋಳೆಪ್ರಕಮನಿ ವಿಸೋಧೀಕಪ್ರಾರ್ಥೇಹಿಂಡಿ ॥ (204)

ನೀರವಂದ—

ಉದ್ದೀಗಂಡನ ಸ್ತ್ರೀಕ್ಷೇಣಿ ^೫ ತ್ವೇವಸಃ ತ್ವೇಪ್ಯಬೋಧಸಃ ॥

ರಾಜವ್ಯಾಜ್ಯೇಸ್ತ್ರೀಕ್ಷೇಣಿ ಗಂಧಃ ^೬ ಕೂರಃ ತ್ವೇರಕ ವಿವ ಚ ॥ (205)

ಗುಣಂ—

^೭ [ಭಾತಾದಿಗ್ರಾಕದೋಪಷಃ ಕಷಾಯಾತನಿಕೃಂತನ್ಯಾ]

ಜೀತರಾಶಿ— ಅದೇ ಕ್ಷೇದಸರಿ—

ರುರಸೀ ^೮ ನಿರ್ಯಾರಾ ಶಿತ್ಯಪತ್ರಿಕೋ ರುರಪತ್ರಿಕಾ ॥ (206)

ಕಪಿತ್ತಫತ್ತಲ್ಲಾ ^೯ ಶಕ್ತಾಲಾ ಜಾತಿಜ್ಞನಕದತ್ತಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ತ್ರಿದೋಪಷ್ಠಾಂಭಾಂಕುರಮಾತ್ರಕೃಜ್ಞಿ—

ಬಲಾಪ್ಯಾಹೀಹೋವರಜಂತುಹಾರೀ ॥

ತಿಕ್ತಾ ವಿಷಾಕೇ ಮಧುರಂ ಗುರೂಭಾ

ನಿದ್ರಾಕರೀ ಯಾ ರುರಸೀ ವಿವಿಷ್ಟೀ ॥ (207)

ಘಲಾವನಂದಿ—

ಕಾಕಂಧಿಷಾ ಧ್ಯಾಂತ್ಯೇಜಂಧಾ ದಾಸೀ ವತ್ವಾ ಚ ಜೀವನಿ ।

ಗುಣಂ—

ಕಾಕಂಧಿಷಾ ಚ ತಿಕ್ತೋಪಾ ರಕ್ತಪಿತ್ತಪ್ಯಾಪಾ ॥ (208)

ಕ್ರಿಮಿದೋಪಷಣಹೀ ವಿವದೋಹರೀ ಮತಾ ॥

^೧ ಮಂಗಿಪತ್ರ—ಮೂಲ.^೨ ದಾರಿಕಾ ದಾಪಿತ್ತಾ—ಮೂಲ.^೩ ತರಹಾ—ಮೂಲ.^೪ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.^೫ ಕರವಂದ—ಮೂಲ.^೬ ತ್ವೇವಸಃ—ರಾಜನಿಷಂಹು.^೭ ಕೂರ ತ್ವೇವಸ ವಿವಚ—ಕಬ್ಧಕಲ್ಪಾಪ್ಯಾಪು ; ಕೂರತ್ವೇವಸ ವಿವಚ—ಕುಮಾ^೮ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.^೯ ನಿಜರಾ—ಪಾಶಂತರೆ.^{೧೦} ಸಾಕೇಬಜಾತಾ—ಮೂಲ.

Abhidhana.—4A

ಗುಣಂ—

ತಿಬ್ಯಕೋ ವಾತಪಿತ್ತ ಸೈಲ್ಯೇ ಚರರವಾಧಿನಾಶನಃ ॥

ಕೆಂಡು—

ಕಾಂಸ್ಯಂ ಸೈಲ್ಯಂ ಪ್ರಕಾಶಕ್ತಿ ಕಾಂಸ್ಯಂ ಪ್ರಪ್ಯಂ ಚ ತರ್ತ ಸ್ಥೂತಂ ॥ (231)

ಗುಣಂ—

ಕಾಂಸ್ಯಂ ತಿಕೋಽಷ್ಟೇ ಲಘು ಚ ತೀವನಿಯಂ ಪ್ರಕ್ರಿಯಿತಂ ॥

ಅಂಜನಾದಿ ಪ್ರಯಾಕ್ತಂ ಚ ದಿವ್ಯದ್ವಿಷ್ಟವಿಧಾಯಾಕಂ ॥

(232)

ಇತ್ಯಭಿಧಾನರತ್ನ ಮಾಲಾಯಾಂ

ಚತುರ್ಥಂ ಸ್ಥೂತಂಧಿ ।

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ.

ಪಂಚಮಃ ಸ್ಥೂತಃ.

ಕಟುಸ್ಯಂಧಿ—

ಚಾತುಜಾತಃ ವರಾಲಜಿರಕಯಾಗ ನೈಲ್ಯೇಷೇಭಕ್ತಿಪ್ರಾಣಂ ನಲಂ

ಗ್ರಂಥಿ ಧ್ವನಿಪುಕ ರೋಹಿವ ಕ್ರಿಯಿಜತ ಸ್ತಾತಿಶಿಕಂ ನಾಕುಲಿ ॥

ಸಪ್ತಾಂಶ್ಯೇ ಸುರಸೂಕೇಲಿಕಾನುಂ ದ್ವೈದ್ವಾತ್ಮಾಸೀ ಬಬರಿ ।

ದ್ವೈರಳಿಮುಲಕ ಶಿಗುರಾಜಿಪ್ರಪಾ ಪ್ರಶ್ನಿ ಇಕದಂತಿದ್ವಯಾಯಂ ॥ (1)

ಸುರದಾರುಹಂಗಾ ದೀಪ್ಯಿಕ ಕಚ್ಚಿರ ತಸ್ಯಾರ್ಥಿ ದ್ವಿತೀಯಕಾಂತ್ಯಃ ॥

ತಕ್ತೋಲಜಾತಿ ಪತ್ರೀ ಹೃಗಮವಪ್ರತೀ (ಕ) ಕುಂದಂರುಷ (ಹರಿ) ತಾಳ್ಳಂ ॥ (2)

ಗಂಧಕದರದ ಮನೋಹಾತ್ಮಕ ಭಲ್ಲಾ ತಕಾಂಕೋಲಾಃ ।

ಕೃತಯೋ ಸೀಲು ॥ ಜಂಪಕ ವಾಸಂತಿ ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಿಷಮಾಪ್ತಿಶಿ ॥ (3)

ರೂಪಾಂ ಕಂದೋ ಬಾಪ್ತಿಕಾ ಕಂಬಪ್ರಮ್ಯೇ

ಮಜ್ಞಾಂಶ್ಯೇ ಜ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಿಕರೀ ಜ ॥

ಸಾರಂಗೇಮಾಷ್ಟ ಕಾಮುಕಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಸೋವಾ

೧೧ ರೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಧಃ ಸ್ವಾತ್ಕಷ್ಟಸ್ಥೂತಃ ಪಿಷಃ ॥ (4)

¹ ಇದರನಂತರ ಮಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟೇಶಾಯ ಮಂಗಳಂ, ಮಾತ್ರಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ’ ಎಂದಿದೆ.

² ಇದರ ನಂತರ ಮಾಲದಲ್ಲಿ ‘ಅಥ ಕಟುಸ್ಥೂತಃ ಉಳಿತ್ಯೇ’ ಎಂದಿದೆ.

³ ಚಾತುಜಾತಃ=ನಾಗಕೇಸರ, ಪಲಕ್ತ, ಲವಂಗಪತ್ರಿ, ಲವಂಗಜಕ್ತ, ವೈಲ್ಯೇಷ=ಶುಂಖ, ಹುಷ್ವಿ, ಮೀಣಸು.

‘ನೈಲ್ಯೇಮಾಭ್ರ ಸೈಲ್ಯಾಂ ನಲಂ—ಮಾಲಂ.

‘ದಜ್ಞಮಾಕ—ಮಾಲ.

‘ರೋಹಿಣಿ—ಮಾಲ.

‘ಆಲಿಸಕತ್ತಾನಲ—ಮಾಲ.

‘ಪ್ರಶ್ನಿವದಂತಿ—ಮಾಲ.

‘ದ್ವಿತೀಯ—ಮಾಲ.

‘ಜಂಪಕಂದೋನಾಸಂತಿ—ಮಾಲ.

‘೧೧ ರೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಧಃ ಸ್ಥೂತಃ ಪಿಷ ಕಟುಕಾವ್ಯಃ—ಮಾಲ.

ನಾಗಕೇಸರ—

ನಾಗಪ್ರಷ್ಪತ್ಯೇ ನಾಗಂ ಕೇಸರಂ ನಾಗಕೇಸರಂ ॥

ಚಂದ್ರೀಯಂ ನಾಗಸೆಂಜಳ್ಳಂ ಕನೆಕಂ ಹೇಮ ಕಾಂಜನಂ ॥ (5)

ಗುಣಂ—

ನಾಗಕೇಸರಪ್ರತ್ಯೇ ಲಘು ತಿಕ್ತಂ ಕಷಾಪಹಂ ॥

ವಸ್ತುರ್ಗಿಂಧವಾತಾಸ್ರಕಂಡೊಷ್ಟಂ ಶೀಫರೋಜನಂ ॥ (6)

ಪಲಕ್ತ—

ತ್ಯಾಗ್ಯೇಲಾ ಚಾತಿಸಂಕ್ಷಾಪೈ ಭಂದ್ರ್ಯೇಲಾ ಜ ಮಾಹಾತುಕಃ ॥

ದೊಡ್ಡವಲಕ್ತ—

ಕಷೋತವಣಾ ಬಹುಲಾ ಪ್ರಷ್ಟ್ಯೇಲಾ ದಾರ್ವಿಡೀ ತ್ಯಾಗೀ ॥ (7)

ಗುಣಧ್ಯಯಾಂ—

ವಲಾ ತಿಕ್ತೋಷ್ಟಂ ಲಘ್ಯೇ ಸ್ವಾರ್ವಿಂಧವಾತಕಷಾಪಣಾನ್ ॥

ವಸ್ತುಕಂಡೊಂಜೋ ಹಂತಿ ಮಾಂಬಮಸ್ತಕೋಧಿನಿ ॥ (8)

ಲವಂಗಪತ್ರಿ—

ತಪಾಲಪತ್ರಕೆ ಪತ್ರಂ ರೋಹಿಮಾಪಾಲಕೇದಳಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಹೃಲಾಂ ಸಪವನಾರಾಜ್ಯಕಷಾಪಾತವಿನಾಶಿನಿ ॥

ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರವಸ್ತಿ ಜ ಜ್ಯಾರಕೋಧಿವಿನಾಶಿನಿ ॥ (9)

ಲವಂಗಜಕ್ತ—

ಲವಂಗಂ ನಾಗಜಮಾ ತ್ಯಾಗ ಕೃತಿಪುಂ ಜ ವರಾಂಗಕೆ ॥ (10)

ಗುಣಂ—

ಲವಂಗ ಕಟುತಿಕ್ತೋಷ್ಟಂ ಕಷಾಪಾತವಿಷಾಪಹಂ ॥

ಕಂಡುವಸ್ತುರ್ಗಾಂಜೋ ಹಂತಿ ಶಿರೋವಸ್ತು ವಿಕೋಧನಂ ॥ (11)

ಲವಂಗ—

ಲವಂಗಪ್ರಮ್ಯಂ ಶ್ರೀಪ್ರಮ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಪ್ಯಂ ಕೇಸರಂ ಲವಂ ॥

ವರಾಲಂ ದೀಪಕಾಸುಪಂ ದಿವ್ಯಜಂದನಪ್ರಮ್ಯಕೆ ॥ (12)

ಗುಣಂ—

ಲವಂಗಕಾಸುಪಂ ಸ್ವಾದು ಶಿತಲಂ ಶೈಪ್ತನಾಶನಂ ॥

ವಿಮೇಗಂಸ್ರಾತಾಹಷ್ಟಂ ಚ್ಯಾರಷ್ಟಂ ನಾತನಾಶನಂ ॥ (13)

ಜೀರ್ಗ—

ಅಜಾಜೀ ಜೀರಕಂ ದೀಪ್ಯಂ ಮೇಧ್ಯಂ ಸ್ವಾದುತ್ರಾಪಧಂ ॥

ಗುಣಂ—

ತಿಕ್ತೋಷ್ಟಂ ಕಷಾಪಾತಂ ಜ ವೃಷ್ಣಮೇಧೋಧಿವಧನಂ ॥

ಲಘುಕ್ತೋಷ್ಟಂ ನಿಲಘುಂ ಜ ಪ್ರಾರಘುಂ ಜೀರಕಂ ತಥಾ ॥ (14)

¹ ಬ್ರಹ್ಮೇಲಾ—ಮಾಲ.

ಕಂಜೀರಿಗೆ—

ಕೃಷ್ಣಂ ತು ಚರಣಾ ಕಾಳಿ ಕಾಳಿಕಾ ಗಾತ್ರಕೋಧನೀ ॥
ಜೀರಕಃ ಕರಬೀ ಯೋನಿಶಾಳಪ್ಸೀ ಶೋಫ್ತಿಕುಂಬಿಕಾ ॥

(15)

ಗುಣಿಂ—

ಜೀರಕಃ ಕಟುತಿಕೆತ್ತಿಮ್ಮಣಿಃ ಕಥವಾರುತಗುಲ್ಪಿಜಿತ್ತು ॥
ಕ್ರಿಷ್ಯಾಪೂರುಖಿವಾತಫ್ಳಾ ಅಧಾತ್ನಾನಂ ಹಂತಿ ಶಾಲನುತ್ತು ॥

(16)

ಕುಂದಿದ್ವಯ—

ಕುಂಡೀ ಮಹಾವೇಧಂ ವಿಶ್ವಂ ನಾಗರಂ ವಿಶ್ವಭೈವೆಜಂ ॥
ಕಟು ಭದ್ರಂ ಕೃಂಗಿಬೀರಂ ಭೀಷಜಂ ಚಾದ್ರಂ ತಥಾ ॥

(17)

ಗುಣಿಂ—

ಕುಂಡೀ ತಿಕೊಂಡ್ಮಣಿ ಕಟುಕಾ ವೃಷಣಿ ವಾತಕಾಫಾವಕಾ ॥
ಕ್ರಾಸಾತೀಸಾರವಾತಫ್ಳೀ ಪಂಡುಕಾಮಿಲನಾಶಿನಿ ॥

(18)

ಹಸೀಕುಂಟಿಗುಣಿ—

ಅದ್ರಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಿ ಕಟುಕಂ ಹಂತಿ¹ ನಾತೊಂದರೇ ತಥಾ ॥
ಸನ್ನಿಪಾತೇ ರ್ವಾಸಕಾಸ ತ್ರಿದೀಷೇವೇಶಮಂ ಮತಂ ॥

(19)

ಹಿಪ್ಪಿ—

ಪಿಪ್ಪಿಂ ವಾಗಧಿ ಕೃಪಾಣಿ ವೈದೇಹಿ ಜವಲಾ ಕಣಾ ॥
ಉಪಕಾರಾಣಿ ಕೊಳಿನಾಮಾ ಶೌಂಡಿ ಸ್ವಾತ್ಮಿತ್ತತಂಡುಲಾ ॥

(20)

ಗುಣಿಂ—

ಕೃಪಾಣಿ ಕಟು ಸ್ವಾದು ಹಿವಾ ಸ್ಸಿಗ್ಭಾ ಗುಲ್ಬಾತಿದೊಷಜಿತ್ತು ॥
ತ್ವಿಜ್ಞವೋದರಂಡಂತ್ಯಾಪುಶವನಿನಿ ಜ ರಸಾಯನಿನಿ ॥

(21)

ದೇಹನೀ—

ವಹ್ಯಜಂ ಯವನೇಷ್ಮಂ ಸ್ವಾನ್ತ್ರೀಜಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಿ ಮೂಡೆಣಂ ॥

(22)

ಗುಣಿಂ—

ಮರಿಂಜಂ ಕಟುಕಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಿ ಮುಣ್ಣಿಂ ಶ್ವಿಂತ್ವಿನಾಶನಂ ॥
ವಾತಫ್ಳಂ ದೀಪನಂ ಗ್ರಾಹಿ ಜಂತುಫ್ಳಂ ವೃಷ್ಣಿನಾಶನಂ ॥

(23)

ತ್ರಿಕಟುಕ ಗುಣಿ—

ವೈಂದ್ರಂ ಕೆಷಿಹರಂ ಜೋಣಿಂ ಸ್ವಾತ್ಮೀಕೋವಿಶೋಧನಂ ॥
ಕೆಷಿಷ್ಮಂ ದೀಪನಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಿಂ ಹಂತಿ ಕಾಸಗ್ರಾಮಾಯಂಜಾನಿ ॥

(24)

ಗಜಿಹಿಪ್ಪಿ—

ಕ್ರಿಯಾಸೀ ಸ್ವಾದಿ ಜಕಣಾ ಕೃತ್ರಿಮಾ ಜವಿಕಾಫಲಾ ॥

(25)

ಗುಣಿಂ—

ಗಜಪಿಪ್ಪಿಕಾ ಕಾಸಂ ಕಟುಹಾಣಿ ಜ ಪ್ರಸೀತಿಕಾ ॥
ಖಿಳಾಸಂ ಹಂತಿ ವಾತೇನ ಸಾದೀ ದಂತಾಡುಪ್ರದಾ ॥

(26)

ಜಿತ್ತಪುಣಿ—

ಚಿತ್ರಕೋ ದ್ವೀಪಿನಾಮಾ ಜ ಪಾಜಕೋ ವೈಸಾಮಂಕ್ತಿ ॥

(27)

¹ ನಾತೊಂದರಂಡಹಂ—ಮಾಲ.

ಗುಣಿಂ—

ಚಿತ್ರಕೋಕ್ಷಿಸಮ್ಮಿ ಪಾರೇ ಕಷ್ಟಕೋಫಸವೊರಜಿತ್ತು ॥
ಪ್ಲಿಹೋದರಾಶೋಗ್ರಹಣೀ ಕ್ರಮಿಕಂಡುವಿನಾಕನಃ ॥

(27)

ಹಿಪ್ಪಿ—

ಗ್ರಂಥಿಕಂ ಪಿಪ್ಪಿಲಿಮಾಲಂ ನರಗ್ರಂಧಿ ವಿಧಾನವಕಂ ॥

ಗುಣಿಂ—

ಕಟುಷ್ಮಂ ಪಿಪ್ಪಿಲಿಮಾಲಂ ಶ್ವೇಷ್ಮಂಸಂಫೋತಫೋತಕಂ ॥
ವಾತೋತ್ತರ ಕಷಂ ಹಂತಿ ಕ್ರಮಿನಾ ಹಂತಿ ಜ ದೀಪನಂ¹ ॥

(28)

ಡಾಘವಕಂ—

ಧಾಘಮಂ ಜವಲಂ ಗಂಧಕತ್ತಾಣಂ ಭೂರಿಕತ್ತಾಣಂ ॥
ಜಳನಾಭಂ ಬಿಂದುಚಿತ್ರಂ ಜಾತ್ಯಂಬು ದೇವಗಂಧಕಂ ॥

(29)

ಗುಣಿಂ—

ಧಾಘಮಂ ಕಟುಕಂ ತಿಕ್ತಮಣಿಂ ಸಂಡೆರ್ವಿವ್ರಣಿಂ ॥

(30)

ಕಾಮಂಕಿ ಹುಲ್ಲು—

ಭಾಸ್ತ್ರಂ ಕತ್ತಾಣಂ ನಾಮ ಬೀಡಕಾಂಡಕಫಾಸಿತಾ ॥
ಭತ್ರೀ ತು ಭತ್ರಪಾಲಾಷ್ಮೀ ಮಾಲಾತ್ಯಾಣಕರೋಹಿಷಃ ॥

(31)

ಗುಣಿಂ—

ಭಾಸ್ತ್ರಂ ಕಾಸಕಾಸಫ್ಳಂ ದೀಪನಂ ಲಫು ವಾತಜಿತ್ತು ॥
ವಿಷಾಂಜೀಷ್ವರಕಾಲಫ್ಳಂ ಪ್ಲಿಹಕ್ಕುದೊಗ್ರಣಾನಂ ॥

(32)

ವಾಯುವಿಳಂಗ—

ವಿಳಂಗಂ ಕ್ರಿಂಜಿದ್ವೀಲಂ ಕೇರಂ ಜಿತ್ರತಂಡುಲಂ ॥
ಕ್ರೀರಾತತಂಡುಲಂ ಜ್ಯೇ ಜಂತುಹೃದೀಗತಂಡುಲಂ ॥

(33)

ಗುಣಿಂ—

ವಿಳಂಗಾನಿ ಕಟುಹಾಣಾನಿ ಹೃದ್ವಾನಿ ಕಷ್ಟವಾರುತಾನಿ ॥
ಕ್ರಿಂಜಾಸ್ಯಾರಾಜಿಮೇದೋಗ್ರಿಮಾಂಧ್ಯಫ್ಳಾನಿ ವಿಕೇಷತಃ ॥

(34)

ತಾಳಿಸಪತ್ರಿ—

ತಾಳಿಸಪತ್ರಂ ತಾಳಿಸಂ ಪತ್ರಂ ಕ್ರಾಮುಳಕೆಡಳಂ ॥

ಗುಣಿಂ—

ಪತ್ರಸಂ ಸ್ವಾದು ಕಾಸಫ್ಳಂ ದೀಪನಂ ಲಫು ವಾತಜಿತ್ತು ॥
ಕಂಡೆಲಸನ್ತರಾಗಜ್ಞಂ ಶಿರೋವಕ್ಕೆ ವಿಶೋಧನಂ ॥

(35)

ಜಿಷ್ಮಂ—

ನಾಕುಲೀ ಜವಿಕಾ ಜವ್ಯೇಂ ಗಂಡೀರೋ ಕೊಳಿಪರ್ವಿಕಾ ॥

(36)

ಗುಣಿಂ—

ಜವ್ಯೇಂ ಕಟುಷ್ಮಂ ವಿಕದಂ ದಂತುಕಾಸಬಲಾಸ್ರಜಿತ್ತು ॥
ಕಸ್ಪೋದ್ರೇಕಂ ವಾತಪ್ರಕೋಪಕಂಪನಂ ಜ ತತ್ತು ॥

(37)

¹ ನಾತೊಂದರಂಡಹಂ—ಮಾಲ.² ದಾಘಮಂ—ಮಾಲ.

ಸಮಾಪ್ತಿ—

ಸಮಾಪ್ತಿ ನಾಕುಲೀ ಜೇಲೀ ಸರ್ವಗಂಧಾ ಸುಗಂಧಿಕಾ ॥
ಅನ್ಯ ತು ಸುವಹಾ ನಂದಾ ನಾಕುಲೀ ನಕುಲಪ್ರಯಾ ॥
ಚಿತ್ರಾಪ್ತಿ ಚರ್ಮಾಣಾಪ್ತಿ ಇ ಸೂಧಿ ವಿಷಣುಶಿನಿ ॥

ಗುಣಂ—

ಸಮಾಪ್ತಿ ಕಟುಕಾ ತಿಕ್ತಾ ವಿಷಣ್ಣೆ ವೃಣಿಕೋಧಿನಿ ॥
ಕ್ರಿಮಿಕ್ಕಷ್ಟಪ್ರಕಮನಿ ತ್ರಿದೋಷಕಮನೇ ಮತಾ ॥

ಕೈಷಿಂಗಿ—

ಸುರಸಾ ತುಳಿ ಕೈಷಿಂಗಿ ವರ್ಯಾಸಾ ಕರಮಂಜರಿ ॥

ಗುಣಂ—

ತುಲಸೀ ಕಟುತಿಕ್ತಾ ಪ್ರಾ ರೂಕ್ಷಾ ಕಷಣಿನಾಶಿನಿ ॥
ಕ್ರಿಮಿದೋಷನಿಹಂತ್ರೀ ಇ ರುಚಿಕ್ಕಾದ್ವಿಷ್ಣು ದೀಪನಿ ॥

ಕ್ರಿತುಳಿಸಿ—

ಜರ್ವಪಣಿ ರಾಜವಾತಾ ಸುರಭಿದೇವದಂದುಭಿಃ ॥

ಗುಣಂ—

ದೀವಮಾತಾ ಇ ಕಟುಕಾ ತಿಕ್ತವಾತಕಭಾವಹಾ ॥
ಕ್ರಿಮಿಕ್ಕಾದ್ವಿಷಣಾನ್ ಹಂತಿ ವೃಷಾ ಕಂತಿವಿಷಧನಿ ॥

ಭಾತುಳಿಸಿ—

ಘಟಿಜೆಕೋ ಪುಂಜರಿಕಸ್ತಿತ್ತೇ ಗಂಧಿ ಸುಗಂಧಃ ॥
ಪಣಿಕಾ ಗಂಧಪತ್ರಃ ಸ್ಯಾದ್ವಯನಪತ್ರಃ ಕುಲೀರಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಘಟಿಜೆಕೋ ರಸೀ ತಿಕ್ತಃ ಕಟುರುಷೋ ಇನಿಲಾಬಹಃ ॥
ಕ್ರಿಮಿಕ್ಕಾದ್ವಿಷಣಾ ಪ್ರಕಮನಃ ಶಿತದ್ವೈರಹರೋ ಮತಃ ॥

ಜೀವುಳಿ—

ರಸೋನೋ ಲಕ್ಷನೋ ಮ್ಲೀಜ್ಞ ಗಂಧೋ ದೀಘಿದಲಭಃ ಸಃ ॥

ಗುಣಂ—

ರಸೋನೋ ರಸತೀತ್ತೋ ಇನ್ನೋ ವಾತಫ್ಳಃ ಕ್ರಿಮಿನಾಶನಃ ॥
ಗುಲ್ಮ ಕೂಲೋದರಾಸಾಹಕೋಫಫ್ಳಃ ಪಿತ್ತಕೋವನಃ ॥

ಕುರುಪ್ತಿ—

ಯಾವನೀಷೋಲ್ಪ್ರಾ ವೃತ್ತತೋದ್ಲಾತಃ ಪಲಾಂಡ್ಯಪುರ್ವಾಶದವೇಷಣಿ ॥

ಗುಣಂ—

ಪಲಾಂಡ್ಯಾಸ್ತಾದ್ವಾ ಇತ್ತೋ ವಿಷಾಕೋ ಮಧುರೋ ಲಫಃ ॥
ಕಷಂ ಕರೋತಿ ಸೋ ಪ್ರತ್ಯೇಂ ಮೇಹಾಷೋ ವಾತನಾಶನಃ ॥

ಹೆಲಗುಳಿ—

(೪೩) ವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿದಿಧ್ರಿಕಾ ಹೈದಾರಾ ಧಾವನೀ ಕಂಟಕಾರಿಕಾ ॥

ಬೃಹತೀ ದುಪ್ತ್ವಮೊಲಾ ಇ ಕಂಟಕಿನಿ ಇ ಸಿಂಹಿಕಾ ॥

(38)

(39)

(40)

(41)

(42)

(43)

(44)

(45)

(46)

(47)

(48)

ಗುಣಂ—

ಕಂಟಕಾರೀ ಕಟುಸ್ತಿಕ್ತಾ ಶಿತೋಪಾಣಿ ಕಾವ್ಯಸಕಾಸಿತ್ತೆ ॥

(49)

ಆರಾಚಿಷ್ಯರವಾತಾಮದೋಷಹೃದ್ದನಾಶನಿ ॥

ಮುಳ್ಳುಬಿದನೆ—

ಬೃಹತೀ ಷ್ಕ್ವದ್ರವಾತಾರ್ಚೇ ವಾತಾರ್ಚೇ ರಾಷ್ಟ್ರಸಾಕುಲೀ ॥

(50)

ಗುಣಂ—

ವಾತಾರ್ಚೇ ಕಷ್ವವಾತಿಪ್ಪಿ ಸೂ ಇ ಶೋಷಪ್ರಾಪತ್ರಾ ॥

(51)

ಹಂತಿ ಹೃದೋಗಮಂದಾಗ್ನಾಮದೋಷಂ ಇ ನಾಶಯೇತ್ತೆ ॥

ಸಖ್ಬಿಸಿಗೆ—

ಮಿಸೀ ಮಧೂಳಕಾ ಫೀರೋಪಾ ಶತಪ್ರಪೂ ಶತಪ್ರಯಾ ॥

(52)

ಅತಿಷ್ಠಿತ್ತಾರ್ ಇ ವಾಕ್ಯಪ್ಪೀ ಕಾರವೀ ಗಣಕ್ಕಾ ಇ ಸೂ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಾತಾಹ್ಯಾ ಕಟುತಿಕ್ತಾ ಇ ಸ್ತಿಗೋಳಿಪ್ರಾಣಿ ವಾತರೋಗಿತ್ತೆ ॥

(53)

ದ್ವಾರನೇತ್ರಪ್ರಾಣಂ ಹಂತಿ ವಸ್ತುಕರ್ಮಣಿ ಕಂಸ್ತುತೇ ॥

ಕಾಡುಸಬ್ಖಿಸಿಗೆ—

ಶೈಲೀಯಾ ಸ್ಯಾತ್ರೋ ಸ್ವಾದುತಿಕ್ತಾ ಹಿಮವೃಪಾ ಕ್ರೈಯಾವಹಾ ॥

(54)

ದುಸಂಪುತ್ತೀಜರೋಗೀಷಾಂ ವಾತಪಿತ್ತೆ ತ್ರಿದೋಷಿತ್ತೆ ॥

ಸಾರುಂಬೆಳ್ಳಿ—

ಸೂಗಂಧಿ ಸ್ಯಾದ್ವಿಷಭರಿಕಾ ತಿಲಪಣಿ ಇ ಸೂ ಸ್ತುತಾ ॥

(55)

ಗುಣಂ—

ಬಬರೀ ಕಟುತಿತ್ತಾ ಚಾಪ್ಯನಿಲಶ್ಚ್ವಾಸಾನಿನಿ ॥

(56)

ದೀಪಸಾರುಚಿಕ್ಕಷ್ಟಿಪ್ಪಿ ಗ್ರಹಣೀಗ್ರಾಂತಾನಿನಿ ॥

ಸಾಯಿನಾರುಂಬೆಳ್ಳಿ—

ಶ್ವಾಸಂಬಭರಿಕಾ ಪೂತಿಮಯಾರೂ ಪರ್ಕಾಗಂಧಿಕಾ ॥

(57)

ಬಬರೀ ಹೀತಪ್ಪೀ ಇ ಬಸ್ತುಗಂಧಾ ಮರುಧ್ವಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಬಬರೀ ಬಬರ್ಮಾಪುಷ್ಟಿ ವೀರ್ಣ್ಯ ಮನಿಲಾ ಸಂಗಾಸ್ರ ಪಿತ್ತಾಪಹಂ

(58)

ಶ್ಲೀಷ್ತಾಷ್ಟಿಂ ಇ ಪ್ರಾಣಸ್ಯಪೂರ್ಯಾರ್ಥಿರಂ ರೂಧಾತ್ಮತ್ತಾ ಪಿತ್ತಾಪಹಂ ॥

ತುಂಬಿ—

ಕಾಂಡಿಸ್ಯಾ ವೈಕಾಂಡಪಾದೋಗೀಂ ದೀವಕೆತುಂಬಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ವೈಕಾಂಡಪಾದಂ ಕಟುಕಾ ಸತೀಕ್ತೋ ದೀವಕೆತುಂಬಿ ॥

(59)

ಕೈತುಂಬಿ—

ಗೌತಮಿ ಪೂತಿಗಂಧಕ ತುಂಬಿಕಾ ದೋರಿಂತ್ರಾಪ್ಪಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಬೃಹತೀ ವೈಕಾಂಡಪಾದಂ ತು ಗುರುತಿಕ್ತೋ ಕ್ರಿಮಿಪ್ರಾಣಾ ॥

(60)

‡ 'ಹಂತಿ' ಎಂದು ಶೇಷ,

ಅಭಿಧಾನರತ್ನ ಮೊಲಂ

ಮೂಲಂ—

ಮೂಲಕಂ ಹರಿವಣಂ ತು ಶ್ರಾರಕಂ ಹಸ್ತದಂತಿಕಂ ॥

ಸಣಿ ಮೂಲಂ—

ಬಾಹಿಂ ಸ್ಯಾಸ್ಯಾರುತೇದೋಭಿತೆಂ ಬಾಲಕಂ ಶ್ವದ್ರಮೂಲಕಂ ॥
ಸಾಲೋಮಾ ಕರ್ಕಷಂ ವಿಶ್ರಂ ವಿಪ್ಪು ಗುಪ್ತಫಲಂ ಜೆ ತತ್ತ್ವ ॥

ಗುಣದ್ವಯಾಂ—

ದೋಷಫ್ಳಂ ಮೂಲಕಂ ಜೈವ ನತಿಕ್ತಂ ಕಟುಕಂ ಲಘು ॥

ಸಹ್ಯಾರೆಪ್ರಿಜಿಡನಂ ಹಂತಿ ಕಣವ್ಯಾಖಿಷ್ಯಾಯಾನ್ ॥

ಗುಲ್ಮತ್ವಾಸಾಗ್ನಿಕಂತೀಽಧ್ವರ್ಸಾಪುರ್ಯಾಪಿಸಸೋದರಾನ್ ॥

ಕಿಂಬಿಲ್ಲಫ್ಳಂ ಜೆ ದುರ್ಗಂಧಿ ವಾತಫ್ಳಂ ತ್ಯಾಣಮೂಲಕಂ ॥

ನೆಗ್ಗೆ—

ಕೋಭಾಂಜನ ಸ್ತೀಕ್ರಿಣಿ ಗಂಧಃ ಶಿಗ್ರಿಭಹಲವಲ್ಲವೇ ॥

ಗುಣಂ—

ಶಿಗ್ರಿಃ ಕೆಟುಕ ತಿಕ್ತೋಷ್ಣಃ ಕೆಫೋಭೇನವಿರಜಿತ್ ॥

ಗುಲ್ಮಕೂಲಕ್ರಿಮಿಹರೋ ನಾತಹ್ಯಾದೋಗ್ರಾಣಾಕನಃ ॥

ಕಾಡುನುಗೆ—

ವುರಂಗಿ ಮೂಲಕದಲೋ ಗೃಂಜನೋ ಹರಿತಸ್ಥಾತ್ ॥

ತಥಾ ತು ಶ್ವೇತವರಿಜೋ ಫಾನವಲ್ಲವಕಸ್ತಥಾ ॥

ವುಂಬಂಗಕ್ತಾ ತೀಕ್ರೇಣಿಕ್ತಾ ಯುವತೀಜೋರನನ್ನಿಭಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಜಯತಿ ಪವನಂ ಪಿತ್ತುಂ ಸ್ವಿಧಂ ಜೆ ವಂಧರಂ ಲಘು ॥

ವೃಷ್ಣಿಂ ಬೃಂಹಣ ವೇಹಫ್ಳಂ ಪ್ರಜಾತಾಗುಲ್ಮಾಶನಂ ॥

ಆ ಬೀಜಂ—

ಉಭಯೋನ್ತು ತಯೋಽಭೀರಂ ಮರಿಜಂ ಶ್ವೇತಪ್ರೋಫಕಂ ॥

ಗುಣಂ—

ದ್ರುಪ್ರದೀಷಹರಂ ಜೈವ ಕಣತ್ವಾಸವಿನಾಶನಂ ॥

ಸಾಸಿವೆ—

ಅಸುರೀ ಸರ್ವಾಂಗಿ ರಾಜೀ ನಾಸಾಸಂವಿಷಿನಂ ಕಟು ॥

ರಾಜಕ್ಷೇವಕ ಇತ್ಯಾಸ್ಯಾ ರಾಜೀಕಾ ರಕ್ತಸರ್ವಪ್ರಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಸರ್ವಾಂಗ ಕಟುಃ ಸ್ವಿಧಿಸ್ತುಕೋಷ್ಟೀಕ್ರಿಣಿ ವಸ್ತ್ರದೂವಣಃ ॥

ಅರುಂಬಿಕ್ರಿಷ್ವಣಿಪ್ತುಂ ದೂಷಣೋ ರಕ್ತರೋಪಣಃ ॥

ಬಿಖಸಾಸಿವೆ—

ಸಿದ್ಧಾಧರ್ಕೋಽಭೂತನಾಕೋ ರಾಜೀಭೋಷ್ಣಿ ರಾಜಸರ್ವಪ್ರಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಸಿದ್ಧಾಧರ್ಕೋಽಭೋ ಕಟುಕಃ ಶ್ವಯಂಭೂತವಿನಾಶನಃ ॥

ಪೋತ್ತಾರಂ—

(ಬೋಽಭಿಗಡಲೆ) (ಅದೇ ದೇವಗಂಟಿ ॥)

ವಸ್ತ್ರಪಾ ಹಸ್ತಪಾ ವಿಸಾರ್ಜ ವುಂಡಿನೀ ಪ್ರೋತ್ಸಭಿಷ್ಯಾಕಃ ॥

(61)

(62)

(63)

(64)

(65)

(66)

(67)

(68)

(69)

(70)

(71)

(72)

ಶಾರವಂತಿ ಸ್ಯಾತ್ಮಾಲಾ ಹಾಲಾ ವೈದಾಧಲಾಬುರ್ಯಾಪಾವಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಮುಂಡಿ ಕಂಪೊಪಾಳಿ ತಿಕ್ತಾ ಜೆ ಪ್ರತ್ಯೇವಾತ್ವಿನಾಶಿನಿ ॥

ದೊಡ್ಡಬೋಽಭಿಗಡಲೆ—

ಮಹಾಶಾರವಂತಿಕಾ ತ್ಯಾಸ್ಯಾ ಭಿಸ್ಸಿಗ್ರಂಥಿನಿಕಾ ಜೆ ಸಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಮಹಾಶಾರವಂತಿ ತಿಕ್ತೋಪಾಳಿ ಪ್ರಪರಕುಪ್ತಂ ವಸಾಶಿನಿ ॥

ವೈಷಣಿ ಹೃದೀರ್ಗಂಪಮನಿ ತ್ರಿದೋಷೇಕಮನಿ ಪುತ್ರಾ ॥

ಬಿಖಕೋವೈತ್ತಿ—

ಪುನರ್ವಾಂಗ ವರ್ಷಕೇತುಪ್ರಶ್ಚಿ ಕ್ಷೇತ್ರಮೂಲಕಃ ॥

ವರ್ಷಾಭೂದಿರ್ಭಾವತ್ರಿಕ್ತಾ ವಿಕಸಸ್ತುಕಿಪ್ತಿಲಂಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಪುನರ್ವಾಂಗ ಸಮತ್ವಪಾಳಿ ಪತ್ರಂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಪಾಯಂಕಂ ॥

ಶೋಫಾಂಗ ಪೊಂಡು ಹೃದೀರ್ಗಂ ಕಾಂಜಾಸ್ಯ ತ್ಯಾತಿಳಜಿತ್ ॥

ದಂತಿ—

ತ್ಯಾಸಾಳಕಾ ರಕ್ತಪ್ರಸ್ಪ್ರಃ ವಿಶಾಲೋಂಬರಜ್ಞಂದಃ ॥

ಗುಣಂ—

ತ್ಯಾಸಾಳಿಕಾ ಕಟುಪಾಳಿ ಜೆ ವಾತಫ್ಳಂ ನೃಣಾಶಿನಿ ॥

ಕಾವಿಲಾಪಾಂಡೋಗಂಭಿ ಪಿತ್ತಾಕ್ಷಿಪ್ತಂಹರಾ ಜೆ ಸಾ ॥

ಸೈಪದಂತಿ—

ದಂತಿನಿ ಕೊಜರ್ವಿಖಿರೀ ಶಿಗ್ರಿದಂತಿ ಮರಾಳಂಕಃ ॥

ನಾಗದಂತಿ—

ನಾಗದಂತಿ ಶ್ವೇತಕಾಂಡೋ ಪವಿತ್ರೋಂಬರಜ್ಞಂದಃ ॥

ಗುಣಂ—

ದಂತಿ ತೀಕ್ರೋಽಭೋ ಕಟುಕಃ ಕಫೇವಾತೋದರಾಖಃ ॥

ಅಕೋರ್ವಾಂಪಾದಿಷಾಲಭಾಂಭಿ ಹಂತಿ ಶೋಧನೀಂಪನಃ ॥

ದೇವದಾರು—

ಭದ್ರಾರಾದ್ರೇವದಾರುದಾರುಃ ಸಾಂಗ್ರಾ ಕೂಲವಲ್ಪಲಃ ॥

ಗುಣಂ—

ದೇವದಾರುಭರ್ವಾಂತಿ ತಿಕ್ತಃ ಸ್ವಿಧಿಸ್ತುಕೋಷ್ಟೀಕ್ರಿಣಿ ಶ್ವೇತಜ್ಞಂ ॥

ಅಷುದ್ದಿವಿಬಂಧಭಿ ಪ್ರಮೀಠಾದಿನಿವರ್ತನಃ ॥

ಇಂಗು—

ಇಂತಂಫ್ಳಾಂಗಿ ದರಣೋ ಹಂಗಂಭರ್ವಾಂತಹಾಂಪಾಂಗಃ ॥

ಅಗೋಧಗಂಧಂ ಬಾಹ್ ಇಂ ರಾಮುತ್ರಂ ಸೂಪಾರ್ಥಾವನಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಹಂಗಂಭಾಂಗ ಕಟುಕಂ ಹೃಷ್ಯಂ ರಸಂ ನಾತಕಷ್ರೇವಿಂದಃ ॥

(73)

(74)

(75)

(76)

(77)

(78)

(79)

(80)

(81)

(82)

(83)

ಹಂತ ಗುಲೋದರಾಧ್ಯಾನಕೊಲಪ್ಯದ್ವಿಂಧಯ್ದದಾನ್ ॥

ವಾದಕ್ಕಿ [ಒಮ್ಮು]—

ಅಜವೋದಾ ಖರಾಹ್ಯಾ ಸ್ವಾಧ್ಯಾವಾನೀ ದೀಪಕಾ ಚೇ ಸಾ ॥

(84)

ಯವಾನಿಕೋಗ್ರಗಂಥಾ ಚೇ ದೀಪನೀಯಕ್ಕು ದೀಪನೀ ॥

ಗುಣಂ—

ಯವಾನೀ ಕಟುಕಿಕೋಮ್ಮಾ ವಾತಾರ್ಥಃ ಶ್ಲೇಷ್ಟನಾಕನೀ ॥

(85)

ಶಾಲಾಧ್ಯಾನ ಶ್ರಮಿಷಿಭು ದೀಪಮಾನಿ ದೀಪನೀ ಪರಾ ॥

ಕಚೋರಂ—

ಕಬೀರಧೀರ್ ಪಲಾಶೀ ಚೇ ಜೋರಕೆಂ ಸೋವಂಸಂಭವಃ ॥

(86)

ದೀಲಡ್ಡೆ ಕೆಜೋರ—

ಗ್ರಂಥಧರೀ ಚೇ ಗಂಥಾಹ್ಯಾ ಗಾಂಥಾಳೀ ಗಂಥಮಾಲಿಕಾ ॥

ಗುಣಧ್ಯಯ—

ಕಬೀರಧೀರ್ ರಸೀ ಸ್ವಾದು ತ್ರಿದೋಷಕಮಾನೀ ಚೇ ಸಾ ॥

(87)

ವಾತಪ್ರಕ್ಷಯರಾ ಚೈವ ಕುಷ್ಟಿಷ್ಟೀ ಪ್ರಾರ್ಥೋದಿನೀ ॥

ಗಂಥಕಚೋರ.—

ಕಜ್ಞಿಭುರೋ ಗಂಥಮಾಲಕ್ಕು ದ್ವಾರಿಕೋ ದುರ್ಭಿಕ್ಕು ಸಃ ॥

(88)

ಗುಣಂ—

ಗಂಥಮಾಲಕ್ಕು ಪಿತ್ರಾಷ್ಟೋ ಮೀಹಷ್ಟುಃ ಕಾವಿಲಾಪಹಃ ॥

ಕಪ್ರೋರಬಿಂಡಿ—

ಕಜ್ಞಿಭುರೀ ತೀಕ್ಕೆಗ್ಗಳ ಗಂಥಾ ಚೇ ಧಾರಿಣಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಕಿಣಾ ॥

(89)

ಕೋಂಡ ಬೆಂಡಿ [ಬಂಡಿ]—

ಕೋರ್ಧಾನಾ ಪಿಶಾನಾ ಚೆಂಡೊ ಚಮಾಜೋರಾ ಚೇ ತಸ್ಕಿರೀ ॥

ಗುಣಂ—

ಜಂಡಾ ಚೇ ಮಧುರಾ ತಿಕ್ಕಾ ಪಿತ್ರಾಷ್ಟೀ ವಾತಕೋಪನೀ ॥

(90)

ರೇಣುಕ—

ಕಪಿಲಾ ರೇಣುಕಾ ಸ್ಕಾರ್ಯಾ ರಾಘವೀರ್ ಹರೇಣುಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ರೇಣುಕಾ ಶಿರಾಖ್ಯಾಂತಾ ತ್ಪಾತ್ ಕಂಡೊಂಕ್ಕು ನಾಕಯೀತ್ ॥

(91)

ಕಷ್ಟಾಷ್ಟೀ ವಾತಪ್ರಕ್ಷಯರ್ಥಮಾನ್ಯಾಲಯಾತ್ ಯೋಜನಾತ್ ॥

ತಕ್ಕೋರ್ಲ—

ಲತಾಕಸ್ತುರಿಕೆಂಕೋಲಂ ತಕ್ಕೋರ್ಲಂ ಕಟುಕೆಫಲಂ ॥

(92)

¹ [] ರಾಜನಿಷಿಂಹಂ, ಪಟ, 88.

² ದುರ್ಭಿಕ್ಕು ಸಃ—ಮಾಲ.

³ ಸ್ಕಾರ್ಯಾ—ಮಾಲ.

ಗುಣಂ—

ತಕ್ಕೋರ್ಲಂ ಕಟು ತಿಕ್ಕೋರ್ಲೆಪ್ಪ್ಲಾ ರುಜ್ಜ್ಯಂ ವಾತಬಲಾಸ್ರಜಿತ್ ॥

ಮುಖಜಾಡ್ಯಾಹರಂ ಚೈವ ಹಂತಿ ಶ್ಲೇಷ್ಟಾ ಸಮುದ್ಭವಂ ॥

(93)

ಜಾಯಿವತ್ತೀ—

ಜಾತಿವತ್ತೀ ಜಾತಿಕೋರ್ಕಃ ಸುಮನಃ ಪತ್ರಿಕಾ ಚೇ ಸಾ ॥

ವಾಲತೀಪತ್ರಿಕಾ ಚೈವ ಪೋರ್ಕಾ ಸೌವಾಸಾಯನೀ ॥

(94)

ಗುಣಂ—

ಜಾತೀಪತ್ರಂ ಕಟುಸ್ತಿಕ್ತುಂ ರುಜ್ಜ್ಯಂ ವಾತಬಲಾಸ್ರಜಿತ್ ॥

ಮುಖಜಾಡ್ಯಾಹರಂ ಚೈವ ಹಂತಿ ಶ್ಲೇಷ್ಟಾ ಇಂಮುದ್ಭವಂ ॥

(95)

ವಾತಾಂತರೀ—

ಜಾತೀಪತ್ರಂ ಕಟುಹಳ್ಳಿ ಸ್ವಾತ್ಮಂ ಸುರಭಿಃ ಕಷಣಾಳಿನೀ ॥

ವಕ್ರವೈಕಳ್ಳಿಜನೀ ದಾಹಂ ಚೈವ ವಿನಾಕರೀತ್ ॥

(96)

ಜಾಯಿಕಾಯಿ—

ಜಾತೀಪತ್ರಂ ಪುಡ್ಣಸಾರಂ ಜಾತಿದಂ ಮದಶೋಂತ್ರಿದಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಜಾತೀಪತ್ರಂ ರಸೀ ಸ್ವಾದು ಕಟುಕಂ ನಿದ್ರಿಕಾರಣಂ ॥

ಕಷಣಾಳಂ ಗ್ರಹಣಿ ವೃಷ್ಣಿ ತ್ರಿದೋಷಾಳಂ ಚೇ ದೀಪನೆಂ ॥

ಕಸ್ತೂರಿ—

ಗಂಥವೀಣಿ ದೀವಮುಖಾಂ ಕಸ್ತೂರಿ ನಾಭಿಜಾ ಮದಾ ॥

(97)

ಮೃಗನಾಭಿ—

ಕಸ್ತೂರಿಕಾ ಮೃಗಮದಾ ಮೃಗನಾಭಿ ಮೃಗಾಂಡಜಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಸ್ತೂರಿ ಕಟುರುಪಾತ್ ಚೇ ಶ್ಲೇಷ್ಟಾ ವಾತವಿನಾಳಿನೀ ॥

(98)

ಹೃದ್ಯಗಂಥಾ ಮನೋಹಾರೀ ಸೌಭಾಗಾಣಿ ಚೇ ತ್ರಿಂದೋಪಜ್ಞತ್ ॥

ಪ್ರಾಣಿಗು—

ತಾಲಿಜಾತಾ ಸ್ತ್ರೀತಾ ಪೂತಿಕಾಗಂಥಾ ಚೇ ಬಿಡಾಲಿಕಾ ॥

(100)

ಗುಣಂ—

ಬಿಡಾಲಿಕಾ ಕಟುಸ್ವಾದು ಪಿತ್ರಾಷ್ಟುಂ ಶ್ಲೇಷ್ಟಾ ನಾಕನ್ ॥

ತ್ರಿದೋಷಕಮನಂ ಹೃಷ್ಣಿ ವೃಷ್ಣಿ ಸೌಭಾಗಾಣಿ ಪರ್ಫನ್ ॥

(101)

ಕುಂಡರುಷ್ಟು—

ಕುಂಡರುಃ ಸ್ವಾತ್ಮಂ ಕುಂಡರುಷ್ಟು ಮೋದಕಃ ಕಬುರೆತ್ತು ಸಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಕುಂಡರುಷ್ಟು ಕಟುಕಃ ವಾತಶ್ಲೇಷ್ಟು ಮಯಾಪಹಃ ॥

(102)

¹ ವಿನಾಶಿನೀ—ಮಾಲ.

² ಕಟುಕೇನಿದ್ರ ಕಾರಿಣೀ—ಮಾಲ.

³ ಜಾತಿವತ್ರಂ ಸಸ್ಯಾದು—ಮಾಲ.

⁴ ಪೂತಿಕಾನಸ್ತಾ ಚೇ ಬಿಡಾಲಕಃ—ಮಾಲ.

ಹರಿದಳ್ಯಂ—

ಹರಿತಾಲಮುಲಂ ತಾಲಂ ಗೋದಂತೆ ನೆಟಭ್ರಾಷ್ಟಣಂ ||
ವಿಂಡಾಲುಕಂ ವಿಸ್ತಗಂಥಂ ಖಚರಂ ಕನೆಕಪ್ರಭಂ ||

(103)

ಗುಣಂ—

ಹರಿತಾಲಂ ಜೆ ಕಟುಕಂ ಜ್ವರಿಷ್ಠಂ ದೊಪನಾಶನಂ ||
ಶ್ರ್ವಾಸರೋಸಹರಂ ಜೈವ ಸರ್ವರೋಗರಂ ಪರಂ ||

(104)

ಗಂಧಕ—

ವ್ಯೇಗಂಥಕಂ ಸುಗಂಥಂ ಜೆ ಗಂಧರೋ¹ ಗಂಧರೋ¹ ಬಲಿಃ ||
ಗಂಧಾಶ್ಚ ಗಂಧಪಾಪಾಣಃ ಸೂಗಂಥಿ ಜೆ ನಿಕ್ಷೀಂತನಃ ||

(105)

ಗುಣಂ—

ಗಂಧಕಃ ಕಟುಕಃ ಪೊಕೇ ವಿಯೋಽಪ್ಯೇಷ್ಠ ಪ್ರಸೀತಿತಃ ||
ವಿಷಕುಮ್ಬೇ ವಿಸಪಾದಿತ್ಯಾಗ್ನಾಷೇಶಮುನಃ ಸ್ವಲ್ಪತಃ ||

(106)

ಇಂಗುಲಿಕ—

ಜಾತೀ ಹಂಗುಳಿಕಂ ವ್ಯೇಷ್ಠ ದರದಂ ಮಳಿಪಾರದಂ ||
ಮಂಡಿರಾಗೋತ್ತಿರಕ್ತು ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯ ತಜ್ಚ ಕರ್ಕಾಟ ಶೀಘ್ರಕಃ ||

(107)

ಗುಣಂ—

ದರದಂ ವ್ಯಾಂವಾತಷ್ಠಂ ಕಾಸಶ್ವಾಸಕಫಾಪಹಂ ||
ಪುರಾಣಪ್ರಪಿತೀತಷ್ಠಂ ಜ್ವರಂ ನಾನಾವಿಥಂ ಹರೇತ್ ||
ಕಾವಿಲಾಪಾಂಡ ಶೋಪ್ಯಂ ಫ್ಲುಂ ದದುರಸೀತಿನಾಶನಂ ||
ತ್ರೈಯಂ ವೇತವಿಕೂರಂ ಜೆ ಸನ್ನಿಪಾತಂ ಜೆ ನಾಕಯೀತ್ ||

(108)

(109)

ಮತ್ತಾಂತರೀ—

ಹಂಗುಳಿಕಂ ಕಟುಕಂ ವಿಯೋಽಪ್ಯೇತಃಫಾಪಹಂ ||

ಮಣಿಶಿಲ—

ಮನಸ್ಸಿಲಾ ಮನೋಗುಪ್ತಾ¹ ಮನೋಯಾ ಕುನಿಷೀ ಶಿಲಾ ||
ನಾಗಪಾತಾ ವಿಗಂಥಾ ಜೆ ಸ್ನೇಪಾಲೀ ಕರವಿಲಕ್ಷಾ ||

(110)

ಗುಣಂ—

ಮನಸ್ಸಿಲಾ ಕಟುಕಃ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಕಟುಪಾಣಿ ವಿಷನಾಶಿನಿ ||
ಭೂತಪ್ರೀತ ಭಯಂ ಹಂತಿ ಪ್ರಲೈವತಿಲಕಾದಿಭಿಃ ||

(111)

ಮೈಲತ್ಕಂ—

ವಿತುಸ್ಸಂ ಕರ್ಮರಂ ತುತ್ತಂ ಮಯಾರಗ್ರಿವಕಂ ತಥಾ ||

(112)

ಹಾಲುತ್ತಾತ್—

ಕರ್ಮರೀತಾತ್ ಕಂ ಜೈವ ವಿಪರೀಬಿಂಫಂಟಂ ||

¹ ಗಂಧರೋ ಗಂಧರೋ ಬಲಿಃ—ಮೂಲ.
² ಕ್ರಮಿ ನಾಕಯೀತ್—ಮೂಲ.

³ ಕ್ರಮಿ ನಾಕಯೀತ್—ಮೂಲ.
⁴ ಮನೋಯಾ ಕುನಿಷೀ—ಮೂಲ.

ಗುಣದ್ವಯಂ—

ವಿತುಸ್ಸಂ ಜೆ ತೀಂಜ್ಞೋಽಪ್ಯೇಷ್ಠಂ ವ್ಯಾಂಷಾಂ ವಿಷನಾಶನಂ ||
ಜ್ಞಾದ್ವಿ ನೀತಾರ್ವಿರೋಗಷ್ಠಂ ಜ್ವರಿಷ್ಠಂ ಶ್ಲೇಷ್ತಾಂಶಾಂಶನಂ ||

ಗುಣಂ—

ಭಲ್ಲಾತಕಂ ಸ್ವಲ್ಪತ್ತೋ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿ ದಹನಸ್ತಪನೋತ್ವಿಕೃತಃ ||
ಅರುಷ್ಯರೋ ವಿರತರಾಖರ್ವಿ¹ ಕಾಗ್ನಿಪುಂಬಾ ಘನೀಃ ||

ಗುಣಂ—

ಭಲ್ಲಾತಕಂ ಕಟುತ್ತಿಕ್ಷೇಷ್ಠೋ ಪುಧಾರಿ ಕ್ರಮಿನಾಶನಃ ||
ಗುಲಾತೋರ್ವಾಗ್ರಹಂಕುಷ್ಣಂ ಹಂತಿ ವಾತಕಫಾಮಂಧನಃ ||

ಗುಣಂ ರಚಿ [ಅಂಕೋಳಿ—]

ಅಂಕೋಳಿಂ ಗಿರಿಕೋಳಿತ್ತಾ ಕೋಳಿಂ ಗಿರಿಕೋಳಿಕಂ ||
ಪಿತನಾರಸಾತ್ಪಂಫ್ಲೋರೋ ಗಂಧಪ್ರಾಷ್ಮೋ ನಿಕೋಳಿಕಃ ||

ಗುಣಂ—

ಅಂಕೋಳಿಸ್ತುಕ್ತಾಕುಸ್ತುತ್ತೇಷ್ಠೋ ವಾತನಾಶನಃ ||
ಆಖಾವಿಷಂ ಜೆ ಕುಷ್ಣಾಷ್ಮೋ ಗ್ರಹಂತಪಿಘಾವಹಃ ||

ಕರಿಬೀಸ್ತು—

ಕುಷ್ಣಾಷ್ಮೋ ಕಾಲತಾಕಂ ಕೈಡಯಾಂ ಸುರಭಿತ್ತಾದಹಃ ||

ಗುಣಂ—

ಕೈಡಯಾಂ ದೀಪನೋರೋ ರುಜ್ಯೋ ಕಟುಪಾಜನೋಳಿಜನಃ ||
ಕಫಮೇಹಪ್ರಮಿಹರಃ ಕುಷ್ಣಾಷ್ಮೋ ಪ್ರಾಳಿಂಧನಃ ||

ಗುಣಂ—

ಪೀಲಾಗ್ರಾಂಡಿಸ್ತುತ್ತೇಷ್ಠೋ ಕರಿಕುಲಪ್ರಯಃ ||

ಗುಣಂ—

ಪೀಲಾ(ಕ): ಕಟುತ್ತಿಕ್ಷೇಷ್ಠೋ ಗುಲ್ಪಾಲವಿನಾಶನಃ ||
ವಿರೇಜೆಸಫ್ಲಿತ್ತಾವ ವಾತಷ್ಠಃ ಶ್ಲೇಷ್ತಾಂಶನಃ ||

ಸಂಪಿಗ—

ಪ್ರಾಷ್ಮೋಧರ್ವಾಂದಕೋರೋ ಹೀಮುಕಾಸುಪುಃ ಹಟ್ಟಾದಾವಹಃ ||

ಗುಣಂ—

ಚಂಪಕಃ ಕಂತ್ತಿಲೋಽಂಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾರೇರೇ ಕಟುಕೇರಸಃ ||
ವಿವರೇಮಿಹರಃ ಕೈಭ್ರಾಷ್ಟ್ರೇಪ್ಲಾಕಾಸಬಿಂಬಂಜಿತ್ ||

ಸೇವಂತಿಗ—

ವಾಸಂತೀ ಸುಕುಮಾರೀ ಜೆ ನೇಪಾಳಿ ವನಮಾಲಿಕಾ ||
ಲೂಂ ಜಯಂತೀಽಂದ ವಾಸಂತೀ ಶಾಂವಂತೀಕಾಸುಪುಂ ವಿದುಃ ||

ಭೂತಿಲ—

ಭೂತಿಲ ಕೂ—ಮೂಲ.

¹ ವಿಷಂ ನಿವಿಹಂತೀ ಜೆ—ಮೂಲ.

² ಕುಸುಮಾರೀ ಜೆ—ಮೂಲ.

ಗೋಮಾತ್ರಂ—

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಬು ಗೋಂಬು ಗೋಮಾತ್ರಂ ಗೋಡೆಂ ತದ್ವಿರೇಜನೆಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಗೋಮಾತ್ರಂ ಕಟುಕಂ ತಿಕ್ತುಂ ಕರ್ಮಾಯುಂ ಪಾಂಡುನಾಕನೆಂ ॥ (144)

ಕರ್ಮಿಲಾಗುಲ್ಪಾರೇಗಫ್ಫಾಂ ಪಿತ್ತಕಾರಿ ಜೆ ಪಾಜನೆಂ ॥ (145)

ಇಕ್ಕೆಭಿಧಾನರತ್ನವಾಲಾಯಾಂ

ಪಂಡಮುಃ ಸ್ವಂಧ್ಯಃ¹

ಶ್ರೀರಸ್ತುಃ

ಶ್ರೀ ವಿಂಕಟೇಕಾರ್ಯಾನಮಃ

ಷಣ್ಣಃ ಸ್ವಂಧ್ಯಃ²

ಕರ್ಮಾಯುಂಸ್ವಂಧ್ಯಃ-

ತ್ರಿಪುನ್ಯಸ್ತಾಲೋಧ್ರೈರ್ಮಿಜಯಾಗಳುಂ ತಿಂದುಕಯುಗಂ
ಕವಿಲ ವಾಧ್ಯ ಧಾತ್ರೀ ಕಲಿತರು ವರಾಕಾರುವಫಲಾಃ ।ಶಿಖಾಂಬಮಾಂ ಜಯುತ್ತರ್ಯಾ ನಿಜುಳಕಾಸಫ್ಫಾವರುಳಾ
ವರ್ಪನಾಷಿಂಧುಕೋಕರ್ಮಾಕಿಷಸಾರ್ಯಾಸಪ್ರರುಧಾಃ ॥ (1)

ಪುನಾಷಾಕ್ತಂತ್ತಕ್ತು ರಕ್ತತ್ವಪ್ರೀ

ಶ್ರೀಷವದಾಕ ವರಾಹಕಂರ್ತೀ ॥

ಜಯಾಂತಿಕಾ³ ಗ್ರಂಥಿಳಕೆಲುನೇವಿ

ಶ್ಯೇತಪ್ತಿಸಜ್ಞಾಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಷ್ಣ ಸಾರಾಃ ॥ (2)

ಧವಷ್ಟುಲದಭ್ಯಃ ಪ್ರಾಣ್ಯಃ ವರ್ಪಿಷಿಂಧು ಸದಾಫಲಾಃ ॥

ವಕ್ಕಾಳಿಸ್ತ್ವಾಕಾಸೋಷ್ಟಾಸನಬಿಂಧುಂಕರ್ಮಾಜ್ಞಾಃ ॥ (3)

ಸಿಂಧುವಾರಕಹುಂಕಾರ ಮಹಾತಾಖಿಂತ್ರ ತುಂಬಾರ್ಯಃ ॥

ಕದಂಬಸಲ್ಲ ಶೇಕೆ ಇವಸುಕಾ ವರಿಷ್ಯಾಯಃ ॥ (4)

ಕಾಲಕ್ಷ್ಯವಾರಿಮೀಡ್ತ್ವ ಕರೀರಕಮಹಂಬಲ್ಲಾ ॥

ಮಾರ್ಯದಾಜಿಪಾಕುಳ್ಳಿ ಸಾಲರಂಕಮಾರಿಕಾಃ ॥ (5)

ಭಂತ್ರಜಾ ಸಮಂಗಾಖ್ಯಃ ಕರ್ಕಂತ್ರಜ್ಞಂದರ್ಕಂಬ್ರಂಕಾಃ ॥

¹ ಇದರನಂತರ ಮಾಲದಲ್ಲಿ—‘ಮಂಗಳ ಮಹಾತ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ’—ವಂದಿದೆ.² ಮಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರನಂತರ ಅಧಕರ್ಮಾಯಾಸ್ತುಂಧ ಉಳ್ಳಿತೇಂಧಕರ್ಮಾಯಾಸ್ತುಂಧ್ಯ-ಎಂದಿದೆ.³ ವರಾಸವಂಗಾ—ಮಾಲ⁴ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಪ್ರೀ—ಮಾಲ⁵ ಗ್ರಂಥಿಕ—ಮಾಲ⁶ ಕರ್ಕಂತ್ರಜ್ಞಂದ—ಮಾಲ

ಶಿವಂಡೀ ಕೇತರೇ ಬಿಂಬಿರಂತ್ರಾಂಬು ಪಿಪ್ಪಿಲೀ ॥ (8)

ಪಿಂಡಿತಕ್ಕಸ್ತುರ್ಯಾತ್ರಂಡೀ ಕುಂಡಲೀ ಪುಂತ್ರಸಿದಿ ದೃಕ್ತಾಂತ್ರೀ ॥

ಪೊಂಡರ್ಯಾವದ್ರುಕಾಂಭಿಂಜಾಕೇಸರಾಸ್ತುಪನೀರೇಜಾಃ ॥ (7)

ಸೊರಾಂಪ್ರಾಷಿಂಧಿಕಾಭ್ರಂಕಂ ಭಂತ್ರಾಂತ್ರೀ ಶ್ರೀವೇಷ್ಟ್ರಂಕಂ ಕಾಳ್ತುಲೀ

ಆರಂ ತಮ್ಮಕ್ಕೆಮಾಂಜನಾನಿ ಗಿರಿಪ್ಪು ತ್ರಿಂಧ್ರರಕಾಸೀನಕಂ ॥

ತಾಷ್ವಂ ಹೀನಕಮುಕ್ತಿಂದಿದ್ವಿಂದಜೆಲೋ ವೃಷ್ಟೇಂ ಮಾತಾಕಂದಕಂ

ಮಾಲಂ ಪಲ್ಲ ಪಕ್ಕೋಕಜಾಲಂಯುಗಳುಂ ಪ್ರಷ್ಣ್ಯಂ ದಲಂ ಸ್ವಾತ್ಮಾ ಘಲಂ ॥ (8)

ಕಾಖಾವಲ್ಪುಲವಲ್ಲಿ ಬೀಜಮಳಿಲಂ ಸ್ವಂಧ್ಯಃ ಕರ್ಮಾಯಾಹ್ಯಾಯಃ

ಪ್ರಷ್ಣೇಲ್ಪುತ್ವಾಂ ಪರ್ಯೇತ್ರಿತಾಃ ಖಲು ಸದಾರೋಗ್ಯಾದಿಕಾರ್ಯಾಪ್ರಾಜಾಃ ॥ (9)

ಬಿಭಿತ್ತಿಗಡೆ—

ಕುಕ್ಕಾಗೀ ಜೆ ತ್ರಿಭಂಡೀ ಜೆ ಕಾಕಾಂಡೀ ಸರಳಾ ತ್ರಿಪ್ರೈತ್ರಾ ॥

ಸರಾಂನುಭೂತಿಸ್ತುರ್ಯಾಪ್ರಾಜಾ ತ್ಯಾಮಾ ತು ಸರಣಾರುಣಾ ॥ (10)

ಗುಣಂ—

ಕರ್ಮಾಯಾ ಮಧುತಾ ಜೋಷಾಂ ವಿಪಾಕೇ ಕಟುಕಾ ಮತಾ ॥

ತ್ರಿಭಂಡೀ ಶ್ಲೇಷ್ಟ ತಿಕ್ತಂಧ್ಯಃ ರೊಂತ್ರೋ ವಾತಪ್ರಕೋಪನೀ ॥ (11)

ಕರಿತಿಗಡೆ—

ತ್ವಾಮಾ ಮನೂರೆವಿದ್ಭಾ ಪ್ರಾಲಿಂಡೀ ಕಾಲಮೇಷಕಾ ॥

ಅಧ್ಯಜೆಂದ್ರು ಸುಂದ್ರಾ ಜೆ ಮಾಲವೀ ತ್ರಿಪ್ರೈತ್ರಾ ತ್ರಿಪ್ರೈತ್ರಾ ॥ (12)

ಗುಣಂ—

ತ್ರಿಪ್ರೈತ್ರಾ ಕಟುತಿಕ್ತೋಂಧ್ಯಾಂ ಪ್ರೀಹಂ ಹಂತಿ ವಿರೇಜನೆಂ ॥

ಕೂಡನಾರಿಗಡೆ—

ಕುರುವಿಂದೋಽಂದ್ರಾಗಂಗೇರ್ವಂ ಮುಸ್ತು ರಾಜಕೇರ್ವಂಕಃ ॥ (13)

ಗುಣಂ—

¹ ಮುಸ್ತು ತಿಕ್ತುಕರ್ಮಾಯಾ ಜೆ ಶೀತಶ್ಲೇಷ್ಟ ವಿನಾಶಿನೀ ॥

ಪಿತ್ತಷ್ಟಿರಾತಿಸಾರ್ವಿಂದ್ರೀ ತ್ವಾಂ ರೂಚಿ ವಿನಾಶಿನೀ ॥ (14)

ಕಾಡುಕೊಡನಾರಿಗಡೆ—

ಕುಪನ್ಯಂ ಪಲ್ಲ ಪಂ ಪನ್ಯಂ ವಿತ್ತಾಂ ಪರಿಪೀಲವಂ ॥

ಶೀಳಂಪರಂ ದಾಷಪ್ರರಂ ತಥಾ ಮುಸ್ತುಕಟಂಕಣಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಕರ್ಮಾಯಾತ್ರೀತಿಕ್ತುಕಂ ವಿತ್ತಾಂ ದ್ವಾರಾತನಂ ॥

ಮೇಹಂಧ್ಯಃ² ತ್ವಾಂತ್ರಿಪ್ರಾಜಾನಮಾತಿಸಾರಂ³ ನಾಕಯೀತ್ರಾ ॥ (15)

ಶೀಲಂ—

ಪನೆಸ್ತು ತಿಲ್ಪುಕೋ ಲೋಧ್ರಂ ತಿರೀಕಂ ಪಟ್ಟಕಾಪ್ಯಾಯಃ ॥ (16)

¹ ಮುಸ್ತು—ಮಾಲ² ತ್ವಾಂ ಶವೆವರೆ—ಮಾಲ³ ನಾಕನಂ—ಮಾಲ

ಬಳಿಕೋಧ—

ದ್ವಿತೀಯಃ ಕರಂ ಕ್ವಿತೋ ದೀಪ್ರವೃಂತಾರ್ಥಾಷಿಭೈಷಣಂ ॥

(17)

ಗುಣದ್ವಯಂ—

ಶೋಧ್ರಾ ಕರಾಯಂ ತಿಕ್ತಂ ಸ್ವಾತ್ ತಿಕ್ತಃ ಇಷ್ಟಾರುಜಿಂ ಜಯೋತ್ ॥

ತ್ವಾಣ ತೀಸಾರನೇತ್ರಾತ್ಮಾನ್ ರೋಗಾಂತ್ರ ವಿಷಣಾಕನಂ ॥

(18)

ಅರಗು—

ದೀಪ್ತಿಲಾಕ್ಷಾ ದುರುಪಾಂಧಿಂ ಹ್ರಷ್ಟೈ ಶ್ರೀಮಿಷಂ ಜತು ॥

ರಕ್ತಾ ಘಳಂಕಂ ರಂಗಮಾತಾ ಗೋರ್ಧೀಕಾ ಜೆ ಸೂ ॥

(19)

ಅಲತಿಪಟೀ [ಅಲತಿಕೇ—

ಯಾವೋಽಂಬತ್ತುಕೋ ಯಾವಷಾದ್ವೋ ರಕ್ತಃ ಕುಸುಂಭಕಃ ॥

(20)

ಗುಣದ್ವಯಂ—

ಲಾಕ್ಷ್ರಾ ತಿಕ್ತಕರಾಯೋಪಾಣಿ ಸ್ವಾತ್ ಶೋಧಿತಿಕ್ತಿಕ್ತಿನುತ್ ॥

ಕ್ರೀಮಿಕ್ತೇಷ್ಟುಕರಾ ಭಗ್ನಾಭಾಂತ್ಯಾರವಣಾನಿ ॥

(21)

ತುಮ್ಮುರ—

ವಿಸ್ಲಾಫ್ರಕೋ ವಿಕೇರಣಃ ಕಾಲಸ್ಯಂಧಕ್ತ ತಿಂದುಕಃ ॥

(22)

ವೆಳ್ತುಮ್ಮುರ—

ನೀಲಸಾರಕ್ತ ವಿಸ್ಲಾಫ್ರಾ ದ್ವಿತೀಯಃ ಕಾಕತಿಂದುಕಃ ॥

ಕೂಲಕಃ ಸ್ಲಾಜ್ಞತಃ ಕಾಕಪಿಲು ಕಾಕೇಂದುಕ್ಕ ನಃ ॥

(23)

ಗುಣದ್ವಯಂ—

ಆಮಂ ಕರಾಯಂ ಸಾಂಗ್ರಹಿ ತಿಂದುಕಂ ವಾತಕೋಽಂನಂ ॥

ವಿಷಾಕೇ ಗುರು ಸಂಪಕ್ಯಂ ಮಧುರಂ ಗುರುತಿಕ್ತಕ್ತಿತ್ ॥

(24)

ಜನ್ಮಿ—

ಪವಿತ್ರಪತ್ರಾ ಮಂಗಲವ್ಯ ಕರ್ಮಾ ಸ್ವಾತ್ ಸೂಕ್ತಪತ್ರಿಕಾ ॥

(25)

ಗುಣಂ—

ಕರ್ಮಾಘಳಂ ಗುರು ಸ್ವಾದು ರಾತ್ರೀಷ್ಟು ಕೇತನಾಂನಂ ॥

(26)

ಅಳ್ಳಿಕೋಯಿ—

ಪತ್ರಾ ಪರಿತಕಭಯಾಂತೋ ವಿಷಯಾ ಪೂರ್ತಾ ಶಿವಾ ॥

ಪೂರ್ವಾದಾ ರೇಷನೀ ಶ್ರೀರ್ಯಾಸಾಂಪ್ರಾತಾ ಜೆ ಹರಿತರೇ ॥

(27)

ಹರಿತಕ್ಕುತ್ತಿ—

ಸುರಾಸುರ್ಯಮಂಘಿವಾ[ಸಾ]ದಯಾವಾನ್ತಂದರಾಹತಾತ್ ॥

(28)

ಉದ್ಯಯಾ ಪರಿಜಾತಾದಿ ವಸ್ತುಜಾತಂ ತಫಾವ್ಯತಂ ॥

(29)

ಅಭೀಂದ್ರಸ್ತಮಂಪಾಧಾರು ಸ್ವಾರ್ಥಿಲೋಕಂ ಜಗಾಮಾ ನಃ ॥

(29)

ಸುಧಾಂ ಪಿಬತ್ತಂ ದೇವೇಮಾ ವಾಯೋರಪಹತೀಸ್ತಂದಾ ॥

(29)

ವಪಾತ ಸಸಸಾ ತಸ್ಯಾಃ ಸುಧಾಾಯಾ ಬಿಂದುಸಪ್ತಕಂ ॥

(29)

ಹಿಮಾದಾರ್ ಮೇರುಖಿಪರೇ ಮಂದರೇ ನಿಷಫಾಜಲೀ ॥

(29)

ಶೋಧಾಲೋಕೇ ತಫಾ ನೀಲಪರ್ವತೇಕಪ್ರಾಂತಿಕಾಜಲೀ ॥

(29)

ಹಿಮಾರೂಪ ಥಯಾ ಜ್ಞಾತಾ ರೋಹಿಣೀ ಮೇರುಪರ್ವತೀ ॥

(29)

ಮಂದರೇ ಪೃಥುನಾಮೂ ಜೆ ನಿಷಧೀ ತ್ರಿಪ್ರತಾ ತಫಾ ॥

ಶೋಧಾಲೋಕೇ ತು ವಿಷಯಾ ನೀಲಪ್ರಾಂತಿಕರಿತರೇ ॥

(30)

ಅಮೃತಾಪ್ರಾಂತಿಕಾಜಾಂತ್ರಿ ಜೆ ಯಾಧೀತ್ತರಂತ್ರಗಣಾಧಿಕಾಃ ॥

ಸಹಪರ್ವತಸಂಭಾತಾಂ ಪರಾಘವಾಪ್ರಾಂತಿಕಾಂ ॥

(31)

ಮಂದರೇ ಭಾರತಾಂತ್ರಂ ಪರ್ವತಂ ನಿನ್ಯಾಜಾಂತುಹತ್ಪ್ರಾಂತಿಕಾಃ ॥

ಅಭಯಾ ರೋಹಿಣೀ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪರಾಘಾತ್ತಿಪ್ರಾಂತಿಕಾಃ ॥

(32)

ಹರಿತಕ್ಕುಪ್ರಾಂತಿಕಾಃ ಜೆತಿ ಸಹಭೀದಾಃ ಪ್ರಕೀತಿತಾಃ ಶಿ

ಹರಿತಕ್ಕುಪರಿಭೀದ—

ಅಭಯಾ ಕೃಷ್ಣಪರಾಘಾಃ ಜೆ ಜತುರಂಗೀ ಜೆ ರೋಹಿಣೀ ॥

(33)

ಪೃಥುನಾಮಿಷಾ ಪಿತ್ರಪರಾಘಾ ಪಂಚರೀಖಾ ತ್ರಿಪ್ರತಿಪ್ರಾಂತಾ ॥

ಅಲಾಬಾಕ್ರಂತಿ ವಿಷಯಾ ನೀಲಾಂಗೀ ಜೆ ಹರಿತರೇ ॥

(34)

ಅಮೃತಾ ಮಾಂಸಲಾ ಸೂರ್ಯಾ ಪಂಜಾಭೀದಾಃ ಪ್ರಕೀತಿತಾಃ ॥

ಹರಿತಕ್ಕುಪರಿಭೀದ—

ಅಭಯಾ ಭಯಹಂತ್ರೀ ಜೆ ರೋಹಿಣೀ ರೋಹಿಣಿಂಜನಿ ॥

(35)

ಪೃಥುನಾಮಿಷಾ ಪಿತ್ರಪರಾಘಾ ತ್ರಿಪ್ರತಾ ಜೆ ವಿರೇಜನಿ ॥

ಜಯಾ ಮಾನೋಽಜಯಾಕರೇ ಮೇಹಹಂತ್ರೀ ಹರಿತರೇ ॥

(36)

ಅಮೃತಾ ಸರ್ವರೋಗಭಿಷ್ಯಾ ಯಾಥಾಯೋಗಂ ಪ್ರಯೋಜಿತಾ ॥

ಮತಾಂತರೇ—

ಧರಣ್ಯಂ ಸ್ವಾಪತ್ತಿಂದುಃ ಕರ್ಕಣಿ ಪಿಬತೋಽವ್ಯತಂ ॥

(37)

ವರಮಾನಸ್ಯ ವೇಗೇನ ವಿಕೇರಣಃ ಸಹಧಾಂಭವತ್ ॥

ಯತ್ರ ಯಾತ್ರಾಪತ್ತಿಪ್ರಾಂತ್ರೇ ದೇಶೇಪ್ರಾಂತ್ರುತಬಿಂದವಃ ॥

(38)

ತತ್ರ ತತ್ರ ಸಮುತ್ಪನ್ಷಾ ಸಹಭೀದಾ ಹರಿತರೇ ॥

ಹರಿತಕ್ಕುಭೀದ—

ವಿಷಯಾ ರೋಹಿಣೀ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪರಾಘಾನ್ಯಾತಾ ತಫಾ ॥

(39)

ಜೀವಂತಿ ತ್ರಿಪ್ರತಾ ತದ್ವಯಧಯಾ ಜೆತಿ ಸಹಧಾ ॥

ಹರಿತಕ್ಕುಭೀದ—

ಅಲಾಬಾಕ್ರಂತಿ ವಿಷಯಾ ಜತುರಂಗೀ ಜೆ ರೋಹಿಣೀ ॥

(40)

ಅಪ್ರತ್ಯೋ ಪೃಥುನಾಮೂ ಜೆ ಮಾಂಸಲಾ ಭಾವ್ಯಾತಾ ತಫಾ ॥

ಸುವಣಾಪರಾಘಾ ಜೀವಂತಿ ಪಂಚಾಂಗೀ ತ್ರಿಪ್ರತಾ ಮತಾ ॥

(41)

ಅಭಯಾ ಕೃಷ್ಣಪರಾಘಾ ಸ್ವಾಪಿಷ್ಯೇತಾಃ ಸಹಂಲತ್ತಾಃ ॥

ಹರಿತಕ್ಕುಭೀದ—

ವಿಷಯಾ ವಿಂಧ್ಯದೇಶೇಷು ಕನ್ಜಾಕುಜ್ಞೀ ತು ರೋಹಿಣೀ ॥

(42)

ಸೌರಾಂತ್ರೀ ಪೃಥುನಾಮೂ ಜೆ ಗಂಗಾತೀರೇಽವ್ಯತಾ ತಫಾ ॥

ಕಾತ್ಮೀರದೇಶೀ ಜೀವಂತಿ ತ್ರಿಪ್ರತಾ ಹಮವದಿರ್ಬಾ ॥

(43)

ಅಭಯಾ ಸರ್ವದೇಶೇಷು ದೊತಾ ಜ್ಯೇಷ ಹರಿತರೇ ॥

Abhidhana.—7

ಹರೀತರೇವ್ಯೋಗಕ್ರಮ—

ವಿಜಯಾ ನಾತರೋಗೇಷು ರೋಹಿಣೀ ಸಾಸ್ನಿಪಾತಿಕೇ ॥

(44)

ಪೃಶ್ಚಕೇ ಪೃಥುನಾಮಾ ಚ ಶೈವ್ಯಕೇ ಭಾವ್ಯತಾ ತಥಾ ॥

(45)

ಅಕ್ಷೋದ್ಧವಿಕಾರೇ ಜೀವಂತಿ ತ್ರಿಪೃತಾ ವರ್ತಿರೋಪಣೇ ॥

ಅಭಯಾ ಸರ್ವರೋಗೇಷು ಪ್ರಯೋಜ್ಯಾ ಸಾ ಯಥಾಯಾಥಂ ॥

ಹರೀತರೇವಂಜರಿ—

ರನಾಃ ಪಂಚ ಹರೀತರ್ಯಾಃ ಸಾವ್ಯದ್ವಯ್ಯಾ ಕಟುತಿಕ್ತಕಾಃ ॥

(46)

ಕಷಾಯಾಶ್ಚ ವಿಕ್ರಿಕ್ರಿಣ ವಿನಾ ಜೇ ಲವಣಂ ರನ್ಸಂ ॥

(47)

ತ್ಯಾಗಾಕ್ರಯಾಃ ಕಟುರನೇಃ ಸಾಪ್ನಾಃ ಸಾಖ್ಯಾಃ ಕ್ರಯಾಃ ಸ್ತುತಃ ॥

ವೊಂಸಾಂತರ್ಯಾಃ ಕಷಾಯಾಃ ಸ್ತುತಃ ತಿಕ್ಷೇತ್ತು ಪ್ರಂತಾಕ್ರಯಾಃ ಫಾ ॥

ವುಜ್ಞಾಕ್ರಯಾಃ ತು ವಾಧುಭಯಾಃ ಮೇವಂ ಚಂಡರಸಾಕಿ ಸ್ತುತಾಃ ॥

ತೀರಜಾ ಹಸ್ತಾ ಜೇತಿ ಪಾರ್ವತೀಯಾ ಪ್ರತೀತಿತಾಃ ॥

ಯಾಧೀಽತ್ತರ್ಂ ಪಷ್ಣ್ಯತಮಾ ವಿಳ್ಳೀರಂಃ ಸ್ತುತಿಧಾಸ್ತು ತಾಃ ॥

(49)

ಹರೀತರೇವಂಘಣಿ—

ದ್ವಿಕೇರ್ವಿವೂತಂ ಕರ್ವಣ ಜೇ ತದರ್ವಣ ಜೇ ಭವೇಷ್ಯದಿ ॥

ಉತ್ತಮಂ ಮಧ್ಯಮಂ ನಿಜಂ ಹರೀತರ್ಯಾಃ ಫಲಂ ಸ್ತುತಂ ॥

(50)

ನಂ ಸ್ವಾಗಧಿ ಫಾನಾ ಪೃತಾ ಗುರ್ಬಿ ದ್ವೀಪಾತ್ರ ತಥಾಂಭಸಿ ॥

ನಿವಾಜ್ಞಾದಾಃ ಪ್ರಕಂತಾಃ ಮಾರ್ಪಾದ್ಮಿ ರಾಕೃತಾಃ ಪರೀತಿತಾಃ ॥

(51)

ಹರೀತರೇಜಾತಿಭೇದ—

ವಿವಾರಿಕಿ ಶ್ಯೇತಾಃ ಶ್ಯೈತ್ಯಿರೂ ರಸ್ತೇವಣಾಃ

ಪ್ರೈತ್ಯಾಃ ಶ್ಯಾವಾಃ ಕೃಷ್ಣ ವಣಾಃ ಸ್ತುತಾಃ ಕ್ರಾದಾಃ ॥

ವಿತಾಃ ಪಧ್ಯಾ ವರ್ಣ ಸ್ತುತಾಃ ಪ್ರಾಣಾಃ ದ್ವಿತೀಷಿಷಾತ್ಯಾಃ

ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂಶ್ಚ್ಯಂಪಂ ಪೂರ್ವ ಪೂರ್ವಂ ವದಂತಿ ॥

(52)

ತ್ರಿದೋವಗಳ್ಲಿ ಹರೀತರೇಸೇವನಾಕ್ರಮಂ—

ಕುಪಿತಂ ಪವನಂ ಗುಡತ್ಯೈಲಯಾತಂ

ಸ್ವರ್ಪತರ್ಕಸ್[ರ]ಯಾ ಸಂಹ ಪಿತ್ರವಾಪಿ ॥

ಮಧುಪೈಪ್ರಲಿಃ ಕುಪಿತಂ ತು ಕಷಾಂ

ಕವಾಯೀಜ್ಞಾಃ ಮಾರ್ಪಾದ್ಮಿ ಮಾರ್ಪಾದ್ಮಿತರ್ಯಾಃ ॥

(53)

ಜೀಜೀರ್ವ ಪಥಾಂತ್ರಜೀಜೀರ್ವ ಪಥಾಃ ಜೀಜೋಃ ಜೀಜೀರ್ವ ಪಥಾಃ ಪಥಾಃ ॥

ಭುಕ್ತೇ ಪಥಾಂತ್ರಭುಕ್ತೇ ಪಥಾಃ ಭುಕ್ತಾಭುಕ್ತೇ ಪಥಾಃ ಪಥಾಃ ॥

(54)

ದೇಡ್ವತುಗಳ್ಲಿ ಹರೀತರೇಸೇವನಾಕ್ರಮಂ—

ಗ್ರಿಂತ್ತೇ ಸಾವ್ಯಾಗುಡಂ ಸಂಪಾನಲವಣಾಂ ಮೇಷಾಂವನದ್ವೀರಂಬರೇ

ಸಾಧಾ ಕರ್ಕರ್ಯಾ ಕರ್ಕರ್ಯಾವಾಲಯಾ ಕುಂತಾಃ ತಮಾರಿಗಮೀ ॥

ಪಿಪುಲಾಃ ಶಿರೇ ವಸಂತಸಂಪಾಯೀ ಕ್ರೂರ್ದೀಣ ಸಂಯೋಜಿತಾಂ

ರಾಜನ್ ಪ್ರತ್ಯ್ಯೇ ಹರೀತರೇವಿವ ರುಜೋಽನ್ಯಾಂತು ತೇ ಕತ್ತರವಿ ॥

(55)

ಹರಿಂ ಹರೀತರೀಂ ಜ್ಯೈವ ಗಾಯಾತ್ರಿಂ ಜೇ ದಿನೇದಿನೇ ॥

ವೋಞ್ಜಾರೋಗ್ಯಾತ್ವಕಿಕಾವಿಂ ಚಿಂತಯೇದ್ವಿಷ್ಯೈಜ್ಞವೇತ್ ॥

(56)

ಹರೀತರೇ ಮಾನುಪ್ರಾಣಾಂ ನಾತೀವ ಹತಕಾರಿಂ ॥

ಕದಾಚಿತ್ತರ್ಕಷ್ಟಾಃ ತೇ ಮಾತಾ ನೋದರಸಾಧ ಹರೀತರೇ ॥

(57)

ಹರೀತರೇಸೋವಾಸ್ಯೇಗುಣಂ—

ಕಷಾಯಾಃ ಪಾಕೇ ರೂಷ್ಣಾ ವಿಲವಣಾ ಲಘುಃ ॥

ದೀಪನೀ ಪಾಜನೀ ಮೇಧಾಃ ವಯಸಃ ಸ್ತಾಪನೀ ಪರಂ ॥

(58)

ಉಷ್ಣ ವೀರಯಾಃ ಸರಾಯಾಃ ಬುಧಿಂಬಿರುಭಲವ್ಯದಾ ॥

ಕುಪ್ತಾವೈಷಣ್ಯಾವೈಸ್ವರ್ಯಾವೈರಾಂವಿಷ್ಯರಾಣ್ ॥

(59)

ಶಿರೋಽಷ್ಟಾಂದುಪಕ್ತು ದೊಲ್ರೋಗಕಾಮಿಲಾಗ್ರಹ[ಇಂ]ಗದಾಣ್ ॥

ಸಕೋವಶೋಭಾತಿಸಾರಾದಾಹಮೇಂದವವಿರ್ವಿನಿಂ ॥

(60)

ಕ್ಯಾಸಕಂಪ್ರಸೇಕಾಶಿಪಿಂ ಇಂಂಂಾಹಗರೋದರಾಣ್ ॥

ವಿಂಧಸೋತ್ಸಾಂ ಗುಲ್ಬಾಪಾರಾಸ್ತುಂಭಂಪುರೋಽಕಂ ॥

(61)

ಹರೀತರೇ ಜಯೇದ್ವಾಯಿಂಧಿಸ್ತುಂ ತಾಂಸ್ತಾಂಶ್ಚ ಕಷಾಯಾತಜಾಣ್ ॥

ಸಾವ್ಯದ್ವಯಾಃಭಾವಾತ್ಪವನಂ ಕಟುತಿಕ್ತತಯಾ ಕಷಾಃ ॥

(62)

ಕಷಾಯಾಃ ಪಾರಾತ್ವಾಜ್ಞ್ಯಾ ಹಂತಿ ಪಿತ್ರಂ ಹರೀತರೇ ॥

ಹರೀತಕ್ಷಯೋಗಾಃಃ—

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾತೇವೇ ಪ್ರದೀಪೇ ಗಭಿಂಷ್ಯಾತ್ಮಾಪತೀಮಾ ಜೇ ॥

(63)

ಬಾಲೇವೇ ಪ್ರೀಣವಿರ್ಯೇರ್ವಾಪ್ಯಾತ್ಮಾಪತೀಮಾ ಜಾತು ನ ಯೋಜಯೀತ್ ॥

ನೆಲ್ಲಿಂಜಿತ್ತು—

ಕೋರಂಗರೋ ಪ್ರಾಪ್ಯಾತ್ಮಾಪತೀಮಾ ಧಾತ್ರಾಗ್ರಾಮಾಂತಿನಿಂ ಶಿವಾ ॥

(64)

ಗುಣಂ—

ಕಷಾಯಾಃ ಪಾತ್ಯಾತ್ಮಾಪತೀಮಾ ಸಾವ್ಯದ್ವಯಾಃ ಹಿಂದು ಪರಂ ॥

ತ್ರಿದೋವಗಳಾನೀ ಹೃದ್ವಾಃ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯೇ ಜೇ ರಸಾಯಾನೀ ॥

(65)

ತಾರೇಕಾಯಿ—

ವಿಭೀತಕಿ ಕರ್ಮಫಲೀರೋ ಭೂತಾವಾಸಿ ಕಲಿದ್ವರ್ಪಃ ॥

ಅಂತ್ರೋ ಲಂತ್ರೀಪಿಸಾಕಾಶ್ಚ ವಂಧಾಃಜಾತಿ ಕಲಿದ್ವರ್ಪಃ ॥

(66)

ಗುಣಂ—

ವಿಭೀತಕಿ ಕರ್ಮಫಲೀರೋ ಲಘುಃ ಕೀರೋ ಬಲಾಸ್ತ್ರಿಜಿತ್ ॥

ಖಾನಪ್ರಾಃಿ ಕಂತರೋಗಪ್ರಾಃಿ ಕೇಕವ್ಯಾದಿಕರಿ ಪರಂ ॥

(67)

ತ್ರಿಫಲಿ—

ಫಲತ್ರಯಾಂ ತು ತ್ರಿಫಲಾ ಶ್ರೀಮಾಂ ಜ್ಯೈವೋತ್ತಮಾ¹ ಪರಾ ॥

ಗುಣಂ—

ತ್ರಿಫಲಾ ಜ ತ್ರಿದೋವಃಿ ವ್ಯಾಃಿ ಜ ವೈತ್ಯಾನಾಶಿನೀ ॥

(68)

¹ ಫರಾ—ಮಾರ್ಬಿ

ವಿದಿರು—

ಪರ್ಯೋ ವೇಳಿಯಾವಷಫಲಃ ಕತಪವಾರ್ ತ್ಯಂಧ್ಯಾಚಿ ॥
ತೇಜನಃ ಸೀಕೆಂ ಮೃತ್ಯಬೀಧತ್ವಕ್ಷಾರಪಂಸುರಾಃ ॥

(69)

ಕಾಮುರ್ ಕಂತ್ಯಾಂಕೇತುಶ್ಚ ಭ್ಯಕ್ಷಾರಿತಪರ್ವತ್ವಂಂಃ ॥

ಗುಣ—

१ ರುಚಿಷ್ಯಾ ಜೆ ಪಾಜನಾ ಜ್ಯೋತಿಂ ವಿಯೋರ್ ಪಾಂ ಕೆಹುರೇ ಜೆ ಸಾ ॥
ಕಾಪಾಯಾ ಒಹುವಾತ್ಸ್ವಾ ಪಿತ್ತಕೋಪನಿಬಹಂತ್ ॥

(70)

ಶ್ಲೋಮ್ಲಾ ವೇಳಿಮಧುರಾ ಕಟುಕಾ ರಸಪಾಕತಃ ॥
ವಿದಾಹಿಂ ವಾತರಸಾ ಕಪಾಯಾ ಜೆ ನಿರಾಕ್ರೈಂ ॥

(71)

ಮಾಯೋರಾಶಿ—

ಬಹುವರ್ಣೀರ್ ಕೀರ್ತಿಖಾ ಮಯೋರಾಹ್ವಾ ಶಿಖಾ ತಥಾ ॥

(72)

ಗುಣಂ—

ಬಹುವರ್ಣೀರ್ ಜೆ ಕಟುಕಾ ಕಪಾಯಿಮಧುರಾ ಜೆ ಸಾ ॥
ತ್ರಿದೋಷಕವನಿಂ ವೃಷಾಂ ಕಾಸಂಧ್ಯಾಸಹರಾ ಜೆ ಸಾ ॥

(73)

ಅಂಬಾಳಂ—

ಮಯೋರಾಭಿಧಲಾಂಬಪ್ರಾ ಸಹಸ್ರ ಬಹುಮೋಲಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಅಂಬಾಳಂ ಚಾವ್ಯಾ ಕಟುಕಂ ಕಪಾಯಂ ನಾತನಾಶನಂ ॥
ಪಿತ್ತಂಧ್ಯಾಂ ಶ್ಲೋಮ್ಲಾ ಕೋಪಂ ಜೆ ಹೃದೋರ್ಗಂ ಚಾವ್ಯಾ ಪಿತ್ತಜತ್ ॥

(74)

ಜಂಬಿನೇರಿಲು—

ಜಂಬಿ ಸುರಭಿಪತ್ರಾ ಜೆ ರಾಜಜಂಬಿ ಮಹಾಘೇಲಾ ॥

(75)

ಗುಣಂ—

ಅತ್ಯಂತನಾತಸಂಗ್ರಹಂ ಜಾಂಬಿವಂ ಕಫೇತ್ತಜತ್ ॥

ಸಣ್ಣನೇರಿಲು—

ಮಧುವರ್ಣೀರ್ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಲಾ ವೈದೀರ್ ನಾಗಜಂಬಿಕಾ ॥

(76)

ಗುಣಂ—

ಮಧುವರ್ಣೀರ್ ಜೆ ನಾತಂಧ್ಯಾ ರಕ್ತಸೂಪಹರಾ ಮತಾ

ರುದಶ್ಪಿನೇರಿಲು—

ತ್ವತ್ತಿರ್ಯಾ ಜಿಲಜಂಬಿಕಿ ಸ್ವಾನ್ಯಾದೇಯಿಂ ತಿಲಪಲ್ಲಾ ನಾ ॥

(77)

ಗುಣಂ—

ನಾದೇಯಿಂ ಜೆ ಕಪಾಯಾ ಸ್ವಾದ್ರಕ್ಷಸೂಪಂ ಜೆ ನಾಕಯೀತ್ ॥

ನಿರುಪಂಜಿ [ಹಬ್ಬಿ]—

ವೇತನೀರ್ ವಿದುಲೋ ನವೋರ್ ನಾದೇಯಿಂ ದಿಷ್ಟಾವತ್ರಕಃ ॥

(78)

¹ ರಾಜ್ಯಾರ್ಯಾ ಜೆ ಪಾಂಜ್ಯಾರ್ಯಾ—ಮೂಲ

ಗುಣಂ—

ಕಪಾಯಾತಿಕ್ತಸಾಂಗ್ರಹಂ ವಣಿಪಿತ್ತಕಫಾಸ್ತನುತ್ ॥

(79)

ವೇತನೆ ಕಟುಕಃ ಪಾಕೇ ಪ್ರಭಾವಾದತೀತಲಕಃ ॥

ಎಲಹುರಿ—

ರಾಜವೃಞ್ಣಃ ಪೀತಪ್ರಮ್ಯೈ ಕಾಸಂಧ್ಯಃ ಕಾಸಂಪರ್ವತಕಃ ॥

(80)

ಗುಣಂ—

ಕಾಸಂಪರ್ವತಕಃ ಸವೋಬ್ಯಾಂಗ್ಲೋ ರೋಕ್ಕಿ ಶಿರಿ ಪನ ಜೆ ॥

(81)

ಕಾನಂ ವಿನಾಶಯತ್ಯೇಮ್¹ ನಾಕಯೀದಿಲಿಂ ವಿಷಂ ॥

ಉಲ್ಲಿಪಿರಿ ಬಸಲ್—

ವರುಣಃ ತ್ಯೇತಪ್ರಮ್ಯೈ ಜೆ ತಿಕ್ತಾಬಿಕುವಾರಕಃ ॥

(82)

ಶೈಲದ್ವರ್ಮಂ ಪೀತಪತ್ತಲೋ ವರಣ್ಣೋ ವಾರಾತಾಪರಹಃ ॥

ಗುಣಂ—

ವರುಣಃ ಕಟುತಿಕ್ತೋಽಷ್ಣಃ ಕಫಮೇದೋಽಪಿಪಾಂಧ್ಯಃ ಪತ್ ॥

(83)

ಆಮಾತಿರಕ್ತಾಳ್ಯಾಲಗ್ಳಾಪಿದ್ವಿದಿವಾತಜಿಲ್ ॥

ತಗರೀಕ—(ತಗಜಿ)—

ಮೇಪಾತ್ಯೈಡೆಗಜಃ ರ್ಣೀಬಃ ಪ್ರಸ್ವಾತ್ಯಂಕ್ತ ಕ್ರಮದರಕಃ ॥

(84)

ಪ್ರಪ್ರಸ್ವಾ[ಹ]ಸುತ್ತ ಪದ್ಭಾತೋ ದಂಪ್ರಾಷ್ಣಃ ಕ್ರಿಷ್ವರಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಚಕ್ರಮಂ ಕಫಿತಿಕ್ತೋಽಷ್ಣಃ ಕಫಮೇದೋಽಪಿಪಾಂಧ್ಯಃ ಪತ್ ॥

(85)

ಹೀಮವಣ್ಣೀರ್ತತ್ತಃ ಕಾಂತಿರ್ದುಷಣಃ ಕಾಷ್ಟಾನಾಶನಃ ॥

ಅಶೋಕಂ—

ಅಶೋಕಿ ಕಣಂಪ್ರಾರ್ಪಣಃ ಸುಗಂಧಾಸ್ತಪ್ರಲವಃ ॥

(86)

ಹೀಮಪ್ರಮ್ಯಃ ಪೀತಕಾಶೀಲೋ ರಕ್ತಕಃ ಪೀತಮಂಜರೀ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಪಾಯಾ ಹೀಮಪ್ರಮ್ಯಃ ಪಾತಂಧ್ಯಃ ಪಿತ್ತನಾಶನಃ ॥

(87)

ಕಫಸ್ತ್ರಿಮಿತ್ತಾಂಬಾನ್ ಹಂತಿ ರಕ್ತಪಿತಾಸ್ತರೋಽಜಿತ್ ॥

ಅಡಕೆ—

ಸ್ವಂಸ್ರೋ ಶೋಂಬಾಘಲಾ ಪ್ರಾಗ್ರಾಂಕ್ತಃ ಕ್ರಮಾಕ್ತಃ ಸಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಭೀದೀ ಸವೋಽಹಕ್ತ್ರಾ ಪ್ರಾಗಃ ಕಪಾಯಃ ಸ್ವಾದುರ್ಭಾಜನಃ ॥

(88)

ಕಫಪಿತ್ತಹರೋ ರೋಕ್ತೋ ಪಕ್ತ್ರಕ್ತೋದಮಲಾಪಹಃ ॥

ಮಂಜಿನೀ—

ಮಂಜಿಪಾಂ ವಿಕಸಾ ರಕ್ತಾ ತಾಮ್ರಾಯೋಽಜನಪಲ್ಲಿಕಾ ॥

(89)

ಅರುಣಾ ಕಾಲಮೇಂಪ್ರಾ ಜೆ ಕಾಲಾ ಜಂಡಾಕರೀ ಜೆ ಸಾ ॥

¹ ನಾಕಯೀತ್ಯಾಳಿಲಿಂ ವಿಷಂ—ಪಾರಾಂತರ

² ತೀಕ್ಷ್ಣಾ ವಾತಂರಣಾ ಸ್ತ್ರುತಃ—ಮೂಲ

³ ಸುಗಂಧಃ ಸಂಪ್ರಪಲ್ಲಾವ—ಮೂಲ

ಗುಣಿಂ—

ಹುಂಜಿಪ್ರಾ ಮುಖುರಾ ಸ್ವಾದುಕರ್ಪಾಯೀಽಮಾ ಗುರುಸ್ತಫಾ ||
ಕೆಫ್ಫಾಸ್ರಿಪ್ರಾಪ್ರಾಯೀಽಮಾಯಾಸ್ರ ಚಯೀತ್ ||

(90)

ಗಂಡುದುಣಾಚೇ—

ದುರಾಲಭಾ ಧನ್ಯೋಯಾಸೀಲ ಯಾಸೀಲ ದುಕ್ಷಾಪ್ರಕಾಸ್ತಫಾ ||

(91)

ಗುಣಿಂ—

ದುರಾಲಭಾ ಸ್ವಾದುಶೀತಾ ಪಿತ್ತುದಾಹವಿನಾಶಿನಿ ||
ಪಿತ್ತುಷ್ಪರವಿನಾಶಾಯ ಯೋಗರ್ಯಾಕ್ಷಾ ನ ಸಂಶಯಃ ||

(92)

ಹೊನ್ನೀ—

ಪ್ರಸಾಧಾಗಳು ಶುರುಪಾಹ್ಯಾಕ್ಷ ತಾಂಗಾಖೀಽಃ ರಕ್ತ ಕೇಸರಃ ||

ಗುಣಿಂ—

ಪ್ರಸಾಧಾಗಳುಸುವಾಹೋದ್ಭೈ ತ್ವಿಭೈರುವಿನಾಶನಃ ||
ಶಿರೋಭೈಪ್ರಾಣಾಜಾತ್ಯಾಧಿನಃ ಕಷಣ ಹಂತಿ ವಿಶೇಷತಃ ||

(93)

ಸುರಹೊನ್ನೀ—

ಚಾಂಪೀಯಃ ಪತ್ರಪುನಶ್ಚ ಸಮೀರುದ್ರೇವಪಲ್ಭಭಃ ||

(94)

ಗುಣಿಂ—

ಚೂಂಪೀಯಃ ಶೀತವಾತಷ್ಣಿಃ ಪಿತ್ತಷ್ಣಿಽಃ ಸ್ವಾಂಕೋಧನಃ ||

ಕಂಚಿನಾಳ್—

ಕೋವಿದಾರಸ್ತುಪ್ರಪುನೀ ಮಹಾರೂಪಾಲಪತ್ರಕಃ ||
ಕಾದ್ವಲಕ್ಷ್ಯ ಮರಿಕಃ ಕಾದ್ವಲ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕಾಂಡತೀ ಕಾಲೀ ||

(95)

ದೇವಕೆಂಚಿನಾಳ್—

ಅಶ್ವಂತಕೋಽಂಕ್ರಯೋನಿತ್ತ ಸೂಕ್ತಾತ್ಯಾತ್ಯಾಪಜ್ಞಃ ದಃ ||

(96)

ಗುಣಿಂದ್ಯಾಯಿಂ—

ಕೋವಿದಾರಃ ಕ್ರಾಯಾತ್ಯಾ ಸಾಂಗಾಃಿ ಪ್ರಾಂಕೋಧಣಃ ||

(97)

ಗುದಮೂಲಗುದಭ್ರಂಕಪನಃ ಕಫಿನಾತನುತ್ ||

ಫಾತಕೇಕಾಸುಮಂ [ಅರೆಹೂ]—

ಮದಹೀತಃ ಸಿಂಧುಪುನೀ ಧಾತರೀ ರಕ್ತ ಪ್ರಿಂಪಾ ||
ಮುಂಬರೀ ಪಾರ್ವತೀಯಾ ಜ ಸಂಪುನೀ ಮಧುಂಬಾಸಿನಿ ||

(98)

ಗುಣಿಂ—

ಧಾತರೀ ಕಟುಕೋಽಮಾ ಜ ಮದಕ ದ್ವಿಪನಾಶಿನಿ ||

(99)

ಅತಿಸಾರಹರಾ ಗಭ್ರಾಂತರ್ಯಾ (ಪ್ರೀ) ಕೃತ ರಕ್ತನುತ್ ||

ಬಾಗೆ—

ದೈವಃ ಪ್ರವರ್ಕೋ ಭಾಂಡಃ ಕುಕೆಂಧೃಃ ಹೆಂಡೆಂಧೆಂಧುಃ ||
ಕುಕುಪುಕುಃ ಕ್ರಾಯಾಪಣೋ ಭಂಡಿರೋ ಮುದುಪುಪುಕಃ ||

(100)

ಗುಣಿಂ—

ಶೀತೋಷ್ಣ ವಿವಹಾರೀ ಜ ತ್ರಿದೋಪಕಪನೀಲ ಲಘುಃ ||
ಶೀಗೋಽಂಕ್ರ ಕಾಪ್ತ ಕಾಂಡೆಷ್ಣಃ ಶೀರೇಷ್ಣಃ ಕ್ರಾಯಾಸಜಿತ್ ||

(101)

ಅಭಿವೃದ್ಧಾನರತ್ನ ವ್ಯಾಲಂ

77

ಬಂದಣಿಕೆ—

ಶೇಖರೀ ಪಾದಪಾರೋಹಿತ್ಯಾ ಪಂದಾಕೋಽಮಾಲಪಾಲಿ ಕೂ ||

ವೃಕ್ಷಾದನೀ ವೃಕ್ಷರೂಹಾ ಕಾಮವೃಕ್ಷಾ ಜ ಕಾಮಿನೀ ||

(102)

ಗುಣಿಂ—

ವೃಕ್ಷಾದನೀ ತ್ರಿದೋಪಣ್ಣೀ ವಾತಷ್ಣೀ ಶೈಷ್ವನಾಶನೀ ||

ಕಾಪ್ತಷ್ಣೀ ಶೈವಿಕಾಲಂ ಜ ಹೀದೋಪಣ್ಣೀವಿವರ್ಧನೀ ||

(103)

ಹಿರಿವುದ್ದು—

ವರಾಹಕೋಣೀ ಬಲಾಜಿ ಜ ಭೂತವಲ್ಲ ಶೈವಗಂಧಿಕೂ ||

ದೌಡ್ದು ಹಿರಿಯಮದ್ದು—

ಪ್ರಾರಿಜಾತಾಶ್ವವಲ್ಲೀ ಜ ಹಾಯಾವಾಜೀ ಬಲಾ ಬಲೀ ||

ಸ್ಥಾಳ್ಭಾಂಗಾಕರೀ ಮಾಂಸೀ ಮೀದಸ್ವೀ ಗುರ್ವಿಣೀತಿ ಜ ||

(104)

ಗುಣಿಂದ್ಯಾಯಿಂ—

ಅಷ್ಯಗಂಧಾ ಕ್ರಮಾಯೋಪಾಣ್ಣ ತಿಕ್ತಾ ವಾತಕಾಪುಹಾ ||

ವಿವ್ರಣಾಕ್ಷಯಾಸ್ ಹಂತಿ ಕಾಂತಿವಿಯ್ ಬಲವ್ರದಾ ||

(105)

1 ಸೇಂಬಿದ—

ಜಯಂತಿಕಾ ಜಯಾ ಜಯಾ ನೋಷಾ ಸೂಕ್ತಾಪುಲಾಂಗರಾಜಿತಾ

(106)

ಗುಣಿಂ—

ಜಯಂತಿ ಕಟುಕಾ ತಿಕ್ತಾ ಕ್ರಮಾಯಾ ವಾತನಾಶಿನಿ ||

ಕಿರೋರೋಗಹರಾ ತ್ವಿಪಾಣ್ಣ ಶೈಷ್ವಲ್ಲಾ ಪಿತ್ತವರ್ಧನೀ ||

(107)

2 ಮುಳುವೆಲುಮ—

ವಿಕಂಕತಃ ಶ್ವಾಸತರ್ಯಃ 4 ಕಂಟಕೀ ಸ್ವಾದುಕಂಟಕಃ ||

ವಾಷಿಷ್ಪಾದೋ ಮುದುಪಂತೋ ಗ್ರಂಥಿಲಃ ಕಣಿರೋಹಣಃ ||

(108)

ಶ್ವಾಸಮಂದುಪಃ ಕಾಸತರುಯಾಂಜ್ಞಾಂಗೋಽವಾಷಿಷ್ಪರ್ಕಾ ||

ಗುಣಿಂ—

ವಾಷಿಷ್ಪರ್ಕಣೀ ಜ ಕಟುಕಕ್ರಮಾಯಾಸ್ತರ್ಕರ್ತಹಾ ||

(109)

ಕಾಪ್ತಷ್ಣೀ ಕಂಡುಪ್ರಾಷ್ಣೀ ಜ ಕ್ರಾಯಸೂಸಂ ನಿಯಜ್ಞತಿ ||

ದೌಡ್ದು ಜೆಳ್ಳೀ—

ಶೇಲಿಃ ಶೈಲ್ಮಾತ್ತಕೋ ಮುಕ್ತಪ್ರಾಷ್ಣೀಗ್ರಂಥಿತರುಸ್ತಫಾ ||

(110)

ಕಾಂಚ್ಯಾದಾರೋ ಬಹುವರಂ ಪಿಳಿಃ ಲೋ ದ್ವಿಜಕುಲಿತ್ತಃ ||

ಗುಣಿಂ—

ಶೇಲಿಃ ಶೈಲ್ಮಾತ್ತ ಕರೋ ಪಿತ್ತಷ್ಣಾ ಪರತ್ರಾನಾಶನಃ ||

(111)

¹ 'ಸೇಂಬಿದ' ಎಂದೂ ವ್ಯಾಪಕಾರವಿದೆ.² ವೀರೋದಾ—ಕಬ್ಲಿ ಕೆಲ್ಪಾಷ್ಣದುಪಂ.³ 'ಮುಳುವುಜೆಳ್ಳ' ಎಂದು ಪರಸಿದ್ದು.⁴ 'ಸ್ವವತರ್ಯಃ'—ಮುಳು.⁵ ವಾಷಿಷ್ಪರ್ಕಣೀ ಪಾಠಾಂತರ.

ಸೇವಿತ್ವ [ಹುಲಿಲಿ]—

ತೀನಿಶಃ ಸ್ಯಂದನೋ ನೇವಿಂ ರಥದ್ವಃ ಸರ್ವಸಾರಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಕೈಷ್ಮಾಷಿಷಿನೇವಿಂ ಪಿತ್ತಪಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಜಿಷ್ಟೇ ವಿವೇಕನಾಶಿ ॥

(112)

ನಲ್ಪ ಮಂದಿ [ಕರಿಮತಿ]—

ಶ್ಯೇತಿಷ್ಟೇ ಪುರಿಕಮನೋ ಬಸ್ತಗಂಧೋ ಹೃದುರ್ಪಮಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಶ್ಯೇತಿಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟತಿಕ್ರಾ ಚ ಪ್ರಜಿಷ್ಟೇ (ಪಿಷ್ಟ) ವಿನಾಶಿ ॥

(113)

ವಾತೆಷ್ಟೇ ಪಿತ್ತತಕಮನಿ ತ್ರಿದೋಷಕಮನಿ ಮಾತಾ ॥

ಇನೆಮಂದಿ [ಬಿಳಪುತ್ತಿ]—

ಸಂಬೋಧವ್ಯೋಕ್ಷಣಃ ಕುಲಿಕಃ ಕಪಾಯೋ ಚಿರಪತ್ರಕಃ ॥

(114)

ಸಂಸ್ಯಂಸಂಪರಣಃ ಶೋರೋ ದೀಘಾಪತ್ರೋ ಹರಂದುರ್ಪಮಃ ॥

ಎಷ್ಟಪುಂಡಿ [ಕೆಂಪುತ್ತಿ]—

ನದಿಸರ್ವಸ್ತ ಕಕಾಭೋ ಮಧುಗಂಧಿಕ್ಷಪ್ರಪಂಚಃ ॥

(115)

೧ ಮಂದಿ—

ಅಜ್ಞಾನಃ ಘಲ್ಲಿಣಿಃ ಪಾಥಸಾವಾ ವೈಕಂಕೆತ್ತಜ್ಞ ಸಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಅಜ್ಞಾನಸ್ತ ಕಪಾಯೋಪ್ತಃ ಕಪಫೋಲ್ಯೋ ಪ್ರಣಾಶನಃ ।

(116)

ಪಿತ್ತತಪು ತಪಾರ್ಥಿಫೋಲ್ಯೋ ವಾರುತಾಮಾರು ಕೋಪನಃ ॥²

೩ ಇರುಪ್ರಾಣಂ—

ಶ್ಯೇತ್ತಾ ಧೂಮೋ ಮಹಾಶ್ಯಾಮಾ ಕೈಪ್ಪಣಿ ಸಾರೋ ಪ್ರಸಾರಣಃ ॥

(117)

ಗುರುನಾಭೋ ಭಸ್ತಗಭಾರ ಶಿಂಶಪಾ ಮಂಡಲಜ್ಞ ದಃ ॥

ಗುಣಂ—

[ಶ್ಯಾಮಾದಿಂಕಪಾ ತಿಕ್ರಾ ಕಟ್ಟಾಪಾ ಕಷಾಪಾತನಃ ।

(118)

ನಪ್ರಾಣಿಂಧರಾ ದೀಪಾಷ್ಯ ಶೋಫಾತೀಸಾರಹಾರಿಣಃ ॥]⁴

ವೆಲಮ್ಯ—

ಶ್ಯಾಕ ಪ್ರಾಷ್ಟೋ ಧಷ್ಟೋ ಗೌರಃ ಪಾಂಡುರಃ ಕಸುಲಾತ್ಮಕಃ ॥

(119)

ಭಾರದ್ವಾರೋ ದೃಢತರಃ ಕಪಾಯೋ ಮಧುರತ್ತಜ್ಞಃ ॥

ಗುಣ—

[ಧವಃ ಕಪಾಯಃ ಕಟ್ಟಃ ಕಪಫೋಲ್ಯೋನಿಲನಾಶನಃ ।

(120)

ಪಿತ್ತಪ್ರಕೋಪನೋ ರುಜೋಲ್ಯೋ ವಿಷ್ಣೋಯೋ ದೀಪನಃ ಪರಃ ॥]⁵¹ ತೀರ ಮತ್ತಿ?² [] ರಾಜನಿಷಂಹು.³ ಅರುಗಿಡೆ?⁴ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.⁵ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.

ಅರಣ—

ಪವಿತ್ರಃ ಪಿಪ್ರಲೋ ಭೀಳಿವ್ಯಾಕ್ಷೋಽಂದ್ರುತ್ತೋ ಗಜಾಶನಃ ॥

(121)

ದೀಷಾಂಯಃ ಶ್ಯಾಮಲಃ ಶ್ಯಾತ್ಯಪಾದಪಶ್ಚಲಪತ್ರಸಃ ॥

(122)

ಗುಣಂ—

[ಮಿಕ್ಕಲ್ಯಃ ಸುಮಾಧುರಸ್ತ ಕಪಾಯಃ ಶಿಂತಪಣ್ಣ ಕಂಪಿತ್ತಿವಿನಾಶಿ ।

ರಕ್ತದಾಹಕಪಾನಃ ನ ಹಿ ಸದೀಲ್ಯೋ ಯೋನಿದೋಷಹರಣಃ ಶಿಲ ಪಕ್ಷಃ ।]

(123)

ಒಸರಿ—

ಪ್ಲಾಕ್ಯಃ ಕಪೈತನಃ ಶ್ಯಂಗಿ ಸುಪಾರ್ವ್ಯೋಕ್ಷಾ ರುದ್ರಣನಃ ॥

ವಟಃ ಪ್ಲಾಕ್ಯೋ ಗದಭಾಂಡಃ ಪ್ಲಾವಂಗಃ ಪಿಪ್ರಲಜ್ಞದಃ ॥

(124)

ಗುಣಂ—

[ಪ್ಲಾಕ್ಯಃ ಕಟ್ಟಕಪಾಯಃ ಶಿರೋ ರಕ್ತದೊಳಜಿತ್ರು ।

ವೂರ್ಧಾಂಭ್ರಂಪ್ರಾಪಫೋಲ್ಯೋ ಹ್ಯಾಸ್ಯಪ್ಲಾಕ್ಯೋ ವಿಕೇತಃ ॥]²

(125)

ಅಲಂ—

ಸ್ಯಾಗೋರಿಧಃ ಸ್ಕಂಧಿಃ ಶ್ರೀರಂದ್ರಃ ಸದೀರಂದ್ರಃ ಸದ್ರಂದ್ರಃ ॥

ಬಹುಪಾದಃ ಪಾದರೋಳ್ಯೋ ಯಾತ್ರ್ಯಾಪಾಸೋ ವನಸ್ಪತಿಃ ॥

(126)

ಗುಣಂ—

[ವಟಃ ಕಪಾಯೋ ಮಧುರಃ ಶಿರಃ ಕಂಪಿತ್ತಿಜಿತ್ರು ।

ಜ್ಯಾರಂಧರತ್ಪಾವೋಜ್ಯೋಽಂಧರಃ ಪಾಪಾರಂಧರಃ ॥]³

(127)

ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಿ [ಕಳ್ಳತ್ತಿ]—

ಘಲ್ಲಿಶಿತ್ರಾಂಧರಂ ಕಾಕಣ್ಣದ್ರಃ ಭಧ್ರಾಧ್ಯಾದ್ಯಾಂಬರಿ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಷಾಣಾತಾಸ್ತಪಿತ್ತಫೋಲ್ಯೋ ದಾಹಜ್ಞರವಿನಾಶನಃ ॥

(128)

ರಕ್ತಪಿತ್ತಪರಃ ಘಲ್ಲಿಃ ಪಾಂಡುಕೋಖಿಪರಃ ಪರಃ ॥

ಅತಿ—

ಉದುಂಬರೋ ಜಂತಾಫಲೋ ಯಾಜ್ಞಾಯೋಗ್ಯಃ ಸದಾಘಲಃ ॥

(129)

ಸುಪ್ರತಿಕೋ ಯೇಮಾಗಧಃ ಪ್ರಾಸ್ಯಸ್ತಂಧಫಲತ್ತಃ ಸಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಉದುಂಬರೋ ಕಪಾಯಃ ಪ್ರಣಫೋಲ್ಯೋ ವಾತನಾಶನಃ ॥

(130)

ಶ್ರೀರವಪ್ರಾಂಧಂಜರಂ—

ವಟಃ ಪ್ಲಾಕ್ಯಸ್ತಾಂಧತ್ತೋ ವೇತಸೋಂದುಂಬರಸ್ತಾಂಧಃ ॥

ಪಂಜ್ಯತ್ತೋ ಶ್ರೀರವಪ್ರಾಂಧತ್ತಃ ಪಂಜಸೋಂದುಂಬರಸ್ತಾಂಧಃ ॥

(131)

ಗುಣಂ—

ರಸಾಃ ಕಪಾಯಾತೋಃ ಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಣಿದಾಂಸ್ತರುಗಾಜಿತ್ರಃ ॥

(132)

ಯೋನಿರೋಗ ವಿಸರ್ವಫಾಷಾಃ ಶೋಪಾತೀಸಾರನಾಶನಃ ॥

¹ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.² [] ರಾಜನಿಷಂಹು.³ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.

ಪುಂಡರೋಪು [ಪವಳ್ಳ]—

ವಿಕಾರದೀರ್ಘ ಹೃಷ್ಯಗಂಧೋ ವಕ್ಕಾಳಃ ಸಿಂಹರೇಸರಃ ॥

ಗುಣಂ—

ವಕ್ಕಾಳೋ ಬೃಂಹಣಃ ಸ್ವಾದ್ಯಾ ಶೀತಲೋ ವಿವರಿತ್ತಫಾ॥

ತ್ವಿಕಾರ ಪ್ರಕರಣಃ ಕಟುಪಾಕೋ ಬಲಾಸಹಾ ॥

ತಿಲಕವ್ ಕ್ರಿಯೆ—

ತಿಲ್ಯಕಃ ಪೂರ್ಣಕಃ ಶೀವಾರ್ಥ ಖಾರಕ್ಷಿಣಿ ಪ್ರಪ್ರಕಃ ॥

ಮುಖವಂಡನಕಾರೀ ಜೆ ವಿಟಚಿತ್ತೋ ವಿಶೇಷಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ರೇಜನಂ ತಿಲ್ಯಕಂ ಪ್ರೀರಂ ಗುಲ್ಮೋ ದರಿವಿನಾಕನಂ ॥

ವೀರಮುಲಿ—

ಜರ್ಯಾರಂ ರ್ಯಾರಸಂ ಜ್ಞೋರ್ಯಾಂ ಮುಖರಾಸೋ ಪ್ರಪಕ್ತಾ ಜೆ ಸಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಜರ್ಯಾರಂ ತಿಕ್ತಕಟುಕಂ ವಾತಜ್ಞ ವಿನಿವಾರಣಂ ॥

* ವೀರಿ—

ಅನನಃ ಪ್ರಿಯಕಃ ಪೀತಸಾರೋ ಬಂಧೂಕಪ್ರಪಕ್ತಃ ॥

ವಾಹಾಸರ್ಜತ್ತಾರ ಕಲ್ಮೋ ಜೀವಕಃ ಪ್ರಿಯಸಾಲಕಃ ॥

[ಗುಣಂ—

ಅನನಃ ಕಟುರುಷೆ ಕ್ಷತ್ತಿ ತಿಕ್ತೋ ವಾತಾತ್ಮಿದೋಪನ್ಯಾ ।

ಸಾರಕೋ ಗಲದೀರೋಫ್ಳೋ ರಕ್ತಮಂಡಲನಾಶನಃ ॥]

ಮಂಕಸ—

ಬಂಧೂಕೋ ಬಂಧುಚೀವೈ ಸ್ವಾತ್ ॥

ಗುಣಂ—

ಬಂಧೂಕಕ್ಷೋ ಹ್ಯಾ ಕಟುಕಃ ಕ್ರಿಯಹ್ಯಾರೋಗಾಂನಾಕನಃ ॥

ಪ್ರಾಪರಿ—

* ಪರ್ವತೋ ವ್ಯತ್ಯಾಘವಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

* ಪರ್ವತಃ ಕಟುತಿಕ್ತೋ ಹ್ಯಾ ಅಂತ್ರವ್ಯತ್ತಿಹರಃ ಪರಃ ॥

ಖಿಳ್ಳ—

ಸಿಂಧುವಾರೋ ಭಾಲತಕ್ತ ತ್ರಿಸಾರಭಾಜಕಕ್ತ ಸಃ ॥

(133)

(134)

(135)

(136)

(137)

(138)

(139)

(140)

¹ ಪಟಿಕಿ?

² ಜರ್ಯಾರಂ ಜರ್ಯಾರಂಜ್ಞೋರ್ಯಾಂ—ಮೂಲ.

³ ಹೊನ್ನೆನ್ನುನರ?

⁴ [] ರಾಜನಿಧಿಂತು.

⁵ ಬಂದುಗೆ?

⁶ ಪರ್ವತೋ—ಮೂಲ.

⁷ ಪರ್ವತಃ—ಮೂಲ.

ಗುಣಂ—

ಸಿಂಧುವಾರಃ ಕವಾಯೋರ್ವಿಷ್ಟೋ ಹಾತಕುಂಡಿನಾಕನಃ ॥

ಆರೆದೀಂಡಿ [ಅರುದಣ]

ತಾಜಾಲಕೋ ಜೂಲಪ ಪ್ರಕ್ತೋ ಹಂಕಾರೋ ಬಹುಕೆಂಪಕಃ ॥

ಕಲಂಕಾಲತ್ತಾ ತ್ರಾಗಳೋ ರಾಕಳೋ ಭೀಷಣಪ್ರಯಃ ॥

ಕರ್ಕಾರೋ ದುಷ್ಪರಕರ್ಕ ಸ್ವಾದಪ್ರಪ್ರಫಲದುಪ್ರಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಹಂಕಾರಃ ಹ್ಯಾ ಹಾತಫ್ಳಃ ಕುಪ್ತೋಫ್ಳೋ ನ್ರಿಷೋಽಧನಃ ॥

ಹಾತಕೋಣಿತರೋಗಫ್ಳೋ ವ್ಯಾಪ್ಯಃ ಕಾತಿವಿವರ್ಧನಃ ॥

ತೇಗ್ರಿ—

ತಾಕೆದ್ಯಃ ಸ್ವಿರಸಾರಕ್ತ ವರದಾರು ವಿರಜ್ಞಿದಃ ॥

ಮಂಹಾಪತ್ತೋ ಮಂಹಾತಾಖಃ ಸ್ವಿರಕ್ತ ಹಲಿವರಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ತಾಕೆ ಕೆಪಾಯಕ್ತ ಹ್ಯಾ ಕೆ ಪಾಂಡುಕಾಂಬಿಲನಾಕನಃ ॥

ಹಲಿವರಕ್ತೋ ವಿಷೀ ಹೋರ್ಯಾ ಗುಲ್ಮೋ ದರಿವಿನಾಕನಃ ॥

ತುಂಬಾರು—(ಸೋಗಡಿಮರದ ಜ್ಞಾತಿಭೀದ)—

ಪರಾಜ್ಯಾರೋ ವಕ್ತಾಭಾರ್ತಿಪ್ರಃ ಕಲಾಯಾಸದ್ಪಕ್ತಃ ಫಲ್ಯಿಃ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಾಹಾಣವೀರೋತ್ತಿಃ ತುಂಬಾರುಸ್ತಂಬಾರುದ್ವಿಂಬುಃ ॥

ಗುಣಂ—

ತುಂಬಾರು ಕಟುತಿಕ್ತೋರ್ವಿಷ್ಟೋ ಹಾತಫ್ಳಃ ಕ್ರಿಮಿನಾಕನಃ ॥

ಗುಲ್ಮೋಲೋದರಾಷಾಹವರ್ಣಫ್ಳೋ ವಿಷೆನಾಕನಃ ॥

ಕದಂಬವ್ಯಕ್ತಿ—

ಕದಂಬಃ ಏಕ್ವಾದಾಸಾಸಃ ಕ್ರಿತ್ಯಾತಂಗೋ ಹಲಿಪ್ರಿಯಃ ॥

ಕಾದಂಬೋಽನ್ಯಾ ವ್ಯಾಂತಪ್ರಪ್ರಃ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಪ್ಯಃ ಪರ್ವತಜ್ಞಿಭಃ ದಃ ॥

ನೀರುಕದಂಬವಾರ—

ಮಂಹಾಕದಂಬೋ ಜೋಣಫ್ಳಃ ಸೆ ಪವ ಜಲರೀವಕ್ತಃ ॥

ಗುಣವ್ಯಾಯಂ—

ಕಾದಂಬಶ್ಚ ಕೆಪಾಯಕ್ತ ಪಿತ್ತಿಕ್ತಿಪ್ತೇ ಹರಾವಹಃ ॥

ಹಾತಗುಲ್ಮೋ ರಕ್ತಿಕ್ತಿಪ್ತೇ ರಕ್ತಸ್ತಾವನಿಬರ್ಹಣಃ ॥

² ಅಂದಾಗ—

ಸಲ್ಲ ಸೇ ಸುರಭಿಃ ಹಾದಿನ್ಯಶ್ವಮಾತ್ರಗಂಪ್ರಿಯಾ ॥

ಮಂಹಾರೆಂಭಾ ರಸಾ ವೋಚಾ ಗಂಧಪತ್ರಾ ಜೆ ಸುಕ್ರಾರಾಃ ॥

¹ ಹಲಿಪ್ರಿಯಾ—ಪಾರಾಂತರ.

² ಅರೆಬೀಲ?

ಗುಣಂ—

ಕರಾಯಾ ಸಲ್ಲ ಹೇ ಜೋಪ್ಪಾ ಕ್ರಮಿಷ್ಟೇ ಹೇಹನಾಶನಿಃ ॥

१ ವೆಲಗ—

ಪ್ರಸಂದಣ್ಣಂಬಿದಫಲೋ ಹೀಬಾ ಸ್ವಾನ್ವಿಲಂಪಿಪ್ಪಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

[.]

ವೈದಿನ—

ವಸುಕಃ ಕೆಳ್ಳಿಮುಲಂ ಜ ವಸುಕ್ಷ ನೂಥುಲಪ್ಪಿಪ್ಪಕಾ ॥

ಪಾಂಡುರೋಗಪ್ರಯಾ ನೂಥುಲಾ ತದೇವೇಕ್ಯರಪುಲ್ಲಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಕರಾಯಾಕ್ಲೋಪ್ಪಾ ಕಚುಕಃ ಅಸ್ಥಿಸ್ತಾಪಾಂತೋಗಜಲ್ ॥

ಕಾಡೆಹಿಪ್ಪಾ—

ವಸುಕಃ ಪಾರ್ವತೀಯಾಕ್ತ ಕರಂಭಃ ಕಪಿಪಿಪ್ಪವಿಃ ॥

ನೀರು ರೂಪ್ಯಾ—

^३ ಜಲಪಿಪ್ಪಾಖ್ಯಾಭಿತಾ ಶಾರದೀ ತೋಯಾಪಿಪ್ಪವಿಃ ॥

ಮತಾನ್ಯಾದಿನಿ ಮತ್ತೊಗಂಧಾ ಲಾಂಗಲೀ ಕಕುಲಾದನಿಃ ॥

ಗುಣಂದ್ವಯಂ—

ಜಲಪಿಪ್ಪಲಿಕಾ ತಿಕ್ತಾ ಕರಾಯಾ ಕಪಿಪಿಪ್ಪವಿಃ ॥

ಕರ್ಣವಾತಾಸರ್ಕರ್ವಾಧಿಷ್ಟೇ ಗುಲ್ಬಾಯ್ಕ್ರೋಧಿನಾಶನಿಃ ॥

ಹಿಂಡ್ಕುಹೀಕರ್ವಿಪ್ಪುರಾಜಿಭಸ್ತಸ್ತಸಂಧಾನಕೃದ್ದಾನಂ ॥

ಶೋಧಂ ಹರಂತ್ಯಾದರಪ್ಪಿಂಹಂ ವೃಷ್ಯಂ ಗ್ರಹಣದಿಪಕ್ತುತ್ ॥

ನೀಲತೀಗೆ [ಕರಿವೀಕ್ಯಾದೆಲೆ]—

ಕಾಲಕ್ಷಾಪೂರ್ವಾ ಕೃಷ್ಣವಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗ್ರಹ್ಯಂತಾ ಪ್ರತಾಲಿಕಾ ॥

ಕುಷಾಘಪ್ರಪಾ ಮಾಹಾನೀಲಾ ಸ್ವೇಚ್ಚ ತಾಂಬಾಲವಲಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಾಲಕ್ಷಾಪೂರ್ವಾ ಕರಾಯಾರೋಪ್ಪಾ ಕ್ರಮಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಣಾಶಿನಿಃ ॥

ತುಮ್ಮು [ಗೊಳಿಬ್ಳಾ]—

ಗೊಂಡಾಸ್ಕುಂಭೋರ್ವೀಹೀದ್ವೈ ದ್ರುಹೀಲೇ ಹೀದೋಹ್ಮಾರುತಃ ॥

ತಾಕ್ರಪ್ರವ್ಯಃ ಕಚುಫಳಃ ಸಿದ್ಧಪತ್ರಃ ಕರೀರಕಃ ॥

ನಲ್ಲತುಮ್ಮು [ಕರಿಬೊಳಿಬ್ಳಾ]—

ಗ್ರಂಥಿಷ್ಟೇಕ್ಲೋಂ ಸೂರಕ್ತ ವಿಜ್ಞಾರಸ್ತಿಪ್ಪಿಂ ಕಂಪಕಃ ॥

१ ವೆಲಗು?

२ ಅದರ ಗುಣ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ.

३ ಹೀಲಿ 6, 155 ಅಂತಿಮಾದ ಶೋಧವು ಪ್ರಾನ್ತಿಕ 'ಬೊಕ್ಕಣಿಕೆ' 6, 190 ಎಂಬುದರ ಕ್ಷೇತ್ರಗೆ ಉದಾಹರಿಸಿದೆ.

४ ಗುಲ್ಬಾಯ್ಕ್ರೋಧಿನಾಶನಿ—ಮಾಲ.

(151)

(152)

(153)

(154)

(155)

(156)

(157)

(158)

(159)

(160)

ಗುಣಂದ್ವಯಂ—

ಗ್ರಂಥಿಷ್ಟೇಕ್ಲೋಂ ಸೂರಕ್ತ ಪ್ರಣಾಶಿನಿ ದಂತರೋಗಜಿತ್ ॥

ಗ್ರಹಣಿನೇತ್ರರೋಗಾಷ್ಟೋ ವಿಷಣ್ಣುರಾಜ್ ತಿಸೂರಪೆತ್ ॥

ವ್ರಜಬ್ಲಿ [ಬೊಳಿಬ್ಳಾ]—

ಕಾಕ್ರಪ್ರವ್ಯಃ ಕಚುಫಳಃ ಕುಕ್ರಪತ್ರಃ ಕರೀರಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಕರೀರಃ ಕರ್ಣವಾತಷ್ಟಾಃ ಶ್ಲೋಪ್ಪಾಷ್ಟೋ ಪ್ರಣಿಕೋಧನಃ ॥

ತಡೆ—

ಧನ್ಯನೋ ಧನುಪ್ರಕ್ರೋಧ್ ಶ್ಲೋಪ್ಪಾಷ್ಟೋ ಮಾಂಬಾಳಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಧನ್ಯನೋ ಕಚು ತಿಕ್ತಂ ಜ ವಾತಷ್ಟಂ ಕರ್ಮಂಬಾಳಃ ॥

ತೀಗೆತುರುಪುಂಡಿ [ಹಳ್ಳಿತುಂಬಿ]—

ಕಚುಷ್ಟಿರೀ ತೀಕ್ಕುಪ್ಪಾಳ್ ಸ್ವಾತ್ ಘಣಿಹಾರೀ ಮರುದ್ವಾ ॥

ದೀಘಾಮುಲಾ ಕರಾಯಾ ಜ ಗ್ರಾಂಭಿಣೀ ಕುಂಭಭೇದಿನಿ ॥

ಗುಣಂ—

ಕರಾಯಾ ಕಚುಷ್ಟಿರೀಸಾರ್ಥಂ ಸಾಂಗಾರ್ಪಿ ಶ್ಲೋಪ್ನಾಶನಂ ॥

ದಾಸವಾಳ—

ಆರಕ್ತಪುಲಾ ಕೇಘಾಲೀ ಪೂರ್ತಿಕಾ ರುದ್ರಪ್ಪಿಪ್ಪಕಾ ॥

ಉಡೆಪ್ಪಾಪ್ರಾ ಜಪೊಪ್ಪಾಪ್ರಾ ಮಾರ್ಯಾಂಗಿ ವಸಮಾಲಿಕಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಕರಾಯಾ ವಸಮಾಲೀ ಜೇ ರಕ್ತಸ್ತಾಪಾಂತ್ ನಾಶಯೀತ್ ॥

ಪಿತ್ತಷ್ಟೇ ಪ್ರಣಿರೋಗಷ್ಟೋ ಯೋನಿರೋಗಂ ಜ ನಾಕಯೀತ್ ॥

ತಂಗಡೆ [ಅವರಿಕೆ]—

ಗೋರೇಖಾ ವೈಪ್ರಭರ್ತೀಣಿರೀ ಗೋರ್ತೀಣಿರೀ ತಲಪ್ಪೇಂಟಕಃ ॥

ಶಾರದೀ ಶಾರ್ಮರೀ ಹೇಮಪ್ಪಿಪ್ಪೀ ಹೇಳಬಿಧಾಕುರೀ ॥

ಅವರಿಕೆ ಗುಣಂ—

ಕರಾಯಾಂ ಜೋಷ್ಟೆ ಶೀತಂ ಜ ಅಕ್ಷಾಲೀವೋಹನಾಶಿನಿ ॥

ಸಾಂಗಾರ್ಪಿ ಪ್ರಣಿರೋಗಷ್ಟೋ ವಿಂತಿಹೀಹನಾಶನಂ ॥

ಎವ್ಯಾಪಾನು [ಪಾತ್ರಿ]—

ಸಾಂಸ್ತು ಸಾಂಸಾರಕ್ ರಾಜೀನಿಯಾರ್ಸಕೆಂ ಸ್ವಾತ್ತಿ ॥

ಸಂಜ್ಞರಗ—

ಸಜಾಂಕ್ರಾಯಃ ಸಂಜ್ಞಸೀಲ ರಾಲಿ ಕಾಲರಜೀಲ ರಸಃ ॥

ದೇವಧಾರೋ ಯಾತ್ರಾಧಾರೋ ಬಹುಧಾರೋಽಂಬಿವಲ್ಲಭಃ ॥

ಗುಣಂ—

ರಾಲಃ ಸ್ವಾಮುಕಪಾಯೋಷ್ಟೋ ಸ್ವಾಂಭನೋ ಪ್ರಣಿರೋಗಂ ॥

ವಿಷಳಬ್ಜ್ಞಾಂಭಸ್ತಗಂಧಾಜ್ಞಾ ಭಂತೋತ್ಸಾಹಕರಸ್ತಾಂ ॥

(161)

(164)

(166)

(169)

(171)

(168)

(170)

ಕ್ಷತ್ರಾಳೋ-ಲೋಕ್ತಸರ—

ವಾತ್ಯಾಂಗಿ ಕುಮಾರೀ ಪರುಣಾ ಕಂಟಕೇ ಚ ಕುಮಾರಿಕಾ ॥
ವಾತಂಗಿಣೇ ಚ ವಾತಂಗಿಣೇ ಕಾಷ್ಟ ವಾತಂಗಿಣೇ ಚ ಸಾ ॥

(172)

ದೊಡ್ಡೆಲೋಕ್ತಸರ—

ಸ್ವಾದು ವಾತಂಗಿಣೇ ಜ್ಯೇಶ ಸಾಂಖೋಜೀ ಚೆ ಬಹುಪ್ರಜಾ ॥

ದ್ವಾರ್ಯಾಗ್ರಣಿ—

ಕ್ರಾಲರ್ಯಾತ್ರಿಕ್ತಿ ಶೀಲೋಷ್ಟ್ರೋ ಕುಮಾರೀ ವಾತಾನಾಕನಂ ॥
ಮೀಳಷ್ಟ್ರೋ ರಕ್ತಪಿತ್ರಷ್ಟ್ರೋ ಪ್ರಾರಷ್ಟ್ರೋ ನೇತ್ರರೋಗಜತ್ ॥

(173)

(174)

ಮತಾಂತರೇ—

ವೈತ್ತಿ ॥ ಕಾಷ್ಟ ಭಗಂಧರ ಗುಲ್ಹರಾ ಸ್ವಾತ್ರ
ಕ್ರಾಲಮಹೋದರ ಕಾಸ್ಟಿಪರಿಷ್ಟ್ರೋ ॥
ಕಾರ್ಯಾಭಲಂ ನಯಾಸಪ್ಯಬಲತ್ವಂ ॥

(175)

ಮಾತ್ರಾಂಗಾತಂವರೆ [ಮುಟ್ಟಿದಮುಂಣಿಯ]—

ರಕ್ತಪುದೀ ಕರ್ಮಾಪತ್ರಾ ಸಮಂಗಾ ಜೀಲಕಾರಿಕಾ ॥
ಸಮಸ್ತಾರೀ ರಕ್ತಪೂಲಾ ಲಜ್ಜಾ ಹೋರುತ್ತಾಪಿಟ್ರೋ ॥

(176)

ಗುಣಿಂ—

¹ [ರಕ್ತಪಾದೀ ಕಟುಃ ಶೀತಾ ಪಿತಾತ್ಮಿಸಾರಸಾಕನಿ ॥
ಶೋಫದಾಹರಪ್ರಮಾತ್ವಸರ್ವಣಿಕಾಪ್ತಿಫಾಸ್ರಾನುತ್ ॥]

(177)

ಮಿಂಡ್ಲೆಮಾರ—

ಶಾಕೋಟ್ಟಿ ಕರ್ಮಾಪತ್ರಾಪ್ಯೋ ಗೋಜಹ್ಯಃ ಕರ್ಕ(ಕ)ಜ್ಞಃ ॥
ಭೂರಿಕಾ ಭೋತಾಸಕ್ತಾ ಕಾಷ್ಟ ಷಾಃ ಫಲಭಿತಕಃ ॥

(178)

ಗುಣಿಂ—

ಕ್ರಾಲಾಯಂ ಕರ್ಮಾಪತ್ರಾಪ್ಯೋ ಕುಮಾ ಕಸ್ತಾರಸಾಕನಂ ॥
ಪ್ರಾಣಿಷ್ಟ್ರೋ ಶೋಫದಾಹರಣಿಷ್ಟ್ರೋ ವಿಷಷ್ಟ್ರೋ ರಕ್ತಪಿತ್ರಜಿತ್ ॥

(179)

ಕ್ಷಾಬ್ಜ್ಜಕ್ತಿಂ—

ಕ್ಷಾಬ್ಜ್ಜಕ್ತಿಂ ಭದ್ರಪರ್ಯಂ ಬೃಹತ್ಪಾಪ್ತಿಕೇಸರಃ ॥

ಗುಣಿಂ—

[ಕ್ಷಾಬ್ಜ್ಜಕ್ತಿಂ ಸುರಭಿಃ ಶೀತೋ ರಕ್ತಪಿತ್ರಿಕಾಪಂಹಃ ॥
ಪ್ರಸ್ತ್ರಂ ತು ಶೀತಲಂ ವಣಿಕ್ಯಂ ದಾಹಷ್ಟ್ರೋ ಕಾಷ್ಟಪಿತ್ರಜಿತ್ ॥]²

(180)

ವೀರಪಂತಿಗೆ—

ವಾಸಂತೀ ವಾದ್ವಹಿಯಾತ್ ।

(181)

ಗುಣಿಂ—

³ [ವಾಸಂತೀ ಶಿರಾ ಹೃದ್ಯಾ ಸುರಭಿಃ ಶ್ರವಾಹಾರಿಣೀ ॥
ಧರ್ಮಲಾಲ ಮೋದಿನಿ ಮಂದವುದಸ್ತೇನಾ ದದಾಲಿನಿ ॥]

(182)

¹ [] ರಾಜನಿಷಂಹಃ.

² [] ರಾಜನಿಷಂಹಂ.

³ [] ರಾಜನಿಷಂಹಃ.

ರಾಯಾವೀರಪಂತಿಗೆ—

ಅತಿಮಾಕ್ಷತ್ವಸ್ತು ಪಂಡಿಸಃ ॥

ಗುಣಿಂ—

¹ [ಅತಿಮಾಕ್ಷತ್ವಃ ಕ್ರಮಾಯಃ ಸ್ವಾಚ್ಚಿ ಶಿರಃ ಶ್ರವಾನಾಕನಃ ॥
ವಿತ್ತದಾಹಷ್ಟ್ರೋನ್ಯಾದಷ್ಟಕ್ಷಾಭದ್ರಿನಿಪಾರಣಃ ॥]

(183)

ನಂದಿಷ್ಟ್ವಪತ್ರಂ—

ಯಾಧಿಕಾ ಬಾಲಪ್ರಮಾ ಸ್ವಾತ್ರ ಶಿಂಂಡಿ ಪಂಣ್ಯಗಂಧಿಕಾ ॥

ಗುಣಿಂ—

ಸ್ವಲಾಪ ಕ್ರಮಾಯಾ ಯಾಧಿಕಾ ಪ್ರಣಿಷ್ಟ್ರೋ ಮೀಹನಾಶಿನಿ ॥

(184)

ಾಳೆಪುರ—

ವುಹಾದತ್ವಾ ಸುಗಂಧಾ ಚ ಸ್ಥಿರೋಂಧಾಸಿವತ್ರಕಾ ॥

(185)

ಗುಣಿಂ—

ಕ್ರಮಾಯಾ ರಸನೇ ಶಿಕ್ತ್ರಾ ವಾತ್ರೇಳಂಡಿತನಾಶಿನಿ ॥

(186)

ಬಿಲ್ಯಪತ್ರಿಕಾರೀ—

ಬಿಲ್ಯಃ ಕಳಾಪ್ಯಃ ಶಾಂಡಿಲ್ಯೋ ಹೃದ್ಯಗಂಧೋ ವಾತಾಭಲಃ ॥

(187)

ಗುಣಿಂ—

ಬಿಲ್ಯಃ ಕಳಾಪ್ಯಃ ಸಾಂಗಾರ್ಹಂ ದಿವನೋ ಲಘು ವಾತಜಿತ್ ॥

(188)

‘ಪರ್ವಂ ತು ಮಧುರಂ ಜ್ಞಾಯಂ ಕಳಹಪ್ತ ದಿವನಾಕನಂ ॥

ಸರ್ವಂ ತದ್ವಿಲ್ಯಪುಂಜಂ ಚ ಜ್ಞಾ ದಿವದೋಪಜ್ವರಾಪಹಂ ॥

ವೇಣುತರ್ಯ—

ವೇರನ್ಪ್ರಕ್ಷೋರ್ ವೀರಪಂಹತರುಕ್ಷೋತ್ಪನ್ನಸಾರಕಃ ॥

(189)

ಗುಣಿಂ—

ವೀರನ್ಪ್ರಕ್ಷೋರ್ ಕ್ರಮಾಯಕ್ಷು ರಕ್ತಾತ್ಮಿಸಾರಸಾಕನಃ ॥

ಜೋಕ್ತಿನ (ಜೋಕ್ತಿಂಕ್ತೇ)—

⁴ ಜಲಪ್ರಪ್ಯಭಿತ್ರಾ ಶಾರದೀ ತೋಯಾಪಿಪ್ರವಿ ॥

(190)

ಮಾತ್ರಾಂಗಿನಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಾ ಲಾಂಗಲೀ ಕಕ್ಷಾಲಾದಿನಿ ॥

ಗುಣಿಂ—

ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಾ ಚ ಸಾಂಗಾರ್ಹಂ ಗ್ರಹಣಂ ಚಾತಿಸಾರಜಿತ್ ॥

(191)

¹ [] ರಾಜನಿಷಂಹು.

² ತಿಸ್ಯಂ—ನುಳಿಲ.

³ ಕಾರ್ಣಾಲ—ನುಳಿಲ.

⁴ ಪರ್ವ ಸರ್ವಜರಾಜ್ಯಾಯಂ—ನುಳಿಲ.

⁵ ಈ ಶೋಕಪ್ರಪಂಡಿತೆ ‘ನಿರು ಒಪ್ಪಲ’ (6, 155) ಎಂಬುದರ ಕ್ಷಾಗ್ರ ಉಧಾಕ್ತ ವಾಗಿಂದಿ.

ವೆಲಿಕೆ [ಎಲಿಜೆಮೆರ್]—

ಪಂಡಿತಕ್ಕು ಕೋಲಪಿಂಡಿ ಗಂಧಿಂಡಿತಕ್ಕು ನೇ ||

ಗುಣಿಂ—

(ಪಂಡಿ ಕೆಪಾಯಾ ವಂಧುರಾ ಸಾಂಗಾರ್ಹೀ ವಾತನಾಶಿನೀ ||
ರಕ್ತುತ್ವಿಸೂರಕಮಿನೀ ವ್ರಾಂತಿನೀ ಕುಷ್ಣಿನಿನೀ ||

(192)

ಕೋಮ್ಮನ ಗೋರ್ಮಿಂಡಿ—

ತುರ್ಯತುಂಡಿ ಕೋಲಫಲಾ ಪ್ರತಿರೋ ನಿತ್ಯಪ್ರಮೀಪಕಾ ||

(193)

ಗುಣಿಂ—

(ಪ್ರತಿಃ ಕೆಪಾಯಾಸಾಂಗಾರ್ಹಿ ತ್ರಿದೋಪಕಮನೀ (ಪತಾ) ||

ಗುಣಿಂ—

ಕುಂಡಲೀ ವಿರಲಾ ಹಂಸ್ಯಾ ಗೃಧ್ರವಕ್ಷಾರ ವಿಶಳಿಂ ||
ಕಾಕಾದನೀ ಗೃಧ್ರಸಂಖಾ ತಥಾ ಪ್ರಾಣಫಲಾ ಜೆ ಸೂ ||

(194)

ಗುಣಿಂ—

ಕೆಪಾಯಾ ಕುಂಡಲೀ ತಿಕ್ತಾ ಕಟು ಚೋಪಾಣಾ ಕಫಾವಹಾ ||
ಕಾನ್ತಾವ್ಯಸಹರಾ ಶೀತಪಿತ್ತಿನೀ ಪ್ರಾಣಶೋಧಿನೀ ||

(195)

ಪತ್ರಜೀವಿ—

ಮಂಗಳಂ ಪತ್ರಜೀವಃ ಸಾಘಾರ್ತ ಪವಿತ್ರೋ ಮಂತ್ರಸ್ವಿಧಿಕ್ತಾರ್ತ ||

(196)

ಗುಣಿಂ—

ದೋಮಣಿಃ ಪತ್ರಜೀವಃ ಸಾಘಾದ್ವಾರಣಿಃ ಕ್ರಮಿಸಾಕನಃ ||

ಪರಪುಂಡರೀಕಂ [ಬಿಳನ್ಯೈದಿಲೆಗೆಂ]—

ಪರಪುಂಡರೀಕಂ ಶ್ರಿಪುಂಧಾಂ ಪಾಂಡರ್ಯಂ ಮೂಲಸಾಧನಂ ||
ವಿಕಸ್ತಂತ್ಯೈಕಮೂಲಂ ಜೆ ಜೆತ್ಯೈಷಾಂ ಕತಪ್ರಮೀಪಕಾ ||

(197)

ಗುಣಿಂ—

ಪರಪುಂಡರೀಕಂ ಸಸ್ಯಾದು ಕೆಪಾಯಾ ಜೆ ತ್ರಿದೋಪಜತಾ ||

(198)

ಪದ್ಮಕೆ—

ಪದ್ಮಕೆ ಹೇಮಪದ್ಮಂ ಸಾಘಾನ್ತಲಯಂ ಪದ್ಮಗಂಧಿಕಂ ||

ಗುಣಿಂ—

ಪದ್ಮಕೆ ಕಫಿತ್ತಾಣಂ ವೀಕಣಾಣಂ ಜೆ ತ್ರಿದೋಪಜತಾ ||

(199)

ತಾಸರೇಹಾಸ್ಯ—

ಪದ್ಮಂ ತಾಪರಸಾಂಭೋಽರಾಜೀವಂ ಸರಸೀರುಹಂ ||

(200)

ಗುಣಿಂ—

ಕವೆಲಂ ಶೀತಲಂ ಸಾಂದು ರಕ್ತಿತ್ವಾಸ್ರವೋತ್ತಿನುತ್ತಾ ||

ಬಿಳಿದಾವರೆ—

ಪ್ರಂಡರೀಕಂ ಸಿತಾಂಭೋಽರಂ ಶಾರದೆಂ ಕಂಭುವಲಭಂ ||

(201)

¹ ಕೋಮ್ಮನ ಗೆ ಗೋರ್ಮಿಂಡಿ,

ಗುಣಿಂ—

ಪ್ರಂಡರೀಕಂ ಶ್ರಮಂ ಪಿತ್ತಾಣಾ ನಿಲಪರ್ವತ್ಯಾಂ ||

ಕೆಂದಾವರೆ—

ರಕ್ತೋತ್ಪಾಲಂ ಕೋಕಸದಂ ರಕ್ತಾಂಭೋಽರಂ ರವಪ್ರಿಯಂ ||

(202)

ಗುಣಿಂ—

ರಕ್ತೋತ್ಪಾಲಂ ಜೆ ಪಿತ್ತಾಣಂ ಶ್ರಮಕಂಡುನಿವಾರಣಂ ||

ಚೆಂಗಲಾವ [ಕನ್ನೆನ್ಯೈದಿಲೀ]—

ಸೌರಂಧಿಕಂ ಕು ಕಲಾಷಾರಂ ಹಲ್ಲಂ ಕಂ ರಕ್ತಸಂಜ್ಞಾಕಂ ||¹

(203)

ನೆಲ್ಲಕೆಲುವ [ಕರೀನ್ಯೈದಿಲೀ]—

ಇಂದಿವರಂ ಕುವಲಯಂ ನಿಲಾಭಜ್ಞಾಸಿತೋತ್ಪಾಲಂ ||

ಗುಣಿಂ—

ಉತ್ಪಾಲಂ ಪಿತ್ತಾಣಂ ಕ್ರಮಾಧಾಹಕರಂ ಪರಂ ||

(204)

ತೆಲ್ಲಕೆಲುವ [ಬಿಳನ್ಯೈದಿಲೀ]—

ಕಷಿಪ್ರಿಯಂ ಗದ್ಭಾಕಂ ಕೃರವಂ ಕುಮುದಂ ಜೆ ತತ್ತಾ ||

ಗುಣಿಂ—

ಕೃರವಂ ನಾತಜನನಂ ಶ್ರಮಾಣಂ ಮೇಹನಾಕನಂ ||

(205)

ಕಾಕೆಂತ್ಯಾಲಂ [ಅಲ್ಲಿ]—

ಕಾಕೆಂತ್ಯಾಲಂ ಜೆ ಕಾಕಾಹ್ಯಂ ಹ್ರಸ್ವಾಂಗಂ ಕ್ಷೇದ್ರಪುತ್ತಲಂ ||

ಗುಣಿಂ—

ಕ್ಷೇದ್ರೋತ್ಪಾಲಂ ಕೆಪಾಯಾ ಚಾಷ್ಯಾಸ್ತಿ ಸೂರಂ ಜೆ ನಾಕಯೀತ್ತಾ ||

(206)

ತಾವರೆ ಬೀಜಂ—

ಪದ್ಮಾಂತ್ಯಾಂ ತು ಪದ್ಮಾಂತ್ಯಾಂ ಗಾಲೆಂತ್ಯಾಂ ಪದ್ಮಾಂತ್ಯಾಂ ||

ಭೀತಾ ಕೌಂಬಾದನೀ ಕೌಂಬಾ ಶಾದಂಬರಿಯಂಕಂದಕಂ ||

(207)

ತಾವರೆ ದಂಪತ್ಯಾ—

ಬಿಸಂ ಪ್ರಾಣಾಲಂ ಬಿಸಿನೀ ಪ್ರಾಣಾಲಿ ಸಾಘಾಣಾಲಿ [ಕಾ] ||

ಪದ್ಮತಂತಾಃ ಪದ್ಮನಾಲಂ ಕಂಕಭಂ ನಾನಿರುಹಂ ||

(208)

ತಾವರೆ ಗೆಣಸು—

ಪದ್ಮನುಲಂ ತು ಶಾಲಾಕಂ ನಸಲಂ ಕರಹಾಟಕಂ ||

ಶಾಲಿನೆಂ ಪದ್ಮಕಂ ಜೆ ಡಲಾಖಾಕಂ ನಿಗದ್ಯತೇ ||

(209)

ತಾವರೆ ಕಂಸುಮಂ—

ಪದ್ಮಕೇಸರಮಾಪೀತಂ ಕೆಂಡಳ್ಳಂ ಕೆಂಡಳೀವಿಂ ಜೆ ||

ಮಾಕರಂದಂ ತಥಾ ತಾಂಗಂ ಗೌರಂ ಕೆಂಜಸೆಕಂ ಜೆ ತತ್ತಾ ||

(210)

ತಾವರೆಧೋಳ್ಳಾ—

ಪರಾಗೋ ಬಿಸಕೇಂತ್ಯಾಕ ಕಂಣಿಕಾ ಪದ್ಮಕಂಣಿಕಾ ||

¹ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ನಂತರ ತಿಂಗಿ ಒಂದಿನ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾರ್ಮಾಕ್ರಾಗಿದೆ.

ಗುಣತ್ಯಾಂ—

ಕಷಾಯಂ ರಕ್ತಪೀತ್ತಫ್ಲುಂ ಮೇಹಫ್ಲುಂ ಚಾತಿಸಾರಜಿತ್ ॥

(211)

ಅನ್ಯತ್ವ—

ಕಷಾಯಂ ಕಂಡಸಾರಂ ತು ಪಿತ್ತಫ್ಲುಂ ಚಾತಿಸಾರಜಿತ್ ॥

ರಕ್ತಪೀತ್ತ ಪ್ರಮೇಹಫ್ಲುಂಸ್ತಾವಂ ಜ ನಾಶಯೀತ್ ॥

(212)

ತುವರಿಮಳಾಂ—

ಸೂರಾಪ್ತಿಪ್ರ ತುವರೀ ಕಾಂದ್ರೀ ಕೋಳಮೃತಾಂ ಸುರಾಪ್ತಿಪ್ರಜಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಸೂರಾಪ್ತಿಪ್ರಂ ಜ ತ್ರಿದೋಷಫ್ಲುಂ ಪಿತ್ತಫ್ಲುಂ ಪ್ರಜಾಕೋಧನಂ ॥

(213)

ಬಳಿವ—

ಮೃದುಕಾಂತಿಮರ್ಹಾಯೈತಾ ಶ್ಯೇತಜಾ ಘರೀಕೊ (ಮ) ತಾ ॥

ಗುಣಂ—

ಘರೀಕೊ ಮಧುರಾ ಜ್ಯೇವ ಕಾಂತಿಮರ್ಹಾವಿವರ್ಧಿನೀ ॥

(214)

ಅಭ್ರಕ—

ಅಭ್ರಕಂ ಪರ್ವತೋದ್ಭೂತಂ ನಿಮರ್ಹಂ ವಿವಾಲಂ ಸ್ತುತಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಷಾಯಾಮಧ್ರಕಂ ವೀಯಾಂ ಕ್ರೈಯಾಂ ಪಿತ್ತಸಾಕನಂ ॥

(215)

ವಾತಫ್ಲುಂ ವೃಷ್ಣಿಪೂರ್ಯಾಂ ಸರ್ವರೋಗರಂ ಪರಂ ॥

ಭೂಜಪತ್ರ—

ಭೂಜಪಸಾರೋ ಬಹುಪ್ರಾಟೋ ಮೃದುತ್ವಕ್ರೋ ಸೂಖಿಜರ್ಕೆಚ್ಚ ಸಃ ॥

(216)

ಗುಣಂ—

¹ ಭೂಜಪತ್ರೋ ವಿಷಕೋ ಗ್ರಹಭೋತಹರಃ ಪರಃ ॥

ಶ್ರೀವೇಷ್ಟಿಕೋ—

ಶ್ರೀವೇಷ್ಟಿಕೋ ವಾಯಾಸಲೋ ದಂತಾಯೈಲ್ಲೋ ರಕ್ತ ಶೀಷ್ಟಕಃ ॥

(217)

ವೃಷ್ಣಿಧಾವಕ್ತ ನಿರ್ಜಾಸಃ ಶ್ರೀರಾಸೋ ಗ್ರಾಹ್ಯ ಪವ ಜ ॥

ಗುಣಂ—

ಶ್ರೀವೇಷ್ಟಿಕೋ ವಾತಫ್ಲೋ ಗುಲ್ಮಫ್ಲೋ ಶ್ರೀರಿಸಾಕನಃ ॥

(218)

ಖಲರೂಗ—

ಕಾಲ್ಪಲೀ ಕುಕುಂಪೀ ವೋಚಾ ಕರ್ಕಣ್ಣಾ ರಕ್ತಪುಷ್ಪಕ್ರೋ ॥

(219)

ಕರಾತಪುಷ್ಪೋ ರವ್ಯಾತ್ಪೋಕ್ಷಾರಂ ಕಂಟಕೀ ಜ ಸಂ ॥

ಜಿರಜೀವೀ ಕೂಲಭೂಲಾ ಪಿಂಚಿ ಲಾ ಮಾತುಲಂಪುಂ ॥

ಗುಣಂ—

ರಸಃ ಕಷಾಯಃ ಶಾಲ್ಕಲಾಜ ಪ್ರಣಿಫ್ಲುಃ ಕುಮ್ಭಸಾಕನಃ ॥

(220)

ವಾತಪೀತ್ತಹರಕ್ತಾಸ್ತಿ ಸೂರ್ಯ ವೀಹನಿವರಣಃ ॥

¹ ಭೂಜಪತ್ರೋ—ಮಾಳಿ.

ಎಲವದಹಿನೆ—

ಸಿರೂಜಸಃ ಕಾಲ್ಪಲೀವೇಷ್ಟಿಪ್ರಃ ಪೆಚಾಫ್ಲೋಭಾಸಂಕ್ಷಿಸಃ ॥

(221)

ಗುಣಂ—

ಅತಿಸಾರಹರಃ ಶೀತಃ ಪಿತ್ತಫ್ಲೋ ರಕ್ತಸಾಕನಃ ॥

ಬೆಳ್ಳಿ—

ರಾಘ್ಯಸಂ ರಜತಂ ತಾರಂ ತ್ರಷ್ಣಿರಸಿತಾಹ್ಯಯಂ ॥

(222)

ಕೆಲಧೂತಂ ತಪ್ತರೂಪಂ ರುಚಿರಂ ಜಂದ್ರಹಾಸರಂ ॥

ಗುಣಂ—

ರಜತಂ ದೀಪನಂ ಬಳ್ಳಂ ವೃಷ್ಣಿಂ ವಾತಕೆಫಾವಹಂ ॥

(223)

ತಾಪ್ಯ—

ತಾಪ್ಯಮ್ರಾದುಂಬರಂ ಶಾಲ್ಕಂ ಹವಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಂಧರಂ ॥

ರಕ್ತಲೋಹಂ ವೀಳಜ್ಞಮುಖಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ರಾಧಿರಾಹ್ಯಯಂ ॥

(224)

ಗುಣಂ—

ಆಪ್ಯಂ ಸೌಳಿಕರಂ ನೇತ್ರವಿಷಫ್ಲುಂ ದೀಪನಂ ಪರಂ ॥

ವಾತಫ್ಲುಂ ಗುಲ್ಮಿಕಲಫ್ಲುಂ ನೇತ್ರರೋಗವಿನಾಕನಂ ॥

(225)

ನೀಲಾಂಜನಂ—

ಅಂಜನಂ ಯಾಮು (ನಂ) ಕುಂಜಂ ಸಾದೀಯಂ ಮೇಜಕಂ ತಥಾ ॥

ಸೌರಾತೋಂ ದೃಕ್ಪರಂ ನೀಲಂ ಸೌರಿರಂ ಜ ಸುವಿರಜಂ ॥

(226)

ತಥಾ ನಿಲಾಂಜನಂ ಜ್ಯೇನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಷ್ಯಂ ವಾರಿಸಂಭವಂ ॥

ಕಪೋತಕಂ ಜ ಕಾರ್ಯೋತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಕ್ತಂ ಕತ್ತಿಭೂಜಿತಂ ॥

(227)

ಕುಳ್ಳಾತಾಂಜನಂ—

ಕುಳುತ್ತಾಂ ದೃಕ್ಪರಾದಾ ಜ ಜ್ಯೇಮಾಜ್ಯಾ ಜ ಕುಳಾತಿಕ್ತಾ ॥

ಕುಲಾಲಿ ತೋಂಜನಾತಾ ಕಾಂಭಕಾರೀ ಮಾಲಾಪಹಾ ॥

(228)

ಪ್ರಾಪ್ಯಾಂಜನಂ—

ಪ್ರಾಪ್ಯಾಂಜನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಂತ್ರಾಃ ರೋಸುಂಭಂ ಕಾಸುವಾಂಜನಂ ॥

ರೀತಿಕಂ ರೀತಿಕಾಸುಪುಂ ರೀತಿಪ್ರಾಪ್ಯಂ ಜ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಂಕಂ ॥

(229)

ರಸಾಂಜನಂ—

ರಸಾಂಜನಂ ರಸೋದ್ಭಂತಂ ರಸಗಭಂ ರಸಾಗ್ರಜಂ ॥

ಕೃತಕಂ ಬಾಲಭೀಷಿಜ್ಞಂ ದಾರ್ಷೀಕೃಭೀಧ್ಯಂ ವಂ ತಥಾ ॥

(230)

ರಸರಾದಸ್ತಾಕ್ಷ್ಯಂ ಜ್ಯೇಂಧೂಂ ಜ್ಯೇಂಧೂಂ ನಾರ್ಯಂಜನಂ ತಥಾ ॥

ರಸನಾಭಂ ಚಾಗಿಧಾಸರಂ ದ್ವಾದಶಾಹ್ಯಂ ಜತ್ತಾಧಿಕಂ ॥

(231)

ರಸಾಂಜನಲಕ್ಷಣಂ—

ರೀತಿನಾಂಧ್ಯಂ ಧೂರ್ಯಾಪಾಸಾಜಾಂ ತತ್ತಿಟಂ ತು ರಸಾಂಜನಂ ॥

ತದಭಾವೀ ತು ಕರ್ತವ್ಯಂ ದಾರ್ಷೀಕೃಭಸಮಾಧಿಂ ವಂ ॥

(232)

ಸೌರೀತೋಂಜನಂ—

ಸೌರಾತೋಂಸಾನಂ ವಾರಿಭವಂ ತಥಾಂಧ್ಯಾತ್ ॥

ಸೌರೀತೋಂದ್ರಂ ವಂ ಸೌರೀತನದೀಧವಂ ಜ ॥

¹ 226-247, 252-257 ಶೈಲ್ಕೀಕಾಗಳು ರಂಜಣಿಷ್ಟಂಪುಸಲ್ಲಿಯಾ ಉದಹರಿಸಲ್ಪತ್ತಿವೆ.

ಸ್ತಾವೀರಸಾರಂ ಜೆ ಕಪೇಂತಸಾರಂ
ವಶ್ಮೀಕರಿಷ್ಯಂ ಮುನಿಸಂಪಿಳಾಹ್ಯಂ ॥

(233)

ಸೈಲೋಂಡನಲಕ್ಷ್ಯಂ ॥

ವಶ್ಮೀಕರಿಷಿಬರಾಕಾರಂ ಭಿನ್ನೇ ನೀಲಾಂಡನಸ್ತಫಂ ॥

ಫಶ್ಮೀ ಜೆ ಗ್ರೈಕಚಾಬ್ಯಂ ಶ್ರೇಣಿಂ ಸೈಲಾಂಡನಂ ತು ತತ್ತ್ವಂ ॥

(234)

ವ್ಯಾತಾಂತರೇ—

ಪ್ರಷ್ಟ್ಯಾನೀಲರಸಸೈಲೈತಃಸ್ತಾವೀರಪದಪ್ರಾರ್ಥಕಂ ॥

ಅಂಜನಂ ಪಂಜಧಾ ಪ್ರೇರ್ಕ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಯಾಣಾನಿ ಕ್ರಮೀಳಂ ಜೆ ॥

(235)

ಗುಣಂ—

ಸ್ವಾಮ್ಯಾಂಜನಂ ಹಮುಂ ಸ್ಮಿಗ್ಧಂ ಶೀತಂ ಸರ್ವಾಂತ್ರಿರೋಗಿಂತ್ರಂ ॥

ನೀಲಾಂಡನಂ ಕ್ರಿಷ್ಣಂ ವಾರ್ಷಂ ನೇತ್ಯಂ ದೊಷತ್ಯಾಪಹಂ ॥

(236)

ರಸಾಂಜನಂ ತು ಪೀಠಾಭಂ ನೇತ್ಯಂ ವಿಷಪುಂಡಾಪಹಂ ॥

ಸೈಲಾಂಡನಂ ಪಾಂಡುವರ್ಷಂ ಜ್ಯಾಕ್ಯಂ ಸರ್ವರೋಗಿಂತ್ರಂ ॥

(237)

ಸ್ತಾವೀರಂ ಪಾಂಪಲಂ ನೇತ್ಯಂ ಮದಾತ್ಯಾಯಿವಿಷಾಪಹಂ ॥

ಗುಳಿಗಾವಿ—

ಗ್ರೈಕಂ ರಕ್ತಧಾತುಃ ಸ್ವಾಹಿಧಿರಾತುಗ್ರಹೇಧಾಕಂ ॥

(238)

ಧಾತುಃ ಸುರಂಗಧಾತ್ರು ಗಿರಿಜಂ ಗಿರಿಮುದ್ರಂ ಪಂ ॥

ಸುವರ್ಷಂಗ್ರೈಕಂ ಚಾಂಗ್ರೈ ಸ್ವೇರಂಧಾತುಃ ಸುರಕ್ತಂ ॥

(239)

¹ ಸಂಧಾಖ್ಯಾಧ್ಯಾಯಂ ಸಂಧಧಾತ್ರು ಸಂಧಧಾತುಃ ಮಡಾಹ್ಯಾಯಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಗಿರಿಮುದ್ರಕ್ತಕಮನಂ ಪಿತ್ತಷ್ಟಂ ಕಾಂತಿವರ್ಷನಂ ॥

(240)

ಚೆಂದ್ರ—

ಸಿಂಘಾರಂ ನಾಗರೇಣಿಃ ಸ್ವಾಹಿದ್ರಕ್ತಂ ಸೇಮಾಂತಕಂ ತಥಾ ॥

(241)

ನಾಗಂ ನಾಗರ್ಭಂ ಜೆ ಕೋಣಂ ವೀರರಜಃ ಸ್ತುತಂ ॥

ಗ್ರಹಿಕಭಾವೇಣಂ ಸಂಧಾರಾಗಂ ಶ್ರಂಗಾರಕಂ ಸ್ತುತಂ ॥

(242)

ಸಾಭಾಗ್ರಾಮರಾಣಂ ಜ್ಯೇಪ ಮಂಗಳಂ ಮಂಸಸಮಿತಂ ॥

ಗುಣಂ—

ನೇತ್ಯಂ ಸ್ವಾಹಿರಿಸಿಂಧಾರಂ ತ್ರಿದೇಹಿಕಮನಂ ಪರಂ ॥

ಕಾಸೀನ—

ಕಾಸೀನಂ ಧಾತುಕಾಸೀನಂ ಕೇಸರಂ ಹಂಸಲೋಪಾಕಂ ॥

(243)

ತೋಂಧನಂ ಪಾಂಸುಕಾಸೀನಂ ಕುಭ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯಂ ಪರಂ ॥

ಪ್ರಷ್ಟ್ಯಾಕಾಸೀನಂ—

ದ್ವಿತೀಯಂ ಪ್ರಷ್ಟ್ಯಾಕಾಸೀನಂ ವಶ್ವಕಂ ಜೆ ಹರಿಮಾಕಂ ॥

(244)

ಹರಿಸ್ವಂ ಸೀತಾರ್ಮಾಧಂ ಯೋಜ್ಯಂ ವಿಷದಂ ನೀಲಮುಲಿಕಾ ॥

¹ ನಂದಾಭಂ—ಮೂಲ ; ಸಂಧಾಖ್ಯಂ ಬಧ್ಯಾಧಾತ್ರು ಶಿಲಾಧಾತುಃ ಮಡಾಹ್ಯಾಯಂ—
ರಾಜಾಖಿಷಂತಾ,

ಗುಣಂ—

ಕಾಸೀನಮಾಪ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠ್ಯಂ ವಿಷಫ್ಳಂ ಕೇತರಂಜನೆಂ ॥

(245)

ಗುಳ್ಳತ್ತೆಂದ್ರಾಂ ನಿಲಪ್ರಿತ್ರಂಜಾಯಾವಿನಾಕನೆಂ ॥

ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ—

ವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ಜ್ಯೇಪ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ಪೀತಕಂ ಧಾತುವಾಪ್ತಿಕಂ ॥

(246)

ತಾಪಿಜಂ ತಾಪ್ಯಂ ತಾಪ್ಯಂ ವಾಪೀತಂ ಪೀತಮಾಪ್ತಿಕಂ ॥

(247)

ಅಪತ್ರಂ ಮಧ್ಯಾಧಾತುಃ ಸ್ವಾತ್ಮ್ರ್ಯಂ ಹ್ಯಾಧ್ಯಾತುಃತಾಪರಃ ॥

ಪ್ರೇರ್ಕ್ತಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ಧಾತುತ್ತಾತುಕ್ತಂ ಬಾಳಭಾಂತ್ರ್ಯಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ॥

ವ್ಯಾಪ್ತಿಕೋತ್ಪತ್ರಿ—

ಕ್ರಿಷ್ಣಸ್ತು ಭಾರತಂ ಕ್ರಿತ್ಯಾ ಯೋಗನಿತ್ವಾಪೂಪಾಗತಃ ॥

(248)

ತಗ್ಯ ಪಾದತಲಂ ವಿದ್ಧಂ ವಾಯಾಂತೆನ ಮೃಗಂಕಯೆಂ ॥

(249)

ಯೇತತ್ರ ಪತಿತಾ ಭಾಪ್ಯಾ ದ್ಯುತಾದಪ್ರಿರಬಿಂದವಃ ॥

ತೇ ನಿಂಬಫಲಸಂಕಾಶಿ ಜಾತಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕೋಲಿಬಾಂ ॥

ವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಹೇಮವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ತಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ॥

(250)

ತತ್ತಾಪಿ ಕನ್ಜಾಕುಬೋಜ್ಞಂ ದಲವಿಂಂ ಸುವಿಂಂವತ್ತೆ ॥

ಪಾಪಾಭಾಷುಂ ಚಾಂಜ್ಯಾದ್ಯಂ ಜ್ಯೇರಲ್ಪತರಂ ಈತತ್ರಂ ॥ ತತ್ತ್ವಂ ॥

(251)

ದ್ವಯಾಗುಣಂ—

ವ್ಯಾಪ್ತಿಕಂ ಜೆ ತ್ರಿದೇಹಿಕಂ ಪ್ರಣಂಷ್ಟಂ ವಿಷನಾಕನೆಂ ॥

ಸಮುದ್ರಾಂಧೀನೆಂ ಫೀನೆಂ ಜೆ ಕುಕ್ಕಂ ಕುವ್ಚ್ಚಂ ಪಯೋಧಿಂ ॥

(252)

ವಿದ್ವಾದಧಿಧೀನೆಂ ಜೆ ಪ್ರೇರ್ಕ್ತಂ ಸಾಗರಿಜಂ ಮಳಂ ॥

ಗುಣಂ—

ಸಮುದ್ರಾಂಧೀನೆಂ ಸ್ವಾತ್ಮ್ರ್ಯಂ ಪಾಜನೆಂ ರೇಜನೆಂ ಲಫ್ಣಂ ॥

(253)

ಜ್ಯೇಷ್ಠ್ಯಂ ಕಫಾವಾತಷ್ಟುಂ ಗುಳ್ಳತ್ತೀಂತಾಪಹಂ ಪರಂ ॥

ಬಿಭಂಡಿ—

ಪಾಪಾಭಾಂಧೀದಕ್ತೀಂತ್ರಷ್ಟಂ ಶಿಲಾಭೀಂದೋಽಕ್ತಂಧೀದಕಃ ॥

(254)

ಸ ಜ್ಯೇನೋಪಭಾಂಧೀದಕ್ತು ನಗಭೀಂದೋ ನಗಾಂತಕಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಕಪಾಯೋಽತ್ತುಂತಕೋಂ ಗ್ರಾಹೀ ಕಾಫಿತಾತ್ಮ್ರ್ಯಾಂಶಾಸನುತ್ರಂ ॥

(255)

ಕಂಬಿಂ—

ಕಂಬಿಂ ವಾಭವಃ ಕಂಬಾಭಂಲಜ್ಬೋ ದೀಷ್ಣನಿಷ್ಯನೆಃ ॥

(256)

ಸುಸ್ವರೀಂ ದೀಷ್ಣನಾವಿಕ್ತಂ ಧವಳಃ ಶ್ರೀವಿಭಂವಣಃ ॥

ಗುಣಂ—

ಶಂಖಃ ಸ್ವಾದುಃ ಕರ್ಪಾಃ ಪ್ರಾಕೋ ವೀರ್ಯಾಂ ಜೋಷ್ಟಂ ಪ್ರಕೇತಿತಃ ॥

(257)

ಪರಿಷಾವೋತ್ತ ಕೂಲಷ್ಟು ಕೃಷ್ಣಾಂತ್ರೀ ರಕ್ತಪಿತ್ರನುತ್ರಂ ॥

ವೃಕ್ಷ (ಪುರ)—

ವೃಕ್ಷೇ ಹೀ ದುರುಪುಸ್ತರ್ಯಾ ಶಾಖೀ ಪೂದ್ವೀ ದುರುಪುರುಹಃ ॥
ಅನೇಕಭೋಗೋ ವಿಟಪೀ ಪಲಾಶೀ ಜ ಸಗಃ ಕಂಜಃ ॥

(258)

ಗಡ್ಡಿ—

“ಮಹಾಕಂಡೆಲಭಿಲಾವೆಕ್ಕ”

ಬೀರು—

“ಕಂಡರೂ ಮಾಲಕಂ ಶಿಫಾ ॥

ಚೆಗುರು—

ಪಲ್ಲವೆಂ ಸ್ವಾತ್ರ ಕೆನಲರ್ಯಾಂ ಪ್ರವಾಳ್ಯಂ ಕೃಂಗವ್ಯಾಂಕುರಂ ॥

(259)

ವೊಗ್ಗು—

ಕುಡ್ಡಲೋ ಮುಕುಲಃ ಕೋಳಃ”

ಎಳೋಗ್ಗು—

“ಕ್ರೂರಕೋ ಜೂಲಕಂ ಸ್ತುಲಿತಂ ॥

ಹಾವು—

ಕ್ರುಷ್ವಂ ಪ್ರಸಂಗಂ ಕುಸುಮಂ ಪ್ರಸಮಂ ಸುಮನಾತ್ಮನಂ ॥

(260)

ಎಲಿ—

ಪರ್ಕ್ರಂ ದಲಂ ಭಂಡಂ ಪಣ್ಣಂ ಪಲಾಶಂ ಭಂಡನಂ ಜ ತತ್ತ್ವ ॥

ಹಣ್ಣು—

ಶಿಫಾ ಕವಿಲ ಸ್ವಾತ್ರ ಪ್ರೂಗಂ ತು ಫಲಂ ಕ್ರಿಸ್ತೋಽಧಿಷ್ಠಿವೆಂ ಸ್ತುಲಿತಂ ॥

(261)

ಕೊಂಬು—

ಶಾಖಾ ತು ವಿಟಪಃ ಪ್ರೂಕ್ತಃ”

ಹಂಬು—

“ಹಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾತಾ ॥

ಚೆರ್ಕು—

ತ್ವಾಗ್ವಿಲ್ಫಂ ವಲ್ಫಂ ಭದ್ರಂ”

ಬೀಜಂ—

“ಬೀಜಮಸ್ತಿತಿ ಕಂಕ್ಷಿತೇ ॥

(262)

ಇತ್ಯಾಧಾನರತ್ನಮಾಲಾರ್ಯಂ ಪಂಚಃ ಸ್ತುಂಧಃ¹

¹ ಇದೆರ ನಂತರ ತಾಲಪತ್ರಕೋಕದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಡಿ—

ಪಂಚಃ ಕರ್ಮಾಯಸ್ಯಂಧಃ ಸಮಾಪ್ತಃ:

ಮಧುರಾಪು ಲವಣ ತಿಕ್ತ ಕಟುಕರ್ಮಾಯಾಧಿನಾಂ ಸ್ತುಂಧಾಃ ಪಟ್ಟ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

ಅಭಿಧಾನರತ್ನಮಾಲಾಪ್ಯಃ ದೇತ್ರುಸನಿಫಂಟಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀಃ ॥

[ಗ್ರಂಥಲೈಖಕ ವೃತ್ತಾಂತಃ]

ಅಳ್ವಿಕೆಸ್ತುನ್ ವಿಕ್ರಿತ್ತಾ ಜ ಪ್ರಾತಿಕ್ರಿಕೆ ಸುರ್ಯೇ ಹಿತೇ ಪಷ್ಟುಕೇ
ಕೌರಾದೆಲ್ಯಾಡೆನ ಜೀವನಾರಸಂತೇ ಲಗ್ಜೀ ಧನುಪಾಂಚಿತ್ತಾ ॥
ಶ್ರಿಪದ್ಯೇಂಂಕಂಜನಾಯಾಕೆಸ್ತು ಕೃಪಯಂ ಶ್ರೀಶಿವಿವಾಸಾರ್ಯಾತಃ
ಗ್ರಂಥಃ ಸದ್ಗುಣಪಾರಪತ್ರಸ್ ನಿಷಂಪ್ರಾಖೀಯೇ ವಿಪಶ್ಚಂತ್ತಃ ॥
ವಿಕಾಂವಿತಾನ್ಯಾವಾಯೀಂಭವದವರಣೀಯೇ ವಿಕ್ವಿದಿಷ್ಯಾವಾರೀ
¹ ತಾತೀರ್ಯಾತಃ ಸ್ವಾಪ್ಯಂತಾಲೀ ಗುಣಗಳಂಧಿಂ ಸುಷಿಧಾರ್ಥ ರಂಗಧಾಪ್ಯಃ ॥
ಶ್ರೀರಂಗಾಜಾಯಾಸೂನ್ಯಾ ಸಹಗುಂಳಕಂಧಿಂ ವೆದ್ರಾಖ್ಯಂ ನಿಷಂಪ್ತಂ
ವಾಂಶೇಖಿಂದ್ರೀಷ್ಯಾಧ್ಯಾವಿಧಾವಿಕದತರಮಾತಿಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಧ್ಯಾವಯಃ ॥

ಶ್ರೀನಿವಾಸಪರಮಾದೀಕಸ್ತು

ಕುಭಮಸ್ತು

ಸಮೀಕಣಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತಾ. ಸಮಸ್ತಸನಾತ್ಮಂಗಭಾನಿ ಭವಂತಾ.

¹ ‘ತಾತೀರ್ಯಾಸ್ವಾಪಿತ್ತಾಲೀ’ ಎಂದರಿಂಬಹಾದು.

